

CSONGRÁD MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA
HELYZETFELTÁRÁS – MELLÉKLETEK
2012.

2.1.4.a melléklet: Országos jelentőségű természetvédelmi területek listája (Forrás: KvVM).....	3
2.1.4.b melléklet: ÉTT és MTÉT (Forrás: KvVM)	3
2.1.4.c melléklet: Helyi jelentőségű védett természeti területek és emlékek (Forrás: www.termeszetvedelem.hu)	3
2.1.4.d. melléklet: Ramsari területek (Forrás: KvVM)	5
2.1.4.e melléklet: Natura 2000 területek (Forrás: KvVM)	6
2.1.5.a. melléklet: A megye legnagyobb szén-dioxid kibocsátói 2010-ben (Forrás: LAIR)	7
2.2.2.a. melléklet: Csongrád megye műemlékei eredeti rendeltetésük szerint (forrás: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal).....	8
2.2.2.b. melléklet: Használaton kívüli, ill. rossz műszaki állapotú műemlékek (forrás: Csongrád Megyei Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Irodája)I. Jelentősebb használaton kívüli műemlékek:	9
2.2.3.a. melléklet: Jelentősebb múzeumok, galériák, gyűjtemények Csongrád megyében (forrás: a Csongrád Megyei Önkormányzat turisztikai adattára)	10
2.2.3.b. melléklet: Tájházak, néprajzi, helytörténeti gyűjtemények Csongrád megyében, a tájházak kiemelésével (forrás: a Csongrád Megyei Önkormányzat turisztikai adattára).....	11
2.3.4.a. melléklet: Vállalkozások és vállalkozókészség (forrás: KSH Területi Statisztikai Évkönyv, 2009, CD).....	14
2.3.4.b. melléklet: Tőke és külföldi érdekeltségű vállalkozások adatai (forrás: KSH Területi Statisztikai Évkönyv, 2009, CD).....	14
2.3.4.c. melléklet: A gazdasági szervezetek beruházásainak teljesítményértéke (millió Ft) (forrás: KSH Területi Statisztikai Évkönyvek)	14
2.3.4.d. melléklet: Ágazati szerkezet és az iskolázottság (forrás KSH népszámlálás, 2001)	14
2.3.4.e. melléklet: Kutatás-fejlesztés és háttérfeltételei (forrás: Baross-kutatás adatbázisa, SZTE Gazdaságtudományi Kar, 2010)	15
2.3.4.f. melléklet: A bruttó hozzáadott érték gazdasági ágak szerint Csongrád megyében (folyóáron) (forrás: KSH Csongrád megyei évkönyv, 2011)	15
2.3.4.g. melléklet: Az alkalmazásban állók száma gazdasági áganként Csongrád megyében (fő) (forrás: KSH Csongrád megyei évkönyv, 2011)	15
2.5.1.a. melléklet: Csongrád megye állami úthálózatára vonatkozó állapotjelző osztályzatok (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Csongrád Megyei Igazgatósága)	16
2.5.1.b. melléklet: A közúthálózat tervezett felújításai (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Csongrád Megyei Igazgatósága, Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, 2012).....	16
2.5.1.c. melléklet: Térségi jelentőségű kerékpárút-hálózati elemek (forrás: Csongrád Megye Területrendezési Terve 2012) ...	19
2.5.3.a. melléklet: Kapacitás-bővítési igények a közúthálózaton, hiányzó települési elkerülő utak (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Csongrád Megyei Igazgatósága, Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, 2012).....	20
2.5.3.b. melléklet: Hiányzó településközi közúti kapcsolatok (forrás: Csongrád Megye Területrendezési Terve 2012)	21
2.5.3.c. melléklet: Ipari parkok gyorsforgalmi út- és vasúti kapcsolatai (saját szerkesztés)	22
2.6.1.a. melléklet Víziközmű szolgáltatók Csongrád megyében, 2011 (forrás: www.vizugy.hu, 2011.08.31.)	23
2.6.1.b. melléklet Csongrád megyében a szolgáltatott ivóvíz vonatkozásában nyilvántartott minőségi kifogással érintett települések listája (forrás: 201/2001. (X.25.) Kormányrendelet).....	23
2.6.1.c. melléklet A Dél-Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program keretében a Csongrád megyei érdekeltségű projekttársulások	25
2.6.1.d. melléklet Csongrád megyében az ivóvízminőség-javítást célzó támogatott projektek 2011-2012 (forrás: Nemzeti Fejlesztési ügynökség honlapja, Pályázati kereső, 2012. július 2. , www.nfu.hu)	26
2.6.2.a. melléklet A csatornahálózatba bekapcsolt lakások arányának alakulása Csongrád megyében (forrás: TEIR, KSH-TSTAR)	28
2.6.2.b. melléklet A közcatornába elvezetett tisztított szennyvíz aránya, megyei rangsor 1990., 2004., 2010. (forrás: TEIR, KSH T-STAR).....	30
2.6.2.c. melléklet Szennyvíztisztító telepek Csongrád megyében.....	30
2.6.2.d. melléklet Szennyvízelvezetési agglomerációk Csongrád megyében	31
2.6.2.e. melléklet Az egészséges, tiszta település prioritás keretében szennyvízelvezetést és -tisztítást célkitűzést megvalósító támogatott projektek Csongrád megyében, 2007 – 2011 (forrás: TEIR, Támogatási alrendszer)	32
2.6.2.f. melléklet Szennyvízkezelés fejlesztését célzó támogatott projektek, 2011-2012 (forrás: NFÜ Pályázati kereső, 2012. július 2., www.nfu.hu)	33
2.6.3.a melléklet: Települések gázellátása (KSH-TSTAR)	34

2.6.4.a melléklet: Települési szilárd hulladék gyűjtése 2010. (KSH-TSTAR)	35
2.6.4.b melléklet: Települési szilárd hulladék mennyisége, újrahasznosításának aránya 2010. (KSH-TSTAR)	36
2.7.a. melléklet Egészségügy, szociális ellátás (forrás: KSH Csongrád megye statisztikai évkönyve 2010).....	37
2.7.b. melléklet A járóbeteg-szakellátás főbb adatai szakmafőcsoport szerint, 2010 [ezer] (forrás: KSH Csongrád megye statisztikai évkönyve 2010)	37
2.7.c. melléklet DAOP-4.1.1 pályázati forrásból megvalósuló egészségügyi projektek Csongrád megyében (forrás: www.nfu.hu)	38
2.7.d. melléklet Egészségügy, szociális ellátás 2010 (forrás: TEIR, KSH-TSTAR)	40
2.7.e. melléklet Területi ellátási kötelezettség (forrás: http://tek2012.gyemszi.hu/tek1/index.php).....	42
2.7.f. melléklet Szociális alapszolgáltatás Csongrád megyében 2010 (forrás: (TeIR) KSH-TSTAR)	45
2.7.g. melléklet Bölcsődék Csongrád megyében (forrás: Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, http://nrszh.kormany.hu/)	46
2.7.h. melléklet Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztése és kapacitásának bővítése kiírás keretében megvalósuló projektek Csongrád megyében (forrás: www.nfu.hu)	48
2.7.i. melléklet Családi napközik Csongrád megyében (forrás: Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, http://nrszh.kormany.hu/).....	49
2.7.j. melléklet Csongrád megye településeinek működő nevelési-oktatási intézmények jegyzéke 2012 (forrás: Csongrád Megyei Közoktatás-fejlesztési Terv Intézményi Jegyzéke 2012).....	52
2.7.k. melléklet Tornateremmel, tornaszobával ellátott közoktatási intézmények 2010 (forrás: TEIR, KSH-TSTAR).....	70
2.8.a. melléklet Települések lakásviszonyai Csongrád megyében 2010 (forrás: (TeIR) KSH-TSTAR).....	70
2.9.1.a. településhálózat	72
2.9.1.b. melléklet Városok fontosabb mutatói (Forrás: KSH 2009 és 2011. évi megyei évkönyvek, TEIR nyilvános adatbázisa, www.OKEV.hu, www.fiokkereso.hu	73
2.9.1.c. melléklet Szeged nagyvárosi térség, városok (Forrás: KSH Helységnévkönyv, KSH 2009 és 2011. évi megyei évkönyvek, TEIR, www.OKEV. hu, www.fiokkereso.hu).....	73
2.9.1. d. Szeged nagyvárosi térség községei.....	74
2.9.1.e. Községek fontosabb adatai és indikátorai	75
3.6.a. melléklet A 20 ezer főnél népesebb városok fejlesztési stratégiái.....	77
3.6.b. melléklet A 20 ezer főnél népesebb városok gazdaságfejlesztési programjaiban meghatározott fejlesztési prioritások, térségfejlesztési programok.....	80
3.7.2.a. melléklet Környezetvédelmi programok	81
3.7.3.a. melléklet Kistérségek stratégiai és operatív céljai.....	82
3.7.3.b. melléklet LEADER közösségek Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáinak (HVS) célkitűzései és intézkedései	85
3.7.3.c. melléklet Települések ágazati koncepciókkal, programokkal való ellátottsága (forrás:kérdőíves felmérés).....	86
3.8.a. melléklet Marketing stratégiai célok és programok.....	88
3.8.b. melléklet Települések tervellátottsága (forrás:kérdőíves felmérés).....	89
4.2.1.a. melléklet: Üzleti szféra fejlesztési elképzelései 2014-2020 (forrás: Csongrád Megyei Önkormányzat kérdőíves felmérése alapján).....	91
4.2.2.a. melléklet: Az önkormányzatok fejlesztési elképzelései 2020-ig (forrás: települési kérdőívek).....	94
4.2.2.b. melléklet: Az önkormányzatok fejlesztési elképzelései 2030-ig (forrás: települési kérdőívek)	118
4.2.3.a. melléklet: Civil szervezetek fejlesztési elképzelései 2014-2020 (forrás: Csongrád Megyei Önkormányzat kérdőíves felmérése alapján).....	124
5. melléklet Elemzés az Európai Unió és kormányzati fejlesztési források felhasználásának térbeli megoszlásáról Csongrád megye kistérségeiben	125

2.1.4.a melléklet: Országos jelentőségű természetvédelmi területek listája (Forrás: KvVM)

Országos jelentőségű védett természeti terület	Védetté nyilvánítás	A védettség fenntartásáról rendelkező	A védettség indoka és célja	A védett terület kiterjedése (hektár)	Érintett megyei települések	Fokozottan védett terület által érintett települések
Körös-Maros Nemzeti Park: Csanádi puszták Cserebökényi puszták Makó-Landori erdő Fokozottan védett: Maros-Hullámtér Erdőrezervátum és magterület (Szeged-Tápé)	3/1997. (I.8.) KTM rendelet 17/2000. (VI. 26.) KöM rendelet	127/2007. (XII.27.) KvVM rendelet	„a Körösök és a Maros vízrendszerén kialakult jellegzetes tájszerkezet, a kiterjedt szikes puszták, lösztársulások, természetes és természetközeli erdők, árterek, szikes tavak, időszakosan vízborított területek, holtágak, mocsarak természetes növénytakarásainak és állatvilágának megőrzése, a nemzetközi jelentőségű madárélőhelyek és a vándorló állatvilág védelmének biztosítása, a védett területek természetes, az élőhely típusának megfelelő vízellátottsági szint helyreállítása”	42 635,94 2471 4556 421 61	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádpalota, Fábiansébestyén, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Nagyér, Szeged-Tápé, Székkutas	Csanádpalota, Királyhegyes, Makó, Szeged-Tápé
Mártélyi Tájvédelmi Körzet	390/1971. OTvH számú határozat	153/2007. (XII.27.) KvVM rendelet	„a Mártélyi-holtág, a Körtvélyesi-holtág és a Barci-rét természeti és tájképi értékeinek megőrzése, a hullámtér területén élő gazdag madárvilág zavartalan életfeltételeinek biztosítása”	1916,1	Hódmezővásárhely, Mártély, Mindszent	
Kiskunsági Nemzeti Park: Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet Ezen belül Fokozottan védett: Sásér Erdőrezervátum és magterület (Sándorfalva)	1/1976. OTvH számú határozat 16/2000. (VI. 26.) KöM rendelet	140/2007. (XII.27.) KvVM rendelet	„a Duna-Tisza köze jellegzetes tájképi arculatának, a szikes tavaknak, legelőknak, réteknek és a Tisza hullámterének, illetve ezen élőhelyek természetes növény- és állatvilágának, a madarak háborítatlan fészkelő- és táplálkozóhelyének megőrzése, vonulások feltételeinek biztosítása, a terület történelmi és kultúrtörténeti értékeinek, emlékhelyeinek megóvása”	22 328 37,8	Algyő, Baks, Csanytelek, Dóc, Felgyő, Hódmezővásárhely, Ópusztaszer, Pusztaszer, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged II. ker, Szentés, Tömörkény	Algyő, Csanytelek, Pusztaszer, Sándorfalva, Szeged II. ker.
Ásotthalmi láprét Természetvédelmi Terület	7/1990. (IV.23.) KTM rendelet		„a Duna-Tisza közti láprétek egy sajátos és különleges értékes növényvilággal rendelkező foltjának a megóvása”	95	Ásotthalom	
Csongrádi Kónyaszék Természetvédelmi Terület	26/1998. (VII.10.) KTM rendelet	127/2007. (XII.27.) KvVM rendelet	„a terület geomorfológiai értékeinek (különböző szikformák), veszélyeztetett madárfajainak, változatos növénytakarásainak védelme és megőrzése”	457,6	Csongrád	
Péteri-tavi Madárrezervátum Természetvédelmi Terület	3/1976. OTvH számú határozat	139/2007. (XII.27.) KvVM rendelete	„a területen található szikes tó és az azt körülvevő szikes puszták megőrzése, a védett növény- és állatfajok, illetve élőhelyük megóvása, a területen fészkelő madarak zavartalan életfeltételeinek biztosítása”	780,2	Csengele	
Pusztaszeri Fülöpszék Természetvédelmi Terület	6/1990. (III.31.) KVM rendelet		„a területre jellemző időszakos vízállású, alföldi szikes tó élővilágának fenntartása, bemutatása, valamint a tudományos kutatások lehetőségének biztosítása”	40,9	Pusztaszer	
Pusztaszeri Hétvezér emlékmű Természetvédelmi Terület	6/1990. (III.31.) KVM rendelet		„a történelmi emlékhelyhez méltó természeti környezet biztosítása”	3,7	Pusztaszer	

2.1.4.b melléklet: ÉTT és MTÉT (Forrás: KvVM)

Kiemelten Fontos Érzékeny Természeti Terület	Érintett megyei települések	Speciális természetvédelmi célprogramok
Tiszai homokhátság vízgyűjtője	Ásotthalom, Balástya, Csengele, Csongrád, Forráskút, Pusztamérges, Tömörkény	
Vásárhelyi-Csanádi puszták	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalberti, Csanádpalota, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kövegy, Magyarcsanak, Makó, Nagyér, Nagymágoocs, Pitvaros, Székkutas	
Fontos Érzékeny Természeti Terület		
Körösszög	Eperjes, Fábiansébestyén, Nagytóke, Szentés	
Magas Természeti Értékű terület 61/2009. (V.14.) FVM rendelet 6. számú melléklete szerint	MePAR tematikus fedvény szerint érintett település a megyében	
Békés-Csanádi hát	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalberti, Csanádpalota, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Magyarcsanak, Makó, Nagyér, Pitvaros, Székkutas	Itt elsősorban a kék vércse élőhely-védelem az elsődleges feladat. Emellett a tűzok élőhely fejlesztés, vadlúd és daruvédelem, természetvédelmi célú gyeptelepítés.
Homokhátság	Ásotthalom, Mórahalom, Röske	A B zónába tartozó területeken elsősorban a madár és apróvad élőhely fejlesztés, és a természetvédelmi célú gyeptelepítés a célprogram.

2.1.4.c melléklet: Helyi jelentőségű védett természeti területek és emlékek (Forrás: www.termeszetvedelem.hu)

Helyi jelentőségű védett természeti terület/emlék neve	Település	Védelmi kategória	Törzskönyvi száma	HRSZ	Kiterjedése (ha)
Apátfalva, volt TSZ-iroda kertje	Apátfalva	TT	5/81/TT/08	26	
Aradi vértanúk tere fái	Szeged	TE	5/61/TE/01	3738	
Arany János utcai páfrányfenyő fasor	Szeged	TE	5/39/TE/01	3998	
Béla utcai fasor	Szeged	TE	5/49/TE/01	3804	
Berzsenyi utcai páfrányfenyő fasor	Szeged	TE	5/40/TE/01	4006	
Bíbic-tó	Kistelek	TT	5/11/TT/90	0197/10	56,3
Bihari utca fasora	Szeged	TE	5/53/TE/01	10846	
Csongrád Nagyréti Természetvédelmi Terület	Csongrád	TT	5/18/TT/95		742,49
Dóm tér ostorfa fasora	Szeged	TE	5/43/TE/01	3736	
Dugonics tér fái	Szeged	TE	5/57/TE/01	3761	
Eperjesi Királyság-puszták	Eperjes	TT	5/30/TT/03		1486,34
Epreskert	Hódmezővásárhely	TT	5/15/TT/93	12252/1, 12252/2	0,99
Fasorok és fák	Hódmezővásárhely	TE	5/13/TE/93	12468, 12707, 12730, 5226, 5225/1, 5225/2, 5295/1	
Fehérnyáras emlékerdő	Ásotthalom	TT	5/1/TT/44	0103/2	17,67

Helyi jelentőségű védett természeti terület/emlék neve	Település	Védelmi kategória	Törzskönyvi száma	HRSZ	Kiterjedése (ha)
Fő fasor platán fasora	Szeged	TE	5/41/TE/01	300	
Földeáki Kornél-erdő	Földeák	TT	5/19/TT/12	085/1abc, 085/2, 085/3, 087/11, 087/12, 088/2, 089/2, 090/2, 091/2, 097/4	68,58
Föltámadás utcai páfrányfenyők (3 egyed)	Szeged	TE	5/52/TE/01	12322	
Füvészkert	Szeged	TT	5/10/TT/89	2106, 2107, 2108, 2109, 2210, 2136/1	17,33
Gogol utcai japán akác fasor	Szeged	TE	5/46/TE/01	3170, 3209, 3281	
Gutenberg utca japán akác fasora	Szeged	TE	5/45/TE/01	3159, 3220, 3259	
Hajnóczy utca japán akác fasora	Szeged	TE	5/44/TE/01	3146, 3223, 3246	
Honvéd tér fái	Szeged	TE	5/64/TE/01	3443	
József Attila sgt. platán fasora	Szeged	TE	5/38/TE/01	2543	
Juhász Gyula emlékfá	Makó	TE	5/7/TT/74	7454	
Kálvária téri fái	Szeged	TE	5/69/TE/01	25246/1	
Kazinczy utcai fasor	Szeged	TE	5/47/TE/01	4022	
Kígyó utcai platánfák	Szeged	TE	5/54/TE/01	3888	
Kiskundorozsmai Nagy-szék	Szeged	TT	5/9/TT/75	0530/31, 0530/33	6,72
<u>Kistelek-balástyai Müllerszék</u>	Balástya	TT	5/12/TT/90	0532, 0538, 0539	84
Kisteleki-puszta	Kistelek	TT	5/33/TT/07	0158/1	90,53
Kiszombori Vályogos-tó	Kiszombor	TT	5/27/TT/99	05545/1	11,22
Kocsányos tölgyek	Csengele	TE	5/6/TT/74	038/4	
Kolozsvári tér fái	Szeged	TE	5/66/TE/01	24948	
Lechner tér fái	Szeged	TE	5/63/TE/01	2934/1	
Makói-fák	Makó	TE	5/31/TE/03		
Mars tér fái	Szeged	TE	5/71/TE/01	25591/1	
Mátyás tér fái	Szeged	TE	5/65/TE/01	20653	
Maty-éri tározótó	Szeged	TT	5/26/TT/98	02063/2,3,4,5, 02065/1, 02067/3,4, 02069/1,2, 02071	84,93
Maty-ér völgyének subasi ága	Szeged	TT	5/77/TT/11		139,85
Mindszent, Általános Iskola Dózsa-telepi Tagintézmény udvarán álló két idős kocsányos tölgy	Mindszent	TE	5/96/TE/11	1318	
Mindszent, Dózsa György utca és Iskola utca sarkán álló tölgy	Mindszent	TE	5/94/TE/04	1146	
Mindszent, Károly Óvoda és Bölcsöde udvarán található idős kocsányos tölgy	Mindszent	TE	5/95/TE/11	3083	
Mindszent, Kossuth utcai platán fasor	Mindszent	TE	5/93/TE/04	2845	
Mindszent, Köztársaság téri közpark	Mindszent	TT	5/91/TT/04	1/5	2,65
Mindszent, Szabadság téri közpark	Mindszent	TT	5/92/TT/04	3084	3,58
Műhely utcai atlaszcédrus	Szeged	TE	5/55/TE/01	1464	
Népkert és strand	Hódmezővásárhely	TT	5/14/TT/93	5240/1, 5241	7
Népkert sor platán fasora	Szeged	TE	5/42/TE/01	235	
Népliget fái	Szeged	TE	5/58/TE/01	1764/1,2, 236/4, 238	
Páfrányfenyő	Szeged	TE	5/8/TT/75	3943	
Partfürdő fái	Szeged	TE	5/70/TE/01	2289	
Pusztamérgesi-láperdő	Pusztamérges	TT	5/23/TT/95		76,51
Pusztamérgesi Mérgesi-puszta	Pusztamérges	TT	5/24/TT/95	052/2, 052/22a, 052/24, 052/25b,c, 052/3,7,8, 054/2, 054/22b, 054/22d	40,74
Rerrich Béla tér fái	Szeged	TE	5/60/TE/01	3728/2	
Révai utca fasora	Szeged	TE	5/50/TE/01	3800	
Röszkei-gyeppek	Röszke	TT	5/34/TT/07	0103/71, 0103/73, 0103/79a, 0161/36,37,38, 0221/27	31,75
Szabadkai út idős fasora	Szeged	TE	5/51/TE/01	23552	

Helyi jelentőségű védett természeti terület/emlék neve	Település	Védelmi kategória	Törzskönyvi száma	HRSZ	Kiterjedése (ha)
Széchenyi liget	Szentes	TT	5/3/TT/54	7508/1	6,61
Széchenyi tér fái	Szeged	TE	5/59/TE/01	3939	
Szegedi mocsári ciprus	Szeged	TE	5/28/TE/01	20691/2	
Szegedi Vadaspark	Szeged	TT	5/29/TT/01	24008/4a,b 24011/7, 24347, 24348/1,2,3,4,5, 6abc,7, 34388/1, 3abcdef, 24391, 24392	41,47
Szeged, Újszegedi Holt-Maros	Szeged	TT	5/78/TT/11	0111/16,17, 0122/1, 0123/1, 074/11, 074/32, 074/37-44, 076/12, 1389/3, 1415/5, 751/5, 954/1, 954/3	
Szentesi Magyartés-Zalotai TT	Szentes	TT	5/25/TT/96		225,46
Szent György tér fái	Szeged	TE	5/62/TE/01	2442	
Szent János tér	Szeged	TT	5/68/TT/01	533	
Szent Rókus tér fái	Szeged	TE	5/67/TE/01	25608	
Tisza Lajos körúti ostorfa fasor	Szeged	TE	5/37/TE/01	3725, 4039	
Tömörkény utcai fasor	Szeged	TE	5/48/TE/01	3806	
Üllési-rét	Üllés	TT	5/32/TT/03	067/229	4,14
Ültetett erdő (Bedő-liget)	Ásotthalom	TT	5/2/TT/44	0558/6	4,38
Várkert-Mórapark fái	Szeged	TE	5/56/TE/01	4035/3	
Zsombói-ósláp	Zsombó	TT	5/5/TT/74	0135/1ab	14,22
Zsombó, Király nyárfája	Zsombó	TE	5/75/TE/09	024/14	
Zsombó, Platánfák	Zsombó	TE	5/76/TE/09	078/3	

2.1.4.d. melléklet: Ramsari területek (Forrás: KvVM)

Ramsari terület neve	Kihirdetés éve	Jellemzők	A védett terület kiterjedése (hektár)	Érintett megyei települések	Veszélyeztető tényezők
Mártély	1979.	Tipikus vízi életközösségekre vonatkozó növény - és állatvilágot vonultat fel. Jelentős vidraállománya van. A területre jellemző bennszülött növény, a mocsarakat kedvelő tiszta - parti margitvirág. Nagyon fontos fészkelő és táplálkozóhely az itt élő és vonuló vízmadarak számára.	2232	Hódmezővásárhely, Mártély, Mindszent	A szabályozatlan horgászat és kempingezés erős zavart kelt az itt élő állat - és növényvilágban.
Pusztaszer	1979.	1979 óta Ramsari terület. Öt különálló vizes élőhelyből áll (szegedi Fehér - tó, Fertő-tó, Sasér, Labodár, Csaj - tó), melyeket szikes területek és mezőgazdasági földek kötnek össze. Jellemző a területre a szikes tavak növényzetén kívül, a bennszülött sziki őszirózsa, szikikáka és egyéb nádfajok, magyar sóvirág, pozsgás zsásza és a réti margitvirág. Fontos fészkelőhelye a cigányrécének és a kékes rétihéjának.	5000	Szeged, Sándorfalva,	Az agrárterületekről folyamatosan érkezik a műtrágyák és vegyszerek vizes oldata a talajvízzel.
Csongrádi-Bokros Sós-tó	2003.		770	Csongrád	

2.1.4.e melléklet: Natura 2000 területek (Forrás: KvVM)

Megnevezés és kódszám	Működési terület Nemzeti Park	Érintett megyei település
A megye területére eső különleges madárvédelmi területek		
Közép-Tisza (HUHN10004)	Hortobágyi	Csongrád
Alsó-Tisza-völgy (HUKN10007)	Kiskunsági	Algyő, Baks, Csanytelek, Csongrád, Derekegyház, Dóc, Felgyő, Hódmezővásárhely, Mártyély, Mindszent, Ópusztaszer, Pusztaszer, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged II. kerület, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tömörkény
Balástya-Szatymaz környéki homokvidék (HUKN10008)	Kiskunsági	Balástya, Szatymaz
Csongrád-Bokrosi Sós-tó (HUKN30001)	Kiskunsági	Csongrád
Gátéri Fehér-tó (HUKN30002)	Kiskunsági	Tömörkény
Tisza Alpár-Bokrosi ártéri öblözet (HUKN10004)	Kiskunsági	Csongrád
Cserebökényi-puszták (HUKM10005)	Körös-Maros	Eperjes, Fábiansebestyén, Nagytőke, Szentes
Vásárhelyi és Csanádi-puszták (HUKM10004)	Körös-Maros	Ambrózfalva, Csanádalbertyi, Csanádpalota, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Makó, Nagyer, Székkutas
A megye területére eső különleges természetmegőrzési területek		
T-erdő (HUKM20003)	Körös-Maros	Derekegyház
A megye területére eső kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek		
Közép-Tisza (HUHN20015)	Hortobágyi	Csongrád
Alsó-Tisza hullámtér (HUKN20031)	Kiskunsági	Algyő, Baks, Csanytelek, Csongrád, Dóc Felgyő, Hódmezővásárhely, Mártyély, Mindszent, Sándorfalva, Szegvár, Szentes
Baksi-puszták (HUKN20019)	Kiskunsági	Baks, Csanytelek, Ópusztaszer, Pusztaszer, Tömörkény
Csongrád-Bokrosi Sóstó (HUKN30001)	Kiskunsági	Csongrád
Csongrádi Kónya-szék (HUKN20029)	Kiskunsági	Csongrád
Déli-Homokhátság (HUKN20008)	Kiskunsági	Ásotthalom, Mórahalom, Öttömös, Röske
Gátéri Fehér-tó (HUKN30002)	Kiskunsági	Tömörkény
Közép-csongrádi szikések (HUKN20017)	Kiskunsági	Balástya, Dóc, Kistelek, Ópusztaszer, Sándorfalva
Péteri-tó (HUKN20027)	Kiskunsági	Csegele
Tisza Alpár-bokrosi ártéri öblözet (HUKN20028)	Kiskunsági	Csongrád
Cserebökény (HUKM20027)	Körös-Maros	Eperjes, Fábiansebestyén, Nagytőke, Szentes
Deszki gyepek (HUKM20005)	Körös-Maros	Deszk
Hármas-Körös (HUKM20017)	Körös-Maros	Nagytőke, Szentes
Hódmezővásárhely környéki és csanádi-háti puszták (HUKM20001)	Körös-Maros	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalbertyi, Csanádpalota, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kövegy, Magyarcsanád, Makó, Maroslele, Mártyély, Mindszent, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Pitvaros, Székkutas
Hódmezővásárhelyi Kék-tó (HUKM20002)	Körös-Maros	Derekegyház, Hódmezővásárhely, Mindszent, Szegvár, Székkutas
Kurca (HUKM20031)	Körös-Maros	Mindszent, Szegvár, Szentes
Lapító-Fertő (HUKM20030)	Körös-Maros	Szentes
Mágocs-ér (HUKM20006)	Körös-Maros	Árpádhalm, Nagymágocs, Szentes
Maros (HUKM20008)	Körös-Maros	Apátfalva, Csanádpalota, Deszk, Ferencszállás, Kiszombor, Klárafalva, Magyarcsanád, Makó, Maroslele, Nagylak, Szeged-Tápé
Száraz-ér (HUKM20004)	Körös-Maros	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalbertyi, Földeák, Királyhegyes, Makó, Maroslele, Nagyer, Óföldeák
Szegedi ürgés gyepek (HUKM20012)	Körös-Maros	Szeged
Szentesi gyepek (HUKM20029)	Körös-Maros	Szegvár, Szentes
Tőkei gyepek (HUKM20028)	Körös-Maros	Nagytőke, Szentes

2.1.5.a. melléklet: A megye legnagyobb szén-dioxid kibocsátói 2010-ben (Forrás: LAIR)

Telephely	Szennyezőanyag mennyiség (tonna/év)					
	CO ₂	NO ₂	SO ₂	CO	Szilárd anyag	Összes szénhidrogén
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. Gázüzem (Algyő Külterület)	108 543,13	106,01	0,053	59,04	-	-
Villeroy & Boch Magyarország Kft. Hódmezővásárhely	41 246,22	22,57	-	-	1,6	-
PICK Szeged Zrt. központi telep Szeged	24 797,25*	25,77	-	5,03	0,003	-
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. TELEPHELY Algyő	19 698,64	11,4	-	0,098	-	-
Dalkia Energia Zrt. Tarján III. Fűtőmű Szeged	13 408,61	23,26	-	34,6	-	6,54
Szegedi Tudományegyetem SZTE KAZÁNHAZ Szeged	12 319,91	-,08	0,005	0,629	-	-
Szegedi Hőszolgáltató Kft. FELSŐVÁROS II. Szeged	11 955,32	15,28	-	32,5	-	7,2
Dalkia Energia Zrt. Észak 1/B fűtőmű Szeged Temető	10 955,63	23,23	-	27,63	-	2,29
Szegedi Hőszolgáltató Kft. ÉI/B Szeged	9 536	8,03	-	0,094	-	-
Szegedi Hőszolgáltató Kft. ROKUS FŰTŐMŰ Szeged	9 446, 18	7,66	-	0,29	-	-
Atev Zrt. ATEV Rt Hódmezővásárhely	9 317, 14	12,87	-	0,057	-	-
MMBF Zrt. SZBT-1 Központi Gázüzem Algyő külterület	9 136, 1	14,4	-	5,4	-	1,88
Dalkia Energia Zrt. Rókus Fűtőmű Szeged	8 609, 5	15,39	-	8,68	-	5,54
Hungerit Zrt. KÖZPONTI TELEPHELY Szentés	7 668, 8	4,4	-	1,71	-	-
Mars Magyarország Kísállateledel Gyártó Kft. Csongrád Bokros,	6 820, 5	3,45	-	0,104	0,025	-

*A PICK Szeged Zrt. vitatja a Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszerben elérhető adatot, becsléseik szerint az éves CO₂-kibocsátásuk csupán 11 138,6 t/év.

2.2.2.a. melléklet: Csongrád megye műemlékei eredeti rendeltetésük szerint (forrás: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal)

VÉDETT ÉRTÉK	MENNYISÉG (DB)
Egyházi épület	117
Ebből: Gyülekezeti épület	71
Egyéb egyházi épület	25
Műalkotás	12
Rom, temető, sírkert	9
Népi építészeti emlék	96
Ebből: <i>Csongrád belváros népi műemléki jelentőségű területe</i>	1
Lakóház, tanya	64
Istálló, gazdasági épület, melléképület	21
Tanyasi iskola	3
Fazekasműhely, szatócsház,	5
Kút	2
Városi épületek, közintézmények	156
Ebből: <i>Szeged belvárosa műemléki jelentőségű területe</i>	1
Lakóépület, palota	109
Városháza, megyeháza, egyéb középületek	20
Múzeum, színház, szálloda, kaszinó, egyéb	19
Iskola	7
Várrom, falmaradvány	3
Kastély, kúria, kert	22
Ebből: Kastély	8
Kúria	6
Kastélypark, kúriakert	3
Egyéb (kerti építmények, szobrok)	5
Gazdasági épület, infrastruktúra, műtárgy	37
Ebből: Malom	12
Magtár	5
Méntelep, istálló	3
Gazdasági épületek	3
Téglagyár, téglaegető kemence	3
Serház, borház, szeszgyár	5
Kútház, víztorony	2
Út, kőfal	2
Állomás	2
Köztéri műalkotás	2
MINDÖSSZESEN	433

2.2.2.b. melléklet: Használaton kívüli, ill. rossz műszaki állapotú műemlékek (forrás: Csongrád Megyei Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Irodája).

Jelentősebb használaton kívüli műemlékek:

TÖRZSSZÁM	AZONOSÍTÓ	HELYSÉG	NÉV	HELYRAJZI SZÁM
11500	18519	Kiszombor	Kálvária kápolna maradványai	888
9057	3427	Nagymágocs	Magtárépület	1020/1, 1020/2
11527	18007	Óföldségek	Návay-kastély (Gencshát)	0130/5
11528	12457	Óföldségek	Návay-kúria	269
9333	3500	Szeged	Szállodaépület és kávéház (Kass Szálló)	3997
2665	13369	Szeged	Kereskedő-polgárház, ún. Tóth Péter-ház – részben lakott (külső-belső felújítás)	3852
8785	3431	Szeged	Napsugaras oromzatú lakóház (Kakuszy-ház)	10639/2
9474	3525	Szeged-Szőreg	Lakóház	1450/4
11551	11751	Szeged-Tápe	kápolna, remetelak és koldusház (homlokzat felújítás)	17282
2779	3531	Szegvár	Volt Károlyi-kastély, majd megyeháza	789
2755	3545	Szentes	Lakóház (volt kikötői csárda)	5649
11063	11374	Szentes	Petőfi Szálló és Tóth József Színház	5599
11438	11947	Szentes	Zsoldos-féle téglagyár	3975/11, 3975/4

II. Kritikus műszaki állapotban lévő műemlékek (átfedések az I. ponttal):

TÖRZSSZÁM	AZONOSÍTÓ	HELYSÉG	NÉV	HELYRAJZI SZÁM
2719	3376	Hódmezővásárhely	Református újtemplom és parókia (veszélyes tetőszerkezet, rossz állapotú homlokzat, hiányos ereszcatorna, parókia: veszélyes földem)	12867
11527	18007	Óföldségek (Gencshát)	Návay-kastély (pusztulóban)	0130/5
11010	11165	Szeged	Egykori fényképészeti műterem a Popper-ház udvarán (fóliával ideiglenesen fedve)	3969
8785	3431	Szeged	Napsugaras oromzatú lakóház, Kakuszy-ház (pusztulóban)	10639/2
11098	11608	Szeged	Wagner-kripta	26083
11063	11374	Szentes	Petőfi Szálló és Tóth József Színház (vakolat megsemmisült, teljes felújításra vár)	5599
11438	11947	Szentes	Zsoldos-féle téglagyár (pusztulóban)	3975/11, 3975/4
11438	12478	Szentes	Hoffman-kemence, téglagyárban (pusztulóban)	3975/11

III. Felújításra váró műemlékek (átfedések az I. ponttal):

TÖRZSSZÁM	AZONOSÍTÓ	HELYSÉG	NÉV	HELYRAJZI SZÁM
8347	3392	Hódmezővásárhely	Tanya (Gorzai tanyamúzeum, jó és pusztulófélben lévő részekkel)	01521/2
9067	3395	Kiszombor	Volt Rónay-kastély (homlokzat felújítás, hasznosítás)	1446/2
9001	3400	Kiszombor	Kiszombor, a középkori kerektemplom (teljes felújítás, belső restaurálás)	
9101	3403	Magyarcsanak	Szerb pravoszláv templom (alászigetelés)	477
2736	3410	Makó	Református ótemplom (tetőfelújítás)	5362
2651	3435	Szeged	Szent Demeter-torony	3735/1
2700	3504	Szeged	Minorita rendház	2452
2665	13369	Szeged	Kereskedő-polgárház, ún. Tóth Péter-ház (külső-belső felújítás)	3852
9333	3500	Szeged	Szállodaépület és kávéház, Kass Szálló (kívül tatarozva, belül romos)	3997
11099	17224	Szeged	Lakóépület, ún. Popper-ház (homlokzat felújítás, felállványozott erkély javítása)	3969
11247	11752	Szeged	Bérház, ún. Gróf-palota (tetőszerkezet- és homlokzat felújítás)	3999/2
11098	11608	Szeged	Wagner-kripta	26083
9474	3525	Szeged-Szőreg	Lakóház (teljes felújítás)	1450/4
11551	11751	Szeged-Tápe	kápolna, remetelak és koldusház (homlokzat felújítás)	17282
2779	3531	Szegvár	Volt Károlyi-kastély, majd megyeháza	789

2.2.3.a. melléklet: Jelentősebb múzeumok, galériák, gyűjtemények Csongrád megyében (forrás: a Csongrád Megyei Önkormányzat turisztikai adataira)

TELEPÜLÉS	MÚZEUM, GALÉRIA, GYŰJTEMÉNY	KIÁLLÍTOTT ANYAG (ÁLLANDÓ)
Ásotthalom	Iskolatörténeti Kiállítás	Az egykori erdészeti és vadászati gyűjtemény fennmaradt darabjainak kiállítása. A fakitermelés régi és modernebb eszközeiből összeállított gyűjtemény. Ásotthalom és környéke jellegzetes növény- és állatvilágának bemutatása.
Csongrád	Tari László Múzeum	„A föld gyermekei”, bronz fiai – Bronzkori földművesek, harcosok és kézművesek emlékei Csongrád megyében. Csongrád évszázadai, várostörténeti kiállítás, Csongrád népélete
Csongrád	Csongrád Galéria	Piroska János festőművész kiállítása, évente 8-10 időszakos képzőművészeti kiállítás
Hódmezővásárhely	Tornyai János Múzeum	Az újkőkor és a rézkor művészete; Hódmezővásárhely népművészete; Kiss Lajos emlékszoba
Hódmezővásárhely	Alföldi Galéria	Az Alföld művészete a kezdetektől 1945-ig; Tornyai-festménylelet; Tóth Menyhért festőművész kiállítása; Szabó Iván szobrászművész kiállítása
Hódmezővásárhely	Emlékpont – Fél évszázad Vásárhelyen Humán Oktatási Központ	A vásárhelyiek élete 1945-90 között
Hódmezővásárhely	Holokauszt Múzeum	„Magyar tragédia 1944.” kiállítás
Makó	József Attila Múzeum	„Küzdelmes évszázadok” – Makó története az újjátelepüléstől a rendszerváltásig (1699–1989); Galamb József emlékkiállítás (kiállítva egy eredeti Ford-T modell); Történelmi arckép csarnok: Kossuth, Széchenyi, Deák, Erzsébet királyné, Mária Terézia festmények Skanzen, Espersit-ház (mindkettő ld. külön)
Makó	Espersit-ház	Makó irodalmi emlékei, Juhász Gyula, Móra Ferenc, József Attila emlékkiállítás
Makó	Szántó Galéria és Múzeum	képzőművészeti kiállítás
Makó	Sportmúzeum	Sportrelikviák, helyi sportolók élete, hagyatéka
Ópusztaszer	Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark	<i>Rotunda</i> : „A magyarok bejövetele” (Feszty-körkép); „Őseink arcai”; A csengelei kunok ura és népe; Honfoglalás (a honserzéstől a keresztény állam megalapításáig); Szer monostora és települése; Az államalapítás (Poszter galéria); Promenáád 1896; Panoptikum <i>Szer Monostora, Csete-jurták, Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény, Nomád Park</i>
Röszke	Paprikapark	A paprikaművelés története, eszközei
Szeged	Móra Ferenc Múzeum	képzőművészeti gyűjtemény, Lucs Ferenc képgyűjtemény, „Szöged híros város...” (néprajzi kiállítás), Móra emlékszoba „Csak egy Földünk van” természettudományos kiállítás, Patikatörténeti kiállítás díszterem: állandó festészeti bemutató
Szeged	Fekete Ház	A Móra Ferenc Múzeum Történeti Gyűjteménye. Csongrád és Csanád megyék társadalma a kiegyezéstől a második világháborúig.
Szeged	Kőtár-Vármúzeum	A vár bontása (1882) során előkerült román, gótikus, reneszánsz és barokk faragványok
Szeged	Varga Mátyás Színház-történeti Kiállítás	Varga Mátyás díszlettervei, grafikái, kerámiai
Szeged	Kass Galéria	Kass János grafikusművész alkotásai
Szeged	Egyházmegyei Múzeum és Kincstár	Ősi csanádi egyházmegye tárgyainak kiállítása
Szeged	Szegedi Orvostudományi Egyetem	Szentgyörgyi Albert Emlékszoba
Szeged	Reök-palota	Képzőművészeti kiállítások, művészeti programok
Szeged	Pick Szalámi és Szegedi Paprika Múzeum	a szegedi paprika és a PICK szalámi története

TELEPÜLÉS	MÚZEUM, GALÉRIA, GYŰJTEMÉNY	KIÁLLÍTOTT ANYAG (ÁLLANDÓ)
Szeged	Vízügyi Emlékhely	„Az 1879-es Szegedi Nagyrív”, korabeli vízépítő mérnökök emlékei; eszközök szabadtéri kiállítása
Szeged	Víztorony	Szikvíz kiállítás, fizika-történeti kiállítás
Szeged	Szegedi Papucs Látványműhely	A kézzel készülő, hímzett szegedi papucs készítésének hagyományai
Szeged	Ormay Galéria	Kortárs festmények
Szegvár	Babaház	Baba- és mackógyűjtemény
Szentes	Kosztá József Múzeum	„Szentes város évszázada”; A városhoz kötődő jeles személyiségek arcképcsarnoka; „Legelők, szántók, vadvizek”; „Alsópárttól felsőpártig” városrészek és vallási felekezetek története; Céhek, iparosok, segédek; Szentesi grafikusok és festők; Szentesi szobrászok alkotásai; A Nemzeti piktúra ideális tájban – Koszta József Szentesen; Koszta József relikviái
Szentes	Kosztá József Múzeum Csallány Gábor Kiállítóhelye	Régészeti látványtár, kiállítás
Szentes	Péter Pál Polgárház Múzeum	19. sz.-i polgárház (nyitott és zárt veranda, orvosi váró és rendelő, nagy-ebédlő, szalon, szülői háló és gyermekszoba, valamint a dísz- és gyógynövénykert továbbá a Szentesi Kőtár)
Szentes	Állandó Tűzoltótörténeti Kiállítás	A szentesi tűzoltóság egy régi tartalékszertárában kialakított kiállítás; A 24 méter magas tűztoronyból: Szentes panorámája
Szentes	Dél-alföldi postatörténeti emlékszoba	Postai dolgozók által összegyűjtött 2799 fajta (3928 db) postai tárgy, okirat és nyomtatvány
Szentes	Tokácsli Galéria	Képzőművészeti kiállítások
Szentes	Fridrich János Fényirdája	Fotóműterem és kiállítás (Ipartörténeti emlékhely)
Üllés	Fontos Sándor gyűjtemény (Általános Iskola)	Fontos Sándor festőművész képei

2.2.3.b. melléklet: Tájházak, néprajzi, helytörténeti gyűjtemények Csongrád megyében, a tájházak kiemelésével (forrás: a Csongrád Megyei Önkormányzat turisztikai adataira)

TELEPÜLÉS	TÁJHÁZ, GYŰJTEMÉNY	KIÁLLÍTOTT ANYAG (ÁLLANDÓ)
Algyő	Tájház	Egy egykori kovácsműhellyel összeépült polgári ház eredeti berendezéssel, eszközökkel
Ásotthalom	Gátsori Tanyamúzeum	Alföldi tanyavilág
Csanádpalota	Asztalos P. Kálmán Honismereti Gyűjtemény és Tájház	Cipésműhely, kovácsműhely, konyhai eszközök tára, vegyes szobabelső
Csongrád	Múzeumház (Belsőváros)	Életmód kiállítás
Csongrád	Milos Crnjanski Emlékszoba (Csemegi Károly Könyvtár és Információs Központ)	A Csongrádon született szerb költő, író, diplomata élete és művei
Csongrád	Gróf Széchenyi István Általános Iskola Helytörténeti Gyűjteménye	Néprajzi anyagok, műhelyek földműveléshez, állattartáshoz tartozó gazdasági eszközök, a város történeti emlékei
Deszk	Szerb Néprajzi Gyűjtemény	A Bánát Szerb Kulturális Egyesület által gyűjtött szerb szellemi és tárgyi emlékek
Földeák	Fodor Imre magángyűjteménye	Helytörténeti gyűjtemény
Hódmezővásárhely	Csúcsi Fazekasház	Fazekasság a századfordulón
Hódmezővásárhely	Belvárosi Fazekasház	Ambrus Sándor fazekas alkotásai
Hódmezővásárhely	Kopáncsi Tanyamúzeum	„Élet a tanyán” (Felújításra vár)
Hódmezővásárhely	Hímzőműhely	Vásárhelyi hímzések terítők, párnák, díszdobozok, valamint a hímzés technikájának bemutatása
Hódmezővásárhely	Papi-féle szélmalom	1942-ig működött kétpár köves malom
Hódmezővásárhely	Pincemúzeum	Paraszti eszközök kiállítása
Hódmezővásárhely	Népművészeti Tájház	Vásárhelyi fazekasság emlékei, vásárhelyi hímzés, kézműves találkozók
Kistelek	Helytörténeti Gyűjtemény	helytörténeti, néprajzi gyűjtemény; Tápai Antal

TELEPÜLÉS	TÁJHÁZ, GYŰJTEMÉNY	KIÁLLÍTOTT ANYAG (ÁLLANDÓ)
		szobrászművész hagyatéka
Kiszombor	Helytörténeti Gyűjtemény (Magtár)	Népviselőket, edényeket, bútorokat, mezőgazdasági eszközöket, háztartási eszközöket
Kübekháza	Pajta Galéria	A falu múltját és jelenét képekben és tárgyakban felvillantó gyűjtemény
Makó	József Attila Múzeum – Skanzen	Hagymásház: a makói hagymatermesztés története (eredeti berendezés); Asztalosműhely (20. sz. eleje): eredeti szerszámok és mintakönyvek; Bognárműhely, kovácsműhely: (20. sz. eleje): eredeti szerszámok; Putri, szánkótalpas gabonakaszók és hombárok (19. és 20. sz. eleje)
Makó	Börcsök Attila Néprajzi Magángyűjteménye	Makó és környéke (Apátfalva) népeletének tárgyai: a 19. sz-i festett bútorok, viseletek, a hagymatermesztés eszközei, a népi fazekas-munkák (használati tárgyak)
Maroslele	Helytörténeti Gyűjtemény	a paraszti gazdálkodás eszközei, mindennapi használati tárgyak, földművelő eszközök (fokhagyma-termesztés), Polgári családi szoba
Mindszent	Keller Lajos Helytörténeti Gyűjtemény	„Ósi mesterség Mindszenten”, „Iparos élet Mindszenten”, „Szent Imre Patika 1864.”, Paraszti élet, paraszti szoba a századfordulón, „Halász élet Mindszenten”
Mórahalom	Homokháti Emlékház	Mórahalom helytörténeti gyűjteménye
Nagymágocs	Felicián Atya Helytörténeti Gyűjtemény	„Nagymágocs Anno”
Óföldéak	Helytörténeti Emlékház	Magángyűjtemény Vass József gondozásában
Ópusztaszer	Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékház, Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény	Tanyai, mezővárosi épületek, Postatörténeti kiállítás, Kunsági erdőszház, Útkaparóház, Mezőgazdasági gépgyűjtemény, Vasútállomás, Gátórház, Terelő Karám
Pitvaros	Szlovák Tájház	Népviselőket, bútorokat, edényeket, kézimunkákat, mezőgazdasági szerszámokat
Pitvaros	Szlovák Néprajzi Magángyűjtemény	A régen a településen élt szlovákok használati tárgyai, szövőszék, szőttek, babagyűjtemény (eredeti szlovák népviseletben)
Sándorfalva	Budai Sándor Emlékház és Tájház, Citeramúzeum	Budai Sándor felújított szülőháza eredeti berendezéssel és használati tárgyakkal; Európában egyedülálló citeratörténeti kiállítás
Szeged	Alsóvárosi Napsugaras Tájház (Bálint Sándor Emlékház)	A két világháború közötti népi életmód bemutatása; A legendás szegedi néprajzkutató, Bálint Sándor emlékei
Szeged-Kiskundorozsma	Dorozsmai Szélmalom	Malomtörténeti kiállítás
Szeged-Tápé	Ifj. Lele József Néprajzi Magángyűjteménye	Tápé népelete: halászat, gyékénymunka; Bálint Sándor emlékszoba, Koszorúfej-emlékszoba
Szeged-Tápé	Gyékényes Műhely	Gyékényből készült használati és dísz tárgyak és készítésük bemutatása
Szeged-Tápé	Honismereti gyűjtemény (Heller Ödön Művelődési Ház)	Több mint 1500 tárgyból álló gyűjtemény (diaképek, fotók, több textíliák, elsősorban viseleti darabok, cseréptárgyak, szerszámok, vas- és fatárgyak, könyvek, gyermekjátékok, gyékénymunkák); a gyűjteményből 333 néprajzi anyagot a Magyar Néprajzi Múzeum védetté nyilvánított.
Szegvár	Falumúzeum	Szeg vára kövei és vasai; Szegvár-tűzköves régészeti kiállítás; Szegvár néprajza; Bartucz Lajos emlékszoba
Szegvár	Szélmalom	Múzeumként működő 19.sz-i népi ipari műemlék. Belső szerkezete, felszerelése hiánytalan.
Székkutas	Falumúzeum (Hugo Hartung Emlékszoba)	Néprajzi és helytörténeti értékek, Gregus Máté mintagazda és közéleti személyiség, Murgács Kálmán nótaszerző továbbá Hugo Hartung

TELEPÜLÉS	TÁJHÁZ, GYŰJTEMÉNY	KIÁLLÍTOTT ANYAG (ÁLLANDÓ)
		német író emlékanyagai
Szentes	„Ké(s)z csodák” néprajzi magángyűjtemény	Népi szoba, népi konyhasarok, nagyobb festett bútorok; nyári nyitott festőműhely; egyedi kézműves ajándéktárgyak
Szentes	Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltára	Helytörténeti kiállítás
Tömörkény	Helytörténeti Múzeum	A falu helytörténeti gyűjteménye, használati eszközök, a falusi házak bútorzata
Újszentiván	Szerb népi gyűjtemény (Szerb Parókia)	A háromnemzetiségű falu hagyományait, szokásait, ünnepeit és történetét bemutató néprajzi gyűjtemény
Újszentiván	Tájház (magángyűjtemény)	
Újszentiván	Hagyományőrző Kézműves Baba-múzeum	
Üllés	Helytörténeti ház	A település története, néprajza
Zákányszék	Házi Múzeum	A régi paraszti élet sajátosságai

2.3.4.a. melléklet: Vállalkozások és vállalkozókészség (forrás: KSH Területi Statisztikai Évkönyv, 2009, CD)

	MŰKÖDŐ VÁLLALKOZÁS, 2009						
	Mezőgazdaságban	Iparban, építőiparban	Szolgáltatásban	Összesen	Ebből: társas vállalkozás	Egyéni vállalkozás	Összesen (ezer lakosra)
CSONGRÁDI	95	294	897	1286	456	830	55
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI	152	809	2417	3378	1303	2075	58
KISTELEKI	155	182	547	884	279	605	48
MAKÓI	166	366	1540	2072	685	1387	44
MÓRAHALMI	142	204	742	1088	360	728	42
SZEGEDI	394	2638	13653	16685	8209	8476	80
SZENTESI	187	369	1737	2293	908	1385	54
CSONGRÁD MEGYE	1291	4862	21533	27 686	12200	15486	66

2.3.4.b. melléklet: Tőke és külföldi érdekeltségű vállalkozások adatai (forrás: KSH Területi Statisztikai Évkönyv, 2009, CD)

	A kistérség vállalkozásainak saját tőke összege ezer lakosra, 2008	A kistérség vállalkozásainak ezer lakosra jutó jegyzett tőke összege, 2007	Külföldi érdekeltségű vállalkozások statisztikai létszámának ezer lakosra jutó értéke, 2007	Az egy lakosra jutó külföldi tőke összege a külföldi érdekeltségű vállalkozásokban, 2007
CSONGRÁDI	321736	115302	17,9	51,4
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI	966605	428215	23,7	98,8
KISTELEKI	236172	51617	12,5	3,9
MAKÓI	466115	205347	39,6	216,5
MÓRAHALMI	245957	69921	0,2	0,5
SZEGEDI	1560463	609836	39,2	1269,9
SZENTESI	965588	347034	14,3	120,5

2.3.4.c. melléklet: A gazdasági szervezetek beruházásainak teljesítményértéke (millió Ft) (forrás: KSH Területi Statisztikai Évkönyvek)

	2008		2009		2010		2011
	Beruházás összesen	ebből: gépek, berendezések, járművek	Beruházás összesen	ebből: gépek, berendezések, járművek	Beruházás összesen	ebből: gépek, berendezések, járművek	Beruházás összesen
BÁCS-KISKUN	108 832	54 549	130 637	56 116	176 302	81 952	148 340
BÉKÉS	80 767	45 111	84 619	35 069	72 168	27 972	55 983
CSONGRÁD	163 969	42 877	152 147	42 863	163 108	43 042	107 095
DÉL-ALFÖLD	353 568	142 537	367 403	134 047	411 579	152 965	311 418
ORSZÁG	3 876 961	1 875 246	3 781 552	1 757 442	3 808 567	1 773 297	3 198 228

2.3.4.d. melléklet: Ágazati szerkezet és az iskolázottság (forrás KSH népszámlálás, 2001)

	Mezőgazdaság	Ipar és építőipar	Szolgáltatási jellegű ágazatok	Egyetemet, főiskolát végzettek a 25 évnél idősebb népesség arányában (%)
	foglalkoztatottai az összes foglalkoztatott %-ában			
CSONGRÁDI	16,83	35,26	47,90	9,2
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI	10,83	38,04	51,13	10,1
KISTELEKI	33,25	26,28	40,47	4,5
MAKÓI	14,99	33,14	51,87	6,3
MÓRAHALMI	36,40	20,67	42,93	4,2
SZEGEDI	4,36	27,35	68,29	17,5
SZENTESI	21,31	25,67	53,02	8,2
CSONGRÁD MEGYE	11,84	29,22	58,95	12,5
DÉL-ALFÖLD	12,5	31,6	55,9	9,8

MAGYARORSZÁG	5,5	32,9	61,6	12,6
--------------	-----	------	------	------

2.3.4.e. melléklet: Kutatás-fejlesztés és háttérfeltételei (forrás: Baross-kutatás adatbázisa, SZTE Gazdaságtudományi Kar, 2010)

	Az 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások, 2008	Az 1000 lakosra jutó K+F beruházások értéke	Szabadalmak 2006-2009 10000 lakosra	MTA köztestületi tagok száma, 10000 lakosra, 2007
CSONGRÁDI	604,20	13,2	1,2	0,4
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI	2413,4	412,2	3,5	1,5
KISTELEKI	587,9	0	1,8	0
MAKÓI	158,5	0	0,6	1,0
MÓRAHALMI	1230,9	904,9	0,4	0
SZEGEDI	56696,7	4490,4	5,7	41,0
SZENTESI	2880,2	403,2	0,5	1,4

2.3.4.f. melléklet: A bruttó hozzáadott érték gazdasági ágak szerint Csongrád megyében (folyóáron) (forrás: KSH Csongrád megyei évkönyv, 2011)

ÁGAZATI KÓD	GAZDASÁGI ÁG	BRUTTÓ HOZZÁADOTT ÉRTÉK				
		MILLIÓ FT				MEGOSZLÁS 2009-BEN
		2007	2008	2009	CSONGRÁD	ORSZÁGOS
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	68 926	60 640	48 539	7,1	3,4
B,C,D,E	Ipar	153 419	172 052	172 354	25,2	24,3
C	Ebből: feldolgozóipar	116 922	128 892	128 197	18,8	20,1
F	Építőipar	35 399	38 378	37 557	5,5	4,9
G,H,I	Kereskedelem; szállítás, raktározás; szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás	104 510	114 602	108 766	15,9	17,6
J	Információ, kommunikáció	21 068	22 926	17 789	2,6	5,8
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	19 138	18 940	18 849	2,8	4,8
L	Ingatlanügyletek	51 401	57 676	63 772	9,3	9,0
M,N	Szakmai, tudományos, műszaki, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	40 886	49 215	46 419	6,8	8,4
O,P,Q	Közigazgatás, védelem; oktatás; humán-egészségügyi és szociális ellátás	140 299	154 234	149 603	21,9	18,4
R,S,T,U	Művészet és szabad idő; egyéb szolgáltatások	20 525	19 991	19 153	2,8	2,8
A-U	Összesen	655 571	708 654	682 801	100,0	100,0

2.3.4.g. melléklet: Az alkalmazásban állók száma gazdasági áganként Csongrád megyében (fő) (forrás: KSH Csongrád megyei évkönyv, 2011)

ÁGAZATI KÓD	GAZDASÁGI ÁG	2008	2009	2010	MEGOSZLÁS 2010-BEN	
					CSONGRÁD MEGYÉBEN	ORSZÁGOSAN
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	5 870	5 715	5 645	4,7	2,8
B	Bányászat, kőfejtés	168	154	162	0,1	0,1
C	Feldolgozóipar	24 269	22 567	21 533	17,8	20,0
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	1 590	1 559	1 497	1,2	0,8
B+C+D	Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	26 027	24 280	23 192	19,2	20,9
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmosás	2 286	2 436	2 511	2,1	1,4
B+C+D+E	Ipar	28 313	26 716	25 703	21,3	22,3
F	Építőipar	7 300	6 775	7 196	6,0	5,5
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	19 511	17 973	17 862	14,8	15,3
H	Szállítás, raktározás	8 173	7 880	7 614	6,3	6,4
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	5 227	4 997	5 249	4,3	3,9
J	Információ, kommunikáció	1 826	1 836	1 862	1,5	2,6
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	2 428	2 345	2 303	1,9	2,3
L	Ingatlanügyletek	1 647	1 556	1 698	1,4	1,7
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	3 821	3 819	4 230	3,5	4,1

N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	3 675	3 607	3 941	3,3	5,5
O	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	9 293	9 729	8 911	7,4	8,1
P	Oktatás	15 901	15 984	16 578	13,7	8,4
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	7 513	7 984	9 166	7,6	8,8
R	Művészet, szórakoztatás, szabad idő	1 847	1 647	1 647	1,4	1,4
S	Egyéb szolgáltatás	1 054	1 109	1 095	0,9	1,0
A-S	Összesen	123 399	119 672	120 700	100,0	100,0
	Ebből:					
	versenyszféra	88 198	83 363	83 587	69,3	-
	költségvetési szféra	32 421	33 369	33 960	28,1	-

2.5.1.a. melléklet: Csongrád megye állami úthálózatára vonatkozó állapotjelző osztályzatok (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Csongrád Megyei Igazgatósága)

ÁLLAPOTJELLEMZŐ OSZTÁLYZATOK MEGOSZLÁSA, FŐÚT-MELLÉKÚT BONTÁSBAN, FÖLDUTAK NÉLKÜL						
ÁLLAPOTJELLEMZŐK	ÚTHÁLÓZAT MEGOSZLÁSA					
	FŐUTAK		MELLÉKUTAK		ADATHIÁNY	ÁLLAPOT-OSZTÁLYZATOK ÖSSZESEN
	KM	%	KM	%	KM	
BURKOLATÁLLAPOT						
1: JÓ	14	4,98	44	4,19	0	58
2: MEGFELELŐ	8	2,85	26	2,48	0	34
3: TŰRHETŐ	75	26,69	210	20,02	0	285
4: NEM MEGFELELŐ	74	26,33	147	14,01	0	222
5: ROSSZ	110	39,15	620	59,10	0	730
ADATHIÁNY	0	0,00	2	0,19	0	2
ÖSSZESEN:	281	100,00	1049	100,00	0	1330
TEHERBÍRÁS						
1: JÓ	164	58,36	306	29,17	0	470
2: MEGFELELŐ	17	6,05	46	4,39	0	63
3: TŰRHETŐ	38	13,52	89	8,48	0	127
4: NEM MEGFELELŐ	33	11,74	114	10,87	0	148
5: ROSSZ	18	6,41	480	45,76	0	498
ADATHIÁNY	11	3,91	14	1,33	0	25
ÖSSZESEN:	281	100,00	1049	100,00	0	1330
NYOMVÁLYÚ						
1: JÓ	106	37,72	851	81,12	0	957
2: MEGFELELŐ	34	12,10	55	5,24	0	89
3: TŰRHETŐ	29	10,32	28	2,67	0	57
4: NEM MEGFELELŐ	30	10,68	17	1,62	0	47
5: ROSSZ	80	28,47	26	2,48	0	106
ADATHIÁNY	2	0,71	73	6,96	0	75
ÖSSZESEN:	281	100,00	1049	100,00	0	1330
EGYENETLENSÉG						
1: JÓ	150	53,38	258	24,59	0	408
2: MEGFELELŐ	58	20,64	154	14,68	0	212
3: TŰRHETŐ	39	13,88	169	16,11	0	208
4: NEM MEGFELELŐ	21	7,47	148	14,11	0	169
5: ROSSZ	11	3,91	248	23,64	0	259
ADATHIÁNY	2	0,71	73	6,96	0	75
ÖSSZESEN:	281	100,00	1049	100,00	0	1330

2.5.1.b. melléklet: A közúthálózat tervezett felújításai (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Csongrád Megyei Igazgatósága, Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, 2012)

ÚT JELE, MEGNEVEZÉSE, ÉRINTETT SZAKASZ	TERVEZETT PROJEKT MŰSZAKI TARTALMA	ELŐKÉSZÍTETTSÉG	BERUHÁZÓ	FORRÁS	KIVITELEZÉS TERVEZETT HATÁRIDÉJE
--	------------------------------------	-----------------	----------	--------	----------------------------------

ÚT JELE, MEGNEVEZÉSE, ÉRINTETT SZAKASZ	TERVEZETT PROJEKT MŰSZAKI TARTALMA	ELŐKÉSZÍTETTSÉG	BERUHÁZÓ	FORRÁS	KIVITELEZÉS TERVEZETT HATÁRIDEJE
451 Kiskunfélegyháza–Csongrád–Szentés másodrendű főút 0+000–22+330, 26+910–34+500 km sz.	11,5 t tengelyterhelésre történő megerősítés	tervezés folyamatban	NIF Zrt.	KÖZOP	2015
47 Debrecen–Szeged másodrendű főút 173+780–195+420 km sz.	11,5 t tengelyterhelésre történő megerősítése	építési engedéllyel, kiviteli tervvel rendelkezik	NIF Zrt.	KÖZOP	2015
55 Szeged–Baja–Bátaszék másodrendű főút 4+475–18+200, 25+325–40+975 km sz.	11,5 t tengelyterhelésre történő megerősítése	építési engedéllyel, kiviteli tervvel rendelkezik	NIF Zrt.	KÖZOP	2014
4302 és 43104 jelű utak a 43-as főúttól délre Szeged–Szőreg–Újszentiván–Tiszasziget–Gyála szerb határállomás között	felújítás	nem építési engedélyköteles felújítás	NIF Zrt.	HU-SRB IPA	nem ismert
44129 jelű Csanádpalota–országhatár közötti út	felújítás	építési engedéllyel rendelkezik	NIF Zrt.	HU-RO ETE	nem ismert
4424 jelű Királyhegyes–Makó összekötő út 9+500–13+500 km szelvények közötti szakasz	felújítás	folyamatban	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	2012
4519 jelű Csongrád–Szeged összekötő út 52+788–54+502 km szelvények közötti szakasz	felújítás	folyamatban	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	2012
4521 jelű Szentés–Mindszent–Hódmezővásárhely összekötő út 32+798–34+467 km szelvények közötti szakasz	felújítás	folyamatban Helyzetelemzés lezárását követően, 2012. nov.: Felújítási terv elkészült.	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	2012
4421 jelű Tótkomlós–Hódmezővásárhely összekötő út 25+600–30+453 km szelvények közötti szakasz	felújítás	folyamatban	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	2012
5512 jelű Röske–Mórahalom összekötő út 0+543–10+409 km szelvények közötti szakasz	felújítás	közbeszerzési eljárás folyamatban	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	2012
4513 jelű Csépa–Csongrád összekötő út 5+500–13+800 km szelvények közötti szakasz	felújítás	terv van	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	bizonytalan
4521 jelű Szentés–Mindszent–Hódmezővásárhely összekötő út 31+000–32+800 km szelvények közötti szakasz	felújítás	terv készítése folyamatban	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	nem ismert
4415 jelű Hódmezővásárhely–Földeák–Makó összekötő út 10+457–17+400 km szelvények közötti szakasz	felújítás	terv van	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	nem ismert

ÚT JELE, MEGNEVEZÉSE, ÉRINTETT SZAKASZ	TERVEZETT PROJEKT MŰSZAKI TARTALMA	ELŐKÉSZÍTETTSÉG	BERUHÁZÓ	FORRÁS	KIVITELEZÉS TERVEZETT HATÁRIDEJE
54123 jelű Domaszék bekötőút 0+093–1+062 km szelvények közötti szakasz	felújítás	tervkészítés folyamatban Helyzetelemzés lezárását követően, 2012. nov.: Felújítási terv elkészült.	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	2007-2013 ROP	nem ismert
4642 jelű Gyomaendrőd–Nagyszénás–Szentés összekötő út	felújítás (különösen a Fábiánsebestyén környéki kritikus állapotú részen)	tervvel még nem rendelkezik	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	nem ismert	nem ismert
43 Szeged–Makó–Nagylak elsőrendű főút	nagyfelületű javítások	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
451 Kiskunfélegyháza–Csongrád–Szentés másodrendű főút	felületi bevonatok	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
54124 jelű Szeged, Fonógyári út	nagyfelületű javítások	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
4415 jelű Hódmezővásárhely–Földeák–Makó összekötő út	nagyfelületű javítások	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
4418 jelű Kardoskút–Hódmezővásárhely összekötő út (,)	nagyfelületű javítások	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
4642 jelű Gyomaendrőd–Nagyszénás–Szentés összekötő út	nagyfelületű javítások	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
4406 jelű Orosháza–Szentés összekötő út	nagyfelületű javítások	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
5432 jelű Bordány–Zákányzék összekötő út	felületi bevonatok	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
4519 jelű Csongrád–Szeged összekötő út	felületi bevonatok	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
5435 jelű Pusztamérges–Ruzsa összekötő út	felületi bevonatok	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
5429 jelű Pusztamérges–Öttömös összekötő út	felületi bevonatok	2012-re ütemezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	Közlekedési feladatok és programok előirányzat	2012 (forráshiány miatt valószínűleg halasztják)
5 Budapest–Szeged–Röszke elsőrendű főút	burkolat-felújítás egyes szakaszokon	Főúthálózat felújítási programban 2013-2016	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	KÖZOP	nem ismert
5 Budapest–Szeged–Röszke elsőrendű főút	vízvezetési problémák megoldása egyes szakaszokon	tervezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig.	KÖZOP	nem ismert

ÚT JELE, MEGNEVEZÉSE, ÉRINTETT SZAKASZ	TERVEZETT PROJEKT MŰSZAKI TARTALMA	ELŐKÉSZÍTETTSÉG	BERUHÁZÓ	FORRÁS	KIVITELEZÉS TERVEZETT HATÁRIDEJE
5 Budapest–Szeged–Röszke elsőrendű főút Szeged elkerülő-országhatár között	felújítás	tervezett	NIF Zrt.	HU-SRB IPA	nem ismert
43 Szeged–Makó–Nagylak elsőrendű főút	burkolat-felújítás egyes szakaszokon	Főúthálózat felújítási programban 2013-2016	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert
43 Szeged–Makó–Nagylak elsőrendű főút	vízvezetési problémák megoldása egyes szakaszokon	tervezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert
45 Kunszentmárton–Szentés–Hódmezővásárhely másodrendű főút	burkolat-felújítás egyes szakaszokon	Főúthálózat felújítási programban 2013-2016	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert
45 Kunszentmárton–Szentés–Hódmezővásárhely másodrendű főút	vízvezetési problémák megoldása egyes szakaszokon	tervezett	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert
47 Debrecen–Szeged másodrendű főút	burkolat-felújítás egyes szakaszokon	Főúthálózat felújítási programban 2013-2016	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert
55 Szeged–Baja–Bátaszék másodrendű főút	burkolat-felújítás egyes szakaszokon	Főúthálózat felújítási programban 2013-2016	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert
451 Kiskunfélegyháza–Csongrád–Szentés másodrendű főút	burkolat-felújítás egyes szakaszokon	Főúthálózat felújítási programban 2013-2016	Magyar Közút Nonprofit Zrt. Cs. M. Ig	KÖZOP	nem ismert

2.5.1.c. melléklet: Térségi jelentőségű kerékpárút-hálózati elemek (forrás: Csongrád Megye Területrendezési Terve 2012)

A TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ KERÉKPÁRUTAK KÖZÜL NEMZETKÖZI KAPCSOLATOKAT BIZTOSÍTANAK

- Szeged–Tiszasziget–(Szerbia)
- Szeged–Szőreg–Kübekháza–(Nagyszentmiklós, Románia)
- Ásotthalom–(Szerbia)
- Magyarcsanád–(Nagycsanád, Románia)
- Kiszombor–(Románia)

ELSŐSORBAN TURISZTIKAI JELENTŐSÉGŰ, A FOLYÓK ÁRVÉDELMI TÖLTÉSÉN VEZETETT KERÉKPÁRUTAK:

- Szeged–Baks, a Tisza jobb parti árvízvédelmi töltésén
- Szeged–Szentés, a Tisza bal parti árvízvédelmi töltésén
- Makó–Szeged, a Maros jobb parti árvízvédelmi töltésén

EGYÉB TÉRSÉGI SZEREPŰ KERÉKPÁRUTAK

- Csanytelek–(Pálmonostora–Kiskunfélegyháza)
- Csongrád–Csanytelek–Baks
- Ópusztaszer–Kistelek–(Kiskunmajsa)
- Szentés–Nagymágocs–(Orosháza)
- Szentés–(Szarvas)
- Mindszent–Szentés
- Nagymágocs–Hódmezővásárhely
- Hódmezővásárhely–Mártély
- Makó–Hódmezővásárhely–Szentés–(Kunszentmárton)
- Makó–Tótkomlós

- Nagylak–Csanádpalota–Pitvaros–(Tótkomlós)
- Pitvaros–(Mezőhegyes)
- Szeged–Deszk–Kiszombor–Makó (43-as főút mellett)
- Röske–Mórahalom–Zákányszék–Bordány–Zsombó–Szatymaz–Sándorfalva–(EuroVelo11)
- Mórahalom–Ásotthalom (Kisszállás felé)
- (Kiskunhalas–Zsana)–Üllés

2.5.3.a. melléklet: Kapacitás-bővítési igények a közúthálózaton, hiányzó települési elkerülő utak (forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Csongrád Megyei Igazgatósága, Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, 2012)

út jele, megnevezése, érintett szakasz	tervezett projekt műszaki tartalma	előkészítettség	indokoltság	országos tervek / megyei területrendezési terv
47 az M43–Szeged, Budapesti krt. között	négysávósítás (3,5-4km)	nincs	a Hódmezővásárhely–Szeged között négysávósított főút Szeged belterületén kétsávósra szűkül, az autópálya-csomópont forgalomnövelő hatása is ezt terheli	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza
5 az M43–Szeged, Cora csomópont között	négysávósítás (2,6 km)	nincs	bevásárlóközpontok, szegedi logisztikai központ, lézerközpont, Szeged-nyugati elkerülő, repülőtér megközelítése	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza
55 az 502 (Szeged nyugati elkerülő)–Szeged, Vásárhelyi Pál u. között	négysávósítás (3,3 km)	nincs	Szeged nyugati elkerülő csomópontja és a harmadik körút közötti forgalom	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel
4519 j. az M43–Szeged belterület között	négysávósítás (1,7 km)	nincs	autópálya csomópont forgalomnövelő hatása; a csatlakozó belterületi szakasz négysávós	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel
45 sz. Szentés belterület–45-4405 csomópont (derekegyházi elágazás) között	négysávósítás	nincs	ezen a szakaszon fonódik az észak-déli irányú és a kelet-nyugati (Kistelek–Csongrád–Szentés–Orosháza) irányú főúti forgalom	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel
55 sz. Mórahalom elkerülő	építés	előkészítés folyamatban, építési eng. van, megvalósítás: 2014-15	városi átkelési szakasz kiváltása	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában szerepel
47 sz. Hódmezővásárhely északi elkerülő	építés	előkészítés folyamatban, megvalósítás: 2014-15 Helyzetfeltárás lezárását követően döntés született a 2012. évi előkészítéséről.	városi átkelési szakasz kiváltása	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában szerepel
Hódmezővásárhely déli elkerülő főút	építés	tervezés előkészítése	a Hódmezővásárhely elkerülő utak körgyűrűvé zárása a 4415 (Hódmezővásárhely–Földeák–Makó)–4421 j.–4418 j.–47 sz. út összekötésével	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel
45 sz. Szentés keleti elkerülő	építés	nincs	Szentés keleti és Hódmezővásárhely északi elkerülője átadását követően a Tiszántúlon végigvezető észak-déli főúti kapcsolat alakul ki	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában nem, nagytávú tervben szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza

út jele, megnevezése, érintett szakasz	tervezett projekt műszaki tartalma	előkészítettség	indokoltság	országos tervek / megyei területrendezési terv
47 sz. Algyő Tisza-híd	meglévő 2 sávos Tisza-híd mellé másik 2 sávos híd építése	tanulmányterv	a híd a Szeged–Hódmezővásárhely között 2x2 sávossá bővített főút egyik szűk keresztmetszete	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában szerepel (II. programciklus, 2017-2020)
43 sz. Makó elkerülő	nyugati szektor megépítése (5 km)	részletes megvalósíthatósági tanulmánya, építési engedélyezési terve elkészült	a kiszombori határátkelő forgalmának M43-ra vezetése	főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjában és nagytávú tervében nem szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza
5411 j. Kistelek elkerülő	déli elkerülő építése	nincs	a megye kelet-nyugati irányú új főúti kapcsolata részeként	NFM nem támogatja, a főút az OTrT-ben szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza
Mindszent elkerülő	északi elkerülő építése	nincs	a megye kelet-nyugati irányú új főúti kapcsolata részeként	a főút az OTrT-ben szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza
Mindszent	új Tisza-híd építése	nincs	a megye kelet-nyugati irányú új főúti kapcsolata részeként	a főút az OTrT-ben szerepel, megyei területrendezési terv tartalmazza
Csanytelek elkerülő	mellékúti elkerülő építése	nincs	térségi jelentőségű mellékúti elkerülő indokolt a 6,5 km-es átkelési szakasz kiváltására	megyei területrendezési terv tartalmazza
Szelevény–Szentés között Körös-híd	Körös-híd tanulmányterv	nincs	Tisza-Körös-zug feltárása	–

2.5.3.b. melléklet: Hiányzó településközi közúti kapcsolatok (forrás: Csongrád Megye Területrendezési Terve 2012)

- Tömörkény–Felgyő kapcsolat a 45119 jelű bk. út folytatásában
- Hódmezővásárhely–Nagymágocs kapcsolat a 4405 j. és a 44116 j. utak között
- Hódmezővásárhely, Bodzasi út meghosszabbítása a térségi jelentőségű kikötőhöz
- Derekegyház-Tompahát–Rárósi út, a 44115 j. út meghosszabbítása
- Derekegyház-Tompahát–44116 j. út összekötése
- Királyhegyes–Csanádpalota
- Királyhegyes–Makó 4424 j. út hiányzó szakasza
- Makó-Rákos–Földeák kapcsolat hiányzó része 4432 j. és a 4422 j. utak között
- Hódmezővásárhely-Szikáncs–Hódmezővásárhely-Erzsébet, 4415 j.-4421 j. utak között
- Hódmezővásárhely-Szikáncs–4422 j. ök. út kapcsolata
- 4421 j. ök. út–Hódmezővásárhely-Kútvölgyi kapcsolata
- Derekegyház–Szentés-Lapistó kapcsolat
- Szentés-Lapistó–4449 j. út kapcsolat
- 45-ös főút–44116 j. út közötti kapcsolat
- Hódmezővásárhely-Batida–47-es főút kapcsolata
- Óföldeák–44122 j. bekötőút kapcsolata Hódmezővásárhely irányába
- Óföldeák–45-ös főút déli irányban
- Királyhegyes–Pitvaros
- Eperjes–Kondoros
- Deszk–Kübekháza
- Domaszék és Röske között a 43302 j. bekötőút meghosszabbítása
- Balástya–Sándorfalva kapcsolata
- Pusztamérges mellett az 5429 j. ök. út és az 5433 j. ök. út kapcsolata

2.5.3.c. melléklet: Ipari parkok gyorsforgalmi út- és vasúti kapcsolatai (saját szerkesztés)

ipari park megnevezése	cím	beruházás típusa	legközelebbi autópálya-csomópont távolsága közúton	legközelebbi vasútállomás	vasúti kapcsolat
ELSŐ SZEGEDI IPARI PARK	Szeged, Dorozsmai út	kisebb részben rehabilitációs, nagyrészt zöldmezős	3 km	Kiskundorozsma vasútállomás (Ro-La) (1,3 km)	iparvágány
DÉLÉP IPARI PARK	Szeged, Budapesti út 8.	korábbi ágazati ipartelepeken szervezett	2 km	Kiskundorozsma vasútállomás (Ro-La) mellett	iparvágány
KÁLVÁRIA IPARI PARK	Szeged Kálvária sgt. 87.	korábbi ágazati ipartelepeken szervezett	6 km	Kiskundorozsma vasútállomás (Ro-La) (6 km)	iparvágány
SZEKO IPARI PARK	Szeged, Pulz u. 46.	korábbi ágazati ipartelepeken szervezett	7 km	Szeged-Rókus vasútállomás (200 m); Tiszateherpályaudvar, Kiskundorozsma vasútállomás	iparvágány
SZEGEDI IPARI LOGISZTIKAI KÖZPONT ÉS IPARI PARK	Szeged, Budapesti út 34.	zöldmezős	1 km	Kiskundorozsma vasútállomás (Ro-La)	vasútvonal mellett
ALGYÓ ÉS TÉRSÉGE „JURA” IPARI PARK	Algyó, 47 sz. főút mellett	korábbi ágazati ipartelepeken szervezett	2 km	Algyó vasútállomás (2 km)	vasútvonal mellett, iparvágány kapcsolattal
HÓD-IPARI PARK	Makói út, Erzsébeti út mentén	domináns térségi profilok köré szerveződött	25 km	Hódmezővásárhely- Ipartelepek vasútállomás	vasútvonal mellett, iparvágány csatlakozással
MAKÓI IPARI PARK	Makó, Honvéd u. 10.	zöldmezős	4 km	Makó-Újváros vasútállomás mellett	vasútvonal mellett
NAGYLAKI IPARI PARK ÉS LOGISZTIKAI KÖZPONT	Nagylak, Gyár utca 1.	korábbi ágazati ipartelepeken szervezett	25 km	Nagylaki Kendergyár megállóhely mellett	vasútvonal mellett
SZENTES IPARI PARK	Szentes, Ipartelepí út (Sopron sor 1.)	korábbi vegyes ipartelepen és a kapcsolódó zöldmezős területen	50 km	Szentes vasútállomás közelében (500 m)	helyben, iparvágány csatlakozással
CSONGRÁDI KÖRNYEZETVÉDELMI IPARI PARK	Csongrád Piroskaváros, 4513 j. út környéke	domináns térségi profilok köré szerveződő	23 km	Csongrád vasútállomás (3-4 km)	vasúthoz közúti kapcsolat
KISTELEK ÉS TÉRSÉGE IPARI PARK	Kistelek, Vásártér környéke	korábbi vegyes ipartelepen és a kapcsolódó zöldmezős területen	3 km	Kistelek vasútállomás közelében (300 m)	vasútvonal mellett
HOMOKHÁT TÉRSÉGI AGRÁR-IPARI PARK	Mórahalom, Röszei út	zöldmezős	12 km	Kiskundorozsma vasútállomás (20 km)	–

2.6.1.a. melléklet Víziközmű szolgáltatók Csongrád megyében, 2011 (forrás: www.vizugy.hu, 2011.08.31.)

Sorszám	Megnevezés	Székhely	Vízművet üzemeltet	Csatornaművet üzemeltet
1.	Aquaplus Kútúrú és Vízépítő Kft.	Sándorfalva	+	+
2.	Békés Megyei Vízművek Zrt.	Békéscsaba	+	+
3.	Csongrádi Közmű Szolgáltató Kft.	Csongrád	+	+
4.	Fábiánsebestyén Községi Vízmű Intézmény	Fábiánsebestyén	+	
5.	Felgyő Községi Vízmű Intézmény	Felgyő	+	
6.	GÁZÉPSZERKER KFT.	Kistelek	+	
7.	Kébsz KFT	Csanytelek	+	
8.	MAGMAPLUS Hőszolgáltató és Víziközmű Kft.	Sándorfalva	+	+
9.	Makó Térségi Víziközmű Kft.	Makó	+	+
10.	Mártély Község Önkormányzat Kommunális Közmű Beruház és Üzemeltető Intézmény	Mártély	+	+
11.	Mórahalom Térségi Vízmű-üzemeltetési Intézmény	Mórahalom	+	+
12.	Ópusztaszer Víziközmű Szolgáltató Kft	Ópusztaszer	+	+
13.	Ruzsa Vízmű-üzemeltetési Intézmény	Ruzsa	+	+
14.	Sándorfalva Városüzemeltetési Közhasznú Nonprofit Kft.	Sándorfalva	+	
15.	Szanki Víziközmű Üzemeltető Kft.	Kistelek	+	+
16.	Szatymaz Víziközmű Kft.	Kistelek	+	+
17.	Szegedi Vízmű ZRT.	Szeged	+	+
18.	Szegvári Falufeljesztő, Üzemeltető és Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.	Szegvár	+	+
19.	Szentes Víz- és Csatornamű KFT	Szentes	+	+
20.	Tisza Maros Víziközmű Üzemeltető Kft.	Szeged	+	+
21.	Tömörkény Községi Vízmű Intézmény	Tömörkény	+	
22.	Zsana Víziközmű Kft.	Kistelek	+	+
23.	Zsigmondy Béla Víziközműveket Üzemeltető ZRT.	Hódmezővásárhely	+	+

2.6.1.b. melléklet Csongrád megyében a szolgáltatott ivóvíz vonatkozásában nyilvántartott minőségi kifogással érintett települések listája (forrás: 201/2001. (X.25.) Kormányrendelet)

TELEPÜLÉS	LAKOSSZÁM	BÓR (>1,0 MG/L)	FLUORID (>1,5 MG/L)	NITRÁT (>50 MG/L)	NITRIT (>0,5 ÉS 0,1 MG/L)	ARZÉN (>0,01 MG/L)	AMMÓNÍUM (>0,5 MG/L)	VAS (>0,2 MG/L)	MANGÁN (>0,05 MG/L)
ALGYÓ	5 269						X		
AMBRÓZFALVA	528	X				X	X	X	X
APÁTFALVA	3 162					X	X		
ÁRPÁDHALOM	556	X				X	X		X
ÁSOTTHALOM	4 134					X	X	X	X
BAKS	2 240					X	X	X	X
BALÁSTYA	3 529						X	X	
BORDÁNY	3 145					X	X	X	
CSANÁDALBERTI	479	X					X	X	
CSANÁDPALOTA	3 202	X					X		
CSANYTELEK	2 938						X	X	X
CSENGELE	1 982						X	X	X
CSONGRÁD	17 983						X		
CSONGRÁD -Bokros	426					X			
DEREKEGYHÁZ	1 565					X	X		X
DEREKEGYHÁZ-Tompahát	200					X	X	X	
DESZK	3 478					X	X		
DÓC	775					X	X	X	

TELEPÜLÉS	LAKOSSZÁM	BÓR (>1,0 MG/L)	FLUORID (>1,5 MG/L)	NITRÁT (>50 MG/L)	NITRIT (>0,5 ÉS 0,1 MG/L)	ARZÉN (>0,01 MG/L)	AMMÓNIUM (>0,5 MG/L)	VAS (>0,2 MG/L)	MANGÁN (>0,05 MG/L)
DOMASZÉK	4 717					X	X	X	X
EPERJES	588	X				X		X	
FÁBIÁNSEBESTYÉN	2 197	X				X	X		
FELGYŐ	1 412						X		
FERENCZÁLLÁS	629					X	X	X	
FORRÁSKÚT	2 344					X	X	X	X
FÖLDEÁK	3 283					X	X		
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY	46 308					X	X		
ÓDMEZŐVÁSÁRHELY-Batida	235					X		X	
ÓDMEZŐVÁSÁRHELY-Erzsébet	178					X			
ÓDMEZŐVÁSÁRHELY-Kútvölgy	170					X		X	
ÓDMEZŐVÁSÁRHELY-Szikáncs	594					X			
KIRÁLYHEGYES	643					X	X		
KISTELEK	7 374						X	X	X
KISZOMBOR	4 116					X	X		
KLÁRAFALVA	530					X	X	X	
KÖVEGY	444	X					X		
KÜBEKHÁZA	1 592					X	X	X	X
MAGYARCSANÁD	1 572					X	X		
MAKÓ	24 864					X	X		
MAKÓ-Rákos	122	X				X	X	X	
MAROSLELE	2 162					X	X		
MÁRTÉLY	1 318					X			
MINDSZENT	7 117					X	X		
MÓRAHALOM	5 881					X	X	X	X
NAGYÉR	581					X			X
NAGYLAK	551	X							
NAGYMÁGOCS	3 206					X	X		
NAGYMÁGOCS-Ótompahát	155					X	X		
NAGYTÓKE	475	X					X		
ÓFÖLDEÁK	483					X	X		
ÓPUSZTASZER	2310						X	X	X
ÖTTÖMÖS	811					X	X	X	
PITVAROS	1477	X				X	X	X	
PUSZTAMÉRGES	1259					X	X	X	
PUSZTASZER	1577						X	X	X
RÖSZKE	3308					X	X		
RUZSA	2626					X	X	X	
SÁNDORFALVA	8062						X	X	
SZATYMAZ	4533						X	X	X
SZEGED	164883					X	X		
SZEGVÁR	4789					X	X		
SZÉKKUTAS	2496					X	X		
SZENTES	29383					X	X		
SZENTES-Kajánújfalu	157	X				X	X		
SZENTES-Lapistó	126					X	X	X	
SZENTES-Magyartés	119	X					X	X	
TISZASZIGET	1738					X	X		
ÚJSZENTIVÁN	1649					X	X		
ÜLLÉS	3216					X	X	X	X
ZÁKÁNYSZÉK	2849					X	X	X	
ZSOMBÓ	3504						X	X	

Megállapította 65/2009. (III.31) Korm. rend. 8.§ 4., 4. számú melléklet. Hatályos: 2009. IV. 1-től.

2.6.1.c. melléklet A Dél-Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program keretében a Csongrád megyei érdekeltségű projektársulások

	Társulás neve	Társult települések	
CSONGRÁD MEGYE			
1.	Kistelek és Társult települések Vízüzem Társulás	1. Kistelek 2. Csengele	
2.	Mórahalom és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Ásotthalom 2. Bordány 3. Domaszék 4. Forráskút 5. Mórahalom	6. Öttömös 7. Pusztamérges 8. Ruzsa 9. Üllés 10. Zákányszék
3.	Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Ambrózfalva 2. Apátfalva 3. Csanádalberti 4. Csanádpalota 5. Ferencszállás 6. Földeák 7. Királyhegyes 8. Kiszombor 9. Klárafalva	10. Kövegy 11. Magyarcsanád 12. Makó 13. Maroslele 14. Nagyré 15. Nagylak 16. Óföldeák 17. Pitvaros
4.	"Szege-Algyó" Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Szege 2. Algyó	
5.	Tisza-Maros Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Deszk 2. Kübekháza 3. Rösztke	4. Tiszasziget 5. Újszentiván 6. Zombó
6.	Hódmezővásárhely-Mártély-Székkutas Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Hódmezővásárhely 2. Mártély 3. Székkutas	
8.	Szentes és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Derekegyház 2. Nagymágocs 3. Szentes	
8.	Csongrád és Csanytelek Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Csongrád 2. Csanytelek	
BÁCS-KISKUN MEGYE			
1.	"Tiszta Víz" Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Baks* 2. Balástya* 3. Balotaszállás 4. Csólyospálos 5. Dóc* 6. Kömpöc	7. Ópusztaszer* 8. Pusztaszer* 9. Szank 10. Szatymaz* 11. Zsana
BÉKÉS MEGYE			
1.	Orosháza és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	1. Árpádhalom* 2. Békéssámson 3. Csabacsüd 4. Eperjes* 5. Gádos 6. Hunya 7. Kardos 8. Kardoskút	9. Kondoros 10. Nagyszénás 11. Orosháza 12. Örménykút 13. Pusztaföldvár 14. Szarvas 15. Tótkomlós

Megjegyzés: * Csongrád megyei település

Forrás: Dél-Alföldi Régió Ivóvízminőségjavító Program hivatalos honlapja, <http://www.ivovizunk.hu>

2.6.1.d. melléklet Csongrád megyében az ivóvízminőség-javítást célzó támogatott projektek 2011-2012 (forrás: Nemzeti Fejlesztési ügynökség honlapja, Pályázati kereső, 2012. július 2., www.nfu.hu)

Sorsz.	Pályázó neve	Projekt megnevezése	Kitörési pont	Pályázat neve	Forrás	Beruházás helye (helység)	Megítelt támogatás (Ft)	Támogatás aránya	Támogatási döntés dátuma	Szerződés hatályba lépésének dátuma	Projekt megvalósításának tervezett kezdete	Projekt megvalósítás tervezett befejezése
1.	FÁBIÁNSEBESTYÉN KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	Ivóvízminőség-javítást célzó beruházás előkészítése Fábiánsebestyénen	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Fábiánsebestyén	4 675 000 Ft	85%	2012.01.31	2012-03-05	2012-02-01	2012-09-17
2.	MINDSZENT VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	Mindszent vízellátó rendszerének önálló fejlesztése	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Mindszent	37 145 000 Ft	85%	2012.04.12	2012-05-18	2012-03-31	2012-12-14
3.	NAGYTÓKE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	Nagytóke ivóvízfejlesztési projekt előkészítés	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Nagytóke	2 315 400 Ft	85%	2012.02.07	2012-03-09	2012-04-01	2012-12-31
4.	SZEGVÁR NAGYKÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	Ivóvízminőség-javítást célzó projekt előkészítése Szegváron	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Szegvár	7 905 000 Ft	85%	2012.01.31	2012-02-21	2012-02-01	2012-09-28
5.	HÓDMEZŐVÁSÁRHELY-MÁRTÉLYSZÉKKUTAS IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS	Hódmezővásárhely-Mártély-Székkutas Ivóvízminőség-javító Projekt	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Hódmezővásárhely	1 344 209 175 Ft	80%	2012.03.13	2012-06-01	2012-06-15	2014-12-30
6.	KISTELEK ÉS TÁRSULT TELEPÜLÉSEK VÍZIKÖZMŰ TÁRSULÁS	Kisteleki ivóvízminőség-javító projekt	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Kistelek	477 639 492 Ft	85%	2011.10.28	2012-02-10	2011-01-01	2013-12-31
7.	"MAKÓ ÉS TÉRSÉGE" IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS	Makó és térsége ivóvízminőség-javító Projekt	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Makó	3 219 911 345 Ft	84%	2012.02.09	2012-04-23	2012-05-01	2015-01-31
8.	MÓRAHALOM ÉS TÉRSÉGE IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS	Mórahalom és Térsége Ivóvízminőség-javító program	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Mórahalom	3 159 805 839 Ft	84%	2011.12.15	2012-02-17	2012-03-01	2014-09-30
9.	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	Ivóvízminőség-javító program Sándorfalva Városában	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Sándorfalva	187 199 980 Ft	90%	2012.03.22	2012-06-13	2012-06-01	2013-12-31

Sorsz.	Pályázó neve	Projekt megnevezése	Kitörési pont	Pályázat neve	Forrás	Beruházás helye (helység)	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatás aránya	Támogatási döntés dátuma	Szerződés hatályba lépésének dátuma	Projekt megvalósításának tervezett kezdete	Projekt megvalósítás tervezett befejezése
10.	SZEGED-ALGYÓ IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS	Szeged-Algyó Ivóvízminőség-javító Projekt	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Szeged	3 099 588 223 Ft	84%	2012.01.31	2012-04-06	2012-09-30	2015-01-31
11.	SZENTES ÉS TÉRSÉGE IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS	Szentes és Térsége Ivóvízminőség-javító Projekt	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Szentes	1 625 891 251 Ft	83%	2011.12.15	2012-02-17	2012-01-01	2014-03-31
12.	TISZA-MAROS IVÓVÍZMINŐSÉG-JAVÍTÓ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS	Tisza-Maros Ivóvízminőség-javító projekt	Közvetett kapcsolat	Ivóvízminőség javítása	KA	Zsombó	971 660 319 Ft	85%	2012.02.09	2012-04-05	2012-04-02	2014-12-31
Összesen 12 projekt							14 137 946 024 Ft					

2.6.2.a. melléklet A csatornahálózatba bekapcsolt lakások arányának alakulása Csongrád megyében (forrás: TEIR, KSH-TSTAR)

településnév	1990	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Algyó	-	86,6	86,4	95,7	95,3	97,5	98,1	86,6
Ambrózfalva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Apátfalva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Árpádhalom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ásotthalom	0,0	35,6	36,6	37,6	37,8	37,9	38,2	39,0
Baks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balástya	4,1	6,1	6,1	6,6	7,0	7,1	7,1	7,2
Bordány	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Csanádalberti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Csanádpalota	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Csanytelek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Csengele	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Csongrád	20,3	63,8	72,4	72,5	72,6	83,1	83,1	78,9
Derekegyház	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Deszk	0,0	0,0	0,0	0,0	89,8	89,3	88,9	87,1
Dóc	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Domaszék	0,0	36,0	37,1	38,8	39,3	39,8	40,4	40,6
Eperjes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fábiánsebestyén	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Felgyő	0,0	32,2	35,3	35,2	37,3	38,1	38,1	71,4
Ferencszállás	0,0	95,9	88,9	88,2	90,4	90,4	90,8	92,3
Forráskút	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Földeák	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hódmezővásárhely	33,9	77,8	78,9	78,5	80,9	82,9	83,2	83,2
Királyhegyes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kistelek	5,3	9,3	9,4	9,6	10,1	10,0	10,1	10,0
Kiszombor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klárafalva	0,0	89,2	83,8	82,9	86,4	88,9	88,1	88,1
Kövegy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kübekháza	0,0	0,0	0,0	0,0	97,6	97,6	97,8	97,3
Magyarcsanád	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Makó	18,1	21,3	25,5	25,8	25,5	25,6	25,7	25,6
Maroslele	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mártély	0,0	0,0	0,0	0,0	58,3	72,2	73,1	73,3
Mindszent	4,5	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,9	6,9
Mórahalom	14,0	57,6	58,3	63,9	61,3	62,0	61,7	62,1
Nagyér	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nagylak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nagymágocs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nagytőke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Óföldeák	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ópusztaszer*	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Öttömös	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pitvaros	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pusztamérges	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pusztaszer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Röszke	0,0	22,9	35,2	35,0	76,0	76,2	76,3	75,6
Ruzsa	2,2	36,7	37,5	38,4	38,4	38,6	38,6	38,4
Sándorfalva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Szatymaz	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

településnév	1990	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Szeged	65,1	80,2	84,6	98,2	97,6	97,7	98,7	98,1
Szegvár	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Székkutas	3,1	9,4	9,7	9,7	9,7	9,8	9,8	9,8
Szentes	30,9	36,3	59,1	64,8	81,0	84,1	79,4	85,8
Tizsasziget	0,0	0,0	0,0	0,0	98,0	98,0	98,2	97,6
Tömörkény	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Újszentiván	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0	97,5
Üllés	2,1	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5
Zákányszék	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zsombó	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Csongrád megye	34,0	50,0	54,3	60,4	63,6	64,7	65,0	65,2
Csatornával ellátott települések száma Csongrád megyében	13	20	20	20	25	25	25	24

Megjegyzés: Egy intézményi szolgálati lakás

2.6.2.b. melléklet A közcatornába elvezetett tisztított szennyvíz aránya, megyei rangsor 1990., 2004., 2010. (forrás: TEIR, KSH T-STAR)

MEGNEVEZÉS	KÖZCSATORNÁBAN ELVEZETETT ÖSSZES SZENNYVÍZ MENNYISÉGE (1000 M ³)			MEGYEI RANGSOR			A KÖZCSATORNÁBA ELVEZETETT SZENNYVÍZ MENNYISÉGBŐL A TISZTÍTOTTAN ELVEZETETT ARÁNYA			MEGYEI RANGSOR			A TISZTÍTOTTBÓL CSAK MECHANIKAILA G - I FOKOZATTAL TISZTÍTOTT ARÁNYA		A TISZTÍTOTTBÓL BIOLÓGIAILA G IS - II. FOKOZATTAL TISZTÍTOTT ARÁNYA		MEGYEI RANGSOR		A TISZTÍTOTT MENNYISÉGBŐL - III. TISZTÍTÁSI FOKOZATTAL TISZTÍTOTT ARÁNYA		MEGYEI RANGSOR	
	1990	2004	2010	1990	2004	2010	1990	2004	2010	1990	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010
BUDAPEST	447 619	248 110	216 816				90,9%	89,8%	99,0%				65,3%	3,3%	0,0%	76,1%			34,7%	20,7%		
BÁCS-KISKUN*	23 861	15 294	20 219	9.	9.	8.	90,9%	98,0%	99,9%	12.	10.	13.	1,2%	0,0%	70,8%	66,2%	8.	6.	29,0%	34,6%	12.	14.
BARANYA	23 351	14 562	16 882	10.	10.	11.	95,9%	92,1%	97,9%	18.	18.	18.	0,4%	0,1%	20,3%	23,8%	19.	12.	80,4%	76,6%	2.	8.
BÉKÉS*	13 574	13 998	19 407	17.	12.	10.	99,0%	99,5%	100,0%	2.	6.	4.	1,5%	0,0%	48,7%	39,6%	13.	10.	50,6%	61,2%	6.	10.
BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN	42 999	26 206	34 255	1.	3.	2.	100,0%	98,0%	100,0%	16.	11.	6.	0,1%	0,0%	90,3%	87,5%	4.	2.	9,9%	12,9%	16.	18.
CSONGRÁD	25 729	26 476	27 311	7.	2.	3.	30,3%	77,1%	94,9%	3.	19.	19.	64,6%	0,1%	33,4%	94,1%	18.	1.	2,4%	6,1%	19.	19.
FEJÉR	27 655	20 711	26 624	6.	6.	4.	94,8%	100,0%	100,0%	6.	3.	12.	0,3%	0,0%	80,7%	67,9%	6.	5.	19,1%	32,8%	13.	15.
GYŐR-MOSON-SOPRON	35 074	21 184	21 350	3.	5.	6.	56,0%	99,2%	99,8%	15.	8.	15.	7,1%	0,0%	94,6%	55,9%	1.	7.	16,3%	44,3%	14.	13.
HAJDÚ-BIHAR	37 995	22 930	26 527	2.	4.	5.	99,0%	99,4%	99,7%	14.	7.	16.	2,0%	0,0%	94,3%	19,7%	2.	14.	6,6%	82,0%	17.	6.
HEVES	14 761	10 265	11 711	15.	15.	16.	98,9%	97,7%	100,0%	8.	13.	8.	1,3%	0,0%	48,3%	12,0%	14.	16.	53,6%	88,2%	5.	3.
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK*	15 892	13 421	20 988	14.	13.	7.	42,6%	93,9%	100,0%	4.	16.	10.	1,2%	0,0%	43,2%	31,7%	16.	11.	56,1%	68,8%	4.	9.
KOMÁROM-ESZTERGOM	31 499	14 217	14 898	4.	11.	14.	76,8%	94,5%	98,7%	19.	15.	17.	3,8%	2,0%	52,1%	50,7%	12.	8.	44,7%	47,4%	9.	12.
NÓGRÁD	7 148	5 230	5 417	19.	19.	19.	96,9%	92,7%	100,0%	9.	17.	11.	0,0%	0,0%	53,1%	18,0%	11.	15.	47,0%	82,2%	8.	5.
PEST	28 357	36 123	44 487	5.	1.	1.	95,3%	100,0%	99,8%	1.	4.	14.	5,6%	2,0%	59,3%	47,8%	10.	9.	36,3%	50,6%	10.	11.
SOMOGY	16 105	9 399	10 536	13.	17.	17.	99,5%	98,9%	100,0%	17.	9.	5.	0,0%	0,0%	85,1%	84,9%	5.	3.	15,3%	15,5%	15.	17.
SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG	20 276	15 806	19 561	11.	7.	9.	99,8%	97,9%	100,0%	5.	12.	7.	5,5%	1,6%	44,6%	22,2%	15.	13.	48,6%	77,6%	7.	7.
TOLNA	8 589	5 886	6 713	18.	18.	18.	99,2%	94,5%	100,0%	11.	14.	9.	1,0%	0,0%	93,3%	68,7%	3.	4.	6,4%	32,7%	18.	16.
VAS	14 184	10 041	14 546	16.	16.	15.	100,0%	100,0%	100,0%	7.	1.	1.	0,1%	0,0%	36,6%	10,8%	17.	17.	96,8%	84,8%	1.	4.
VESZPRÉM	25 319	15 593	15 258	8.	8.	13.	99,6%	100,0%	100,0%	13.	5.	3.	0,9%	0,0%	78,0%	7,1%	7.	18.	34,6%	93,0%	11.	2.
ZALA	17 012	11 408	16 454	12.	14.	12.	99,9%	100,0%	100,0%	10.	2.	2.	0,0%	0,0%	66,8%	4,3%	9.	19.	65,0%	95,8%	3.	1.
MAGYARORSZÁG	876 999	556 860	589 961				88,8%	93,4%	99,3%				31,7%	1,5%	37,1%	57,5%			34,1%	41,3%		

Megjegyzés: * Csongrád megyével szomszédos megyék

2.6.2.c. melléklet Szennyvíztisztító telepek Csongrád megyében

SZENNYVÍZTISZTÍTÓ TELEP NEVE	KIBOCSÁTÁSI PONT NEVE	KIBOCSÁTOTT SZENNYVÍZ MENNYISÉGE (M ³ /ÉV)
Algyó - Szennyvíztisztító Telep	Tisza [187.850] - kibocsátási pont	937 769
Ásotthalom - Szennyvíztisztító Telep	Királyhalmi csatorna [8.663] - kibocsátási pont	106 621
Balástya - Szennyvíztisztító Telep	Önkormányzati belvízcsatorna - kibocsátási pont	47 215
Csongrád - Szennyvíztisztító Telep	Tisza [241.800] - kibocsátási pont	979 350
Hódmezővásárhely - Szennyvíztisztító Telep	Hódtó-Kistiszi csatorna [15.312] - kibocsátási pont	3 490 020
Kistelek - Szennyvíztisztító Telep	Kisteleki főcsatorna - kibocsátási pont	101 127
Klárafalva - Szennyvíztisztító Telep	Kukutyini csatorna - kibocsátási pont	39 000
Makó - Szennyvíztisztító Telep	Maros [23.730] - kibocsátási pont	732 852
Mártély - Szennyvíztisztító Telep	Darvasszék-Mártélyi csatorna [1.500] - kibocsátási pont	37 791
Mindszent - Szennyvíztisztító Telep	Tisza [215.000] - kibocsátási pont	65 732
Mórahalom - Szennyvíztisztító Telep	Széksóstói főcsatorna [8.800] - kibocsátási pont	323 690
Ópusztaszer - Szennyvíztisztító Telep	Farkasmajori csatorna [3.500] - kibocsátási pont	23 000
Pusztamérges - Szennyvíztisztító Telep	Pusztamérges nyárfás szikkasztó - kibocsátási pont	18 600
Röszke - Szennyvíztisztító Telep	Simonközi csatorna [0.600] - kibocsátási pont	250 000
Ruzsa - Szennyvíztisztító Telep	Széksóstói főcsatorna [25.600] - kibocsátási pont	57 587
Szeged - Szennyvíztisztító Telep	Tisza [168.460] - kibocsátási pont	17 507 000
Székkutas - Szennyvíztisztító Telep	Székkutas szennyvíztisztító telep-kibocsátási pont	10 000
Szentés - Szennyvíztisztító Telep	Tisza [231.515] - kibocsátási pont	2 255 000
Üllés - Szennyvíztisztító Telep	Üllés szennyvíztisztító telep-kibocsátási pont	32 000

Forrás: Települési Szennyvíz Információs rendszer, www.teszir.hu

2.6.2.d. melléklet Szennyvízelvezetési agglomerációk Csongrád megyében

	Agglomerációs osztályok	Agglomeráció központja	Terhelés (LE) hatályos: 2012.09.04-ig	Terhelés (LE) hatályos: 2012.09.05-től	Az agglomeráció települései	Teljesítendő feladat határideje
1.	Agglomerációk 15 000LE-nél nagyobb szennyvízterheléssel normál területen	Csongrád	21 114	21 702	Csongrád, Felgyő	2010. december 31.
2.		Hódmezővásárhely	102 683	88 179	Hódmezővásárhely	
3.		Makó	55 571	50 914	Apátfalva, Földeák, Kiszombor, Magyarcsanád, Makó, Maroslele	
4.		Szeged	333 782	313 484	Deszk, Kübekháza, Szeged, Tiszasziget, Újszentiván	
5.		Szentes	77 946	84 178	Szentes	
6.	Agglomerációk 10 000 és 15 000LE közötti szennyvízterheléssel normál területen	Forráskút	13 084	14 990	Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó	2015. december 31.
7.		Kistelek	11 055	10 965	Kistelek	
8.		Mórahalom	13 935	11 822	Mórahalom, Zákányszék	
9.		Szatymaz	12 890	12 884	Sándorfalva, Szatymaz	
10.	Agglomerációk 2 000 - 10 000LE közötti szennyvízterheléssel normál területen	Algyó	7 153	7 238	Algyó	2015. december 31.
11.		Ásotthalom	4 623	4 765	Ásotthalom	
12.		Baks	2 491	2 381	Baks	
13.		Balástya	4 000	3 924	Balástya	
14.		Csanádpalota	3 264	4 401	Csanádpalota	
15.		Csanytelek	2 848	2 848	Csanytelek	
16.		Fábiánsebestyén	2 334	2 069	Fábiánsebestyén	
17.		Mindszent	7 654	7 433	Mindszent	
18.		Nagymágocs	3 152	3 108	Nagymágocs	
19.		Ópusztaszer	2 911	2 627	Ópusztaszer	
20.		Röszke	8 256	8 538	Domaszék, Röszke	
21.		Ruzsa	2 592	4 049	Ruzsa	
22.		Szegvár	4 973	5 817	Szegvár	
23.	Székkutas	2 737	3 539	Székkutas		

Forrás: 25/2002 (II. 27.) Korm. rendelet 2. számú melléklet

2.6.2.e. melléklet Az egészséges, tiszta település prioritás keretében szennyvízelvezetést és -tisztítást célkitűzést megvalósító támogatott projektek Csongrád megyében, 2007 – 2011 (forrás: TEIR, Támogatási alrendszer)

Sor-szám	Pályázó neve	Projekt célja	Projekt szám/ forrás megjelölés	Támogatás (eFt)	Projekt megvalósításának tervezett kezdete:	Projekt megvalósítás tervezett befejezése:	Szerződés hatályba lépése	Projektben nevesített települések száma
1.	Baks Község Önkormányzata	Baks község szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása	KEOP-7.1.2.0-2008-0247	42 840	2009.04.30	2010.03.31	2009.06.05	1
2.	Balástya Községi Önkormányzat	Balástya Község szennyvízcsatornázási és szennyvíztisztítási beruházása	KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0052	791 900	2010.07.16	2011.12.31	2011.07.22	1
3.	Balástya Községi Önkormányzat	Balástya Község szennyvízcsatornázási és szennyvíztisztítási beruházása	KEOP-7.1.2.0-2008-0113	46 692	2008.09.01	2009.12.31	2008.11.14	1
4.	Csanádpalota Város Önkormányzata	Csanádpalota Város szennyvízkezelési és szennyvízelvezetési beruházása	KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0072	1 290 692	2010.12.01	2011.12.31	2011.07.21	1
5.	Csanádpalota Város Önkormányzata	Csanádpalota Nagyközség szennyvízkezelési és szennyvízkezelési beruházása a Maros Hordalékkúp - Magyarország egyik legnagyobb felszín alatti ivóvíz forrásának védelme érdekében	KEOP-7.1.2.0-2008-0144	84 977	2009.01.12	2009.12.14	2008.12.15	1
6.	Csongrád Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala	Csongrádi Szennyvíztisztító és Csatornahálózat bővítése	KEOP-7.1.0/11-2011-0008	30 196	2011.05.31	2012.01.31	2011.07.22	1
7.	Derekegyház Község Önkormányzata	Derekegyház község szennyvízkezelésének fejlesztése	DAOP-5.2.1/C-2008-0011	484 928	2009.02.01	2010.09.30	2009.03.12	1
8.	Fábiánsebestyén Község Önkormányzata	Fábiánsebestyén település szennyvízelvezetési és tisztítási rendszerének kiépítése	KEOP-7.1.2.0-2008-0179	19 361	2008.07.15	2011.01.27	2009.01.19	1
9.	Forrás-4 Szennyvíz-Közmű Önkormányzati Társulás	Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása	KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0083	4 233 283	2011.03.14	2014.06.30	2011.09.26	4
10.	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata	Hódmezővásárhely szennyvíztisztítása és Kishomok városrészének szennyvízcsatornázása	KEOP-7.1.2.0-2008-0295	37 021	2009.05.04	2010.12.31	2009.07.29	1
11.	Kistelek Város Önkormányzata	Kistelek város szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító építése	KEOP-7.1.2.0-2008-0230	83 368	2009.02.04	2009.11.06	2009.12.22	1
12.	Mindszent Város Önkormányzata	Mindszent város szennyvízkezelési és szennyvíztisztítási beruházásának megvalósítása	KEOP-7.1.2.0-2008-0242	95 200	2009.03.10	2011.03.16	2009.06.29	1
13.	Mórahalom Város Önkormányzata	Mórahalom és Zákányszék települések szennyvízelvezetése és tisztítása	KEOP-7.1.2.0-2008-0208	69 700	2008.10.01	2010.02.01	2009.04.03	2
14.	Mórahalom-Zákányszék Szennyvízelvezetési és Szennyvíztisztítási Társulás	Mórahalom és Zákányszék települések szennyvízelvezetése és tisztítása	KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0085	1 922 739	2011.04.01	2013.12.31	2011.08.02	2
15.	Nagylak Község Önkormányzata	SZENNYVÍZ-CSATORNÁZÁS MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY	CÉDE 0605/334469/01/2007	773	2007.06.01	2008.05.31		1
16.	Nagymágocs Nagyközség Önkormányzata	Nagymágocs Nagyközség szennyvízelvezetése és szennyvíztisztítása	KEOP-1.2.0/B/10-2010-0003	932 267	2011.02.15	2012.12.10	2011.03.10	1
17.	Ópusztaszer Község Önkormányzata	Ópusztaszer Község szennyvíztisztításának és csatornázásának fejlesztése	KEOP-1.2.0/B/10-2010-0004	564 969	2011.06.10	2013.09.30	2011.02.28	1
18.	Önkormányzati Társulás Makó város és térsége szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítására	Makó város és térsége (Kiszombor, Maroslele, Földeák, Apátfalva és Magyarcsanád) szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása	KEOP-1.2.0/2F-2008-0001	11 515 803	2008.01.02	2012.12.30	2008.10.21	6
19.	Sándorfalva-Szatymaz Szennyvíz-, Csatorna Beruházó Társulás	Sándorfalva-Szatymaz települési agglomeráció szennyvíztisztításának és szennyvízcsatornázásának kiépítése - Kivitelezési szakasz	KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0055	4 014 935	2010.10.01	2013.10.31	2011.06.21	2
20.	Sándorfalva-Szatymaz Szennyvíz-, Csatorna Beruházó Társulás	Sándorfalva-Szatymaz települési agglomeráció szennyvíztisztításának és szennyvízcsatornázásának kiépítése	KEOP-7.1.2.0-2008-0202	125 804	2009.01.01	2010.12.31	2009.03.05	2
21.	Szegedi Kistérség Többcélú Társulása	Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának fejlesztése	KEOP-7.1.2.0-2008-0194	123 217	2009.01.01	2010.12.31	2009.03.09	4
22.	Szegvár Nagyközség Önkormányzata	Szegvár szennyvízcsatorna hálózatának és szennyvíztisztító telepének megvalósítása	KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0030	1 555 214	2010.09.15	2013.07.31	2011.05.16	1
23.	Szegvár Nagyközség Önkormányzata	Szegvár szennyvízcsatorna hálózatának és szennyvíztisztító telepének megvalósítása	KEOP-7.1.2.0-2008-0088	71 715	2008.08.28	2009.08.28	2008.09.22	1
24.	Szentes Város önkormányzata Polgármesteri Hivatal	Szentes Városi Szennyvízkezelő Építése	KEOP-7.1.0/11-2011-0009	47 841	2011.06.01	2012.05.31	2011.07.21	1

2.6.2.f. melléklet Szennyvízkezelés fejlesztését célzó támogatott projektek, 2011-2012 (forrás: NFÜ Pályázati kereső, 2012. július 2., www.nfu.hu)

SORSZ.	PÁLYÁZÓ NEVE	PROJEKT MEGNEVEZÉSE	KITÖRÉSI PONT	PÁLYÁZAT NEVE	FORRÁS	BERUHÁZÁS HELYE (HELYSÉG)	MEGÍTÉLT TÁMOGATÁS (FT)	TÁMOGATÁS ARÁNYA	TÁMOGATÁSI DÖNTÉS DÁTUMA	SZERZŐDÉS HATÁLYBA LÉPÉSÉNEK DÁTUMA	PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERVEZETT KEZDETE	PROJEKT MEGVALÓSÍTÁS TERVEZETT BEFEJEZÉSE:
1.	CSANYTELEK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	Csanytelek Község Csatornahálózatának és Szennyvíztisztító Telepének kiépítése	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Csanytelek	27 662 400 Ft	85%	2011.11.25	2011-12-22	2011-10-01	2013-03-31
2.	CSONGRÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	Csongrádi Szennyvíztisztító és Csatornahálózat bővítése	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Csongrád	30 196 000 Ft	85%	2011.06.23	2011-07-22	2011-05-31	2012-08-30
3.	SZENTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	Szentes Városi Szennyvízkezelő Építése	Közvetett kapcsolat	Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	KA	Szentes	47 841 400 Ft	85%	2011.06.24	2011-07-21	2011-06-01	2012-11-15
4.	BAKS KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	Baks szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep építése	Közvetett kapcsolat	Szennyvízelvezetés és tisztítás	KA	Baks	1 108 394 326 Ft	85%	2012.01.31	2012-03-12	2012-03-12	2014-11-12
5.	MINDSZENT VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	Mindszent város szennyvízelvezetési és szennyvíz tisztítási beruházásának megvalósítása	Közvetett kapcsolat	Szennyvízelvezetés és tisztítás	KA	Mindszent	2 967 258 959 Ft	85%	2012.02.07	2012-04-21	2012-04-21	2014-12-10
Összesen 5 projekt							4 075 653 285 Ft					

2.6.3.a melléklet: Települések gázellátása (KSH-TSTAR)

TELEPÜLÉS	2000		2005		2010	
	GÁZZAL FŰTÖTT LAKÁSOK		GÁZZAL FŰTÖTT LAKÁSOK		GÁZZAL FŰTÖTT LAKÁSOK	
	SZÁMA	ARÁNYA	SZÁMA	ARÁNYA	SZÁMA	ARÁNYA
Algyő	1627	84%	1787	91%	1870	92%
Ambrózfalva	174	73%	191	78%	190	77%
Apátfalva	590	36%	859	54%	925	58%
Árpádhalom	144	53%	151	59%	158	61%
Ásotthalom	621	36%	701	36%	739	37%
Baks	619	69%	677	77%	694	79%
Balástya	550	29%	633	33%	660	34%
Bordány	685	54%	789	57%	838	58%
Csanádalberti	157	61%	166	64%	169	65%
Csanádpalota	1483	88%	1519	90%	1535	91%
Csanytelek	942	65%	1002	71%	1028	73%
Csengele	317	31%	352	36%	373	38%
Csongrád	6267	73%	6620	78%	7194	84%
Derekegyház	444	63%	467	69%	469	69%
Deszk	815	74%	1003	84%	1132	90%
Dóc	144	47%	157	48%	163	50%
Domaszék	821	49%	1084	59%	1228	64%
Eperjes	154	42%	160	46%	161	46%
Fábiánsebestyén	625	68%	670	75%	686	77%
Felgyő	298	47%	317	52%	409	66%
Ferencszállás	184	69%	216	80%	225	83%
Forráskút	471	48%	517	50%	529	50%
Földeák	1088	74%	1193	81%	1208	82%
Hódmezővásárhely	12829	65%	14111	73%	14724	75%
Királyhegyes	82	23%	128	34%	140	38%
Kistelek	2493	73%	2661	79%	2912	85%
Kiszombor	1320	80%	1405	86%	1417	86%
Klárafalva	104	50%	128	65%	141	70%
Kővegy	102	40%	114	45%	122	48%
Kübekháza	297	52%	405	69%	459	77%
Magyarcsanak	254	34%	372	50%	382	51%
Makó	8061	69%	8642	76%	8866	77%
Maroslele	653	69%	706	75%	729	78%
Mártély	227	45%	298	54%	321	56%
Mindszent	2258	70%	2488	78%	2559	80%
Mórahalom	1255	54%	1457	60%	1688	64%
Nagyér	176	64%	188	70%	187	70%
Nagylak	141	47%	197	67%	199	67%
Nagymágocs	849	64%	884	71%	933	75%
Nagytóke	66	26%	61	26%	51	22%
Óföldeák	156	82%	161	84%	166	86%
Ópusztaszer	317	36%	340	36%	360	38%
Öttömös	132	31%	151	36%	152	36%
Pitvaros	512	75%	531	78%	532	79%
Pusztamérges	226	39%	260	43%	267	44%
Pusztaszer	481	57%	492	62%	499	63%
Röszke	872	62%	966	70%	1031	73%
Ruzsa	477	37%	504	35%	514	36%
Sándorfalva	2116	73%	2432	80%	2550	83%
Szatymaz	1087	61%	1300	68%	1398	72%
Szeged	41837	58%	48522	64%	50396	65%
Szegvár	1299	60%	1413	68%	1498	71%
Székkutas	600	54%	621	58%	631	58%
Szentes	7705	58%	8448	67%	8991	70%
Tiszasziget	471	79%	525	86%	532	86%
Tömörkény	547	55%	585	57%	642	62%
Újszentiván	438	86%	512	96%	551	99%
Üllés	853	59%	906	61%	936	61%
Zákányszék	595	43%	639	46%	681	47%
Zsombó	829	76%	966	74%	1032	76%

2.6.4.a melléklet: Települési szilárd hulladék gyűjtése 2010. (KSH-TSTAR)

TELEPÜLÉS	Lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék					Egyéb szervektől elszállított települési szilárd hulladék				
	Hagyomán yos módon (tonna)	Lomtalanít ással elszállított (tonna)	Szelektíven gyűjtött (tonna)	Összesen (tonna)	Szelektív gyűjtés aránya	Hagyomán yos módon (tonna)	Lomtalanít ással elszállított (tonna)	Szelektíven gyűjtött (tonna)	Összesen (tonna)	Szelektív gyűjtés aránya
Algyó	1 253.3	17.7	79.1	1 350.1	5.9%	13.0	0.0	0.0	13.0	-
Ambrózfalva	76.1	2.0	21.6	99.7	21.7%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Apátfalva	738.8	0.0	0.0	738.8	0.0%	1.8	0.0	0.0	1.8	-
Árpádhalom	42.0	1.0	0.0	43.0	0.0%	2.0	0.0	0.0	2.0	-
Ásotthalom	769.8	13.6	123.1	906.5	13.6%	107.0	0.0	50.6	157.6	32.1%
Baks	384.4	6.8	83.5	474.7	17.6%	99.9	0.0	47.2	147.1	32.1%
Balástya	330.0	0.0	0.0	330.0	0.0%	0.0	82.0	0.0	82.0	-
Bordány	631.3	11.1	121.8	764.2	15.9%	149.5	0.0	62.4	211.9	29.4%
Csanádalberti	59.4	1.0	21.6	82.0	26.3%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Csanádpalota	434.7	40.0	0.0	474.7	0.0%	1.2	0.0	0.0	1.2	-
Csanytelek	647.0	16.0	177.8	840.8	21.1%	68.1	0.0	0.0	68.1	-
Csengele	395.4	7.0	86.2	488.6	17.6%	103.4	0.0	48.9	152.3	32.1%
Csongrád	4 228.0	86.2	1 320.4	5 634.6	23.4%	445.4	2.3	0.0	447.7	-
Derekegyház	332.0	2.0	10.8	344.8	3.1%	59.0	0.0	0.0	59.0	-
Deszk	894.7	61.5	43.1	999.3	4.3%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Dóc	126.9	2.2	25.3	154.4	16.4%	28.5	0.0	13.5	42.0	32.1%
Domaszék	713.8	0.0	84.3	798.1	10.6%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Eperjes	54.0	1.0	0.0	55.0	0.0%	4.0	0.0	0.0	4.0	-
Fábiánsebestyén	512.0	0.0	0.0	512.0	0.0%	100.0	0.0	0.0	100.0	-
Felgyő	156.2	8.7	52.4	217.3	24.1%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Ferencszállás	107.6	7.5	21.6	136.7	15.8%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Forráskút	159.8	0.0	15.6	175.4	8.9%	75.1	0.0	0.0	75.1	-
Földeák	784.0	24.0	55.0	863.0	6.4%	78.0	0.0	0.0	78.0	-
Hódmezővásárhely	6 502.0	479.0	507.0	7 488.0	6.8%	6 074.0	0.0	0.0	6 074.0	-
Királyhegyes	66.1	0.0	0.0	66.1	0.0%	3.5	0.0	0.0	3.5	-
Kistelek	1 703.0	0.0	43.2	1 746.2	2.5%	385.3	165.0	0.0	550.3	-
Kiszombor	1 339.3	19.9	57.5	1 416.7	4.1%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Klárafalva	87.2	6.1	14.4	107.7	13.4%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Kővegy	51.8	5.2	0.0	57.0	0.0%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Kübekháza	284.7	5.0	40.2	329.9	12.2%	28.5	0.0	13.5	42.0	32.1%
Magyarcsanak	124.7	0.0	0.0	124.7	0.0%	34.7	0.0	0.0	34.7	-
Makó	6 360.3	187.0	124.0	6 671.3	1.9%	1 333.6	0.0	0.0	1 333.6	-
Maroslele	364.1	28.0	36.0	428.1	8.4%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Mártély	234.0	30.0	33.0	297.0	11.1%	23.0	0.0	0.0	23.0	-
Mindszent	1 362.0	141.0	411.0	1 914.0	21.5%	135.0	0.0	0.0	135.0	-
Mórahalom	442.0	0.0	106.0	548.0	19.3%	277.6	0.0	4.0	281.6	1.4%
Nagyér	106.0	0.0	19.0	125.0	15.2%	11.0	0.0	0.0	11.0	-
Nagylak	88.5	6.3	21.6	116.4	18.6%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Nagymágocs	290.0	4.0	5.0	299.0	1.7%	44.0	0.0	0.0	44.0	-
Nagytőke	27.0	0.0	0.0	27.0	0.0%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Óföldeák	133.9	2.7	0.0	136.6	0.0%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Ópusztaszer	137.0	0.0	0.0	137.0	0.0%	0.0	28.0	0.0	28.0	-
Öttömös	118.7	3.2	5.4	127.3	4.2%	3.4	0.0	0.0	3.4	-
Pitvaros	251.5	3.0	65.2	319.7	20.4%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Pusztamérges	166.0	0.0	7.2	173.2	4.2%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Pusztaszer	275.0	0.0	0.0	275.0	0.0%	0.0	27.0	0.0	27.0	-
Röske	599.2	10.5	92.6	702.3	13.2%	105.9	0.0	33.7	139.6	24.1%
Ruzsa	508.1	0.0	79.1	587.2	13.5%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Sándorfalva	1 583.6	27.9	269.0	1 880.5	14.3%	256.7	0.0	119.8	376.5	31.8%
Szatymaz	923.9	16.3	191.7	1 131.9	16.9%	221.1	0.0	104.6	325.7	32.1%
Szeged	39 741.3	700.4	11 161.6	51 603.3	21.6%	13 011.1	0.0	5 208.5	18 219.6	28.6%
Szegvár	710.2	0.0	19.3	729.5	2.6%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Székkutas	429.0	5.0	5.0	439.0	1.1%	59.0	0.0	0.0	59.0	-
Szentés	6 345.9	9.5	3 100.8	9 456.2	32.8%	20.8	0.0	0.0	20.8	-
Tiszasziget	330.9	5.8	66.6	403.3	16.5%	74.9	0.0	35.4	110.3	32.1%
Tömörkény	203.0	3.4	21.8	228.2	9.6%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Újszentiván	271.6	4.8	45.8	322.2	14.2%	42.8	0.0	20.2	63.0	32.1%
Üllés	627.8	0.0	71.9	699.7	10.3%	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Zákányszék	488.7	8.6	79.8	577.1	13.8%	71.3	0.0	33.7	105.0	32.1%
Zsombó	611.9	10.8	118.3	741.0	16.0%	128.4	0.0	60.7	189.1	32.1%
Összesen:	87 721.1	2 032.7	19 162.2	108 916	17.6%	23 681.5	304.3	5 856.7	29 842.5	19.6%

2.6.4.b melléklet: Települési szilárd hulladék mennyisége, újrahasznosításának aránya 2010. (KSH-TSTAR)

TELEPÜLÉS	Települési szilárd hulladék mennyisége 2010. (tonna)			
	Lerakóban elhelyezett	Újrafeldolgozott	Összesen	Újrafeldolgozás aránya
Algyő	1 285.9	79.1	1 365.0	5.79%
Ambrózfalva	78.1	21.6	99.7	21.66%
Apátfalva	740.6	0.0	740.6	0.00%
Árpádhalom	45.0	0.0	45.0	0.00%
Ásotthalom	890.4	123.1	1 013.5	12.15%
Baks	500.1	83.5	583.6	14.31%
Balástya	413.6	0.0	413.6	0.00%
Bordány	791.9	121.8	913.7	13.33%
Csanádalberti	60.4	21.6	82.0	26.34%
Csanádpalota	475.9	0.0	475.9	0.00%
Csanytelek	731.1	177.8	908.9	19.56%
Csengele	505.8	86.2	592.0	14.56%
Csongrád	9 937.0	1 320.3	11 257.3	11.73%
Derekegyház	393.7	10.8	404.5	2.67%
Deszk	956.2	43.1	999.3	4.31%
Dóc	157.6	25.3	182.9	13.83%
Domaszék	713.8	84.3	798.1	10.56%
Eperjes	59.0	0.0	59.0	0.00%
Fábiánsebestyén	612.0	0.0	612.0	0.00%
Felgyő	164.9	52.4	217.3	24.11%
Ferencszállás	115.1	21.6	136.7	15.80%
Forráskút	234.9	15.6	250.5	6.23%
Földeák	912.0	29.0	941.0	3.08%
Hódmezővásárhely	13 521.0	211.0	13 732.0	1.54%
Királyhegyes	69.6	0.0	69.6	0.00%
Kistelek	2 323.3	43.2	2 366.5	1.83%
Kiszombor	1 359.2	57.5	1 416.7	4.06%
Klárafalva	93.3	14.4	107.7	13.37%
Kővegy	57.0	0.0	57.0	0.00%
Kübekháza	318.2	40.2	358.4	11.22%
Magyarcsanád	159.4	0.0	159.4	0.00%
Makó	8 193.0	11.9	8 204.9	0.15%
Maroslele	395.1	33.0	428.1	7.71%
Mártély	301.0	19.0	320.0	5.94%
Mindszent	1 760.0	352.0	2 112.0	16.67%
Mórahalom	720.6	106.0	826.6	12.82%
Nagyér	136.0	0.0	136.0	0.00%
Nagylak	94.8	21.6	116.4	18.56%
Nagymágocs	339.0	4.0	343.0	1.17%
Nagytóke	27.0	0.0	27.0	0.00%
Óföldeák	136.6	0.0	136.6	0.00%
Ópusztaszer	168.0	0.0	168.0	0.00%
Öttömös	125.3	5.4	130.7	4.13%
Pitvaros	254.5	65.2	319.7	20.39%
Pusztamérges	166.0	7.2	173.2	4.16%
Pusztaszer	302.0	0.0	302.0	0.00%
Röszke	715.6	92.6	808.2	11.46%
Ruzsa	508.1	79.1	587.2	13.47%
Sándorfalva	1 868.2	269.0	2 137.2	12.59%
Szatymaz	1 161.3	191.7	1 353.0	14.17%
Szeged	56 193.0	11 161.5	67 354.5	16.57%
Szegvár	675.4	77.1	752.5	10.25%
Székkutas	493.0	5.0	498.0	1.00%
Szentés	6 180.8	3 298.3	9 479.1	34.80%
Tiszasziget	411.6	66.6	478.2	13.93%
Tömörkény	206.4	21.8	228.2	9.55%
Újszentiván	319.2	45.8	365.0	12.55%
Üllés	628.0	71.9	699.9	10.27%
Zákányszék	568.6	79.8	648.4	12.31%
Zsombó	751.1	118.3	869.4	13.61%
Összesen:	122 475.2	18 887.2	141 362.4	13.36%

2.7.a. melléklet Egészségügy, szociális ellátás (forrás: KSH Csongrád megye statisztikai évkönyve 2010)

év	házi orvos és házi gyermekorvos	működő kórházi ágy	bölcsődei férőhely	bölcsődébe beírt gyermek	elhelyezést nyújtó szociális intézmények férőhelyei
1990	248	4 490	2 265	2 036	2 331
1995	282	4 105	1 680	2 161	3 280
1996	286	3 949	1 522	1 981	3 450
1997	296	3 574	1 470	1 866	3 637
1998	294	3 596	1 406	2 020	3 625
1999	289	3 596	1 404	1 911	3 691
2000	292	3 586	1 394	1 749	3 693
2001	298	3 460	1 364	1 720	3 720
2002	302	3 458	1 357	1 795	3 719
2003	300	3 444	1 361	1 842	3 754
2004	300	3 416	1 377	1 845	3 842
2005	297	3 346	1 377	1 795	3 845
2006	296	3 377	1 377	1 898	3 878
2007	291	3 006	1 405	1 905	3 892
2008	294	3 014	1 465	2 066	3 816
2009	290	3 014	1 503	2 075	3 957
2010	290	3 014	1 727	2 021	3 909

2.7.b. melléklet A járóbeteg-szakellátás főbb adatai szakmafőcsoport szerint, 2010 [ezer] (forrás: KSH Csongrád megye statisztikai évkönyve 2010)

Megnevezés	Megjelenési eset	Beavatkozás	Teljesített szakorvosi munkaóra	Teljesített nem szakorvosi munkaóra
Klinikai szakmák összesen	2 030,6	6 910,2	801,4	36,8
Ebből:				
belgyógyászat	259,4	813,0	84,4	0,1
sebészet	118,8	341,6	31,9	–
traumatológia	82,3	194,4	25,8	–
szülészeti-nőgyógyászat	153,6	346,4	40,5	1,0
csecsemő- és gyermekgyógyászat	111,2	397,9	53,7	4,2
fül-orr-gége gyógyászat	74,3	233,4	25,5	2,3
szemészet	110,1	564,1	37,1	2,1
bőrgyógyászat és nemibeteg-ellátás	99,5	328,9	26,2	–
neurológia	56,2	296,1	28,8	3,1
ortopédia	43,7	141,8	11,2	–
urológia	65,1	211,5	18,2	–
onkológia	53,5	156,9	16,9	0,5
fogászati ellátás	334,7	937,0	227,3	–
reumatológia	106,8	717,5	33,8	3,6
pszichiátria	149,2	505,4	66,0	19,8
tüdőgyógyászat (pulmonológia)	73,6	233,2	19,6	–
kardiológia	86,7	244,3	39,3	–
Képkalkotó diagnosztika összesen	300,0	602,2	114,3	10,7
Ebből:				
röntgendiagnosztika és -terápia	151,7	273,9	44,4	3,2
ultrahang-diagnosztika és -terápia	92,0	230,0	32,3	0,4
Laboratórium összesen	740,3	6 721,4	37,8	37,3
Ebből:				
laboratóriumi diagnosztika	732,4	6 646,5	36,8	37,3
Egyéb diagnosztika és terápia	453,8	2 203,7	42,3	105,2
Ebből:				
fizioterápia	361,5	1 853,0	3,6	80,6
Összesen	3 524,8	16 437,4	995,7	189,9

2.7.c. melléklet DAOP-4.1.1 pályázati forrásból megvalósuló egészségügyi projektek Csongrád megyében (forrás: www.nfu.hu)

Pályázó neve	Projekt megnevezése	Megítélt összeg	Támogatás aránya	Projekt rövid összefoglalása	Projekt tényleges kezdete	Projekt tényleges befejezése
DAOP-4.1.1/A Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése /Kistérségi járó beteg szakellátó központok fejlesztése, alap-, járóbeteg szakellátás korszerűsítése / Alapellátás fejlesztése, helyi egészségházak kialakítása						
Ásotthalom Község Önkormányzata	Háziorvosi Rendelő fejlesztése Ásotthalmon	40.000.000 Ft	77 %	Ásotthalom Község Önkormányzat tulajdonában lévő Felszabadulás u. 39. szám (hrsz.168/1) alatti ingatlanon új háziorvosi rendelő kialakítása, kiemelten kezelve a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű lakosság egészségügyi alapellátáshoz való akadálymentes hozzáférését, valamint a háziorvosi szolgálat minőségi javítását a településen.	2009-11-13	2010-10-20
Kiszombor Nagyközség Önkormányzata	Kiszombor, egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, orvosi rendelők korszerűsítése, felújítása	32.277.362 Ft	90 %	Kiszombor Község Önkormányzata a projekt keretében felújításra kerül az orvosi rendelő épülete, mely keretében teljes körű akadálymentesítés is megvalósul. A eszközbeszerzés során orvosi és kommunikációs eszközök kerülnek beszerzésre. A beszerzésre kerülő orvosi műszerek 3 új szolgáltatás bevezetését teszik lehetővé. Az Önkormányzat nyertes pályázattal (DAOP-4.3.1) rendelkezik az épületben lévő Védőnői szolgálat, ill. az udvari épületi fogorvosi rendelőre komplex akadálymentesítés megvalósítására.	2009-06-12	2010-11-29
Szatyalmaz Község Önkormányzata	Szatyalmaz háziorvosi rendelő épületének felújítása, fertőző váró kialakítása	29.678.994 Ft	90 %	A házi orvosi rendelő épülete leromlott állapotú. A fedélszék károsodott. A gyermekorvosi rendelő mellett nincs fertőző váró. Nincs irattár, takarítószer-tároló, amelyeket az ÁNTSZ előírása szerint ki kell alakítani. Ellenőrzéskor ÁNTSZ jelezte ezeket a hiányosságokat, de az önkormányzat nem képes önerős bővítésre. A projekt megvalósulásával az épület meg fog felelni az előírásoknak. Ezen kívül E-megtakarítás céljából hőszigeteltjük az épületet, tetőt-cserélünk, megnöveljük az orvosi rendelőt.	2009-05-02	2009-10-30
DAOP-4.1.1/A-09 Alapellátás fejlesztése, helyi egészségházak kialakítása						
Apátfalva Község Önkormányzat	Egészségügyi alapellátás fejlesztése Apátfalván	32.785.716 Ft	95%	Apátfalva Község Önkormányzata jelen projekt keretében a községi egészségügyi alapellátásnak (fogorvos, 2 háziorvos, 2 védőnő, gyermekorvos, nőgyógyász), helyet adó ún. Egészségház épületének felújítását, infrastrukturális korszerűsítését, energiatakarékossá tételét valósítja meg azzal a céllal, hogy az egészségügyi alapellátás minősége és eredményessége javuljon Apátfalván. A beruházást eszközbeszerzés egészíti ki.	2010-09-15	2011-09-22
Fábiánsebestyén Község Önkormányzata	Háziorvosi, fogorvosi és védőnői szolgálat fejlesztése Fábiánsebestyénen	49.349.224 Ft	95 %	Megtörténik a háziorvosi, fogorvosi és a védőnői szolgálatnak egyaránt helyet adó épületrész felújítása, energetikai átalakítása, akadálymentesítése (br. 334 m2-en), valamint mindhárom szolgáltatás esetében a magas színvonalú, szakmailag és üzemeltetési szempontból is hatékony prevenció és gyógyító munkához szükséges eszköz háttér és bútorzat megújítása, ill. bővítése, továbbá az intézményközi informatikai integrációt is	2010-06-21	2011-08-26

				lehetővé tevő IT fejlesztés megvalósítása.		
Homokháti Kistérség Többcélú Társulása	Komplex egészségügyi szolgáltatás-fejlesztés Mórahalom városában	36.150.000 Ft	90 %	A projekt keretén belül Mórahalom városban egy kistérségi alapellátási feladatokat is ellátó egészségház épületének fejlesztését, felújítását, a szükséges orvosi eszközök beszerzését, valamint IT eszközök korszerűsítését és beszerzését tűztük ki célul. Mórahalomnak a Homokháti Kistérség központi városaként rendelkeznie kell egy komplex, a XXI. század követelményeinek és egészségügyi színvonalának megfelelő egészségügyi szolgáltató intézménnyel. Jelen fejlesztési terv ennek elérését szolgálja.	Nincs adat	Nincs adat
Maroslele Község Önkormányzata	Maroslele Petőfi u. 6. sz. alatti orvosi rendelő felújítása	33.257.115 Ft	95 %	Maroslele község orvosi rendelőjében működik a háziorvosi, a védőnői és a fogorvosi ellátás. Az épület az 1980-as évek eleje óta látja el ezen funkciót. Az épülethez mozgáskorlátozott rámpa építése történt, de belső akadálymentesítés nem valósult meg. A tisztasági meszeléseken kívül önerőből nem tudunk semmilyen fejlesztést megvalósítani, ezért időszzerűvé vált az épület felújítása. A projekt keretében megvalósulna az épület teljes akadálymentesítése, nyílászárók cseréje, eszköz beszerzések.	2010-12-01	2011-09-26
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged, Acél utcai orvosi rendelőépület felújítása, korszerűsítése	48.944.447 Ft	90 %	A projekt egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó szerkezeti és épületgépészeti infrastruktúra fejlesztést kíván megvalósítani a szegedi Acél utcai rendelőintézet teljes körű felújításával. A felújítás során lift beépítésére is sor kerül, akadálymentesítés valósul meg. Számítógépek és várótermi bútorzatok kerülnek beszerzésre. Mindezek által az önkormányzat alapellátási kötelezettségének magasabb színvonalon és kulturáltabb környezetben tud eleget tenni.	2010-09-01	2011-09-15
Zsombó Község Önkormányzata	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése Zsombón	48.447.698 Ft	90 %	Tervezett fejlesztésünk a Zsombó, Alkotmány u. 2. szám alatt működő egészségügyi szolgáltatások infrastrukturális fejlesztését, szükséges eszközök beszerzését célozza. Ezzel a fenti helyszínen működő fogorvosi, felnőtt orvosi, gyermek orvosi, valamint védőnői szolgáltatások fejlesztését tudjuk elvégezni. Az infrastruktúra fejlesztés elsődlegesen a fenti szolgáltatásoknak helyet adó épület felújítását, bővítését jelenti, emellett szükséges egyes elavult, illetve hiányzó orvosi műszerek beszerzése.	Nincs adat	Nincs adat
DAOP-4.1.1/B Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése /Kistérségi járó beteg szakellátó központok fejlesztése, alap-, járóbeteg szakellátás korszerűsítése / Kistérségi önálló járóbeteg szakrendelők fejlesztése						
Csongrád Város Önkormányzata	Csongrádi kistérség Dr. Szarka Ödön Egyesített egészségügyi intézmény szakrendelőjének komplex építészeti, orvos-technológiai és IT felújítása	450.536.604 Ft	84 %	Cél:A kórházi ágyak csökkenése miatt javítani a térség lakosságának egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésén. Cél a minőségi definitív ellátás nyújtása. Eredmények:A védőnői ellátás integrálása, egy telephely megszüntetése, költséghatékonyság növelése. Az épületek felújítása, akadálymentesítés, a főépületre magastető építése. A belgyógyászat, és az IT fejlesztése. Digitális képalkotó diagnosztika beszerzése, veszélyes hulladék csökkentés, geotermikus fűtésre való áttérés.	2009-08-05	Nincs adat
Kistelek Város	Értékünk az ember:	484.192.136	92 %	A beruházás célja a Kisteleki Kistérség	2009-08-03	2011-05-31

Önkormányzata	a "Kisteleki Központi Rendelőintézet korszerűsítése, bővítése"	Ft		központjában található Kistérségi Szakorvosi Rendelőközpont orvos technológiai korszerűsítés, a telephelyek számának csökkentésével az egy helyben elérhető szolgáltatások és ezek komplexitásának növelése, telemedicina szélesebb körű alkalmazása. A fejlesztés által az intézmény ellátási körzetébe tartozó több mint 20 ezer lakos számára rövidül a betegút, várakozási és gyógyulási idő. A beruházással új munkahelyek teremtésére is sor kerül.		
Mórahalmi Város Önkormányzata	Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központ fejlesztése Mórahalmon	471.567.536 Ft	89 %	Cél: A kórházi ágyak csökkenése miatt javítani a térség lakosságának egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésén. Cél a minőségi definitív ellátás nyújtása. Eredmények: Három új szakrendelés kialakítása, egy telephely megszüntetése. Munkahelyteremtés 5 fő számára. Az épület felújítása, bővítése 1490 m ² -re, akadálymentesítés. Az IT fejlesztése. Digitális képalkotó diagnosztika beszerzése, a röntgen digitalizálása, veszélyes hulladék csökkentése, továbbutalás csökkentése.	2009-08-01	2011-07-31
DAOP-4.1.1/C-10 Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése / Kistérségi járó beteg szakellátó központok fejlesztése, alap-, járóbeteg szakellátás korszerűsítése a komplex programmal kezelendő LHH kistérségekben						
Ópusztaszer Község Önkormányzat	Egészség ház létesítése Ópusztaszeren	50.000.000 Ft	95 %	A projekt Ópusztaszer község egészségügyi létesítményeinek fejlesztésére irányul. Jelenleg a házi orvosi, fogorvosi, védőnői rendelő és a gyógyszerár szolgáltatásai a településen szétszórtnak, egymástól viszonylag nagy távolságra helyezkednek el. A fejlesztés egy új építésű egészség ház kialakítását célozza meg, amely által az előbb említett szolgáltatások egy helyen lesznek igénybe vehetőek, ezzel javítva a település egészségügyi infrastruktúráját.	Nincs adat	Nincs adat

2.7.d. melléklet Egészségügy, szociális ellátás 2010 (forrás: TEIR, KSH-TSTAR)

település	házi orvosok száma	házi orvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma	házi gyermekorvosok száma	működő kórházi ágyak száma
Algyő	3	35 531	1	0
Ambrózfalva	0	0	0	0
Apátfalva	2	33 852	0	0
Árpádhalm	0	0	0	0
Ásotthalom	2	25 139	1	0
Baks	2	20 887	0	0
Balástya	2	24 041	0	0
Bordány	2	21 147	1	0
Csanádalberti	0	0	0	0
Csanádpalota	2	40 725	0	0
Csanytelek	2	18 903	0	0
Csengele	2	18 369	0	0
Csongrád	8	115 712	4	0
Derekegyház	1	12 973	0	0
Deszk	2	26 790	0	187
Dóc	1	8 652	0	0
Domaszék	2	27 898	1	0
Eperjes	1	10 054	0	0
Fábiánsebestyén	1	21 691	0	0
Felgyő	1	10 240	0	0

Ferencszállás	2	31 648	0	0
Forráskút	1	29 843	0	0
Földeák	2	34 148	0	0
Hódmezővásárhely	23	238 371	9	344
Királyhegyes	1	8 524	0	0
Kistelek	4	46 877	2	0
Kiszombor	2	20 599	0	0
Klárafalva	0	0	0	0
Kövegy	0	0	0	0
Kübekháza	1	11 761	0	0
Magyarcsanak	1	14 914	0	0
Makó	12	120 834	5	266
Maroslele	1	13 887	0	0
Mártély	0	0	0	0
Mindszent	5	62 370	1	0
Mórahalom	3	31 396	1	0
Nagyér	1	6 405	0	0
Nagylak	0	0	0	0
Nagymágocs	1	19 739	0	0
Nagytőke	0	17 783	0	0
Óföldeák	0	0	0	0
Ópusztaszer	1	11 198	0	0
Öttömös	1	6 991	0	0
Pitvaros	1	18 189	0	0
Pusztamérges	1	10 696	0	0
Pusztaszer	1	10 291	0	0
Röszke	2	16 260	1	0
Ruzsa	2	20 331	1	0
Sándorfalva	3	42 060	1	0
Szatymaz	2	22 943	1	0
Szeged	86	773 270	33	1800
Szegvár	3	34 576	0	0
Székkutas	2	16 722	0	0
Szentes	13	133 075	5	417
Tiszasziget	0	22 461	0	0
Tömörkény	1	15 861	0	0
Újszentiván	1	25 180	0	0
Üllés	2	34 030	0	0
Zákányszék	2	23 446	0	0
Zsombó	1	15 766	1	0
Összesen	221	2 435 049	69	3014

STROKE ELLÁTÁS	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csengele, Deszk, Dóc, Domaszék, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Nagytóke, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tiszasziget, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
	Dr. Bugyi István Kórház (Szentes)	Árpádhalom, Csanytelek, Csongrád, Derekegyház, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Mártély, Mindszent, Nagymágocs, Nagytóke, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tömörkény
SUGÁRTERÁPIA	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Árpádhalom, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csanytelek, Csengele, Csongrád, Derekegyház, Deszk, Dóc, Domaszék, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mártély, Mindszent, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Nagytóke, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tiszasziget, Tömörkény, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
SEMÉSZET	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Árpádhalom, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csanytelek, Csengele, Csongrád, Derekegyház, Deszk, Dóc, Domaszék, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mártély, Mindszent, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Nagytóke, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tiszasziget, Tömörkény, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
SZÍVSEBÉSZET	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Árpádhalom, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csanytelek, Csengele, Csongrád, Derekegyház, Deszk, Dóc, Domaszék, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mártély, Mindszent, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Nagytóke, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tiszasziget, Tömörkény, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
SZÜLÉSZET	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csengele, Deszk, Dóc, Domaszék, Forráskút, Kistelek, Kübekháza, Mórahalom, Ópusztaszer, Öttömös, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Tiszasziget, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
	Dr. Bugyi István Kórház (Szentes)	Árpádhalom, Csanytelek, Csongrád, Derekegyház, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Nagymágocs, Nagytóke, Szegvár, Szentes, Tömörkény
	Erzsébet Kórház és Rendelőintézet (Hódmezővásárhely)	Hódmezővásárhely, Mártély, Mindszent, Székkutas
	Erzsébet Kórház és Rendelőintézet Makói th.	Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalberti, Csanádpalota, Ferencszállás, Földeák, Királyhegyes, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Nagyer, Nagylak, Óföleák, Pitvaros
TRAUMATOLÓGIA	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csengele, Deszk, Dóc, Domaszék, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mártély, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Tiszasziget, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
	Dr. Bugyi István Kórház (Szentes)	Árpádhalom, Csanytelek, Csongrád, Derekegyház, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Mindszent, Nagymágocs, Nagytóke, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tömörkény
TÜDŐ- MELLKASSEBÉSZET	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Árpádhalom, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csanytelek, Csengele, Csongrád, Derekegyház, Deszk, Dóc, Domaszék, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mártély, Mindszent, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Nagytóke, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tiszasziget, Tömörkény, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
TÜDŐGYÓGYÁSZAT	Mellkasi Betegségek Szakkórháza (Deszk)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Árpádhalom, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanádalberti, Csanádpalota, Csanytelek, Csengele, Csongrád, Derekegyház, Deszk, Dóc, Domaszék, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mártély, Mindszent, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Nagymágocs, Nagytóke, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tiszasziget, Tömörkény, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
UROLÓGIA	Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ (Szeged)	Algyó, Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalberti, Csanádpalota, Csengele, Deszk, Dóc, Domaszék, Ferencszállás, Forráskút, Földeák, Hódmezővásárhely, Királyhegyes, Kistelek, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Kübekháza, Magyarcsanak, Makó, Maroslele, Mórahalom, Nagyer, Nagylak, Óföleák, Ópusztaszer, Öttömös, Pitvaros, Pusztamérges, Pusztaszer, Röske, Ruzsa, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Tiszasziget, Újszentiván, Üllés, Zákányszék, Zombó
	Dr. Bugyi István Kórház (Szentes)	Árpádhalom, Ásotthalom, Baks, Balástya, Bordány, Csanytelek, Csongrád, Derekegyház, Eperjes, Fábiansbestyén, Felgyő, Mártély, Mindszent, Nagymágocs, Nagytóke, Szegvár, Székkutas, Szentes, Tömörkény

2.7.f. melléklet Szociális alapszolgáltatás Csongrád megyében 2010 (forrás: (TeIR)/KSH-TSTAR)

település	A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma	Családsegítő szolgáltatások száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
Algyő	169	1	53	0	72
Ambrózfalva	26	0	11	0	16
Apátfalva	352	1	17	0	46
Árpádhalom	0	0	10	0	43
Ásotthalom	176	0	54	25	87
Baks	194	0	29	30	110
Balástya	54	0	8	15	48
Bordány	195	1	33	0	91
Csanádalberti	56	0	4	0	10
Csanádpalota	383	1	21	0	45
Csanytelek	317	1	25	27	39
Csengele	93	0	18	6	27
Csongrád	393	1	55	31	323
Derekegyház	0	0	19	1	110
Deszk	65	1	26	0	19
Dóc	94	0	15	0	52
Domaszék	159	0	20	0	28
Eperjes	0	0	26	1	39
Fábiánsebestyén	73	1	18	0	28
Felgyő	30	0	9	11	47
Ferencszállás	38	0	0	1	0
Forráskút	87	0	27	16	86
Földeák	156	1	25	0	51
Hódmezővásárhely	599	1	138	65	268
Királyhegyes	52	0	6	0	6
Kistelek	196	1	45	33	76
Kiszombor	172	1	16	10	21
Klárafalva	16	0	0	4	3
Kövegy	0	0	0	0	0
Kübekháza	108	1	19	0	31
Magyarcsanak	0	0	19	0	61
Makó	973	1	115	52	286
Maroslele	0	0	12	0	73
Mártély	25	0	28	0	23
Mindszent	169	1	27	27	217
Mórahalom	221	0	44	49	108
Nagyér	43	0	0	0	23
Nagylak	0	0	5	0	16
Nagymágocs	61	1	4	0	105
Nagytóke	0	0	14	0	13
Óföldeák	26	0	4	0	14
Ópusztaszer	35	0	12	13	64
Öttömös	84	0	14	7	51
Pitvaros	122	0	6	0	39
Pusztamérges	67	0	30	11	69
Pusztaszer	0	0	17	3	13
Röszke	123	1	30	0	76
Ruzsa	359	0	28	0	53
Sándorfalva	142	1	50	0	90
Szatymaz	187	0	20	0	124
Szeged	4 685	1	650	0	2 077
Szegvár	138	1	9	8	34
Székkutas	9	0	20	0	25
Szentes	958	1	70	40	317
Tiszasziget	100	1	21	0	55

Tömörkény	99	0	9	11	19
Újszentiván	83	1	21	0	20
Üllés	138	0	9	25	204
Zákányszék	101	1	34	16	41
Zsombó	200	0	40	0	117
Összesen	13 401	24	2 109	538	6 249

2.7.g. melléklet Bölcsődék Csongrád megyében (forrás: Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, <http://nrszh.kormany.hu/>)

Szolgáltató települése	Fenntartó neve	Intézmény neve	Telephely neve	Szolgáltató neve
Algyő	Algyő Nagyközség Önkormányzata	Algyő Nagyközség Önkormányzata Egyesített Szociális Intézmény	Bóbita Bölcsőde	Bóbita Bölcsőde
Balástya	Balástya Község Önkormányzata	BOKIT Általános Iskolája és Óvodája Munkácsy Mihály Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde Tagintézmény	BOKIT Általános Iskolája és Óvodája Munkácsy Mihály Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde Tagintézmény	BOKIT Általános Iskolája és Óvodája Munkácsy Mihály Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde Tagintézmény
Bordány	Bordány Község Önkormányzata	APRAJA-FALVA Óvoda és Bölcsőde	APRAJA-FALVA Óvoda és Bölcsőde	APRAJA-FALVA Óvoda és Bölcsőde
Csanádpalota	Csanádpalota Város Önkormányzata	Napsugár Óvoda és Bölcsőde	Napsugár Óvoda és Bölcsőde Csanádpalotai Bölcsődei Tagintézmény	Napsugár Óvoda és Bölcsőde Csanádpalotai Bölcsődei Tagintézmény
Csongrád	Csongrád Város Önkormányzat	Csongrádi Óvodák és Bölcsődék Igazgatósága	Széchenyi utcai "Kuckó-mackó" Bölcsőde	Széchenyi utcai "Kuckó-mackó" Bölcsőde
Csongrád	Csongrád Város Önkormányzat	Csongrádi Óvodák és Bölcsődék Igazgatósága	Templom utcai "Mesevár" Bölcsőde	Templom utcai "Mesevár" Bölcsőde
Deszk	Fehér CsaNa Szolgáltató Nonprofit Betéti Társaság	Ringat-Lak Bölcsőde	Ringat-Lak Bölcsőde	Ringat-Lak Bölcsőde
Domaszék	Szegedi Kistérség Többcélú Társulás	Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézmény	Bölcsődei Ellátások Domaszék község	Bölcsődei Ellátások Domaszék község
Fábiánsebestyén	Fábiánsebestyén Község Önkormányzat	Fábiánsebestyén Község Gondozási Központ	Babavár Bölcsőde	Babavár Bölcsőde
Földeák	Földeák Község Önkormányzata	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény
Hódmezővásárhely	Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás	Hódmezővásárhely Többcélú Kistérségi Társulás Kapcsolat Központ	Bölcsőde Hóvirág utca	Bölcsőde Hóvirág utca
Hódmezővásárhely	Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás	Hódmezővásárhely Többcélú Kistérségi Társulás Kapcsolat Központ	Bölcsőde Oldalkosár utca	Bölcsőde Oldalkosár utca
Kistelek	Térségi Intézményi Társulás	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Bölcsődéje	Térségi Közös Igazgatású Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Bölcsődéje	Térségi Közös Igazgatású Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Bölcsődéje
Kiszombor	Kiszombor Nagyközség Önkormányzata	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Bölcsőde	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Bölcsőde
Makó	Makó Város Önkormányzat	Egyesített Népjóléti Intézmény	Búza utcai Bölcsőde	Búza utcai Bölcsőde
Makó	Makó Város Önkormányzat	Egyesített Népjóléti Intézmény	Just Gyula utcai Bölcsőde	Just Gyula utcai Bölcsőde
Makó	Makó Város Önkormányzat	Egyesített Népjóléti Intézmény	Kálvin téri Bölcsőde	Kálvin téri Bölcsőde
Mindszent	Mindszent Város Önkormányzata			Mindszent Város Önkormányzata
Mórahalom	Móra-Partner Foglalkoztatási és Nonprofit Kft.	Huncutka Bölcsőde és Családi Napközi	Huncutka Bölcsőde és Családi Napközi	Huncutka Bölcsőde és Családi Napközi
Nagymágocs	Nagymágocs Nagyközség Önkormányzata	Általános Művelődési Központ	Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde	Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde

Ópusztaszer	Ópusztaszer Községi Önkormányzat	Ópusztaszeri Községi Bölcsőde	Ópusztaszeri Községi Bölcsőde	Ópusztaszeri Községi Bölcsőde
Röszke	Domaszék-Röszke Köznevelési Intézményfenntartó Társulás	Domaszék-Röszke Általános Művelődési Központ	Domaszék-Röszke ÁMK Zsebibaba Bölcsőde	Domaszék-Röszke ÁMK Zsebibaba Bölcsőde
Ruzsa	Ruzsa Község Önkormányzata	Bölcsőde	Bölcsőde	Bölcsőde
Sándorfalva	Sándorfalva Város Önkormányzat	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény	Bölcsőde (Sándorfalva)	Bölcsőde (Sándorfalva)
Szatymaz	Szegedi Kistérség Többcélú Társulás	Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézmény	Bölcsődei Ellátások - Szatymaz Község	Bölcsődei Ellátások - Szatymaz Község
Szeged	Lépcsőről-Lépésre Közhasznú Alapítvány	Micimackó és Barátai Magánbölcsőde	Micimackó és Barátai Magánbölcsőde	Micimackó és Barátai Magánbölcsőde
Szeged	Pick Gyermeknevelési Alapítvány	Pick Alapítványi Bölcsőde	Pick Alapítványi Bölcsőde	Pick Alapítványi Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Agyagos utcai (Módszertani) Bölcsőde	Agyagos utcai (Módszertani) Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Csillag téri Bölcsőde	Csillag téri Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Csó utcai Bölcsőde	Csó utcai Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Dobó utcai Bölcsőde	Dobó utcai Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Gyík utcai Bölcsőde	Gyík utcai Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Hajlat utcai Bölcsőde	Hajlat utcai Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Petőfi sgt-i Bölcsőde	Petőfi sgt-i Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Rókus krt-i Bölcsőde	Rókus krt-i Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Siha közti Bölcsőde	Siha közti Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Szentmihályi Bölcsőde	Szentmihályi Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Töltés utcai Bölcsőde	Töltés utcai Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Vedres utcai Bölcsőde	Vedres utcai Bölcsőde
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Vitéz utcai Bölcsőde	Vitéz utcai Bölcsőde
Szeged (Kiskundorozsma)	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Kiskundorozsmai Bölcsőde	Kiskundorozsmai Bölcsőde
Szeged (Szőreg)	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Bölcsődéi	Szőregi Bölcsőde	Szőregi Bölcsőde
Szentés	Szentés Város Önkormányzata	Szentés Város Önkormányzat Bölcsődéje	Szentés Város Önkormányzat Bölcsődéje	Szentés Város Önkormányzat Bölcsődéje
Üllés	Üllés és Forráskút községek Köznevelési Intézményi Társulása	Csigabiga Óvoda és Bölcsőde	Csigabiga Óvoda és Bölcsőde	Csigabiga Óvoda és Bölcsőde
Zákányszék	Zákányszék község Önkormányzata	Manó-Kert Óvoda és Bölcsőde	Manó-Kert Óvoda és Bölcsőde	Manó-Kert Óvoda és Bölcsőde
Zsombó	Zsombó Község Önkormányzat	Bóbita Bölcsőde	Bóbita Bölcsőde	Bóbita Bölcsőde

2.7.h. melléklet Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztése és kapacitásának bővítése kiírás keretében megvalósuló projektek Csongrád megyében (forrás: www.nfu.hu)

Pályázó megnevezése	Projekt megnevezése	Megítélt összeg	Támogatás aránya
DAOP-4.1.3/B-09 Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése és kapacitásának bővítése			
Csanádpalota Város Önkormányzata	Közös erővel Csanádpalota és térsége gyermekeinek jövőjéért	46.620.891 Ft	90%
Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás	A Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás Oldalkosár utcai bölcsődéjének felújítása és férőhelyeinek bővítése	79.932.500 Ft	90%
Makó belvárosi Református Egyházközség	Új Bölcsőde építése a Református Egyház által Makó városban	131.522.640 Ft	83%
Szegedi Kistérség Többcélú Társulása	SZKTT Humán Szolgáltató Központ hálózatának bővítése - új bölcsőde építése Szatymazon	147.686.508 Ft	90%
Szegedi Kistérség Többcélú Társulása		148.910.873 Ft	90%
Zsombó Község Önkormányzata	Új gyermekjóléti alapellátás megteremtése Zsombón egy 30 férőhelyes bölcsőde építésével	149.822.403 Ft	89%
DAOP-2008-4.1.3/C-2f Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztése és kapacitásának bővítése			
Balástya Község Önkormányzata	Balástya Község bölcsődéjének kialakítása	50.589.400 Ft	95%
Csongrád Város Önkormányzata	Templom utcai "Mesevár" bölcsőde infrastrukturális fejlesztése	81.980.963 Ft	90%
Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás	Gyermekeinkben a jövő (HTKT Kapcsolat Központ tagbölcsődéjének infrastrukturális fejlesztése és kapacitásbővítése)	201.567.546 Ft	90%
Makó Város Önkormányzata	A makói Egyesített Népjóléti Intézmény új bölcsődei telephellyel való bővítése a kapacitásnövelés érdekében	200.000.000 Ft	90%
Móra Partner Foglalkoztatási és Szociális Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság	Bölcsődei kapacitásbővítés és szolgáltatásfejlesztés a Homokhátság központjában	71.118.996 Ft	90%
Ópusztaszer Község Önkormányzat	Bölcsőde létesítése Ópusztaszeren	76.120.534 Ft	95%
Sándorfalva Város Önkormányzata	Sándorfalva Város Bölcsődéjének kapacitásbővítéssel egybekötött fejlesztése	117.313.258 Ft	90%
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	"BÖBE - a Belvárosi Bölcsőde" - a szegedi Vitéz utcai bölcsőde kapacitásbővítésre és komplex fejlesztésre irányuló modell szolgáltatási programja	98.933.400 Ft	90%
Szegedi Kistérség Többcélú Társulása	Bölcsődebővítés a SZKTT Humán Szolgáltató Központ domaszéki telephelyén	113.105.261 Ft	90%
Szentes Város Önkormányzata	Szentes Város Önkormányzat 100 férőhelyes Bölcsődei Komplexuma	177.974.293 Ft	90%

2.7.i. melléklet Családi napközök Csongrád megyében (forrás: Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, <http://nrszh.kormany.hu/>)

Szolgáltató települése	Fenntartó neve	Intézmény neve	Telephely neve	Szolgáltató neve
Apátfalva	Apátfalva Község Önkormányzata	Szociális Alapszolgáltatási Központ, Könyvtár és Faluház	Bíbicke Családi Napközi	Bíbicke Családi Napközi
Ásotthalom	Első D&D Nonprofit KFT.			Első D&D Nonprofit KFT.
Baks	Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulása	Szociális Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	Ficánka Családi Napközi	Ficánka Családi Napközi
Balástya	Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulása	Szociális Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	Huncutka Családi Napközi	Huncutka Családi Napközi
Csongrád	Csillagmadár Játszóház Szolgáltató Nonprofit Kft.	Csiga Bölcsi Családi Napközi	Csiga Bölcsi Családi Napközi	Csiga Bölcsi Családi Napközi
Csongrád	Dr.Gál Varga Eszter			Dr.Gál Varga Eszter
Derekegyház	Derekegyház Község Önkormányzata	Családi Napközi	Családi Napközi	Családi Napközi
Deszk	Fehér CsaNa Szolgáltató Nonprofit Betéti Társaság	Ringatlak III. Természetbarát Családi Napközi	Ringatlak III. Természetbarát Családi Napközi	Ringatlak III. Természetbarát Családi Napközi
Domaszék	Domaszédi Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi, Óvoda és Speciális Alapellátás Biztosító Kiemelten Közhasznú Alapítvány	Domaszédi Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi I.	Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi I.	Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi I.
Domaszék	Domaszédi Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi, Óvoda és Speciális Alapellátás Biztosító Kiemelten Közhasznú Alapítvány	Domaszédi Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi II.	Domaszédi Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi II.	Domaszédi Csutkababa Hagyományörző Családi Napközi II.
Domaszék	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	Cseperke Családi Napközi	Cseperke Családi Napközi	Cseperke Családi Napközi
Forráskút	Üllés és Forráskút községek Közoktatási Intézményi Társulása	Margarét Napköziotthonos Óvoda	Margarét Napköziotthonos Óvoda	Margarét Napköziotthonos Óvoda
Hódmezővásárhely	VÁR-LAK Családi Napközi Közhasznú Alapítvány			VÁR-LAK Családi Napközi Közhasznú Alapítvány
Hódmezővásárhely	VÁR-LAK Családi Napközi Közhasznú Alapítvány	TÖRPIKÉK Családi Napközi	TÖRPIKÉK Családi Napközi	TÖRPIKÉK Családi Napközi
Hódmezővásárhely	„Hangadó” Családi Napközi Közhasznú Alapítvány	GYEREKLUB Családi Napközi	GYEREKLUB Családi Napközi	GYEREKLUB Családi Napközi
Hódmezővásárhely	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	Harmatcsepp Családi Napközi Hálózat Észpörgető Családi Napközi	Harmatcsepp Családi Napközi Hálózat Edit Néni Napközije	Harmatcsepp Családi Napközi Hálózat Edit Néni Napközije
Hódmezővásárhely	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	Harmatcsepp Családi Napközi Hálózat Észpörgető Családi Napközi	Harmatcsepp Családi Napközi Hálózat Észpörgető Családi Napközi	Harmatcsepp Családi Napközi Hálózat Észpörgető Családi Napközi
Hódmezővásárhely	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	Szilvi Néni Gyermekháza	Szilvi Néni Gyermekháza	Szilvi Néni Gyermekháza
Hódmezővásárhely	Hetednap Adventista Egyház	Csipet Csapat Családi Napközi	Csipet Csapat Családi Napközi	Csipet Csapat Családi Napközi
Kistelek	Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulása	Szociális Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	Bóbita Családi Napközi	Bóbita Családi Napközi
Kistelek	Kistelek Környéki Települések Többcélú Társulása	Szociális Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	Varázskréta Családi Napközi	Varázskréta Családi Napközi
Klárafalva	E.V.I. 2008. Szolgáltató Nonprofit Kft.	Angyalkák Családi Napközi	Angyalkák Családi Napközi	Angyalkák Családi Napközi
Mindszent	Babavár Bölcsődepótló Kft	Fecskefészek Családi Napközi 1.	Fecskefészek Családi Napközi 1.	Fecskefészek Családi Napközi 1.
Mindszent	Babavár Bölcsődepótló Kft	Fecskefészek Családi Napközi 2.	Fecskefészek Családi Napközi 2.	Fecskefészek Családi Napközi 2.
Mindszent	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	Lurkó Kuckó Családi Napközi	Lurkó Kuckó Családi Napközi	Lurkó Kuckó Családi Napközi
Mindszent	Törptanya Nonprofit Kft.	Törptanya Családi Napközi	Törptanya Családi Napközi	Törptanya Családi Napközi
Mindszent	Törptanya Nonprofit Kft.	Törpiketanya Családi Napközi	Törpiketanya Családi Napközi	Törpiketanya Családi Napközi

Mórahalom	Móra-Partner Foglalkoztatási és Nonprofit Kft.	Huncutka Bölcsőde és Családi Napközi	Huncutka Bölcsőde és Családi Napközi	Huncutka Bölcsőde és Családi Napközi
Sándorfalva	ArtStab Kulturális Egyesület	A Napsugár Íze Családi Napközi és Játsszoház II.	A Napsugár Íze Családi Napközi és Játsszoház II.	A Napsugár Íze Családi Napközi és Játsszoház II.
Sándorfalva	ArtStab Kulturális Egyesület	A Napsugár Íze játsszoház és családi napközi	A Napsugár Íze játsszoház és családi napközi	A Napsugár Íze játsszoház és családi napközi
Szatyamaz	Szatyamazi Gyermekéért Közhasznú Egyesület	Mesevár Családi Napközi	Mesevár Családi Napközi	Mesevár Családi Napközi
Szatyamaz	Szatyamazi Gyermekéért Közhasznú Egyesület	Mesevár Családi Napközi I.	Mesevár Családi Napközi I.	Mesevár Családi Napközi I.
Szatyamaz	Szatyamazi Gyermekéért Közhasznú Egyesület	Mesevár Családi Napközi II.	Mesevár Családi Napközi II.	Mesevár Családi Napközi II.
Szeged	Alsóvárosi Csicsergő Családi Napközi Alapítvány	Alsóvárosi Csicsergő Családi Napközi Játsszoház és Okosító Központ	Alsóvárosi Csicsergő 2. Családi Napközi	Alsóvárosi Csicsergő 2. Családi Napközi
Szeged	Alsóvárosi Csicsergő Családi Napközi Alapítvány	Alsóvárosi Csicsergő Családi Napközi Játsszoház és Okosító Központ	Alsóvárosi Csicsergő Családi Napközi Játsszoház és Okosító Központ	Alsóvárosi Csicsergő Családi Napközi Játsszoház és Okosító Központ
Szeged	Ars Nova Alapítvány a Művészet és Művészetoktatás Támogatásáért	Napsugár Családi Napközi	Napsugár Családi Napközi	Napsugár Családi Napközi
Szeged	Beryl 2001 Szolgáltató, Kereskedelmi és Oktató Betéti Társaság	Angyalkert Családi Napközi	Angyalkert Családi Napközi	Angyalkert Családi Napközi
Szeged	Csodacsalád Halas Kistérségi Egyesület	Természetközeli Nevelés Családi Napközi	Természetközeli Nevelés Családi Napközi	Természetközeli Nevelés Családi Napközi
Szeged	DÉLI HORIZONT Szülők, Gyermek, Fialok a Holnapért Egyesület	Kincsház Családi Napközi	Kincsház Családi Napközi	Kincsház Családi Napközi
Szeged	E.V.I. 2008. Szolgáltató Nonprofit Kft.	Családfácska Családi Napközi	Családfácska Családi Napközi	Családfácska Családi Napközi
Szeged	E.V.I. 2008. Szolgáltató Nonprofit Kft.	Vígh Tanya Családi Napközi	Vígh Tanya Családi Napközi	Vígh Tanya Családi Napközi
Szeged	E.V.I. 2008. Szolgáltató Nonprofit Kft.	Zöld Ág Családi Napközi	Zöld Ág Családi Napközi	Zöld Ág Családi Napközi
Szeged	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	Babaház Családi Napközi	Babaház Családi Napközi	Babaház Családi Napközi
Szeged	Harmatcsepp Közhasznú Egyesület	ÓV-LAK Családi Napközi	ÓV-LAK Családi Napközi	ÓV-LAK Családi Napközi
Szeged	Híd az Emberekért Egyesület	Csemete Családi Napközi	Csemete Családi Napközi	Csemete Családi Napközi
Szeged	Mágikus Család Nonprofit Kft.	Alvin Családi Napközi	Alvin Családi Napközi	Alvin Családi Napközi
Szeged	Mosolygó Arc Alapítvány	Teddy Családi Napközi	Teddy Családi Napközi	Teddy Családi Napközi
Szeged	Pirinkó Családi Napközi és Játsszoház Közhasznú Alapítvány			Pirinkó Családi Napközi és Játsszoház Közhasznú Alapítvány
Szeged	Pöttömörző Családi Napközi Alapítvány	Pöttömörző Családi Napközi	Pöttömörző Családi Napközi	Pöttömörző Családi Napközi
Szeged	Szeged-Honvéd téri Egyházközség	Mustármag Családi Napközi	Mustármag Családi Napközi	Mustármag Családi Napközi
Szeged	Szivárvány a Gyermekéért Egyesület	Szivárvány Családi Napközi és Gyermekmegőrző	Szivárvány Családi Napközi és Gyermekmegőrző	Szivárvány Családi Napközi és Gyermekmegőrző
Szeged	Szivárvány a Gyermekéért Egyesület	Szivárvány Családi Napközi és Gyermekmegőrző	Szivárvány Családi Napközi és Gyermekmegőrző	Szivárvány Családi Napközi és Gyermekmegőrző
Szeged	Tündérvény a Gyermekéért Közhasznú Alapítvány	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi I.	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi I.	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi I.
Szeged	Tündérvény a Gyermekéért Közhasznú Alapítvány	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi II.	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi II.	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi II.
Szeged	Tündérvény a Gyermekéért Közhasznú Alapítvány	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi III.	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi III.	Tündérvény Magyar-Angol Nyelvű Családi Napközi III.
Szeged	Újszegedi Kisóvodáért Alapítvány	Bölcs Csibe Családi Napközi	Bölcs Csibe Családi Napközi	Bölcs Csibe Családi Napközi
Szeged	Virágos Kuckó Családi Napközi Nonprofit Kft.	Napsugaras Virágos Kuckó Családi Napközi	Napsugaras Virágos Kuckó Családi Napközi	Napsugaras Virágos Kuckó Családi Napközi
Szeged	Virágos Kuckó Családi Napközi Nonprofit Kft.	Virágos Kuckó Családi Napközi	Virágos Kuckó Családi Napközi	Virágos Kuckó Családi Napközi

Szeged (Kiskundorozsma)	Mágikus Család Nonprofit Kft.	Pampalini Családi Napközi	Pampalini Családi Napközi	Pampalini Családi Napközi
Szeged (Szentmihály)	Szent Mihály Plébánia	Palánta I. Családi Napközi	Palánta I. Családi Napközi	Palánta I. Családi Napközi
Szeged (Szentmihály)	Szent Mihály Plébánia	Palánta II. Családi Napközi	Palánta II. Családi Napközi	Palánta II. Családi Napközi
Szeged (Szentmihály)	Szent Mihály Plébánia	Palánta III. Családi Napközi	Palánta III. Családi Napközi	Palánta III. Családi Napközi
Szeged (Szentmihály)	Szent Mihály Plébánia	Palánta IV. Családi Napközi	Palánta IV. Családi Napközi	Palánta IV. Családi Napközi
Szeged (Szentmihály)	Szent Mihály Plébánia	Palánta V. Családi Napközi	Palánta V. Családi Napközi	Palánta V. Családi Napközi
Szeged (Szentmihály)	Szent Mihály Plébánia	Palánta VI. Családi Napközi	Palánta VI. Családi Napközi	Palánta VI. Családi Napközi
Szeged (Tápé)	Baba Egyetem Egyesület	Baba Egyetem Családi Napközi I.	Baba Egyetem Családi Napközi I.	Baba Egyetem Családi Napközi I.
Szeged (Tápé)	Baba Egyetem Egyesület	Baba Egyetem Családi Napközi II.	Baba Egyetem Családi Napközi II.	Baba Egyetem Családi Napközi II.
Szeged (Tápé)	E.V.I. 2008. Szolgáltató Nonprofit Kft.	Fűzfán Fűtűlők Családi Napközije	Fűzfán Fűtűlők Családi Napközije	Fűzfán Fűtűlők Családi Napközije
Szegvár	Purgel Mátyás Csabáné()			Purgel Mátyás Csabáné()
Székkutas	Székkutas Község Önkormányzata	Kismackó Családi Napközi	Kismackó Családi Napközi	Kismackó Családi Napközi
Szentes	Palincs Családi Napközi Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület	Nyanyus Háza családi napközi	Nyanyus Háza családi napközi	Nyanyus Háza családi napközi
Zákányszék	Domaszéki Csutkababa Hagyományőrző Családi Napközi, Óvoda és Speciális Alapellátás Biztosító Kiemelten Közhasznú Alapítvány	Hinta-Palánta Családi Napközi	Hinta-Palánta Családi Napközi	Hinta-Palánta Családi Napközi
Zsombó	Zsombó Község Önkormányzat	Pitypang Családi Napközi I.	Pitypang Családi Napközi I.	Pitypang Családi Napközi I.
Zsombó	Zsombó Község Önkormányzat	Pitypang Családi Napközi II.	Pitypang Családi Napközi II.	Pitypang Családi Napközi II.

2.7.j. melléklet Csongrád megye településeinek működő nevelési-oktatási intézmények jegyzéke 2012 (forrás: Csongrád Megyei Köznevelési Intézményi Jegyzéke 2012)

HELYSÉG	INTÉZMÉNY NEVE, OM AZONOSÍTÓJA SZÉKHELYE ÉS TELEPHELYEI	FENNTARTÓ*	FELADATELLÁTÁSI KÖRZET**	JOGCÍME***	INTEGRÁLT SAJÁTOS NEV. IGÉNYŰ GYERMEK ÉS TANULÓ	SZEGREGÁLTAN ELLÁTOTT SAJÁTOS NEV. IG. GYERMEK ÉS TANULÓ	ÓVODA (FŐ)	8 ÉVFOLYAMOS (FŐ)	8 ÉVF. ÖSSZEVONT OSZTÁLYAL (FŐ)	8 ÉVFOLYAMNÁL KEVESEBB (FŐ)	8 ÉVF. KEVESEBB, ÖSSZEVONT OSZT. (FŐ)	4 ÉVFOLYAMOS (FŐ)	5 ÉVFOLYAMOS (NYEK) (FŐ)	6 ÉVFOLYAMOS (FŐ)	8 ÉVFOLYAMOS (FŐ)	4 ÉVFOLYAMOS (FŐ)	5 ÉVFOLYAMOS (NYEK)	SZAKKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK (FŐ)	SZAKISKOLA (FŐ)	SPECIÁLIS SZAKISKOLA (FŐ)	ÁLTALÁNOS ISKOLAI (FŐ)	KÖZÉPISKOLAI (FŐ)	ÁLTALÁNOS ISKOLA (FŐ)	GINÁZIUM (FŐ)	SZAKKÖZÉPISKOLA (FŐ)	ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY (FŐ)	PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLTATI FELADAT FŐ
Algyő	Algyői Fehér Ignác Általános Iskola OM: 029652	1	A		11		43		25 9	0																	
Algyő	Szivárvány Óvoda OM: 029493	1	A				196																				
Ambrózfalva	Ambrózfalvi Egységes Óvoda- Bölcsőde Tagintézmény OM: 201203	10	B				20																				
Ambrózfalva	Petőfi Sándor Általános Iskola és Napközi Otthon, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Napközi Otthonos Óvoda Ambrózfalvai Tagintézmény (Alsó tagozat) OM: 039539	10	B	2	0					19																	
Apátfalva	Apátfalvi Bibic Óvoda OM: 201361	10	B	2	6		118																				
Apátfalva	Dózsa György Általános Iskola OM: 201360	10	B	2	9		39		17 3																		
Árpádhalom	Fábiánsebestyén Árpádhalom Közoktatási Intézményfenntartó Társulás Arany János ÁMK Árpádhalmi Általános Iskola OM, 200830	10	B		1					12																	
Árpádhalom	Fábiánsebestyén Árpádhalom Közoktatási Intézményfenntartó Társulás Arany János ÁMK Árpádhalmi Napköziotthonos Óvoda OM: 200830	10	B				18																				
Ásotthalom	Kiss Ferenc Általános Iskola, Alafokú Művészetoktatási Intézmény és Napközi Otthonos Óvoda (OM: 029731)	10	B	2	50		350																		186		
Ásotthalom	Kiss Ferenc Általános Iskola, Alafokú Művészetoktatási Intézmény és Napközi Otthonos Óvoda (OM: 029731)	10	B	2			110																				
Ásotthalom	Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium OM 029799	2	A,E		3									112	114	75					301						
Baks	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda OM: 201616	4	A		23	9	200																				
Baks	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda (Óvodai telephely) OM: 201616	4	A		8		75																				

Balástya	Balástyai ÁMK Csudavilág Óvoda és Bölcsőde 6764.Balástya, Kóródy u. 31. (telephely)	1	A				100															
Balástya	Munkácsy Mihály Katolikus Általános Iskola Balástya (székhely)	4	A	1	36		312															
Bordány	Ádám Jenő Általános és Alapfokú Művészeti Iskola OM: 029705	1	A		17		237															209
Bordány	Apraja-falva Óvoda és Bölcsőde OM: 029547	1	A		2		109															
Csanádalbertyi	Petőfi Sándor Általános Iskola és Napközi Otthon, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Napközi Otthonos Óvoda Csanádalbertyi Tagintézmény (Alsó tagozat)	10	B							19												
Csanádpalota	Dér István Általános Iskola, Napsugár Óvoda és Bölcsőde Többcélú Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény (Székhely) OM azonosító: 201203	10	B																			
Csanádpalota	Telephelyei: Dér István Általános Iskolai Tagintézmény:	10	B				270															
Csanádpalota	Dér István Általános Iskola, Napsugár Óvoda és Bölcsőde Többcélú Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény Tagintézménye: Napsugár Óvoda	10	B				25															
Csanytelek	Csongrádi Kistérség Egyesített Alapfokú Oktatási Intézménye Szent László Általános Iskola OM: 200945 (tagintézmény)	9	A		9		185															110
Csanytelek	Csongrádi Kistérség Egyesített Óvodája OM: 200946 Csanyteleki Napköziotthonos Óvoda (telephely)	9	B		17		103															
Csengele	Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda OM: 029728	1	A		2		158	0														
Csengele	Napköziotthonos Óvoda	1	A				63															
Csólóspálos	Üllés és Forráskút Községek Általános Iskolája, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye, Óvodája és Bölcsődéje Csólóspálosi Ált. Iskola OM: 201209	10	B				114														21	57
Csólóspálos	Üllés és Forráskút Községek Általános Iskolája, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye, Óvodája és Bölcsődéje Csólóspálosi Napköziotthonos Óvoda OM: 201209	10	B				41															16
Csongrád	Csongrádi Óvodák Igazgatósága (7 tagóvoda)	1	A																			

	Egységes Gimnáziuma, Általános Iskolája, Óvodája, Pedagógiai Szakszolgálata; Mórá Ferenc Csicssergő Óvoda 6772 Deszk, Mórá F. u. 2.; Telephely kódja: 006; OM: 200909																					
Dóc	Szent Ágoston Katolikus Általános Iskola és Óvoda 6766 Dóc, Alkotmány u 19. OM - 201339	4	A	2	21																	86
Dóc	Óvodai Tagintézmény	4	A	2	3																	25
Domaszék	Domaszék- Röske ÁMK Domaszéki Bálint Sándor Ált. Isk. és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM.200995	10	B	2	33																	325
Domaszék	Domaszék Röske ÁMK Kincskereső Napköziotthonos Óvoda Tagintézmény	10	B		2																	174
Eperjes	Szentes- Eperjes Közoktatási Intézményfenntartó Társulás Kertvárosi Óvoda Eperjesi Tagóvodája	10	A, B																			8
Fábiánsebestyén	Fábiánsebestyén Árpádhalom Közoktatási Intézményfenntartó Társulás ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT FÁBIÁNSEBESTYÉNI ÁLTALÁNOS ISKOLA, 200830	10	B		10																	187
Fábiánsebestyén	Fábiánsebestyén Árpádhalom Közoktatási Intézményfenntartó Társulás ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT FÁBIÁNSEBESTYÉNI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA, 200830,	10	B		1																	65
Felgyő	Csongrádi Kistérség TT Egyesített Alapfokú Oktatási Intézménye László Gyula Általános Iskola OM: 200945 (Telephely)	9	B	2	23																	109
Felgyő	Csongrádi Kistérség TT Egyesített Óvodája OM: 200946 Székhely és telephely: Templom út 1.	9	B	2																		24
Földeák-Óföldeák	Návay Lajos Általános Iskola OM 029695	10	B	2	11																	259
Földeák-Óföldeák	Gyermekmosoly Óvoda OM 029536	10	B	2	4																	130
Forráskút	Üllés és Forráskút Községek Általános Iskolája, Alapfokú Művészetoktatási Intézménye, Óvodája és Bölcsődéje OM: 201209 (SZÉKHELY)	10	B																			
Forráskút	Üllés és Forráskút KKI - Forráskúti Általános Iskola és AMI	10	D		8																	158

Forráskút	Üllés és Forráskút KKI- Margarét Napköziotthonos Óvoda	10	D		3		73																	
Hódmezővásár- hely	Brunsvik Teréz Óvoda OM 029 391 (telephely)	1	A		4		42																	
Hódmezővásár- hely	Brunsvik Teréz Óvoda OM 029 391 (telephely)	1	A				75																	
Hódmezővásár- hely	Hermann Alice Óvoda OM 029403 (székhely)	1	A		6		72																	
Hódmezővásár- hely	Hermann Alice Óvoda OM 029403 (telephely)	1	A				99																	
Hódmezővásár- hely	Hermann Alice Óvoda OM 029403 (telephely)	1	A				60																	
Hódmezővásár- hely	Janikovszky Éva Óvoda OM 029412 (székhely)	1	A		1		73																	
Hódmezővásár- hely	Janikovszky Éva Óvoda OM 029412 (telephely)	1	A				36																	
Hódmezővásár- hely	Janikovszky Éva Óvoda OM 029412 (telephely)	1	A				71																	
Hódmezővásár- hely	Aranyszó Ágoston Óvoda, Általános Iskola	4	A			79	12	67																1397
Hódmezővásár- hely	Liszt Ferenc Ének- zenei Általános Iskola OM: 200894	1	A		6			440																
Hódmezővásár- hely	Szent István Általános Iskola OM: 200895 (székhely)	1	A		22			182																
Hódmezővásár- hely	Szent István Általános Iskola OM: 200895 (telephely)	1	A					209																
Hódmezővásár- hely	Varga Tamás Általános Iskola OM: 200896	1	A		21			380																
Hódmezővásár- hely	Németh László Gimnázium és Általános Iskola OM: 200893 (székhely)	1	A,E		18				132	35	362													
Hódmezővásár- hely	Németh László Gimnázium és Általános Iskola OM 200893 (telephely)	1	A,E					660																
Hódmezővásár- hely	HISZK Eötvös József Székhelyintézmény OM 029768	1	E		5								349	56	86							15		
Hódmezővásár- hely	HISZK Corvin Mátyás Tagintézmény OM 029768	1	E		36								388		358	166						81		
Hódmezővásár- hely	HISZK Gregus Máté Tagintézmény OM 029768	1	E		28								458		86									
Hódmezővásár- hely	HISZK Kalmár Zsigmond Tagintézmény OM 029768	1	E, D		11 6								185		72	532	38						37	
Hódmezővásár- hely	Vásárhelyi Cseresnyés Kollégium OM 040636	1	E														4	214						
Hódmezővásár- hely	Péczely Attila Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM 200892	1	A																					114 1
Hódmezővásár- hely	Hódmezővásárhely i Többcélu Kistérségi Társulás Klauzál Gábor Általános Iskola és Óvoda OM: 200957 (székhely)	9	B					261																
Hódmezővásár- hely	Hódmezővásárhely i Többcélu Kistérségi Társulás Klauzál Gábor Általános Iskola és Óvoda OM: 200957 (telephely)	9	B					283																

Hódmezővásár- hely	Hódmezővásárhely i Többcélu Kistérségi Társulás Klauzál Gábor Általános Iskola és Óvoda OM 200957 (óvodai telephely)	9	B					118														
Hódmezővásár- hely	Hódmezővásárhely i Többcélu Kistérségi Társulás Klauzál Gábor Általános Iskola és Óvoda OM 200957 (óvodai telephely)	9	B					68														
Hódmezővásár- hely	Hódmezővásárhely i Többcélu Kistérségi Társulás Klauzál Gábor Általános Iskola és Óvoda OM 200957 (óvodai telephely)	9	B					91														
Hódmezővásár- hely- Erzsébettelek	Hódmezővásárhely i Többcélu Kistérségi Társulás Klauzál Gábor Általános Iskola és Óvoda OM 200957 (óvodai telephely)	9	B					13														
Hódmezővásár- hely	"Égből pottyant" Evangélikus Óvoda OM: 200975	4	A	1	0			90														
Hódmezővásár- hely	Kertvárosi Katolikus Óvoda OM: 201034	4	A	1	0			200														
Hódmezővásár- hely	Kertvárosi Katolikus Általános Iskola OM: 200992 Székhely	4	A	1	9			332														
Hódmezővásár- hely	Kertvárosi Katolikus Általános Iskola OM: 200992 Telephely	5	A	1	3			113														
Hódmezővásár- hely	Mária Valéria Keresztény Óvoda OM: 200824	4	A		0			171														
Hódmezővásár- hely	Szeremlei Sámuel Református Óvoda OM: 200008	4	A	1	0			134														
Hódmezővásár- hely	Szőnyi Benjámin Református Általános Iskola OM: 029610	4	A		16			172														
Hódmezővásár- hely	Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium OM: 029736	4	A		2						570	60						46			14 0	
Hódmezővásár- hely	Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon OM 038484	2	D			152	25	96										60	90	16		400
Hódmezővásár- hely	Táltos Tehetséggondozó Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Szivárvány Tagiskolája OM: 029682	5	E		53			76														
Hódmezővásár- hely	Szeremlei Sámuel Református Óvoda 200008	4	A	2				140														
Hódmezővásár- hely	Dugonics András Piarista Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és (telephelye)	4	E	1																		12
Királyhegyes	Makói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Logopédiai Intézet Királyhegyesi Tagintézménye OM azonosító:	1	A								26											

	102930-005																																											
Királyhegyes	Dér István Általános Iskola, Napsugár Óvoda és Bölcsőde Többcélú Közös Igazgatású Közoktatási Intézmény Királyhegyesi Tagintézménye Székhelye: Csanádpalota OM azonosító: 201203	10	B				25																																					
Kistelek	Térségi Közös Igazgatású Közoktatási és gyermekjóléti Intézmény, 200905, Kistelek Ifjúság tér 3. székhely	10	B	2																																								
Kistelek	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Árpád Fejedelem Gimnázium, Gazdasági és Informatikai Szakközépiskola együttesen: max. 280 fő	10	B	2							180					180																												
Kistelek	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Kisteleki Általános Iskola	10	B	2			702																																					
Kistelek	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Hétszínvirág Óvoda	10	B	2			100																																					
Kistelek	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Szivárvány Óvoda	10	B	2			100																																					
Kistelek	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Rózsáliget Kollégium	10	B	2													40	40																										
Kistelek	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	10	B	2																																				426				
Kiszombor	Dózsa György Általános Iskola OM:029697 Székhelye: 6775 Kiszombor Óbébai u.6. Telephelye: 6775 Kiszombor Móricz Zs. u. 4.sz.	10	B, D		1		329																																					
Kiszombor	Kiszombor Mikrotérség Karátson Emília Napköziotthonos Óvoda OM:029538 Székhelye: 6775 Kiszombor József Attila u.19. Telephelyek: 6774 Ferencsállás Iskola u. 6. sz., 6773 Klárafalva Kossuth u. 169.	10	B, D		1		174																																					
Kübekháza	Reménysugár Katolikus Általános Iskola és Óvoda OM azonosító: 201414	4	A	1	5		67																																					
Kübekháza	Reménysugár Katolikus Általános Iskola és Óvoda OM azonosító: 201414 Óvodai, (Telephely)	4	A	1	7		50																																					
Magyarcsanád	Magyarcsanádi Református Általános Iskola és Hétszínvirág Református Óvoda OM: 201596	4	A	2	7		135																																					
Magyarcsanád	Hétszínvirág	4	A	2	3		75																																					

	Református Óvoda (tagintm.)																					
Makó	Pápay E. Óvoda, Ált. Isk., Szakisk., Diáko. és Gyermekotthon OM: 038485	2	D			16	24 1								11 0	70	48					
Makó	Makói Oktatási Központ Szakképző Iskola és Kollégium (Székhely; OM: 200964)	2	A														224					
Makó	Návay Lajos Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola, a Makói Oktatási Központ, Szakképző Iskola és Kollégium Tagintézménye OM: 200964	2	A									400										
Makó	Galamb József Szakképző Iskola a MOK tagintézménye OM: 200964	2	A									900		120								
Makó	József Attila Gimnázium OM: 029745	2	A						338		22 8											
Makó	Belvárosi Óvoda (székhely) OM: 029426	1	A			275																
Makó	Belvárosi Óvoda Kassai Utcai Tagintézmény OM: 029426-007	1	A			75																
Makó	Újvárosi Óvoda (székhely) OM: 029427-005	1	A			100																
Makó	Újvárosi Óvoda Petőfi parki Tagintézmény OM: 029427-004	1	A			75																
Makó	Makói Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Logopédiai Intézet OM: 102930-006	1	A				243													585	a:287 b:44 1	
Makó	Makói Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Logopédiai Intézet Almási Tagintézmény OM: 102930	1	A				432															
Makó	Makói Katolikus Általános Iskola és Óvoda (székhely)	4	A	1	47	0	0	254														
Makó	Makói Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely)	4	A	1	0	0	75	0														
Makó	Makói Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely)	4	A	1	4	0	75	0														
Makó	Kálvin Téri Református Általános Iskola, 6900 Makó, Kálvin tér 6. OM: 201665	4	E	1	80			600														
Makó	Juhász Gyula Református Gimnázium és Szakképző Iskola 029741Telephely: Dr. Diósszilágyi Sámuel Kórház Rendelőintézet	4	E	1	4				132		113	68					41	37				
Makó	Bárka Református Óvoda 200081	4	E	1	2			105														
Makó	Sziksai György Református Általános Iskola OM:102612 (székhely 001)	4	A	1	4			80														
Makó	Sziksai György Református Általános Iskola Alsó Tagozat OM:102612 (telephely 002)	4	A	1	4			85														

Makó	Szent István Egyházi Általános Iskola és Gimnázium, Szent Gellért Diákotthon	4	A	1	13		223						94									53		
Maroslele	Maroslelei Általános Művelődési Központ Óvodája OM az.: 029700 Maroslele, Árpád u. 19.	1	A		5		67																	
Maroslele	Maroslelei Általános Művelődési Központ Általános Iskolája OM az.: 029700 Maroslele, Árpád u. 2.	1	A		15		171																	
Mártély	Mártélyi Általános Iskola 6636 Mártély, Fő u. 47.	1	A		8	0	150																	
Mártély	Mártélyi ÁMK 6636 Mártély, Petőfi u. 1. (telephely: 6636 Mártély, Fő u. 45-47. - erdei iskola, Mártélyi ÁMK Művelődési Ház - Könyvtár 6636 Mártély, Fő u. 49.) OM azonosító: 029686)	1	A				50																	
Mindszent	Mindszenti Általános Iskola székhely OM: 029687	1	A		42		367																	73
Mindszent	Mindszenti Általános Iskola Dózsa-telepi Tagintézmény	1	A		17		193																	11
Mindszent	Károly Óvoda és Bölcsőde OM: 029524	1	A		2		121																	
Mindszent	Károly Óvoda és Bölcsőde 1. számú Tagóvoda	1	A		1		79																	
Mórahalom	Mórahalmi Alapfokú Művészeti Iskola OM: 039538 székhely: 6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.	1	E																					406
Mórahalom	Napköziotthonos Óvoda OM: 029447 székhely: 6782 Mórahalom, Egyenlőség u. 18.	1	A		9		255																	
Mórahalom	Móra Ferenc Általános Művelődési Központ OM: 029633 székhely: 6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.	1	A		27		487				73	39	42											
Mórahalom	Móra Ferenc Általános Művelődési Központ Kollégium OM: 029633 Székhely: 6782 Mórahalom, Kölcsey u. 1/b.	1	E																					44
Mórahalom	Móra Ferenc Általános Művelődési Központ Egységes Pedagógiai Szakszolgálat OM: 029633 székhelye: 6782 Mórahalom, Barmos György tér 2.	1	B																					1147
Nagylak	Apátfalvi Bibic Óvoda Nagylaki Tagintézménye OM: 201361	10	B	2	1		9																	

Nagyér	Makói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Logopédiai Intézet Nagyéri Tagintézménye (Telephely) OM: 102930-002	1	B	0	1				32													
Nagytőke	Szentes- Nagytőke Intézményfenntartó Társulás Kertvárosi Óvoda Nagytőkei Tagóvodája	10	A, B		1		10	10														
Ópusztaszer	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely) OM:201617	4	A	1.	25	0		165														
Ópusztaszer	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely) OM:201618	4	A	1.	5	0	60															
Öttömös	Szent Ágoston Katolikus Általános Iskola és Óvoda (Ált. isk. tagintézménye)	4	A	2	20			96														
Öttömös	Szent Ágoston Katolikus Általános Iskola és Óvoda, (óvodai tagintézmény)	4	A	2			21															
Pitvaros	Petőfi Sándor Általános Iskola és Napközi Otthon, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Napközi Otthonos Óvoda OM 039539 (Telephely)	10	B					58														
Pitvaros	Petőfi Sándor Általános Iskola és Napközi Otthon, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Napközi Otthonos Óvoda (Alsó tagozat) (Telephely)	10	B		6			54														
Pitvaros	Petőfi Sándor Általános Iskola és Napközi Otthon, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde (székhely, OM:039539)	10	B		8			100													50	
Pusztamérges	Szent Ágoston Katolikus Általános Iskola és Óvoda, (ált. iskolai tagintézménye)	4	A		8			137														
Pusztamérges	Hétszínvirág Óvoda Pusztamérgesi Tagintézménye	10	B		2		44															
Pusztamérges	Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium Pusztamérgesi Tagintézménye	2	A,E		3						140									69		
Pusztaszer	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely) OM:201619	4	A	1	20			120														
Pusztaszer	TKI Közoktatási és Gyermekjóléti Intézmény Csizmazia György Óvoda	10	B	2			60															
Röszke	Domaszék-Röszke ÁMK Orbán Dénes Általános Iskola Röszke OM: 200995	10	B		15			186														

Röszke	Domaszék-Röszke ÁMK Százholdas Pagony Óvoda Székhely: Röszke, Felszabadulás u. 77., telephely: Röszke, III. körzet 250.	10	B	6	104																																																				
Röszke	Domaszék-Röszke ÁMK Százholdas Pagony Óvoda Székhely: Röszke, Felszabadulás u. 77., telephely: Röszke, III. körzet 250.	10	B	1	14																																																				
Ruzsa	Ruzsa-Pusztamértesi Községi Általános Iskolai Intézményi Társulás Weöres Sándor Általános és Alapfokú Művészetoktatási Iskola OM 63188 (székhely)	10	B	8	173																																			113																	
Ruzsa	Hétszínvirág Óvoda, OM 29583 székhely: Ruzsa	10	B		70																																																				
Sándorfalva	SZKTT KI Pallavicini Sándor Iskola OM:200909	9	A	51	577																																																				
Sándorfalva	SZKTT KI Pipacs Óvoda OM: 200909	9	A	4	262																																																				
Sándorfalva	Sándorfalvi Térségi Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény OM:201133	1	A																																						176																
Szatymaz	SZKTT Egységes Gimnáziuma, Általános Iskolája, óvodája, Pedagógiai Szakszolgálat Szatymazi Iskola Szatymaz, Petőfi u. 6. OM azonosító 200909	9	A	13	275																																							104	21												
Szatymaz	SZKTT Egységes Gimnáziuma, Általános Iskolája, óvodája, Pedagógiai Szakszolgálat Szatymazi Óvoda Szatymaz, József A. u. 3. OM azonosító 200909	9	A	3	137																																																				
Szeged	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzat, Óvodák Ig. (ÓVI) OM:200416	1	A	14 2																																																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Béke Telepi Óvoda	1	A		50																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Bem Táborkok Utcai Óvoda	1	A		54																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Bércutcai Óvoda	1	A		78																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Bölcs Utcai Óvoda	1	A		66																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Cső Utcai Óvoda	1	A		205																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Dr. Boros József U. Óvoda	1	A		71																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Gedői Óvoda	1	A		210																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Felsővárosi Óvoda	1	A		127																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Fő Fasori Óvoda	1	A		110																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Földmívelés Utcai Óvoda	1	A		127																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Gáspár Zoltán Utcai Óvoda	1	A		126																																																				
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Gyálareti Óvoda	1	A		52																																																				

Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Gyertyámos Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Gyöngyvirág Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Hajnóczy Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Hétvezér Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Hunyadi Téri Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Jerney Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Katona József Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Kemes Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Klebensberg Telepi Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Magyar Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Makkosházi Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Mars Téri Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Nádor Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Negyvennyolcas Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Baross László Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Petőfi Telepi Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Gábor Áron Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Petresi Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Rókás Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Garam Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Rókusi Körúti Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Sás Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Széksósi Úti Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Napsugár Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Szentmihályi Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Szerb Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Tabán Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Honfoglalás Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Majakovszkij Téri Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Tarjáni Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Építő Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Temesvári Körúti Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Teréz Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Tisza-parti Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Toldy Utcai Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Tünde Téri Óvoda	1	A																					
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Újvidéki Utcai	1	A																					

	Óvoda																								
Szeged	SZMJV Önk. ÓVI Vedres Utcai Óvoda	1	A			188																			
Szeged	Alsóvárosi Általános Iskola OM: 029642	1	A		21		363																		
Szeged	Arany János Általános Iskola OM: 029674	1	A		10		674																		
Szeged	Béke utcai Általános Iskola OM: 029637	1	A		22		516																		
Szeged	Bonifert Domonkos Általános Iskola OM: 029671	1	A		19		361																		
Szeged	Dózsa György Általános Iskola (székhely) OM: 029667	1	A		14		429																		
Szeged	Dózsa György Általános Iskola telephelye	1	A				0																		
Szeged	Fekete István Általános Iskola OM: 029662	1	A		33		180																		
Szeged	Gedői Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM: 029651	1	A		26		398																	197	
Szeged	Gregor József Általános Iskola OM: 029664	1	A		9		360																		
Szeged	Jerney János Általános Iskola OM: 029650	1	A		42		297																		
Szeged	Király-König Péter Zeneiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM: 039533	1	A																					953	
Szeged	Madách Imre Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola OM: 029656	1	A		8		668																		
Szeged	Orczy István Általános Iskola	1	A		17		319																		
Szeged	Petőfi Sándor Általános Iskola (székhely) OM: 200218	1	A		26		219																		
Szeged	Petőfi Sándor Általános Iskola Bálint Sándor Tagiskolája	1	A				214																		
Szeged	Petőfi Sándor Általános Iskola Hunyadi János Tagiskolája	1	A				52																		
Szeged	Rókus Általános Iskola OM: 029654	1	A		17		805																		
Szeged	Rókusvárosi II.sz. Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási intézmény OM:029670	1	A		46		567																	131	
Szeged	Tabán Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási intézmény OM:029672	1	A		25		488																	173	
Szeged	Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási intézmény OM:029643	1	A		10		529																	219	
Szeged	Tisza-parti Általános Iskola OM:029640	1	A		11		483																		
Szeged	Vörösmarty Mihály Általános Iskola OM:029648	1	A		26		370																		
Szeged	Zrínyi Ilona Általános Iskola OM:029658	1	A		13		468																		
Szeged	Deák Ferenc Gimnázium OM:	1	E		6							962													

	029744																														
Szeged	Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium OM: 029743	1	E		2					531	151	155																			
Szeged	Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola OM: 029747	1	E		4						687			153		26															
Szeged	Szegedi Ipari és Szolgáltató Szakképző és Általános Iskola OM: 201299	1	E																												
Szeged	Szeged-Móravárosi Tagintézménye	1	E		12 7									448		174		103 8													
Szeged	Déri Miksa Tagintézménye	1	E		6									351		82		35													
Szeged	József Attila Tagintézménye	1	E		16				64									182	10 8			15									
Szeged	Szegedi Kereskedelmi, Közgazdasági és Vendéglátóipari Szakképző Iskola (székhely) OM: 201288	1	E																												
Szeged	Kőrösy József Tagintézménye	1	E		4									491	32	45															
Szeged	Krúdy Gyula Tagintézménye	1	E		37									346	28	91	483														
Szeged	Vasvári Pál Tagintézménye	1	E		2									366	32	61															
Szeged	Szegedi Műszaki és Környezetvédelmi Középiskola és Szakképző Iskola OM: 201289	1	E							192	141			1255		440	107														
Szeged	Gábor Dénes Tagintézménye	1	E		14					110	120			534		144															
Szeged	Csonka János Tagintézménye	1	E		42									517		186	174														
Szeged	Széchenyi István Tagintézménye	1	E		2					82	21			204		43															
Szeged	Szegedi Szolgáltatási Középiskola és Szakiskola (székhely) OM: 201290	1	E		0																										
Szeged	Fodor József Élelmiszeripari Tagintézménye	1	E		30									187		31	260														
Szeged	Kiss Ferenc Erdészeti Tagintézménye	1	E		16									246		77										54					
Szeged	Kossuth Zsuzsanna Egészségügyi és Könyvnyomtatási Tagintézménye	1	E		11									309		169	91											21 6			
Szeged	Vedres István Építőipari Tagintézménye	1	E		4									387		64												21			
Szeged	Szeged Városi Kollégium OM: 200903	1	E																									122 1			
Szeged	Ady Endre Tagintézménye	1	E																									188			
Szeged	Fodor József Tagintézménye	1	E																									143			
Szeged	Gábor Dénes Tagintézménye	1	E																									259			
Szeged	Ortutay Gyula Tagintézménye	1	E																									315			
Szeged	Janikovszky Éva Tagintézménye	1	E																									96			
Szeged	Vedres István Tagintézménye	1	E																									220			
Szeged	Szeged Kistérség Többcélú Társulás (SZKTT) Egységes Gimnáziuma, Általános Iskolája, Óvodája és Pedagógiai Szakszolgálat OM: 200909 (székhely)	9	B																												
Szeged	SZKTT Eötvös József Egységes Gimnázium (tagintézmény)	9	B		7					388	85																				

	Intézmény és Kollégium (székhely) OM: 029752																					
Szeged	Szegedi Korai Fejlesztő, Gondozó, Integrációs és Gyógypedagógiai Módszertani Központ	5	A	2*		64	58	6														
Szeged	Wesley János Ált. Isk. és Középisk., székhely. 6729 Szeged, Zentai utca 31. OM: 201260	4	E	1	35	29		80														
Szeged	Telephely: 6710 Szeged, Gárdonyi utca 6. OM: 201260	4	E	1	26	28		26					27			28						
Szeged	Klúg Péter Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szakiskola, Diákotthon és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, a Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szakiskola, Diákotthon, Gyermekotthon és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Tagintézménye OM 038485	2	D			89	16			60						50		60				35
Szeged	Csongrád Megyei Közművelődési, Pedagógiai és Sportintézmény ÁMK	2	E																			
Szegvár	Forray Máté Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM azonosító: 201538, székhelye: 6635 Szegvár, Templom u. 2.	1	1		10			162														
Szegvár	Szegvár, Iskola u. 25.	1	1		3			100														
Szegvár	Szegvár, Régiposta u. 1/a.	1	1		3			88														
Szegvár	Szegvár, Régiposta u. 1.	1	1																		150	
Szegvár	Kurca-parti Óvoda OM azonosító: 201530,	1	1				150															
Szentés	VM Kelet-Magyarországi Agrár-szakképző Központ, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Jánoshalma (TISZK székhelye) VM ASZK, Szakképző Iskola-Bartha János Kertészeti Szakképző Iskola, Szentés 027986	8	E										140			100						
Szentés	Deák Ferenc Általános Iskola, OM azonosító: 029624	1	A, B		36			226														
Szentés	Deák Ferenc Általános Iskola Damjanich János Tagiskolája, OM azonosító: 029624	1	A, B		21			148														
Szentés	Szentés- Eperjes Közoktatási	10	B																			

	Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon Tagintézménye OM 038484																										
Székkutas	Székkutasi ÁMK Gregus Máté Általános Iskola 029689 OM	1	A		15																						
Székkutas	Székkutasi ÁMK Napköziotthonos Óvoda 029689 OM	1	A		1																						
Szóreg	SZKKT Kossuth Lajos Ált Iskola Tagintézmény	9	A		17																						
Tiszasziget	Szent Antal Katolikus Általános Iskola és Óvoda OM: 201415 (székhely)	4	A	1	21																						
Tiszasziget	Óvodai Tagintézmény	4	A	1	5																						
Tömörkény	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely) OM:201616	4	A	1	17																						
Tömörkény	Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda (telephely) OM:201616	4	A	1	10																						
Újszentiván	Szent Antal Katolikus Általános Iskola és Óvoda OM: 201415 telephelye	4	C	1	2																						
Újszentiván	SZKTT Közoktatási Intézménye Újszentiváni Óvoda, OM: 200909	9	B		1																						
Üllés	Üllés és Forráskút KKI - Fontos Sándor Általános Iskola, és AMI OM: 201209	10	D		14																				137		
Üllés	Üllés és Forráskút KKI- Csigabiga Óvoda és Bölcsőde OM: 201209	10	D		4																						
Zákányszék	Zákányszéki Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM: 029735 Székhely: 6787 Zákányszék, József Attila utca 36. Telephely: 6787 Zákányszék, Dózsa György utca 45.	1	A		8																					143	
Zákányszék	Zákányszéki Manó- kert Óvoda 6787 Zákányszék Petőfi u.7. OM: 029584	1	A		4																						
Zsombó	Szent Imre Katolikus Általános Iskola OM: 201629	4	A																								
Zsombó	Nefelejcs Katolikus Óvoda OM: 201630	4	A																								
Zsombó	Kós Károly Alapfokú Művészetoktatási Intézmény OM: 201252	1	A																							94	
ÖSSZESEN:							135 86	2948 1	68 2	49 6	21 3	518 8	135 3	120 0	47 1	1072 6	23 2	285 2	425 9	46 4	29 3	427 9	15	39 6	46 1	835 6	1201 3

*Fenntartó: 1. Települési önkormányzat., 2. Kormányhivatal (MIK)., 3. Egyetem., 4. Egyház, 5. Alapítvány, 6. Gazdasági társaság, 7. Magánszemély, 8. Minisztérium, 9. Többcélú kistérségi társulás, 10. Intézményfenntartó társulás

**Feladatellátási körzet: A-saját település, B-társulás, C-egyéb megállapodás keretében, saját településen kívül, D-kötelező felvétel biztosítására kijelölt óvoda, iskola; E-egyéb

*** Jogcíme: 1. egyoldalú jogi nyilatkozat, 2. közoktatási megállapodás, 3. miniszterrel kötött közoktatási megállapodás

2.7.k. melléklet Tornateremmel, tornaszobával ellátott közoktatási intézmények2010 (forrás: TEIR, KSH-TSTAR)

település	Tornateremmel, tornaszobával ellátott közoktatási intézmények száma	Tornatermek, tornaszobák száma	a
Algyő	1	1	
Apátfalva	2	6	
Ásotthalom	2	7	
Balástya	1	3	
Bordány	1	1	
Csanádalbertyi	1	1	
Csanádpalota	1	3	
Csengele	1	1	
Csongrád	4	22	
Derekegyház	1	1	
Dóc	1	1	
Domaszék	1	4	
Fábiánsebestyén	1	3	
Felgyő	1	1	
Forráskút	1	2	
Földeák	2	2	
Hódmezővásárhely	20	43	
Kistelek	1	6	
Kiszombor	2	3	
Kübekháza	1	1	
Makó	9	25	
Maroslele	1	1	
Mártély	1	3	
Mindszent	1	3	
Mórahalom	3	5	
Nagymágocs	1	2	
Pitvaros	1	3	
Szeged	58	231	
Székkutas	1	1	
Szentes	12	19	
Tiszasziget	1	2	
Zákányszék	1	1	
Zsombó	1	5	
Összesen	75	262	

2.8.a. melléklet Települések lakásviszonyai Csongrád megyében 2010 (forrás: (TeIR)|KSH-TSTAR)

település	Épített lakások száma	Épített üdülőegységek száma	Lakásállomány
Algyő	9	0	2 032
Ambrózfalva	0	0	247
Apátfalva	1	0	1 599
Árpádhalom	0	0	259
Ásotthalom	5	0	2 001
Baks	0	0	883
Balástya	3	0	1 937
Bordány	8	0	1 438
Csanádalbertyi	0	0	261
Csanádpalota	0	0	1 680
Csanytelek	0	0	1 407
Csengele	1	0	994
Csongrád	3	5	8 546
Derekegyház	2	0	679
Deszk	13	0	1 264
Dóc	1	0	328
Domaszék	17	0	1 932
Eperjes	0	0	348
Fábiánsebestyén	0	0	896

Felgyő	0	0	616
Ferencszállás	0	0	272
Forráskút	5	0	1 052
Földeák	2	0	1 479
Hódmezővásárhely	37	0	19 704
Királyhegyes	0	0	373
Kistelek	9	0	3 419
Kiszombor	0	0	1 651
Klárafalva	0	0	201
Kövegy	0	0	254
Kübekháza	1	0	594
Magyarcsanak	0	0	752
Makó	16	0	11 447
Maroslele	1	0	939
Mártély	4	0	572
Mindszent	1	0	3 182
Mórahalom	21	0	2 641
Nagyér	0	0	269
Nagylak	0	0	296
Nagymágocs	1	0	1 251
Nagytóke	0	0	232
Óföldeák	0	0	192
Ópusztaszer	0	0	941
Öttömös	0	0	426
Pitvaros	0	0	677
Pusztamérges	0	0	613
Pusztaszer	0	0	786
Röszke	4	0	1 421
Ruzsa	1	0	1 440
Sándorfalva	8	0	3 085
Szatymaz	11	0	1 943
Szeged	596	5	77 256
Szegvár	3	0	2 099
Székkutas	0	0	1 081
Szentes	90	0	12 860
Tiszasziget	2	0	617
Tömörkény	0	0	1 034
Újszentiván	7	0	556
Üllés	3	0	1 528
Zákányszék	4	0	1 460
Zsombó	10	0	1 362
Összesen	900	10	191 304

2.9.1.a. településhálózat

1. MELLÉKLET: A TELEPÜLÉSHIERARCHIA-VIZSGÁLAT MÓDSZERTANA

A 2012 tavaszán jóváhagyott megyei területrendezési tervmódosítás vizsgálataira, a KSH honlapján elérhető Helységnévkönyvekre (2009-2011), a 2009 és 2010. évi megyei évkönyvekre, a 2001. évi népszámlálásra, a TEIR által közzétett nyilvános információkra, továbbá különféle honlapokra (települések, bankok, takarékszövetkezetek, stb) támaszkodunk. A hozzáférhető adatok döntően **indikátorok**, melyek alapján az egyes települések relatív pozíciója azonosítható a többi településhez képest. Kisebb részük pedig az egyes települések hálózaton belüli pozícióját meghatározó **lehetőségek** (pl. kedvező közlekedésföldrajzi elhelyezkedés) melyekkel vagy tud élni egy település vagy nem, vagy éppen **korlátok** (pl. kisváros számára a nagyobb városok vonzáskörzetében való fekvés), melyeket az érintett település vagy képes tágítani-oldani-hasznára fordítani vagy nem. A tanyarendszer bemutatására jelen helyzetfeltárás csak nagyon érintőlegesen tér ki: a 2012-ben jóváhagyott megyei területrendezési terv a rendelkezésre álló információk alapján vizsgálta a tanyarendszer állapotát. Fejlesztési szempontú aktualizálása azonban a 2011. évi népszámlálási adatok nélkül gyakorlatilag semmiféle használható eredményre nem vezethet.

Az egyes települések településhierarchián belül betöltött szerepe **a megye keleti, északi és délnyugati peremén fekvő, túlnyomórészt más települések intézményeire, szolgáltatásaira és munkaerő-piaci kínálatára szoruló községek** és a megyehatáron messze túlnyúló, regionális ellátó szerepű **Szegedig** terjed. A többi település e virtuális skála valamely pontján helyezkedik el.

A rendelkezésre álló, korlátozott idő alatt hozzáférhető adatok alapján a településhierarchiát kilenc mutató alapján kíséreltük meg azonosítani:

- városok jelenlegi illetve 2013-tól várható közigazgatási szerepköre, önálló jegyzővel rendelkező község, körjegyzőségi központ, körjegyzőséghez tartozó egyéb település;
- intézményrendszer: városok esetén felsőfokú képzés jelenléte, középiskolai feladatellátó-helyek száma, illetve jelentős ambuláns forgalommal is rendelkező kórházi osztály jelenléte (forrás: városok honlapjai, 2012. júliusi letöltés), községeknél általános iskola alsó-felső tagozat (forrás: KSH megyei évkönyv, 2010);
- üzleti szolgáltatások: városok fiókkal rendelkező országos pénzintézetek száma, községek: ATM-k jelenléte (forrás: bankfiokkereso.hu; bankok és takarékszövetkezetek honlapja, 2012. júliusi letöltés);
- gazdasági aktivitás: 50-249 főt foglalkoztató kis és középvállalkozások (TEIR, 2009, 2012. júliusi letöltés); korlátolt felelősségű társaságok 1000 lakosra vetített száma, nyilvántartott álláskeresők 1000 lakosra vetített száma (forrás: KSH megyei évkönyv, 2010);
- turizmus: városoknál 1000 lakosra vetített, kereskedelmi szálláshelyen eltöltött vendégéjszakák száma
- a városok gyorsforgalmi út csomópontjától való távolsága (forrás: google maps, saját mérés) és Szegedtől való távolsága, községek Volánbusz elérhetősége Szegedtől illetve a kistérség központjától, (TEIR, 2009, letöltés, 2012. július);
- városok nagyobb várostól való távolsága (forrás: google maps, saját mérés);
- települések népessége (2010); népességváltozása (2001-2010) (forrás: Csongrád megye Területrendezési Tervének módosítása, 2012); népességváltozás (2009-2011), forrás: KSH honlapjáról letölthető 2009 és 2011. évi Helységnévkönyvek);
- települések vándorlási különbözete (2009 és 2010. évek átlaga, KSH Megyei Évkönyve, 2009, 2010).

Távolság gyorsforgalmi úti csomóponttól, vagy gyorsforgalmi paraméterekkel rendelkező főúti csomóponttól: 5 km-nél nem több: Kistelek (2004-2005), Makó (gyorsforgalmi/főút, átadva 2011-ben), 5,1-10 km –, 10,1-15 km: Mórahalom, Sándorfalva, 15 km-nél több: Csongrád, Szentes, Mindszent, Csanádpalota;

Kisebb városok legközelebbi nagyobb városoktól való távolsága (Szeged 30 km, többi város 20 km): Csanádpalota-Makó: 20 km; Mindszent-Hódmezővásárhely 15 km, Mindszent-Szentes 16 km; Sándorfalva-Szeged 11 km; Kistelek-Szeged 28 km; Csongrád-Szentes 12 km, Csongrád-Kiskunfélegyháza 23 km, Mórahalom-Szeged 20 km, Szeged-Makó 33 km, Hódmezővásárhely-Szeged 23 km (google maps, saját mérés).

A funkcionális településhierarchia megállapításánál használt indikátorokat és determináló tényezőket használva kísérletet teszünk Szeged nagyvárosi térség újbóli lehatárolására, tudva azt, hogy ez a határ rövid időn belül is változhat, és egyes mutatók tekintetében eltérő lehet. Egy belső és egy külső gyűrűt határozunk meg. Adatok híján Szeged esetleges határon túli vonzáskörzetével nem tudunk foglalkozni, erre vonatkozólag legfeljebb az elvi lehetőségekből tudnánk kiindulni (pl. közlekedéshálózati viszonyok). A belső gyűrűnél kizáró tényezőnek tekintettük a 45 percen túli távolsági busz elérhetőséget, ezen belül a maximum félórás elérhetőségű településeket automatikusan a Szegedi nagyvárosi térség részének tekintettük.

2.9.1.b. melléklet Városok fontosabb mutatói (Forrás: KSH 2009 és 2011. évi megyei évkönyvek, TEIR nyilvános adatbázisa, www.OKEV.hu, www.fiokkererso.hu)

Város	Közigazgatási szerepkörök	Népesség							Gazdasági aktivitás							Oktatás		Turisztikai vonzerő	Megyeszékhely elérési ideje volánbusszal (perc)	
		Fő 2010	változás 2001-2010			változás 2009-2011			Belföldi vándorlási különbözet, 2009-2010, átlag	1000 lakosra jutó Kft száma	10-50 főt foglalkoztató KKV 1000 lakosra vetítve	50-250 főt foglalkoztató KKV 1000 lakosra vetítve	1000 lakosra jutó nyilvántartott álláskeresők száma 2010	Bankfiókkal rendelkező országos bank jelenléte 2012	Kereskedelmi vendégéjszakák 2010		Felsőfokú	Középiskolai telephely		1000 lakosra jutó vendégéjszaka kereskedelmi szálláshelyeken
			Fő	%	Lakás-szám	Fő	%	Lakás-szám							(500-nál több) db	(500-nál több) vendégéjszakák száma 1000 lakosra vetítve				
Szeged	+++	169 713	1 440	0,9%	5957	1 255	0,7%	1517	638	33	++	+	38	12	209 846	1236	***	16	1232	0
Hódmezővásárhely	++	47 201	-2 181	-4,4%	502	-239	0,5%	88	61	21	++	+	63	9	18 453	391	**	8	392	31-45
Csanádpalota	-	3 012	-223	-6,9%	2	-95	3,1%	0	-32	7	++	-	81	1	-	0	-	0	-	61-90
Csongrád	+	17 478	-1 309	-7,0%	167	-539	3,0%	78	-60	18	++	+	56	2	3 599	206	-	3	210	61-90
Kistelek	+	7 156	-335	-4,5%	98	-98	1,4%	14	-108	17	++	+	63	2	5 944	831	-	1	837	31-45
Makó	+	24 029	-1 773	-6,9%	156	-676	2,8%	25	-83	17	+	+	64	5	10 285	428	-	3	433	46-60
Mindszent	-	6 826	-491	-6,7%	32	-137	2,0%	-5	24	12	+	+	74	1	-	0	-	0	64	61-90
Mórahalom	+	6 072	600	11,0%	239	83	1,4%	92	28	15	+++	+	48	1	15 385	2534	-	1	2526	31-45
Sándorfalva	-	8 030	227	2,9%	136	-59	0,7%	12	-27	19	++	+	49	0	517	64	-	0	65	11-30
Szentés	+	28 927	-2 711	-8,6%	148	-337	1,2%	138	-9	22	++	+	55	7	24 325	841	*	5	845	61-90
Összesen		318 444	-6756	-2,1%	7437	-842	0,3%	1959	433	26			48		288 354	906		37		

Közigazgatási szerepkörök: +++ megyeszékhely; ++ megyei jogú város; + kistérség központ, - város

Felsőfokú oktatás: *** egyetem, főiskola; ** kihelyezett egyetemi, főiskolai kar; * felsőfokú szakképzés

2.9.1.c. melléklet Szeged nagyvárosi térség, városok (Forrás: KSH Helységnévkönyv, KSH 2009 és 2011. évi megyei évkönyvek, TEIR, www.OKEV.hu, www.fiokkereso.hu)

Város	Közigazgatási szerepkörök	Népesség							Gazdasági aktivitás							Oktatás		Turisztikai vonzerő	Megyeszékhely elérési ideje Volánbusszal (perc)
		Fő 2011	változás 2001-2010			változás 2009-2011			Belföldi vándorlási különbözet, 2009-2010, átlag	1000 lakosra jutó Kft száma	50-250 fős foglalkoztató	1000 lakosra jutó nyilvántartott álláskeresők száma 2010	Bankfiókkal rendelkező országos bank jelenléte 2012	Kereskedelmi vendégéjszakák 2010		Felsőfokú	Középiskolai telephely	1000 lakosra jutó vendégéjszaka kereskedelmi szálláshelyeken	
			Fő	%	Lakás-szám	Fő	%	Lakás-szám						db (500-nál több)	vendégéjszakák száma 1000 lakosra vetítve				
Szeged	+++	170285	1 440	0,9%	5957	1 255	0,7%	1517	638	33	+	38	12	209846	1236	***	16	1232	0
Mórahalom	+	6090	600	11,0%	239	83	1,4%	92	28	15	+	48	1	15385	2534	-	1	2526	31-45
Sándorfalva	-	7983	227	2,9%	136	-59	0,7%	12	-27	19	+	49	0	517	64	-	0	65	11-30
Belső gyűű		14073	827	6,2%	375	24	0,2%	104	1	17		49					1		
Hódmezővásárhely	++	47019	-2 181	-4,4%	502	-239	0,5%	88	61	21	+	63	9	18453	391	**	8	392	31-45
Kistelek	+	7100	-335	-4,5%	98	-98	1,4%	14	-108	17	+	63	2	5944	831	-	1	837	31-45
Külső gyűű		54119	-2516	-4,4%	600	-337	0,6%	102	-47	21		63					9		
Összesen Szeged nélkül		68192	-1689	1,2%	975	-313	0,5%	206	-46	20		60					10		

Közigazgatási szerepkörök: +++ megyeszékhely; ++ megyei jogú város; + kistérség központ, - város

Felsőfokú oktatás: *** egyetem, főiskola; ** kihelyezett egyetemi, főiskolai kar; * felsőfokú szakképzés

2.9.1. d. Szeged nagyvárosi térség községei

Község	Közigazgatási szerepkörök	Népesség							Gazdasági aktivitás				Általános iskolai osztályok	Elérési idő Volánbusszal (perc)		
		Fő 2011	változás 2001-2010			változás 2009-2011			Belföldi vándorlási különbözet, 2009-2010, átlag	1000 lakosra jutó Kft száma	50-250 fős foglalkoztató	1000 lakosra jutó nyilvánított álláskereső száma 2010		ATM-ek	Megyeszékhely	Kistérség
			Fő	%	Lakás-szám	Fő	%	Lakás-szám								
Algyő	+	5204	-174	-3,2%	122,0	-43	-0,8%	14	-1	23	+	44	+	+	11-30	11-20 nincs közvetlen kapcs.
Bordány	+	3277	85	2,7%	94,0	122	3,9%	17	32	12	-	55	+	+	31-45	11-20 nincs közvetlen kapcs.
Deszk	+	3665	424	13,1%	156,0	81	2,3%	31	47	23	+	45	*	+	11-30	11-20
Domaszék	+	4927	720	17,3%	165,0	76	1,6%	32	28	18	+	42	+	+	11-30	21-30
Szatymaz	+	4666	346	8,1%	57,0	73	1,6%	11	45	20	-	49	+	+	11-30	21-30
Röszke	+	3252	130	4,1%	41,0	-17	-0,5%	11	-18	24	-	43	*	+	11-30	21-30
Tiszasziget	+	1759	79	4,6%	16,0	-8	-0,5%	3	3	13	-	70	-	+	11-30	21-30
Újszentiván	+	1703	21	1,3%	25,0	46	2,8%	14	15	27	+	50	-	--	11-30	21-30
Zsombó	+	3532	280	8,7%	122,0	57	1,6%	22	7	25	-	45	+	+	31-45	31-45
Belső gyűrű		31985	1911	6,4%	798	387	1,2%	155	156	21		48				
Balástya	+	3417	-211	-5,8%	22	-33	-1,0%	8	-1	13	-	54	+	+	31-45	3-10
Csengele	+	1958	35	1,7%	20	0	0,0%	3	-19	9	+	66	-	+	46-60	11-20 nincs közvetlen kapcs.
Forráskút	+	2356	55	2,4%	35,0	21	0,9%	8	7	6	-	54	-	+	31-45	11-20 nincs közvetlen kapcs.
Kübekháza	+	1535	2	0,1%	10,0	-26	-1,7%	2	-11	7	-	66	-	--	31-45	31-45
Maroslele	+	2036	-109	-5,0%	14,0	-48	-2,3%	2	-11	4	-	76	-	--	nincs közvetlen kapcs.	11-20
Külső gyűrű		11302	-228	-1,9%	101	-86	-0,8%	23	-34	8		62				
Összesen		75272	3594	4,0%	1697	688	0,7%	333	122	18		51				

Jegyzőség: ++_körjegyzőségi székhely; +_saját jegyző; -_más körjegyzőséghez tartozik

ATM-ek: + takarékszövetkezeti ATM; * OTP Bank

ATM

Általános iskolai osztályok: --- nincs iskola; -- maximum 4 osztály; - kevesebb mint 8 osztály; +_teljes 8 osztály

2.9.1.e. Községek fontosabb adatai és indikátorai

Község	Köz-igazgatási szerepkörök	Népesség								Gazdasági aktivitás					Általános iskolai osztályok	Elérési idő Volánbusszal (perc)	
		Fő 2011	változás 2001-2010			változás 2009-2011			Belföldi vándorlási különbözet, 2009-2010, átlag	1000 lakosra jutó Kft száma	10-50 főt foglalkoztató KKV 1000 lakosra vetítve	50-250 főt foglalkoztató KKV 1000 lakosra vetítve	1000 lakosra jutó nyilvántartott álláskeresők száma 2010	ATM-ek		Megyeszékhely	Kistérség
			Fő	%	Lakás-szám	Fő	%	Lakás-szám									
Csanytelek	+	2817	-433	-13,4%	-2	-31	-1,1%	-1	-11	10	+	-	66	+	+	61-90	21-30
Felgyő	+	1312	-176	-11,9%	11	-12	-0,9%	0	-6	10	+++	-	52	+	+	61-90	11-20
Tömörkény	+	1785	-136	-7,0%	-4	-51	-2,8%	0	1	4	-	+	82	+	-	61-90	31-45
Csongrádi kistérség		5914	-745	-11,2%	5	-94	-1,6%	-1	-16	8			68				
Mártély	+	1349	13	1,0%	20	-19	-1,4%	4	-2	19	+	+	67	+	+	46-60	11-20
Székkutas	+	2362	-235	-8,9%	3	-60	-2,5%	1	-18	7	-	+	63	+	-	46-60	21-30
Hódmezővásárhelyi kistérség		3711	-222	-5,6%	23	-79	-2,1%	5	-20	12			65				
Baks	+	2031	-271	-11,5%	14	-110	-5,1%	2	-25	17	++	-	73	-	+	46-60	21-30
Balástya	+	3417	-211	-5,8%	22	-33	-1,0%	8	-1	13	+	-	54	+	+	31-45	3-10
Csengele	+	1958	35	1,7%	20	0	0,0%	3	-19	9	+	+	66	-	+	46-60	11-20
Ópusztaszer	+	2295	-11	-0,5%	10	59	2,6%	0	29	11	+	-	70	-	--	31-45	11-20
Pusztaszer	+	1480	-136	-8,4%	3	-40	-2,6%	1	-9	16	+	-	83	-	+	46-60	11-20
Kisteleki kistérség		11181	-594	-5,0%	69	-124	-1,1%	14	-24	13			67				
Kiszombor *	+	3840	-260	-6,2%	29,0	-130	-3,3%	0	-40	9	+	-	78	+	+	31-45	3-10
Ambrózfalva	++	488	-27	-5,1%	14,0	-21	-4,1%	0	-16	12	-	-	72	-	--	61-90	31-45
Apátfalva	+	2998	-248	-7,5%	5,0	-67	-2,2%	2	-11	8	+	-	116	-	-	61-90	11-20
Csanádalbertyi	-	441	-20	-4,2%	7,0	1	0,2%	0	-20	7	-	-	102	-	--	61-90	31-45
Ferencszállás	++	608	-45	-6,8%	0,0	-11	-1,8%	0	-5	21	-	-	77	-	---	11-30	11-20
Földeák	++	3061	-175	-5,3%	8,0	-138	-4,3%	1	-47	5	+	-	72	*	+	nincs közvetlen kapcs.	21-30
Királyhegyes	++	652	-78	-10,6%	5,0	-12	-1,8%	0	-6	14	+	-	109	-	--	nincs közvetlen kapcs.	21-30
Klárafalva	-	490	19	3,9%	10,0	-23	-4,5%	2	-7	10	-	-	108	-	---	11-30	21-30
Kövegy	-	375	-70	-15,0%	0,0	-36	-8,8%	0	-15	8	-	-	160	-	+	61-90	21-30
Magyarcsanak	+	1509	-132	-8,0%	1,0	-16	-1,0%	0	-13	6	-	-	184	-	+	61-90	21-30
Maroslele	+	2036	-109	-5,0%	14,0	-48	-2,3%	2	-11	4	+	-	76	-	--	nincs közvetlen kapcs.	11-20
Nagyér	+	496	-117	-18,8%	2,0	-30	-5,7%	0	-15	10	+	-	99	-	--	61-90	31-45
Nagylak	-	484	-119	-19,9%	1,0	5	1,0%	0	2	19	++	-	103	-	+	61-90	31-45
Óföldeák	-	461	-26	-5,3%	0,0	7	1,5%	0	34	2	-	-	74	-	+	nincs közvetlen kapcs.	11-20
Pitvaros	+	1382	-91	-6,1%	2,0	-35	-2,5%	0	-12	7	+	+	82	*	-	61-90	31-45
Makói kistérség		19321	-1498	-7,1%	98	-554	-2,8%	7	-178	8			96				

MELLÉKLETEK

HELYZETFELTÁRÁS

Ásotthalom	+	4023	-327	-7,5%	37,0	-40	-1,0%	13	-25	9	+	-	90	+	+	46-60	11-20 nincs közvetlen kapcs.
		3277															
Bordány	+	2356	85	2,7%	94,0	122	3,9%	17	32	12	++	-	55	+	+	31-45	közvetlen kapcs. nincs
Forráskút	+	722	55	2,4%	35,0	21	0,9%	8	7	6	+	-	54	-	+	31-45	közvetlen kapcs.
Öttömös	+	1265	-52	-6,5%	3,0	-60	-7,7%	0	-27	22	+	-	101	-	-	46-60	21-30 nincs
Pusztamérges	+	2533	-85	-6,3%	7,0	4	0,3%	0	12	3	-	-	94	-	+	61-90	közvetlen kapcs. nincs
Ruzsa	+	3148	-243	-8,7%	22,0	-45	-1,7%	1	8	7	+	-	86	*	+	46-60	közvetlen kapcs. nincs
Üllés	+	2758	14	0,4%	66,0	-69	-2,1%	8	-25	9	+	-	58	*	+	31-45	közvetlen kapcs.
Zákányszék	+	2758	-6	-0,2%	79,0	-35	-1,3%	13	-14	13	+	-	54	+	-	31-45	3-10
Mórahalomi kistérség		20082	-559	-2,7%	343	-102	-0,5%	60	-32	10			70				
Algyő *	+	5204	-174	-3,2%	122,0	-43	-0,8%	14	-1	23	++	+	44	+	+	11-30	11-20
Deszk	+	3665	424	13,1%	156,0	81	2,3%	31	47	23	+	+	45	*	+	11-30	11-20
Dóc	-	762	-47	-5,7%	3,0	-24	-3,1%	2	-10	10	+	-	59	-	+	31-45	31-45
Domaszék	+	4927	720	17,3%	165,0	76	1,6%	32	28	18	++	+	42	+	+	11-30	21-30
Kübekháza	+	1535	2	0,1%	10,0	-26	-1,7%	2	-11	7	-	-	66	-	--	31-45	31-45
Röszke	+	3252	130	4,1%	41,0	-17	-0,5%	11	-18	24	+	-	43	*	+	11-30	21-30
Szatymaz	+	4666	346	8,1%	57,0	73	1,6%	11	45	20	+	-	49	+	+	11-30	21-30
Tiszasziget	+	1759	79	4,6%	16,0	-8	-0,5%	3	3	13	+	-	70	-	+	11-30	21-30
Újszentiván	+	1703	21	1,3%	25,0	46	2,8%	14	15	27	+++	+	50	-	--	11-30	21-30
Zsombó	+	3532	280	8,7%	122,0	57	1,6%	22	7	25	++	-	45	+	+	31-45	31-45
Szegedi kistérség		31005	1781	6,1%	717	215	0,7%	142	104	21			48				
Nagymágocs*	+	3108	-294	-8,6%	-18,0	-44	-1,4%	2	36	8	+	-	49	+	+	nincs közvetlen kapcs.	31-45
Szegvár *	++	4540	-312	-6,4%	22,0	-133	-2,8%	3	-35	10	+	+	72	+	+	61-90	11-20
Árpádhalom	-	489	-95	-15,6%	-1,0	-40	-7,6%	0	-4	4	+	+	110	-	--	nincs közvetlen kapcs.	46-60
Derekegyház	-	1615	-139	-7,8%	1,0	-55	-3,3%	1	-21	6	++	-	77	-	-	46-60	11-20
Eperjes	++	507	-133	-20,0%	0,0	-40	-7,3%	-1	-11	0	+	-	81	-	---	nincs közvetlen kapcs.	46-60
Fábiánsebestyén	+	2039	-205	-9,0%	4,0	-95	-4,5%	1	-28	7	+	+	74	+	+	nincs közvetlen kapcs.	21-30
Nagytőke	-	443	-81	-15,5%	1,0	-12	-2,6%	-1	-5	0	-	-	79	-	---	91-120	21-30
Szentesi kistérség		12741	-1259	-8,9%	9	-419	-3,2%	5	-68	8			69				

*_nagyközség

Jegyzőség: ++_körjegyzőségi székhely; +_saját jegyző; -_más körjegyzőséghez tartozik

ATM-ek: + takarékszövetkezeti ATM; * OTP Bank ATM

Általános iskolai osztályok: --- nincs iskola; -- maximum 4 osztály; - kevesebb mint 8 osztály; + teljes 8 osztály

3.6.a. melléklet A 20 ezer főnél népesebb városok fejlesztési stratégiái

	Regionális szerep	Kistérségi szerep	Funkció komplexitás	hosszú távú és átfogó célok	tematikus célok	prioritások	Városrészi célok
Szeged	megyei jogú város, megyeközpont, a dél-alföldi régió központja, országos és nemzetközi közlekedési folyosók metszésében, város régió túlnyúló közlekedési és gazdasági kapcsolata közvetlenelérést biztosítanak románia és szerbia felé, különböző tájegységek találkozási pontján, a magyar – román – szerb hármass határ mellett fekszik, a shengeni övezet határvárosa	kistérségi központ, 12 település vonzáskörzete (területe 753km ² , lakossága 209 273 fő, 2011. január 1-jén), messze túlnyúló jelentőség	Alap, közép és felsőszintű városi funkciók ellátása	Szeged tartós térnyerése a formálódó új európai policentrikus városhálózatban, fenntartható módon minőségi életkörülmények biztosítása lakossága számára Horizontális célok: Városrészi lakókörnyezeti különbségek csökkentése, sokfunkciós városrészek specifikumokkal Környezettudatos településfejlesztés, fenntarthatóság Esélyegyenlőség biztosítása	A gazdaság élénkítése, befektetés-ösztönző város-imázs kialakítása	tudásintenzív ipar fejlesztése turizmusfejlesztés - magas szintű üzleti szolgáltatások fejlesztése külső elérhetőség javítása, logisztikai szolgáltatások bővítése hagyományos ipar fejlesztése, a termékek piacra jutásának elősegítése – elsősorban a régió mezőgazdaságára építve	BELVÁROS - sokfunkciós városrész városközponttal, a funkciók megőrzése mellett cél a városközponti funkciók bővítése, a városközpont térbeli kiterjesztése és a turisztikai funkciók megerősítése, lakótelepi részen a szegregáció kialakulásának megelőzése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója ALSÓVÁROS - a kisvárosi lakófunkció domináns megőrzése mellett a peremterületeken élelmiszeripari funkció megtartása, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója MÓRAVÁROS - a kisvárosi lakófunkció domináns megőrzése mellett peremterületeken ipari-kereskedelmi funkciók megtartása, a városrész presztízsének növelése, a meglévő szegregátum felszámolása, kulturális és közösségi funkciók erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója RÓKUS - a döntően lakótelepi funkció megőrzése mellett a városrész presztízsének növelése, a szegregáció kialakulásának megelőzése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója FELSŐVÁROS - a döntően lakótelepi funkció megőrzése mellett a városrész presztízsének növelése, a szegregáció kialakulásának megelőzése, sport- és rekreációs funkciók megerősítése, bővítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója ÚJSZEGEDSZÖREG KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció domináns megőrzése mellett funkcióbővítés főleg a sport és rekreáció terén, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója DÉLI KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció domináns megőrzése mellett funkcióbővítés a rekreáció terén, a lakófunkció zavarása nélkül a logisztikai funkció erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója ÉSZAKI KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció megőrzése mellett turisztikai, sport és rekreációs funkciók erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója KKDOROZSMA NY-IPARVÁROS - kertvárosi lakófunkció és ipari-logisztikai funkció fenntartása és keveredésének megszüntetése, a kertvárosi övezetben a meglévő szegregátum felszámolása, az ipari logisztikai terület infrastruktúrájának javítása, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója TISZA-MAROS HULLÁMTÉR - a terület presztízsének növelése, árvízvédelem, turisztikai vonzerők fejlesztése, közösségi terek rekonstrukciója, közlekedési szerepkör erősítése, sport-rekreációs funkciók fejlesztése
					Élhető városi környezet biztosítása	hatékony vízgazdálkodás épített környezet védelme hatékony és tiszta energiagazdálkodás belső elérhetőség, közlekedésmínőség javítása természeti környezet védelme	ÚJSZEGEDSZÖREG KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció domináns megőrzése mellett funkcióbővítés főleg a sport és rekreáció terén, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója DÉLI KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció domináns megőrzése mellett funkcióbővítés a rekreáció terén, a lakófunkció zavarása nélkül a logisztikai funkció erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója ÉSZAKI KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció megőrzése mellett turisztikai, sport és rekreációs funkciók erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója KKDOROZSMA NY-IPARVÁROS - kertvárosi lakófunkció és ipari-logisztikai funkció fenntartása és keveredésének megszüntetése, a kertvárosi övezetben a meglévő szegregátum felszámolása, az ipari logisztikai terület infrastruktúrájának javítása, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója TISZA-MAROS HULLÁMTÉR - a terület presztízsének növelése, árvízvédelem, turisztikai vonzerők fejlesztése, közösségi terek rekonstrukciója, közlekedési szerepkör erősítése, sport-rekreációs funkciók fejlesztése
					A helyi társadalom jó fizikai és mentális közérzetének megteremtése	a lakosság egészségi mutatóinak javítása szociális biztonság javítása oktatásfejlesztés közösségfejlesztés, kulturális szolgáltatások fejlesztése	ÚJSZEGEDSZÖREG KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció domináns megőrzése mellett funkcióbővítés főleg a sport és rekreáció terén, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója DÉLI KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció domináns megőrzése mellett funkcióbővítés a rekreáció terén, a lakófunkció zavarása nélkül a logisztikai funkció erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója ÉSZAKI KERTVÁROS - kertvárosi és kiskertes funkció megőrzése mellett turisztikai, sport és rekreációs funkciók erősítése, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója KKDOROZSMA NY-IPARVÁROS - kertvárosi lakófunkció és ipari-logisztikai funkció fenntartása és keveredésének megszüntetése, a kertvárosi övezetben a meglévő szegregátum felszámolása, az ipari logisztikai terület infrastruktúrájának javítása, szolgáltatások fejlesztése, közterek rekonstrukciója TISZA-MAROS HULLÁMTÉR - a terület presztízsének növelése, árvízvédelem, turisztikai vonzerők fejlesztése, közösségi terek rekonstrukciója, közlekedési szerepkör erősítése, sport-rekreációs funkciók fejlesztése
Hódmező-vásárhely	megyei jogú város, középváros, regionális szerepköre ellentmondásos, az örök vetélytárs Szegedtől 10-15 perc közúti utazással	kistérségi központ, 4 település vonzáskörzete (területe 708km ² , lakossága 57 502 fő, 2011. január 1-jén)	Alap, közép és hiányos felsőszintű városi funkciók ellátása	Hódmezővásárhely legyen olyan országos jelentőségű kulturális funkciókkal rendelkező középváros, a szegedi nagyvárosi tér alpólusa, melynek vonz- és megtartó erejét hagyományainak tisztelete, kreatív szellemisége, valamint nemzetközi/ térségi/ helyi szinten együttműködő társadalmi, gazdasági és intézményi hálózatok és önművelő közösségek, a város életébe erőteljesen bekapcsolódó felsőfokú oktatási intézmény, korszerű önkormányzati ellátó rendszer, a megfelelő gazdasági háttérrel adó vállalati szövet, minden területen megnyilvánuló esélyegyenlőség adja. A megvalósuláshoz a városfejlesztés átfogó célja egyrészt a város megtartó- és vonzerejének növelése, másrészt az ezzel szoros összefüggésben a megyei jogú városok közötti egyediséget kölcsönző funkciók kialakítása.	Kulturális központ	város-rehabilitáció program agora kerámia-program – hagyományos mesterségek fejlesztése felsőoktatási intézmény bekapcsolása a város szellemiségébe rendezvények továbbfejlesztése	BELVÁROS – HÓDÓ – kulturális funkciójának erősítése, a kulturális és közművelődési intézmények rehabilitációja, minőségi városi környezet kialakítása, gazdaságfejlesztés: kulturális turizmus termékfejlesztése, az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: kórház fejlesztése, szakrendelő építése, bölcsődefejlesztés, főiskola integrálása TARJÁN – TABÁN – az esélyegyenlőség növelése / antiszegregáció, önkormányzati ellátórendszerek modernizációja: városi feladatokat ellátó Közlekedésbiztonsági Centrum kialakítása, kerékpárút-hálózat fejlesztése, iskola-felújítás, bővítés, csapadékvíz-elvezetés, átemelő kiépítése CSÚCS –BÉKETELEP – önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: kerékpárút-hálózat bővítése, iskola felújítás és bővítés víz-evezetés, esélyegyenlőség / antiszegregáció: szociális városrehabilitáció, lakóterület-fejlesztés, magánérs fejlesztések elősegítése ÚJVÁROS – ipari funkció fejlesztése, a vállalatokat befogadó infrastruktúra, az ipari park fejlesztése és bővítése, valamint a terület jó megközelíthetőségének biztosítása, iparvágány és elkerülő út fejlesztése, kerámia mint ipari hagyomány és mint a város kulturális, művészeti arculatát meghatározó képzőművészeti ág ötvözésével a kulturális központi funkció erősítése, Majolika-gyár újrahonosítása, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja KERTVÁROS – a városi Strandfürdő bővítése, területének fejlesztése az egészséges Vásárhely Programhoz, illetve az egészségturisztikai fejlesztésekhez kapcsolódva, városi termálvizes alapú távfűtő rendszer bővítése, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: bölcsőde, oktatási intézmények fejlesztése KÜLSŐ PEREMTERÜLETEK: TANYAKÖZPONTOK ÉS TANYAVILÁG – az antiszegregációs és az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: hiányzó közművek kialakítása, tanyaközpontok megközelíthetőségének biztosítása (beleértve a mezőgazdasági feltáró utak kialakítását is, oktatási és szociális ellátó rendszer fejlesztése, a gazdaságfejlesztés: a mezőgazdaság, az adottságokra és hagyományokra épülő kisgazdaságok fejlődésének elősegítése, a turizmus, a turisztikai termékfejlesztés, Mártély adottságainak kihasználása
					Önkormányzati ellátó rendszer modernizációja	egészséges vásárhely program folytatása, kiteljesítése e-önkormányzat és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése víz-program energia-hatékony program lakóhelyteremtés: antiszegregáció, fiatalok lakáshoz jutása	BELVÁROS – HÓDÓ – kulturális funkciójának erősítése, a kulturális és közművelődési intézmények rehabilitációja, minőségi városi környezet kialakítása, gazdaságfejlesztés: kulturális turizmus termékfejlesztése, az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: kórház fejlesztése, szakrendelő építése, bölcsődefejlesztés, főiskola integrálása TARJÁN – TABÁN – az esélyegyenlőség növelése / antiszegregáció, önkormányzati ellátórendszerek modernizációja: városi feladatokat ellátó Közlekedésbiztonsági Centrum kialakítása, kerékpárút-hálózat fejlesztése, iskola-felújítás, bővítés, csapadékvíz-elvezetés, átemelő kiépítése CSÚCS –BÉKETELEP – önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: kerékpárút-hálózat bővítése, iskola felújítás és bővítés víz-evezetés, esélyegyenlőség / antiszegregáció: szociális városrehabilitáció, lakóterület-fejlesztés, magánérs fejlesztések elősegítése ÚJVÁROS – ipari funkció fejlesztése, a vállalatokat befogadó infrastruktúra, az ipari park fejlesztése és bővítése, valamint a terület jó megközelíthetőségének biztosítása, iparvágány és elkerülő út fejlesztése, kerámia mint ipari hagyomány és mint a város kulturális, művészeti arculatát meghatározó képzőművészeti ág ötvözésével a kulturális központi funkció erősítése, Majolika-gyár újrahonosítása, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja KERTVÁROS – a városi Strandfürdő bővítése, területének fejlesztése az egészséges Vásárhely Programhoz, illetve az egészségturisztikai fejlesztésekhez kapcsolódva, városi termálvizes alapú távfűtő rendszer bővítése, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: bölcsőde, oktatási intézmények fejlesztése KÜLSŐ PEREMTERÜLETEK: TANYAKÖZPONTOK ÉS TANYAVILÁG – az antiszegregációs és az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: hiányzó közművek kialakítása, tanyaközpontok megközelíthetőségének biztosítása (beleértve a mezőgazdasági feltáró utak kialakítását is, oktatási és szociális ellátó rendszer fejlesztése, a gazdaságfejlesztés: a mezőgazdaság, az adottságokra és hagyományokra épülő kisgazdaságok fejlődésének elősegítése, a turizmus, a turisztikai termékfejlesztés, Mártély adottságainak kihasználása
					A Főiskola integrálása	új oktatási profil kialakítása kerámia-művészeti képzés továbbfejlesztése műszaki/technológiai irányba AGORA program	BELVÁROS – HÓDÓ – kulturális funkciójának erősítése, a kulturális és közművelődési intézmények rehabilitációja, minőségi városi környezet kialakítása, gazdaságfejlesztés: kulturális turizmus termékfejlesztése, az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: kórház fejlesztése, szakrendelő építése, bölcsődefejlesztés, főiskola integrálása TARJÁN – TABÁN – az esélyegyenlőség növelése / antiszegregáció, önkormányzati ellátórendszerek modernizációja: városi feladatokat ellátó Közlekedésbiztonsági Centrum kialakítása, kerékpárút-hálózat fejlesztése, iskola-felújítás, bővítés, csapadékvíz-elvezetés, átemelő kiépítése CSÚCS –BÉKETELEP – önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: kerékpárút-hálózat bővítése, iskola felújítás és bővítés víz-evezetés, esélyegyenlőség / antiszegregáció: szociális városrehabilitáció, lakóterület-fejlesztés, magánérs fejlesztések elősegítése ÚJVÁROS – ipari funkció fejlesztése, a vállalatokat befogadó infrastruktúra, az ipari park fejlesztése és bővítése, valamint a terület jó megközelíthetőségének biztosítása, iparvágány és elkerülő út fejlesztése, kerámia mint ipari hagyomány és mint a város kulturális, művészeti arculatát meghatározó képzőművészeti ág ötvözésével a kulturális központi funkció erősítése, Majolika-gyár újrahonosítása, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja KERTVÁROS – a városi Strandfürdő bővítése, területének fejlesztése az egészséges Vásárhely Programhoz, illetve az egészségturisztikai fejlesztésekhez kapcsolódva, városi termálvizes alapú távfűtő rendszer bővítése, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: bölcsőde, oktatási intézmények fejlesztése KÜLSŐ PEREMTERÜLETEK: TANYAKÖZPONTOK ÉS TANYAVILÁG – az antiszegregációs és az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: hiányzó közművek kialakítása, tanyaközpontok megközelíthetőségének biztosítása (beleértve a mezőgazdasági feltáró utak kialakítását is, oktatási és szociális ellátó rendszer fejlesztése, a gazdaságfejlesztés: a mezőgazdaság, az adottságokra és hagyományokra épülő kisgazdaságok fejlődésének elősegítése, a turizmus, a turisztikai termékfejlesztés, Mártély adottságainak kihasználása
					Gazdaságfejlesztés	megközelíthetőség javítása, úthálózat, iparvágány fejlesztése ipari park bővítés, ipari infrastruktúra fejlesztése munkahelyteremtés ösztönzése szakképzés rendszerének átszervezése, fejlesztése gazdaságfejlesztési mintaprojektek indítása, generálása turizmusfejlesztés	BELVÁROS – HÓDÓ – kulturális funkciójának erősítése, a kulturális és közművelődési intézmények rehabilitációja, minőségi városi környezet kialakítása, gazdaságfejlesztés: kulturális turizmus termékfejlesztése, az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: kórház fejlesztése, szakrendelő építése, bölcsődefejlesztés, főiskola integrálása TARJÁN – TABÁN – az esélyegyenlőség növelése / antiszegregáció, önkormányzati ellátórendszerek modernizációja: városi feladatokat ellátó Közlekedésbiztonsági Centrum kialakítása, kerékpárút-hálózat fejlesztése, iskola-felújítás, bővítés, csapadékvíz-elvezetés, átemelő kiépítése CSÚCS –BÉKETELEP – önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: kerékpárút-hálózat bővítése, iskola felújítás és bővítés víz-evezetés, esélyegyenlőség / antiszegregáció: szociális városrehabilitáció, lakóterület-fejlesztés, magánérs fejlesztések elősegítése ÚJVÁROS – ipari funkció fejlesztése, a vállalatokat befogadó infrastruktúra, az ipari park fejlesztése és bővítése, valamint a terület jó megközelíthetőségének biztosítása, iparvágány és elkerülő út fejlesztése, kerámia mint ipari hagyomány és mint a város kulturális, művészeti arculatát meghatározó képzőművészeti ág ötvözésével a kulturális központi funkció erősítése, Majolika-gyár újrahonosítása, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja KERTVÁROS – a városi Strandfürdő bővítése, területének fejlesztése az egészséges Vásárhely Programhoz, illetve az egészségturisztikai fejlesztésekhez kapcsolódva, városi termálvizes alapú távfűtő rendszer bővítése, önkormányzati ellátó rendszer modernizációja: bölcsőde, oktatási intézmények fejlesztése KÜLSŐ PEREMTERÜLETEK: TANYAKÖZPONTOK ÉS TANYAVILÁG – az antiszegregációs és az önkormányzati ellátórendszer modernizációja: hiányzó közművek kialakítása, tanyaközpontok megközelíthetőségének biztosítása (beleértve a mezőgazdasági feltáró utak kialakítását is, oktatási és szociális ellátó rendszer fejlesztése, a gazdaságfejlesztés: a mezőgazdaság, az adottságokra és hagyományokra épülő kisgazdaságok fejlődésének elősegítése, a turizmus, a turisztikai termékfejlesztés, Mártély adottságainak kihasználása

	Regionális szerep	Kistérségi szerep	Funkció komplexitás	hosszú távú és átfogó célok	tematikus célok	prioritások	Városrészi célok
					Anti-szegregáció	integrált oktatás Egészséges Vásárhely Program Agora program telepfelszámolás szociális város-rehabilitáció szociális ellátó rendszer fejlesztése	
					Közösségépítés	nemzetközi kapcsolati háló építése, fejlesztése gazdasági hálózatfejlesztés gazdaság és civil társadalom kapcsolati hálójának kialakítása civil társadalom közösségeinek újjáélesztése, társadalmi különbségek csökkentése	
Szentes	Szeged-Békéscsaba – Szolnok-Kecskemét gyűrű középpontjában helyezkedik el a Kecskemét-Szeged, valamint a Baja-Szeged-Békéscsaba tengelyen a Balkánra vezető átlós közlekedési irány az autópályához Szentesen át vezet	kistérségi központ, 8 település vonzáskörzete (területe 814km ² , lakossága 41 521 fő, 2011. január 1-jén), foglalkoztatási központ	Alap és középfokú városi funkciók ellátása	Szentes legyen olyan vonzó színvonalas életkörülményeket nyújtó térségi központ, amely versenyképes gazdaságra épül, működteti a középvárosi szerepkör intézményi- és kapcsolatrendszerét és fenntartható életminőséget biztosít: a népességet megtartó életkörülmények és életlehetőségek alakítása fenntartható és versenyképes helyi gazdaság magas színvonalú szolgáltató intézményrendszer működtetése	Komfortos város – épített és természeti környezet minőségének javítása, műszaki infrastruktúra fejlesztése	város gazdaságának dinamizálása a természeti és épített örökség megőrzése a város központi területeinek funkcióbővítő, gazdasági és környezeti célú fejlesztése közlekedési infrastruktúra fejlesztése közmuvelődési program zöldfelület program	BELVÁROS - a történelmi Belváros funkcióbővítő fejlesztése, a szolgáltatási funkció erősítése az épített örökség gazdasági célú hasznosításával FELSŐPÁRT - a városrész térségi-regionális jelentőségű gyógyászati infrastruktúrájának bővítése, a fenntartható fejlődés hosszú távú biztosítása, a helyben élők életkörülményeinek javítása a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével ALSÓPÁRT - a városrészi funkciók körének bővítése, a közösség-tudat erősítése, megfelelőbb és emberibb életkörülmények biztosítása az itt élők számára KISÉR - a városrész központi területének fejlesztése, a területen elérhető szolgáltatások körének bővítése, az életminőség javítása KERTVÁROS - a városrész meglévő erőforrásainak kihasználásával a humán szolgáltatási funkció bővítése és fejlesztése, kiemelt figyelemmel a szociális- és egészségügy valamint a turisztika-rekreáció területére NAGYHEGY - a városrész mezőgazdasági-termelői szerepkörének erősítése, a Termál tó adottságainak fokozottabb kihasználása IPARTERÜLET - a városrész alap-infrastruktúrájának fejlesztése, az inkubációs szolgáltatások körének bővítése, az Ipari Park kihasználtság mutatóinak javítása LAPISTÓ - a városrész alpinfrastruktúrájának fejlesztése, élhetőbb városrész kialakítása, az ökoturizmus, lovas turizmus lehetőségeinek kihasználása MAGYARTÉS - a városrész alpinfrastruktúrájának fejlesztése, élhetőbb városrész kialakítása, az ökoturizmus és az ifjúsági tábor központ lehetőségeinek kihasználása KAJÁNÚJFALU – a városrész alpinfrastruktúrájának fejlesztése, élhetőbb városrész kialakítása, az erdő-és vadgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása
					Művelt város – versenyképes humán erőforrásbázis kialakítása, népesség-megtartó intézkedések	hagyományok ápolása és a fenntartható hasznosítása minőségi életkörülmények biztosítása a város funkcióbővítő fejlesztése sportkoncepcióban meghatározott fejlesztések ifjúsági koncepcióban meghatározott fejlesztések közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervben meghatározott fejlesztések, a halmozottan hátrányos helyzetű hallgatók integrációja	
					Innovatív vállalkozások városa – a helyi gazdaság verseny- és jövedelem-termelő képességének javítása	foglalkoztatottak számának és képzettségének növelése, gazdasági- versenyképesség javítása gazdasági infrastruktúra fejlesztése ipari park továbbfejlesztése	
					Vendégváró város – tervszerű idegenforgalmi fejlesztések	turizmus emberbarát fejlesztése komplex termékcsomag kialakítása regionális vonzó kialakítása infrastruktúra fejlesztése	
					Szolgáltató és gondoskodó város – a város ellátó és szolgáltatási rendszerének fejlesztése	környezeti feltételek javítása lakások számának és komfortjának növelése közmuvelődési program egészségügyi, szociális infrastruktúra fejlesztése oktatási, képzési infrastruktúra fejlesztése a kulturális intézményrendszer fejlesztése sport intézményrendszer fejlesztése	

Makó	közép-város régiós szintű jelentősége kapu szerepében nyilvánul meg, a Románia felé az utolsó jelentősebb város határon átnyúló vonzerővel	kistérségi központ, 17 település vonzaskörzete (területe 814km ² , lakossága 46 017 fő, 2011. január 1-jén)	Alap és középfokú városi funkciók ellátása	Makó váljék a mainál vonzóbb, kiváló életfeltételeket biztosító, versenyképes, térségi és határon átnyúló központi szerepkörét hatékonyan erősítő gazdasági, kulturális központtá valamint turisztikai célponttá.	Erősödjön meg a város középfokú térségközponti intézményi szolgáltatói háttere és terjedjen ki határon átnyúló tevékenységekre is	- a központi szerepkör erősítése, funkcionális elemek minőségi fejlesztése, Szeged régióközpont elszívó erejének ellensúlyozása, az egészségügy, alap és középfokú oktatás, kultúra, kereskedelmi vállalkozásfejlesztést elősegítő szolgáltatások fejlesztése, és mindezek határon átnyúló hatáskörű funkcionális kiterjesztése	VÁROSKÖZPONT - határon túli kihatású, nagytérségi funkcionális városközponttá fejlesztés, a központ épületállományának (köz és lakófunkció) megújítása; az építészeti és városszerkezeti értékek megőrzése, egységes településkép kialakítása; a városi fürdő nagy ívű fejlesztése kapcsán a turisztikai funkció erősítése, kapcsolódó funkciók (mint gyógyszálló) bevezetése és ezzel új érték teremtése VERTÁN - oktatási és egészségügyi alközponttá fejlesztés, a meglévő speciális funkciók (alapfokú speciális oktatás és középfokú egészségügy) megerősödése révén a város ellátásában játszott szerepének, ezáltal jelentőségének erősítése, közmű hálózat kiterjesztése és új lakóterületek integrált fejlesztése ÚJVÁROS - kertvárosi jelleg megtartásával, az intézményi és szolgáltató jellegét erősítve legfejlettebb alközpontként váljék kedvező lakáspiaci helyzetű lakóterületté, lakókörnyezet általános színvonalának fejlesztése, közlekedési infrastruktúra fejlesztése, az alapfokú funkciók megerősítése és bővítése, gyakoroljon pozitív hatást a szomszédos városrésze HONVÉD – integrálódjon és zárkózzon fel alapvető fizikai és társadalmi jellemzőit tekintve a város többi részéhez, szegregáció csökkentése, életminőség javítása, hálózatos kommunális infrastruktúra fejlesztése, ellátási alközpontkezdemenyek közterületi és funkcionális megerősítése, helyi közösségi kohézió erősítése GERIZDES - dinamikus szolgáltató rekreációs (sport) és fiatalos lakóterületté fejlesztés, lakófunkciója mellett adottságainak megfelelően a város sport rekreációs központtá fejlesztése, hálózati infrastruktúrális fejlesztés, sport és szabadidő központ kialakítása, kereskedelmi jellegű alközpont kialakítása BAJCSY-RÁDAY VÁROSRESZ - belső egyenlőtlenségek felszámolása infrastruktúrafejlesztésekkel és új funkciók bevezetésével, a különféle lakáscélú beépítési módok lakókörnyezeti állapotának javítása, a városrészi funkcióvesztő alközpontjának (Állomás tér) revitalizációja, hálózati infrastruktúrális fejlesztés, kapcsolódó kertés mezőgazdasági területek izoláltságának csökkentése, közlekedési kapcsolatok erősítése IPARTERÜLET - kulturált körülmények között működő munkahelyi zónává fejlesztés, az ipari beruházások területi koncentrációjának elősegítése, intenzív kihasználtságú termelő és nagy helyigényű szolgáltató (logisztika) központtá fejlesztés, Ipari Parkba település elősegítése, közlekedési kapcsolatok erősítése, ipari zónában dolgozók számának növelése KÜLTERÜLET: MAKÓ -RÁKOS - a településrész fenntartása és népesség struktúrájából eredő jellegének megfelelő alapellátások helyben történő illetve mobil biztosítása, hálózati infrastruktúrális fejlesztések, közbiztonsághoz biztosítása
					A város legyen népszerű befektetési helyé, feldolgozóiparával és szolgáltatásaival teremtsen munkahelyeket, míg a turizmus mint gazdasági ág, váljék a legfontosabb kiegészítő-jövedelemforrássá a városban	a város ipari zónájában a feldolgozóipari, logisztikai tevékenységű (minél több magas hozzáadott értéket előállító) vállalkozás megtelepedésének elősegítése, stabil, fejlesztési céllal hasznosítható iparüzési adóforrás és munkahelyteremtő bázis megteremtése a szolgáltató ágazatok jelenlétének és munkahelyteremtő képességének erősítése, a turisztikai gazdasági ág (termálturizmus és vonatkozó szolgáltatásai) megerősítése térségi központtá fejlesztés	
					A település magas színvonalú közösségi szolgáltatásai (beleértve a kommunális infrastruktúrát és lakókörnyezet fejlesztést is) feddjék le az egész város területét, egyenlő színvonalú életminőséget biztosítva a lakosságnak	a város teljes infrastruktúrális hálózatának fizikai kiterjesztését (pl. csatorna, ivóvíz) minden lakos számára biztosított hozzáférése az épített környezet minőségi paramétereinek javítása, az alapellátását biztosító intézményi és kereskedelmi szolgáltatások egyenlő színvonalú hozzáféréseinek biztosítása, a hétköznapi életminőség és a népességmegtartó képesség javítása	
					Lassuljon le a város népességfogyása, álljon le a képzett fiatal munkaerő elvándorlása csökkenjen a munkanélküliség	a város népességdinamikáját jellemző paraméterek javítása a fiatal képzett népesség elvándorlásának megállítása munkanélküliség csökkentése érdekében a lakosság képzettségi struktúrájának fejlesztése, illetve alapképzettségi szintjének növelése.	

Forrás:

Szeged Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2009 (http://www.szegedvaros.hu/letoltesek/cat_view/302-varosfejlesztas.html),Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégia, 2009 (<http://www.hodmezovasarhely.hu/oldalak/integralt-varosfejlesztasi-strategia-125>),Szentés Város Integrált Városfejlesztési stratégia, 2009 (<http://www.szentes.hu/wp-content/uploads/2009/11/ivs-11-17.pdf>),Makó Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2007-2013, 2008 (www.mako.hu/files/ivs/makoivs.pdf)

3.6.b. melléklet A 20 ezer főnél népesebb városok gazdaságfejlesztési programjaiban meghatározott fejlesztési prioritások, térségfejlesztési programok

	célkitűzés	Prioritások	programok
Hódmezővásárhely	A jövőkép fontosabb jellemzői: "egészséges, lakható, értékekre építő város..", megfelelő ellátást kínáló, jó társadalmi közérzetet, és igényes települési környezetet nyújtó város, a befektetők és a turisták számára vonzerőt jelent. Pozitív telephelyi politika megvalósítása, vállalkozások fejlesztése.	Tradícióra építő gazdaságfejlesztés	Hódmezőklaszterhely Kézműipar fejlesztése, kerámia-ipar Ipari park - vállalkozói park, beszállítói hálózatok, vállalkozások támogatása, inkubátorház, vállalkozói központ Hódmezőklaszterhely, KKV hálózatok, klaszterek (textilipar, kerámia ipar...)
		Innovatív gazdaságfejlesztés	Dél-alföldi Sophia Antipolis Technológiai transferek Vállalkozások innovációja Egészségipar Dizájnipar Biotechnológia
		Turizmusfejlesztés és kultúra	az alföldi művészváros Művészet és kultúra - festőiskolás (paraszti Párizs program) Sport és egészségturizmus Piroska gyógyító füvei (Hugo Hartung – Piroska legendája és hozzá kapcsolódó természeti + kulturális értékek bemutatása
		Fenntartható agrár- és vidékfejlesztés	a polgári mezőváros Versenyképes agrárgazdaság (mezőgazdasági. e-broker klaszter, marketing, információs hálózat) Mezőgazdaság technológiai feltételeinek javítása Biofarm és gyógyfüvek Agrárium fenntartásának elősegítése (bemutató mintagazdaságok)
		Komplex térségfejlesztési programok	Cél: elérhetőség javítása vonzó telephelyi politika kialakítása élhető és lakható város szellemi – gazdasági és kulturális központ Városfelújítás Térségmarketing nemzetközi kapcsolatok, civil szervezetek Digitális város program (információs közösség és gazdaságfejlesztés) Infrastruktúra Szakképzés és humán erőforrás fejlesztés 6. Egészségügy
szentes	A gazdaságfejlesztés célja az egyéni és közösségi jövedelmek növekedésén keresztül megvalósítható folyamatos életminőség javítás, illetve Szentes regionális szerepének növelése. Az Ipari Park fejlesztésén keresztül a gazdaságfejlesztési stratégia megvalósítása, a város és térsége jövőjének biztosítása, a gazdaság versenyképességének javítása.	A gazdaság versenyképességének javítása	A gazdasági infrastruktúra fejlesztése A sport- és edzőtábor turizmus fejlesztése (áttemelve a gazdaságfejlesztési stratégiából) Befektetés-ösztönzés
		A foglalkoztatottak számának és képzettségének növelése	Oktatási - képzési infrastruktúra fejlesztése Foglalkoztatás támogatása
		Környezeti feltételek javítása	A lakások számának és komfortjának növelése Közlekedési infrastruktúra fejlesztése Zöldfelület fejlesztése, karbantartása (áttemelve a gazdaságfejlesztési stratégiából)

Forrás:

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Gazdaságfejlesztési Stratégiai Programjának felülvizsgálata, 2011. február, <http://www.hodmezovasarhely.hu/oldalak/gazdasag-fejlesztési-strategia-102>,
Szentes Ipari Parkprogram 2012, http://www.szentesinfo.hu/testulet/2012/3/eloterjesztes/ipari_park_mukodtetes.pdf

3.7.2.a. melléklet Környezetvédelmi programok

programok	feladatok
Korszerű hulladékgazdálkodás	Nagytérégi kihatású hulladékmegsemmisítés Regionális hulladékgazdálkodási rendszerek működtetése, a regionális hulladéklerakók optimális használata A kommunális hulladékgyűjtési közszolgáltatás fejlesztése és a lakosság hulladékgyűjtési és -elhelyezési szokásainak korszerűsítése
Egészséges ivóvíz biztosítása a megye településein	Az ivóvízellátás műszaki feltételeinek javítása A felszín alatti ivóvízbázis védelme
Ár- és belvízvédelem, vízkészlet-gazdálkodás	Árvízi biztonság megteremtése Vízészlet-gazdálkodás, a homokhátsági területek vízgazdálkodásának fejlesztése
Regionális szennyvízgazdálkodás	Csapadék- és belvíz elleni védekezés, belvízgazdálkodás Felszíni vizek védelme, holtágak és csatornák rehabilitációja A közüzemi szennyvíz-elvezetés és -tisztítás bővítése Alternatív szennyvíztisztítási technológiák elterjesztése
A megújuló energiaforrások használatának elterjesztése	Megújuló energiaforrások hasznosítása a települési és intézményi infrastruktúra fejlesztése során A nap- és a szélenergia hasznosítása Biomassza hasznosítás Geotermikus energia hasznosítása
Környezetbarát közlekedés	A közlekedésfejlesztések környezetkárosító hatásainak csökkentése A településen belüli közlekedés-szervezés fejlesztése A kerékpárút-hálózat fejlesztése A vízi közlekedés feltételeinek javítása A vasúti közlekedés fejlesztése
Egészséges települési környezet	Az erdőművelés növelése A települési zöldfelületek fejlesztése Leromlott területek rehabilitációja, közterületek fenntartása Allergén pollenek elleni védekezés A légszennyezés csökkentése a beépített területeken
Környezetbarát mezőgazdaság	A kiváló mezőgazdasági termőterületek optimális hasznosítása A környezetileg érzékeny területek védelme a mezőgazdasági hasznosítás során
Helyi értékek védelme	Az értékes természeti területek védelmének biztosítása A helyi építészeti örökség védelme Egyedi tájértékek kataszterezése és védelme
Társadalmi tudatformálás	Integrált környezetvédelem, környezeti irányítási rendszerek elterjesztése A környezeti nevelés erősítése az oktatásban Nyilvánosság és a társadalmi részvétel biztosítása

Forrás: Csongrád megye környezetvédelmi programja, 2007

3.7.3.a. melléklet Kistérségek stratégiai és operatív céljai

Átfogó célok	stratégiai célok	operatív célok				
		gazdaságfejlesztés	környezet alakítása	társadalmi folyamatok befolyásolása	turisztikai célú fejlesztések	infrastruktúra fejlesztése
szegedi és térsége						
I. A szegedi kistérség területileg kiegyenlített fejlődésének elősegítése, II. a kistérség határmenti fekvéséből fakadó előnyök kiaknázása, III: és az itt élők életkörülményeinek és életszínvonalának javítása.	A térség gazdasági pozíciójának erősítése, versenyképességének és gazdasági teljesítőképességének növelése, a tőkebeáramlás feltételeinek biztosítása Humáninfrastruktúra fejlesztése, a kistérség szellemi potenciáljának erősítése, a térség népességtartó erejének növelése A térség természeti erőforrásainak környezetbarát használata és megőrzése mellett a térségi identitás kialakítása és a fenntartható fejlődés megteremtése	A kistérségen belüli fejlesztési együttműködés és kapcsolatrendszer erősítése Gazdasági alapinfrastruktúra és a gazdasági tevékenységek egyidejű fejlesztése valamint a gazdasági kapcsolatok erősítése és bővítése A fenntartható vidékfejlesztés feltételeinek megteremtése A földrajzi helyzet lehetőségeinek és erőforrásainak kiaknázása, települési és térségi nemzetközi kapcsolatok bővítése	Falvak megújítása, a meglévő természeti, történelmi, építészeti és kulturális örökség megőrzése, a hagyományteremtés ösztönzése A környezeti értékek védelmét előtérbe helyező szemlélet kialakítása és feltételeinek biztosítása Korszerű térségi hulladékgazdálkodás Települési csapadékvíz-elvezetés Belvízgyűjtés Egészségesebb, lakhatóbb kistérségi környezet Alternatív energiaforrások hasznosításának fejlesztése Helyi értékek védelme, a kistérség idegenforgalmi vonzerejének fejlesztése Egészséges ivóvíz biztosítása A szénhidrogén kitermelés káros hatásainak felszámolása Környezetbarát gazdálkodás elterjesztése A települési rendezési tervek ár- és belvízvédelmi célú felülvizsgálata A kistérség árvízvédelmi biztonságának javítása	A falusi társadalom és a térségi humán infrastruktúra fejlesztése A lakásépítés (bérlakás) ösztönzése, tanyafejlesztés, kommunikációs infrastruktúra fejlesztése	Falusi, tanyai, folyóparti turizmus és rekreáció rendszerbe kapcsolása	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése <i>Szegedi Kistérség Környezetvédelmi Program felülvizsgálata (2011) alapján továbbra is aktuális célok:</i> Környezetbarát közlekedés fejlesztése Szennyvíz tisztítás, csatornázás
homokháti kistérség						
I. A térség jövedelemszerzési erejének megtartása, foglalkoztatás bővítése II. Területi szegregáció feloldása: a külterületen élők hátrányos helyzetének megszüntetése III. Határmenti kapcsolatok bővítése IV. A lakosság életminőségének javítása	Intenzív mezőgazdaság fejlesztése, értékesítési feltételek biztosítása A mezőgazdaságban előállított nyersanyagok feldolgozóiparának megteremtése (food/nonfood) Turisztikai desztináció kialakítása (A Turisztikai Desztináció menedzsment rendszerének továbbfejlesztése) Tanyaprogram: A tanyai életkörülmények javítása, esélyegyenlőség biztosítása Decentralizált energiatermelési rendszer és elosztó hálózat kialakítása Homokhátság Speciális Célprogram: vízgazdálkodási problémák megoldása a térségben EGTC: Határmenti együttműködések tartalommal való megtöltése Szerbia és Románia felé A települések humán és fizikai infrastruktúrájának fejlesztése	Térségi TÉSZ-ek kialakítása, újraindítása (Pl.: Mórakert Szövetkezet revitalizációja) -Értékesítési helyszínek biztosítása a kistérségben (Pl.: Nagybani piac kialakítása) -Növényházprogram (üvegház, fóliaházak) kertészetek kialakítása) Fűszerpaprika program (szikkasztó, szárító, őrölt, csomagoló kisüzem kialakítása) Mangalica sertés alapú termékelőállítás feltételeinek megteremtése (Pl.: vágóhíd, húsfeldolgozó kialakítása) Bivaly, mint homokháti különlegesség (speciális termékelőállítás, feldolgozás) Spárta alapanyagú termékek előállítása Egyéb élelmiszeripari kisüzemek létrehozása a kistérségben (Pl.: savanyító, befőző kisüzem kialakítása, burgonyafeldolgozó üzem kialakítása) Nonfood jellegű feldolgozó üzemek kialakítása (Pl.: csomagoló üzem, bőrtermékek előállítás) A feldolgozóiparra épülő szakiskolai képzés kialakítása Az állattartás tanyai feltételeinek megteremtése, mintagazdaságok támogatása Önkormányzati földterületek mezőgazdasági célú hasznosítása, mintagazdaságok kialakítása Tanyai termékek értékesítési lehetőségeinek segítése (Pl.: tanyai termékek boltja) Tanyai gazdaságok felszereltségének bővítése, korszerűsítése Kis- és középvállalkozók versenyképességének növelése Foglalkoztatás fejlesztése, munkaerő mobilitás lehetőségeinek megteremtése Kutatás és innováció határokon átnyúló fejlesztése	Egészségporta létrehozása (gyógynövények, biotermékek, reform életmód, egészséges helyi élelmiszerek) Holt-Tisza természeti értékeinek bemutatása, infrastrukturális fejlesztése, tanösvény kialakítása Szilárd hulladék és szennyvíziszap újrahasonosító telep kialakítása (Pl.: komposztáló, átmeneti tároló) Termálenergiát alkalmazó kertészeti kultúra meghonosítása Öntözőszövetkezetek kialakítása Öntözőtelepek létrehozása a kistérség stratégiai jellegű pontjain Vízvezető csatornahálózatok burkolása, korszerűsítése belterületen Vízvezető csatornahálózat felújítása és rendszeres karbantartása külterületen Víz tározók építése, csapadékgyűjtők, záportározók kialakítása Erdőtelepítés Natura 2000 területek hasznosítása Vizes élőhely rehabilitációs programok Egyedi szennyvízkezelési technológiák meghonosítása Egészséges ivóvízzel való ellátás, törpe vízerőművek, egyedi víztisztító rendszerek kifejlesztése és elterjesztése, valamint átmeneti ivóvíz-ellátáshoz szükséges beruházások elvégzése Klímaváltozással kapcsolatos környezeti terhelés csökkentése (erőforrás-gazdálkodás) Településképi fejlesztések (Pl.: közterek felújítása) Bel- és külterületi hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés, kapcsolódó ismeretterjesztés Középületek felújítása, korszerűsítése, akadálymentesítése	Tanyai lakosságot érintő civil szerveződések támogatása (Pl.: tanyai képviselőtestület létrehozása, Tanyai Idősek Klubja létrehozása) Táv munka informatikai és képzési feltételeinek kialakítása. Munkaerőpiaci és turisztikai oktatási, képzési programok szervezése a tanyai lakosság számára (egyéb alternatív bevételi források megismertetése a lakosokkal) Házi szociális ellátórendszer fejlesztése, tanyagondnoki szolgálat kibővítése Tanyasi gyermekek területi hátrányainak csökkentése Külterületi közösségi házak felújítása, hasznosítása Külterületi közbiztonság növelése (Pl.: polgárőr egyesületek külterületi rendszeres járőrözése) Szegénység elleni küzdelem a három térség összefogásával Oktatási együttműködés, élethosszig tartó tanulás ösztönzése, feltételeinek megteremtése Kulturális együttműködés, határmenti kultúrák megismertetése (Pl.: Szerb és Román Kulturális Központ létrehozása) Ismeretterjesztés: lakossági és szakmai fórumok (Pl.: Térségi televízió működtetése) Falusi életmód ifjúsági porta létrehozása (a célcsoport bekapcsolása a mezőgazdasági munkákba) Intézményi háttér és közszolgáltatások biztosítása Egészségügyi szolgáltatások kapcsolódó fejlesztések (Pl.: orvosi rendelők eszközbeszerzése, korszerűsítése) Sportinfrastruktúra fejlesztés	Gasztrofesztiválok szervezése kistérségi összefogással (Pl.: összehangolt programsorozatok megszervezése, vándorhelyszín, egy programon minden település részvétele valamilyen termékkel, szolgáltatással) Csomagtúrák kialakítása A TDM szervezetek cselekvőképességi feltételeinek biztosítása Termálutizmus és egészségutizmus fejlesztése (Pl.: Termálfalu kiépítése) Fehér-tóhoz kapcsolódó, annak látogatottságát elősegítő fejlesztések megvalósítása Kisvasút történeti múzeum, és helytörténeti kiállítás fejlesztése Túraútvonalak, tanösvények kijelölése, kerékpáros turizmus fejlesztése (Pl.: kerékpár kölcsönzés kialakítása) Ifjúsági turizmus fejlesztése (Pl.: táborhelyek kialakítása)	Kerékpárút hálózat fejlesztése (Pl.: Mórahalom - Röske, Mórahalom - Zákányszék - Bordány, Ruzsa - Üllés, Domaszék - Szeged, stb.) Palics – Szeged kisvasút kialakítása A külterületi fagyűjtő és települési összekötő utak kimérése, javítása, karbantartása Külterületi útfelületi stabilizáció új módszerének meghatározása Tanyai lakosságot is érintő közösségi közlekedés kialakítása Határmenti közlekedési kapcsolatok fejlesztése (Pl.: Ásotthalmi határátkelőhely fejlesztése) Megyei és térségi úthálózat fejlesztése Közbiztonság növelése a forgalmas útszakaszokon Napelemtelpek kialakítása Termálvizes távhőrendszer kiépítése (kaskád rendszer) Mezőgazdasági termény/hulladékok újrahasonosítása, energiaellátásba való bevonása (Pl.: brikettáló, pelletáló) Épületenergetikai fejlesztések Biomassza, biogáz hasznosítása az energiaellátás terén Belterületi szennyvízvezetés megoldása minden településen Belterületi alapinfrastruktúra fejlesztése (Pl.: belterületi úthálózat javítása, csatornák korszerűsítése) Korszerű informatikai és internetes hálózat kiépítése, szélessávú internet elérés biztosítása

HELYZETFELTÁRÁS

MELLÉKLETEK

Átfogó célok	stratégiai célok	operatív célok				
		gazdaságfejlesztés	környezet alakítása	társadalmi folyamatok befolyásolása	turisztikai célú fejlesztések	infrastruktúra fejlesztése
kisteleki kistérség						
Ökonómikus- ökológikus szemlélet és az életminőség fejlesztése. I. Társadalmi- területi integráció elősegítése II. A versenyképes gazdaság megalapozása III. Élhető és működő környezet kialakítása	A tudásalapú fejlődés támogatása (I.1.) Tanyás területek felzárkóztatása, funkcionális megújítása (I.2.) Az adottságokhoz alkalmazkodó diverzifikált gazdaság hálózatos fejlesztése (II.1.) Természeti és építészeti értékek megőrzése és fenntartható használata (III.1.) Műszaki infrastruktúra fejlesztése (III.2.)	A tanyai gazdaság szélesítése, a több lábon állás lehetőségeinek megteremtése A táji adottságokhoz alkalmazkodó gazdálkodási rendszerek fejlesztése Mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztése A természeti erőforrások környezettudatos hasznosítása	Térségi innovációs együttműködések kialakítása Az épített környezet és a táj harmóniájának megőrzése, fejlesztése A területi vízháztartás javítása, az árvízvédelem fejlesztése	Az oktatási intézményrendszer lehetőségeinek és az életen át tartó tanulás követelményeinek összehangolása A tudásalapú humán programok megvalósítása és a szociális ellátottság bővítése	Az adottságokhoz igazodó turizmus hálózatos fejlesztése	A közlekedési kapcsolatok minőségi fejlesztése A közmű infrastruktúra fejlesztése A tanyavilág infrastrukturális és humán ellátó rendszereinek fejlesztése
csongrádi kistérség						
Tudásalapú, népesség- és tájpotenciál-megtartó gazdaság kialakítása. I. Sokszinű gazdasági környezet kialakítása II. Vidéki életkörülmények javítása III. A társadalmi erőforrások hatékony felhasználása	A működőképes vállalkezési környezet megteremtése (I.1.) Jövedelmező, tájkímélő mezőgazdaság kialakítása (I.2.) Tanyarendszerek komplex fejlesztése (II.1.) Az ökológiai rendszerek védelme, működőképességük helyreállítása (II.2.) Élet-, vagyon és gazdasági biztonságot szolgáló infrastruktúra megteremtése (II.3.) Az együttműködések erősítése (III.1.) Egy öntevékeny társadalom alapjainak megteremtése (III.2)	Helyi kis- és középvállalkozások segítése, gazdasági integráció Ipari bázis erősítése A táj karbantartására és gazdasági hasznosítására egyaránt képes agrárszerkezet és értékesítési hálózat kialakítása Tájjellegű termékinlát hálózatos fejlesztése, termékpálya kialakítása	Természeti és táji elemek rehabilitációja Változatos termőhelyi adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása Belterületi vízrendezés és árvízvédelemi fejlesztések	A tanyás térségek társadalmi és gazdasági megújítása Közösségfejlesztés, a társadalmi felelősségvállalás Egészséges, aktív életre ösztönző, oktatási, nevelési, szociális és gazdasági kezdeményezések súlyának növelése	A természeti adottságokkal és a helyi gazdasági lehetőségekkel konform turisztikai termékinlát kialakítása	Közlekedési hálózatok és kapcsolatok minőségi fejlesztése Környezeti kármentesítés és a szennyezések csökkentése, ivóvízhálózatok fejlesztése A tanyák infrastrukturális fejlesztése
szentesi kistérség						
A kistérség környezeti, társadalmi és gazdasági potenciáljának javítása I. Élhető környezet kialakítása II. Tájrehabilitáción alapuló gazdaságfejlesztés III. A társadalmi tőke differenciált fejlesztése	Környezeti állapot javítása (I.1.) Az infrastruktúra fejlesztése (I.2.) A diverzifikált gazdaság fenntartható fejlesztése (II.1.) Tájpotenciált megtartó, jövedelmező mezőgazdaság kialakítása (II.2.) Réteg-specifikus társadalom menedzsment (III.1.) Társadalmi-területi kohézió erősítése (III.2.)	Életképes innovatív, helyi kis- és középvállalkozások fejlesztése Gazdasági integráció, ipari potenciál erősítése Az adottságoknak megfelelő, a táj karbantartására, gazdasági hasznosítására képes agrárszerkezet és annak megfelelő értékesítési hálózat kialakítása Az agrárszerkezet váltást segítő térségi együttműködések fejlesztése A termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodó tájhasználat kialakítása A tanyás térségek gazdasági szerepének erősítése Az aktív, innovatív csoportok társadalmi, gazdasági érvényesülésének segítése	Kulturális és épített környezeti értékek védelme és funkcionális fejlesztése Vízviszátartó vízgazdálkodás kialakítása, víztestek rehabilitációja, jó állapotban tartása, élőhely-rehabilitáció	A tanyás térségek életminőségbeli felzárkóztatása Az aktív életre ösztönző, szociális gazdasági kezdeményezések súlyának növelése A civil szervezetek szerepének bővítése, erősítése, aktivitásuk kiaknázása A kistérségi együttműködések erősítése, szervezett keretek közé terelése	Sokszinű adottságokon alapuló egyedi turisztikai termékek fejlesztése	Közlekedési hálózatok fejlesztése A termálvíz erőforrás megőrző, komplex környezetbarát hasznosítása A települések közműszínterének emelése
hódmezővásárhelyi kistérség						
Természeti erőforrásokon és társadalmi tőkén alapuló kiegyensúlyozottan működő kistérség kialakítása I. Együttműködésre épülő gazdasági szerepmegosztás II: Az életminőség javítása III. A környezettudatosság megerősítése	Gazdasági kapcsolatok erősítése (I.1.) Partnerségek erősítése (I.2.) Humán szolgáltatások (II.1.) fejlesztése Komplex tanyafejlesztés (II.2.) Tájrehabilitáció (III.1.) A környezet-biztonságmegteremtése (III.2.)	Gazdasági kooperáció erősítése az információs rendszerek fejlesztésével Kapcsolati tőkék együttműködés alapú hasznosítása Ellenőrzött mezőgazdasági termékek és kapcsolódó vertikumok fejlesztése, a marketing erősítése Ellenőrzött mezőgazdasági termékek és kapcsolódó vertikumok fejlesztése, a marketing erősítése Vállalkozások versenyképességének javítása	Környezeti és természeti állapot javító tájszerkezet kialakítása Természetes rendszerek megőrzése, működőképességének javítása Az árvízvédelem fejlesztése, a területi vízháztartás javítás	Humán ellátórendszer fejlesztése Humán ellátás javítása a tanyás térségben Térségi identitás, kohézió, szerepmegosztás és együttműködés erősítése A társadalmi integráció feltételeinek fejlesztése	Versenyképes turisztikai kínálat és infrastruktúra összehangolása	Tanyák infrastrukturális fejlesztése A közmű infrastruktúra fejlesztése A kistérség elérhetőségének és belső kapcsolatainak javítása

Átfogó célok	stratégiai célok	operatív célok				
		gazdaságfejlesztés	környezet alakítása	társadalmi folyamatok befolyásolása	turisztikai célú fejlesztések	infrastruktúra fejlesztése
Makói kistérség						
A térségfejlesztés hosszú távú célja, hogy megteremtődjenek az általános fellendülés feltételei, javuljanak az életkörülmények, az élet minősége, és a térség szerves és aktív része legyen egy nemzetközi együttműködésekkel megerősített régióknak.	A határmenti régiófejlődés elősegítése A humán erőforrások összehangolt fejlesztése Az agrárgazdaság fejlesztése Iparfejlesztés Idegenforgalom fejlesztése Vállalkozásfejlesztés Infrastruktúra-fejlesztés Makó városi és térségközponti funkcióinak fejlesztése	A kistérségen belüli fejlesztési együttműködés és kapcsolatrendszer erősítése Vállalkozásfejlesztés, befektetők vonzása A mezőgazdaság és a mezőgazdasági termékeket feldolgozó ipar fejlesztése A jelenleginél hatékonyabb agrártermelés szervezeti kereteinek megteremtése A térségi feldolgozóipar kiépítésének lehetőségei kihasználása, a térségből kikerülő áru feldolgozottság fokának növelése Termékpályák fejlesztése, hagyományok megújítása, emelése/ hagyományteremtés integráció fejlesztése Hagyományos kultúrák, új profilok, új növénykultúrák meghonosítása, fajtaváltás, specializáció	Korszerű térségi hulladékgazdálkodás – szilárd hulladékok Korszerű kistérségi vízgazdálkodás	Térség marketing stratégia megvalósítása A térségi központ funkcionális fejlesztése Mikrotérségi együttműködések Humán erőforrás fejlesztés Határmenti együttműködések fejlesztése Egészségesebb, lakhatóbb kistérségi környezet Környezeti tudatformálás	Az idegenforgalom feltételeinek bővítése Helyi értékek védelme, a kistérség idegenforgalmi vonzerejének fejlesztése	A falvak infrastrukturális fejlesztése Az alap és a speciális infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztés Korszerű térségi hulladékgazdálkodás - szennyvízgazdálkodás Egészséges ivóvíz biztosítása Környezetbarát közlekedés fejlesztése Az energiagazdálkodás korszerűsítése, alternatív energiaforrások hasznosításának fejlesztése

Forrás:

Szegedi kistérség területfejlesztési koncepció (forrás http://www.kisterseg-szegedi.hu/files/7/teruletfejl_koncepcio.pdf, feltöltés 2009),Szegedi Kistérség Környezetvédelmi Program felülvizsgálata 2011 (<http://www.kisterseg-szegedi.hu/files/7/szegedi-kisterseg-kvprogram-2011-06.pdf>),

A Homokháti Kistérség Területfejlesztési Koncepciója 2014-2020,

A Kisteleki kistérség integrált területfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetgazdálkodási programja, 2006 (www.terport.hu),A Csongrádi kistérség integrált területfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetgazdálkodási koncepciója, 2006 (www.terport.hu),A Szentesi kistérség integrált területfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetgazdálkodási koncepciója, 2006 (www.terport.hu),A Hódmezővásárhelyi kistérség integrált területfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetgazdálkodási programja, 2006 (www.terport.hu)

Makó és térsége komplex területfejlesztési koncepciója, 1998

Makó és térsége gazdaságfejlesztési Program és stratégia, 1998

A Makói kistérség környezetvédelmi programjának felülvizsgálata, 2011-2016 (tervezet), 2011

HELYZETFELTÁRÁS

MELLÉKLETEK

3.7.3.b. melléklet LEADER közösségek Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáinak (HVS) célkitűzései és intézkedései

	célkitűzések	intézkedések			Vidéki szellemi és fizikai infrastruktúra, egészség-fejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek
		közlekedés fejlesztése	természeti Környezet- Vidéki környezet minőség javítása	helyi gazdaság fejlesztése	
a vásárhelyi vidék jövőjéért egyesület	<p>Élhetőbb, komfortos települések kialakítása</p> <p>Települések infrastruktúrájának fejlesztése</p> <p>Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése</p> <p>Természeti, kulturális és építészeti értékek védelme és bemutatathatóvá tétele</p> <p>Természeti adottságokra, illetve mezőgazdasági, kézműves hagyományokra épülő turisztikai szolgáltatásfejlesztés</p> <p>Minőségi szálláshelyek kialakítása</p> <p>Fenntartható gazdaságfejlesztés a KKV-k támogatásával</p> <p>Hozzáadott értéknövelés (helyben termelt termékek helyben történő feldolgozása)</p> <p>A térség értékeit népszerűsítő rendezvények lebonyolítása</p> <p>Megújuló energiaforrások felhasználásának elősegítése</p>	<p>A két település között az Útügyi Műszaki Előírásoknak megfelelő kerékpárhálózat kiépítése, kerékpárforgalmi létesítmények kialakítása, kerékpártámaszok, kerékpárparkolók, kerékpártárolók építése, pihenőhely kiépítése, forgalomtechnikai eszközök, forgalombiztonsági berendezések, létesítmények kiépítése (2)</p> <p>Mezőgazdasági utak építése, felújítása, bővítése, szélesítése a térség természeti értékeinek megközelítése és a tanyák elérhetőségének biztosítása érdekében (3)</p>	<p>Az érintett településeken támogatni kell az új közműves szennyvízelvezetési és -tisztítási rendszerek kiépítését, a meglévő szennyvízcsatorna rendszerek indokolt mértékű bővítését, illetve a szennyvíztisztító telepek korszerűsítését, legalább biológiai fokozatú tisztítás kiépítését, a szennyvíz-izapkezelés, hasznosítás fejlesztését, a közcsonnával gazdaságosan el nem látható területeken az egyedi szennyvízkezelés fejlesztését és a folyékony hulladék fogadó műtárgyak szennyvíztisztító telepi kiépítését (2)</p> <p>Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztésével megoldani az alacsonyan fekvő területek vízrendezését. Meliorációs, csapadékelvezető és gyűjtő rendszerek, valamint tározók kiépítése (3)</p> <p>Települési- vagy mikro térségi fűtő-, illetve erőművek és ellátó rendszerek létesítése megújuló energiaforrások (biomassza, nap- és szélenergia, valamint geotermikus energia), valamint mezőgazdasági melléktermékek energetikai célú hasznosításával, a termelt hő- és villamos energia értékesítése a vállalkozások, a lakosság és az önkormányzatok számára.</p>	<p>A biogazdálkodás beindítása, bemutató és oktató mintagazdaságok létrehozása, ahol megismerhetik az idelátogatók a hagyományos gazdálkodási formákat, a tanyasi életet, az ott használt eszközöket. A hagyományos állattartásba nevelt állatokra épülő állatsimogató kialakítása, valamint szintén ezekre épülő bioélelmiszer előállítás és értékesítése</p> <p>A falusi turizmus keretein belül minőségi szálláshelyek építése, és korszerűsítése a térségben, megfelelő szolgáltatásokkal és programokkal kiegészítve</p> <p>Támogatni szükséges a működő kis- és középvállalkozások munkahelyteremtést, illetve –megőrzést segítő fejlesztésre irányuló beruházásait, ingatlan- és technológia fejlesztéseit, eszközbeszerzéseit. Emellett az újonnan letelepedni szándékozó kis- és középvállalkozások munkahely-teremtő beruházásait is ösztönözni kell, valamint a működő mikro vállalkozások megerősödését és kis-vagy középvállalkozássá válását</p> <p>A helyi mezőgazdasági termékek feldolgozását, a hozzáadott értékének növelését, ezáltal jobb piaci pozícionálását lehetővé tevő beruházások (telephely kialakítás, bővítés-fejlesztés, infrastruktúra fejlesztés, eszköz- és gépbeszerzés) támogatása</p>	<p>A település megjelenésében szereppel bíró védettség alatt nem álló épületek, középületek, építmények külső felújítása (pl.: homlokzat, tetőszerkezet, nyílászárók korszerűsítése). A település környezetét és megjelenését javító kisléptékű infrastrukturális fejlesztések (pl.: közterületek rendezése, parkosítás, zöldfelületek megújítása, utcabútorok kihelyezése) (1)</p> <p>A természeti és épített örökség megőrzése, felújítása, és látogathatóvá tétele a kulturális értékek és természeti örökségek fennmaradása és bemutatathatóvá tétele miatt fontos és indokolt. A természeti értékek fennmaradását és bemutatathatóvá tételét célzó, és a épített örökség megőrzésére, felújítására és látogathatóvá tételére irányuló beruházások támogatása.</p> <p>A rendezvények marketingjének, összehangolásának javítása, erősítése. Valós adottságokra épülő új rendezvények szervezése és azok térségi szintű összehangolása. (Kerékpáros találkozó, székutasi süteményfesztivál, Kamilla fesztivál, Mártélyi kavalkád, Kérész-fesztivál, stb..)</p>
Alsó-Tisza vidék fejlesztéséért egyesület	<p>Falvak megújítása</p> <p>Vidéki örökség megőrzése</p> <p>Vállalkozásfejlesztés</p> <p>Turizmus fejlesztése</p> <p>Helyi agrár termékek feldolgozási, értékesítési lehetőségeinek megteremtése</p> <p>Kulturális és közösségi rendezvények megvalósításának támogatása</p> <p>Megújuló energiákra épülő fejlesztések megvalósítása</p>			<p>Helyi agrártermékek feldolgozásának és piacra jutásának támogatása(B1)</p> <p>Helyi termékbemutató és értékesítő helyek kialakításának támogatása (B1)</p> <p>Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése (F1)</p>	<p>Falumegújítás és –fejlesztés (D1)</p> <p>Vidéki örökség megőrzése (E1)</p> <p>Turizmushoz kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése (A1)</p> <p>Kulturális közösségi rendezvények szervezése (C1)</p> <p>Kulturális közösségi programokhoz kapcsolódó eszközök beszerzése (C2)</p>
déli napfény nonprofit kft.	<p>Helyi turizmus fejlesztése</p> <p>Helyi örökség megőrzése</p> <p>Helyi életminőség megóvása fejlesztése</p> <p>Gazdasági környezet fejlesztése</p>			<p>helyi termékek forgalmazásához illó terméktér LEADER polc kialakítása</p> <p>Bemutató gazdaságok támogatása a térségben</p> <p>Helyi termékek szolgáltatások fejlesztése</p> <p>A Déli Napfény Nonprofit Kft. tervezési területén innovatív megoldások támogatása</p>	<p>Települési rendezvények táborok támogatása</p> <p>Kulturális értékek megőrzése</p> <p>Települési média fejlesztése</p>
homokhátság vidékfejlesztési egyesület	<p>A helyi mezőgazdaság és a hozzákapcsolódó gazdasági ágak fenntartható, környezetbarát fejlesztése</p> <p>Településfejlesztés, településkép megújítás, speciális tanyai településforma megőrzése és megújítása</p> <p>Helyi identitástudat fejlesztése, a turizmus és alternatív jövedelemszerzés ösztönzése, közösségfejlesztés</p>		Víztakarékos öntözési rendszerek fejlesztése	<p>Piac képes helyi termékek előállítása, feldolgozása,és értékesítés ösztönzése</p> <p>Mezőgazdasági területek nem élelmiszeripari célú hasznosítása</p> <p>Helyi vállalkozásfejlesztési és infrastrukturális célok</p> <p>Turisztikai attrakciófejlesztés</p> <p>Turisztikai fogadókészség</p> <p>Tájjellegű vagy helyi adottságokhoz jól illeszkedő mezőgazdasági alapanyagokat élelmiszer vagy nem élelmiszer céllal és nem tömegtermékké feldolgozó kisüzemek kialakítása, fejlesztése</p> <p>Helyi termékek népszerűsítését értékesítését segítő beruházások támogatása</p> <p>Nem mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése</p> <p>Élelmiszeripari feldolgozás elősegítése, eszközbeszerzések</p>	<p>Épített helyi értékek és közösségi terek megőrzése, fejlesztése (turizmushoz kapcsolódó, vagy munkahely teremtéssel jár)</p> <p>Falu megújítás</p> <p>Tanyai intézmény és szolgáltatás-rendszer fejlesztése</p> <p>Tájjellegű ökológiai érték megőrzése (gazdasági célú hasznosítással)</p> <p>Térségi marketing tevékenység</p> <p>Hagyományörzés</p> <p>Fiatalkorú életminőségét javító beruházások támogatása</p> <p>Egészségmegőrzést, betegségmegelőzést, gyógyítást, sportot rehabilitációs foglalkoztatást szem előtt tartó fejlesztések támogatása</p>
maros-völgyi leader egyesület	<p>Szervezetek működésében erős koherencia kialakítása (főként önkormányzatok és civil szervezetek, hozzájuk fűzhetően vállalkozások), feladatok együttes ellátásának megszervezése, közösségi kezdeményezések támogatása</p> <p>Megnövelt vállalkozói aktivitás a lehető legszélesebb spektrumban főként mikro vállalkozások tekintetében, kiemelten: helyi termékek előállításában, értékesítésében (marketing eszközök támogatásával is), turisztikai fejlődés kiszolgálása nemcsak szálláshely létrehozásával, hanem háttér szolgáltatások fejlesztésével, szövetkezeti formula megteremtése, piac- és bolthálózat fejlesztése</p> <p>Kulturális-, történelmi- és kegyeleti emlékhelyeinek ápolása, rendezése, rehabilitációja</p>			<p>Turisztikai szálláshely növelés, fejlesztés, kialakítás (6.)</p> <p>Helyi- és helyben előállított termékek feldolgozóiparának fejlesztése (7.)</p> <p>Vállalkozások tevékenységének fejlesztése a kistérségi városokban (8)</p> <p>Vállalkozások tevékenységének fejlesztése a Marosvölgyi LEADER Egyesület tervezési területeinek falvaiban (10.)</p>	<p>Kulturális, sport és szabadidős célú terek kialakítása és fejlesztése (1)</p> <p>Szabadtéri rendezvények feltételeit biztosító fejlesztések (2.)</p> <p>Történelmi, kegyeleti emlékeink és épített környezetünk értékeinek ápolása (3)</p> <p>Civil szervezetek, egyházak eszközbeszerzése (4.)</p> <p>Marketing és e-marketing tevékenységek és kapcsolódó eszközbeszerzéseinek támogatása vállalkozások részére (5.)</p> <p>Lovas turisztikai attrakciók és rendezvények támogatása (9.)</p> <p>Az MVLE falvaiban található köztéri és főtéri épületek, épület komplexumok, terek felújítása, rehabilitációja (11.)</p>

Forrás:

Hódmezővásárhelyi Kistérség Helyi Vidékfejlesztési Stratégia „Kistérség-település-ember-gondolat”+LEADER, A Vásárhelyi Vidék Jövőjéért Egyesület (<http://vasarhelyert.eu/documents/HVS%20j%C3%B3v%C3%A1hagyott.pdf>)

„Európai Unióval az Alsó-Tisza Vidékért” Helyi Vidékfejlesztési Stratégia Felülvizsgálat 2011 (<http://www.also-tiszavidek.hu/site.php?id=33>),

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia, Déli Napfény Nonprofit Kft., 2011 <http://www.delinapfeny-hacs.hu/doc/HVS-Deli-NAPfeny-2011.pdf>

A Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata, 2011 (http://www.leader.homokhat.hu/files/HVS_20110526.pdf)

A Maros-völgyi LEADER Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája, 2011 (<http://www.marosvolgy.hu/templates/default/images/articles/file/HVS%202011%20aug%2016.pdf>)

3.7.3.c. melléklet Települések ágazati koncepciókkal, programokkal való ellátottsága (forrás:kérdőíves felmérés)

	Integrált strat/helyi stratégia.		városfej. vidékfej.		idegenforgalmi koncepció		környezetvédelmi program		szociális szolgáltatástervezési koncepció		intézményfejlesztési koncepció		gazd.fejlesztési/vállalkozásfejlesztési koncepció		közlekedési (közút/kerékpárút) koncepció		hulladékgyűjtési koncepció		egyéb helyi fejlesztési koncepció vagy program		Befektetés-ösztönzési stratégia		Megjegyzés (egyéb helyi fejlesztési konc. vagy program)
	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	
Algyó			2012	-	-	-	2004	2012	-	-	-	-	-	-	2009	-	-	-	2012	-			
Ambrózfalva*																							
Apátfalva*																							
Árpádhalom**																							
Ásotthalom	-	-	-	-	-	-	2009	2013	-	-	-	-	-	-	2011	2014	-	-	-	-			
Baks*																							
Balástya	-	-	-	-	-	-	2004	-	-	-	-	2010	-	-	-	-	-	2003 2005	-	-	-	Ifjúságpolitikai Lakásfejlesztési	
Bordány	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	2016	2011	2016				Fenntartható Fejlődés Helyi Programja	
Csanádalberti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2004	2013	-	-					
Csanádpalota	-	-	-	-	-	-	2004	2013	-	-	-	-	-	-	2004	2012	2007 2011	2013	-	-	-	2007-2017. évek Fejlesztési terve 2011-2014 Gazdasági programja	
Csanytelek	2011	2014	xxxx	-	2008	-	2011	2013	2011	2013	2005	2013	xxxx	-	2011	2013	2011	2013	xxxx			Településfejlesztési konc	
Csengele	-	-	-	-	-	-	2004	-	-	-	-	-	-	-	2006	-	2011 2009 2009	-	-	-	-	Fenntartható Fejlődés Helyi Programja Esélyegyenl. Prog Sportfejlesztési K.	
Csongrád*	2008	-	-	-	2007	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	-	-	xxxx	-	-	-	-		
Derekegyház	2009	2013	2012	2014	2008	2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Deszk	2011	-	-	-	2009	2012	-	-	-	-	-	-	-	-	2009	2012	2012 2009	2013 2015				Local Agenda 21 Sportkoncepció	
Dóc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2006	2012	-	-	-	-	-		
Domaszék	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2010	2014	-	-	2008	2013	-	-	-	-	-		
Eperjes**																							
Fábiánsebestyén**																							
Felgyő*															xxxx								
Ferencszállás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2004	2012	-	-	-	-	-		
Forráskút	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	-	-	-	-	-	-		
Földeák	-	-	-	-	-	-	2009	2014	-	-	-	-	-	-	2011	2016	2005	2015	-	-	-	Makói Kist. Informatikai str. és op. prog	
Hódmezővásárhely	2009	-	-	-	2012	-	-	-	-	-	2005	2013	-	-	2009	-	2006 2008 2006	-	-	-	-	Közoktatási Konc. Szakképzés fejlesztési terv Energetikai Stratégia	
Királyhegyes**																							
Kistelek*	2008	2013	2000	2011	2010	2015	2012	2017			2005	2008			2002						2012	2017	
Kiszombor	2010 2012	2014 2016	-	-	2003 2004M 2006SZ	2012 2011 2012	-	-	2009	2011	2010	2014	-	-	2004 2006	2010 2011	2012	2016	-	-			Local Agenda 21
Klárafalva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2004	2012	-	-	-	-	-		
Kövegy*																							
Kübekháza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Magyarcsanak*																							
Makó	2008	2013	2007	2015	2011	2014	2009	2012	-	-	-	-	-	2009	-	-	-	-	-	-	2012	2013	
Maroslele*																							
Mártély	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2003	-	-	-	-	-	-		
Mindszent	-	-	2002	2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2004	-	-	-	-	-	-		
Mórahalom	2008	2014	-	-	2003	2018	2005	2013	-	-	-	-	-	-	2004	2014	2011	2014				Local Agenda 21	
Nagyér**																							
Nagylak*															2004	2012							
Nagymágocs*															2004		2011	2013				Gazdasági Program 2011-2014	

HELYZETFELTÁRÁS

MELLÉKLETEK

	Integrált városfejl. idegenforgalmi koncepció		környezetvédelmi program		szociális szolgáltatástervezési koncepció		intézményfejlesztési koncepció		gazd.fejlesztési/vállalkozásfejlesztési koncepció		közlekedési (közút/kerékpárút) koncepció		hulladékgyűjtési koncepció		egyéb helyi fejlesztési koncepció vagy program		Befektetés-ösztönzési stratégia		Megjegyzés (egyéb helyi fejlesztési koncepció vagy program)		
	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA	KÉSZÍTÉS ÉVE	FELÜLVIZSGÁLAT MÓDOSÍTÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA			
Nagytőke**																					
Óföldrak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ópusztaszer	-	-	-	-	-	-	2009	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Öttömös	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	2014	2011	2015	-	Gazdasági program	
Pitvaros*																					
Pusztamérges	-	-	2006	2016	-	-	2006	2014	-	-	-	-	-	-	2004	2014	2011 2006 2009	2015 2016 2014	-	Gazdasági progr. Gyermek és ifj. esélyegyenlős	
Pusztaszer*	2011	2016			2008	2012								2011	2013						
Röszke	2011	-	-	-	2010	2014	-	-	-	-	2011	2015	-	-	2010	2015	2009 2005	2014 2013	-	Sportkoncepció Ifjúságpol. Konc.	
Ruzsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	2015	-	-	2011	2014	-	-	-	-	
Sándorfalva	-	-	-	-	-	-	2011	2013	-	-	-	-	-	-	-	-	2006 2009 2008	2016 2012 2013	-	Pallavicini terv Sportfejl. Konc. Közműv. és Közgy. K.	
Szatymaz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2004	-	2009 2009	2014 2014	-	-	Esélyeneni. Pr. Sportfejl. Konc.	
Szeged	2008	2009	2004	-	2009	-	-	-	-	-	2007	2007	-	2000	-	-	-	-	-	-	
Szegvár	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	2013	-	-	-	-	-	
Székkutas	-	-	-	-	-	-	2012	2018	2011	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Szentes	2009	-	2011	-	2008	2010	2004	2010	-	-	2011	-	-	-	2004	2007	2005 2005 2008	2009 2009 -	2010	Idősügyi Konc. Ifjúsági Konc. Sport Konc.	
Tiszasziget*																					
Tömörkény	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	2013	-	-	-	-	-	
Újszentiván*	2007	2014	-	-	2009	2014	-	-	-	-	2006	2014	2009	2014	2007	2012	2012	2014	-	Környezet áll. tájékoztató	
Üllés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zákányszék	-	-	2012	2017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2011	2017	-	-	-	-	
Zsombó*									2011		2011	2014	2011	2014	2008	2014	2012		2011	2014	Sportkoncepció

Megjegyzés: 2012.augusztus 13-i állapot (Kitöltési határidő: 2012. június 15. a kérdőíven megjelölt, a módosított: 2012. július 25.)

* a kérdőívet megnyitotta, a kitöltés hiányos vagy kitöltetlen, nem lezárta

** nem nyitotta meg a kérdőívet

3.8.a. melléklet Marketing stratégiai célok és programok

fejlesztési prioritások	stratégiai marketing célok	Marketing programok
Csongrád megye nemzetközi és országos versenyképességének javítása a külső kapcsolatok bővítésével, folyamatos megújulásra képes stabil gazdasági és társadalmi környezet megteremtésével	<p><i>1. Általános marketing stratégiai célok</i></p> <p>1. Csongrád megye váljon egységes szellemi bázis által összefűzött egységgé</p> <p>2. Csongrád megye játsszon kiemelkedő szerepet a Dél-Alföldi régió életében</p> <p>3. A Megyei Területfejlesztési Tanácsban képviselt szervezetek tegyenek erőfeszítéseket arra, hogy javítsák a kiemelt célcsoportok – itt élők és dolgozók elégedettségét és komfortérzetét megyei piacbefolyásolás révén</p>	<p>1. Megyei arculat- és identitásteremtő rendezvények rendezése, támogatása</p> <p>2. Regionális vezető szerep kommunikációs programja</p> <p>3. Lakossági, gazdasági és civil szervezeti célcsoportok elégedettségének közvélemény-kutatásra épített szolgáltatásmarketing programja</p>
I. A megye gazdasági szerkezetének megújítása II. A gazdasági kapcsolatok élénkítése	<p><i>2. Stratégiai marketing célok a megye gazdaságfejlesztésében</i></p> <p>1. A megye országos és nemzetközi ismertségének és elismertségének fokozása, a megyei identitástudat erősítése</p> <p>2. A megyei idegenforgalom és turizmus komplex marketing rendszerének kialakítása.</p> <p>3. Tőkebeáramlás elősegítése az ipari és a megye gazdaságának dinamizálása céljából</p> <p>4. A megye gazdasági szerkezetét megújító termelés térnyerésének ösztönzése</p> <p>5. Csongrád megye komplex vidékfejlesztése és agrárgazdasága integrálódásának elősegítése az Európai Unióba</p>	<p>1. Szervezet létesítése a megye összehangolt gazdasági, kulturális, és kereskedelmi potenciáljának feltárására, értékesítésére</p> <p>2. A megye idegenforgalmi imázsának erősítése, az ágazati előnyök marketing kommunikációja</p> <p>3. Összehangolt program a megye gazdasági, kulturális, és kereskedelmi potenciáljának értékesítésére</p> <p>4. Kedvezőbb megyei befektetői környezet kialakítása</p> <p>5. Megyei befektetői marketing program</p> <p>6. Az agrárágazati és vidékfejlesztési források megszerzésének elősegítése</p> <p>7. Magántermelők és szövetkezeteik termelési kultúrájának korszerűsítésének marketing kommunikációs támogatása</p> <p>8. A megye jelentős biológiai, illetve mezőgazdasági kutató bázisaiban található szellemi potenciál hasznosításának,</p> <p>9. A megyei lakosság identitás tudatának erősítése, a gazdasági és civil önszerveződés szereplők</p> <p>10. A megye lakosságának az EU csatlakozásra vonatkozó felvilágosítása, gazdasági racionalitáson alapuló szemléletformálása</p>
I. A megye legyen a régió súlypontja az oktatás az egészségügy és a kultúra területén! II. Épüljön ki hatékony struktúra a középszintű oktatásban és az egészségügyi ellátásban! III. Biztosítani a megye egész területén a megfelelő szintű alapellátást IV. Megvalósítani a maximális foglalkoztatást	<p><i>3. Stratégiai marketing célok a differenciált és összehangolt emberi erőforrás gazdálkodás területén</i></p> <p>1. A megye oktatási karakterének összehangolt formálása, a tudástöke növelése a térségben</p> <p>2. A megyei egészségügyi és szociális ellátási rendszer image-ének növelése</p> <p>3. A megyei kulturális intézményrendszer és a civil szféra erősítése</p>	<p>1. Az egészségügyi és szociális ellátás szerepének átértékelése</p> <p>2. Az iskolarendszerű alapképzés megyei szintű formálása és összehangolása</p> <p>3. A megye potenciális oktatási erőforrásainak és a munkahelyi képzés összhangjának megteremtése</p> <p>4. A megye felnőttképzési rendszerének bemutatása a lakosságnak</p> <p>5. Alkalmazott kutatási potenciál, innovációs készség fejlesztése</p> <p>6. A migráció, vándorlás megyére gyakorolt árnyékhatásának csökkentése</p> <p>7. A megyei kulturális intézményrendszer, és a civil szféra megerősítésének előmozdítása</p>
I. Eurorégiós és más nemzetközi kapcsolatok erősítése II. A Dél-Alföldi Régió megszilárdítása tudatos megyei szerepvállalással III. A kistérségi együttműködések fejlesztése, társadalmisítása	<p><i>4. Stratégiai marketing célok Csongrád megye kapcsolatrendszere területén</i></p> <p>1. Alapos piacszegmentáció és célcsoport szelektálás után markáns megyei megjelenés a nemzetközi piacokon.</p> <p>2. Kiemelkedő megyei szerepvállalás a Dél-Alföldi Régió életében</p> <p>3. A megyei jogú városokkal a megye kapcsolatának látványos együttműködésé váló fejlesztése</p> <p>4. Az önkéntes és/vagy aktívan működő kistérségek és kistérségi társulások támogatása, együttműködéseik erősítése</p> <p>5. A politikai és igazgatási szervezetek, valamint a gazdasági élet kapcsolatának erősítése.</p> <p>6. A települések és más szervezetek politikai indíttatású nézetkülönbségeinek csökkentése</p>	<p>1. A hazai és nemzetközi megjelenések, vásárok, kiállítások, konferenciák valamint látogatások tudatos tervezése és eredményeik értékelése</p> <p>2. Együttműködési formák megszilárdítása a Megyei Önkormányzat és a Területfejlesztési Tanács kezdeményezésére a települések és a megye között különös tekintettel a megyei jogú városokra</p> <p>3. Kistérségi együttműködési adatbázis és támogatási kódex szerkesztése és működtetése</p> <p>4. Gazdasági partnerségi program a megye vállalatai és vállalkozói felé.</p>

fejlesztési prioritások	stratégiai marketing célok	Marketing programok
I. A megyei gazdaság szerkezetének környezeti szempontú megújítása II. A turizmus környezeti szempontú fejlesztése III. Egészséges emberi környezet biztosítása	<p>5. Stratégiai környezeti marketing célok</p> <p>1. A lakosság fogyasztói szokásai a környezetbarát fogyasztás irányába mozduljanak el, mint a vásárlások megtervezésekor, mind pedig a fogyasztást kísérő hulladékokkal való bánásmód tekintetében</p> <p>2. Az erőforrások környezetbarát felhasználásának ill. a katasztrófák kezelésének ne legyen akadálya sem a lakossági, sem pedig a döntéshozói tájékoztatatlanság</p> <p>3. A megyében található védett és védelemre érdemes természeti és művi látványosságok jelentőségének széles körű megismertetése segítse elő a megye turisztikai vonzerejének hatékonyabb bemutatását</p> <p>4. Az ipari termelés környezeti szempontból is lépést tudjon tartani a technológiai fejlődéssel</p> <p>5. A mezőgazdasági tevékenység és a területhasználat a változások ellenére is a környezetre érzékeny módon folyjon, azaz a gazdasági kényszerhelyzetek minél kevesebb környezeti terheléssel járjanak együtt</p> <p>6. Az EU elvárásainak megfelelő szintű környezeti szolgáltatások megteremtése a lakosság aktív közreműködésével, probléma-mentesen mehessen végbe</p>	<p>1. Környezeti információk hatékony cserélődésének elősegítése</p> <p>2. Környezetbarát mezőgazdasági tevékenység ösztönzése</p> <p>3. Környezetkímélő ipari tevékenység ösztönzése</p> <p>4. A tiszta környezet, mint turisztikai érték</p> <p>5. A lakosság szerepvállalása a környezetvédelemben</p>

Forrás: Csongrád megye marketing stratégiája és operatív programja, 2000 (<http://192.168.0.7/kulso/tft/marketingpr.pdf>)

3.8.b. melléklet Települések tervellátottsága (forrás:kérdőíves felmérés)

	Településfejlesztési koncepció		Településrendezési terv	
	Készítés éve	Felülvizsgálat, várható módosítás éve	Készítés éve	Felülvizsgálat, várható módosítás éve
Algyő				
Ambrózfalva*			1993	
Apátfalva*				
Árpádhalom**				
Ásotthalom	-	-	2006	2012
Baks*				
Balástya	2005	2010	2005	2010
Bordány	2012	2017	2012	2017
Csanádalberti	-	-	1993	-
Csanádpalota	2005	2015	2007	2017
Csanytelek	2011	2014	2005	2012
Csengele	2004	-	2008	-
Csongrád*	2003	-	2005	-
Derekegyház	2006	2014	2006	2014
Deszk	2003	2011, 2012	2006	2012-
Dóc	-	-	2009	-
Domaszék	2012	2017	2012	2017
Eperjes**				
Fábiánsebestyén**				
Felgyő*	2007		xxxx	
Ferencszállás	-	-	2007	2012
Forráskút	2003	-	2005	-
Földeák	2003	2013	2004	2013
Hódmezővásárhely	2007	2020	2000	-
Királyhegyes**				
Kistelek*	2004	2013	2004	2012
Kiszombor	2002	2010	2002	2011
Klárafalva	-	-	2007	2012
Kövegy*				
Kübekháza	-	-	-	-
Magyarcsanak*				

	Településfejlesztési koncepció		Településrendezési terv	
	Készítés éve	Felülvizsgálat, várható módosítás éve	Készítés éve	Felülvizsgálat, várható módosítás éve
Makó	2003	2015	2006	2015
Maroslele*				
Mártély	-	-	2002	2010m
Mindszent	2009	-	2009	-
Mórahalom	2003	2014	2009	2014
Nagyér**				
Nagylak*	2004	2019		
Nagymágocs*	2006	2012	2006	2012
Nagytőke**				
Óföldsék	2005	2015	2007	2017
Ópusztaszer	-	-	2011	-
Öttömös	2005	2015	2006	-
Pitvaros*				
Pusztamérges	2004	2014	2004	2014
Pusztaszer*	2010	2014	2009	2014
Röszke	2011	2014	2009	-
Ruzsa	2005	2014	2005	2014
Sándorfalva	2008	2015	2004	2015
Szatymaz	2007	2013	2007	2013
Szeged	2007	2012	2012	-
Szegvár	2004	-	2010	-
Székkutas	2011	2014	2004	-
Szentes	2005	-	2009	-
Tiszasziget*			2004	2013
Tömörkény	-	-	2005	2013
Újszentiván*	2007	2012	2004	2014
Üllés	2009	2014	2009	2014
Zákányszék	2011	2025	2001	2012
Zsombó*	2011	2014	2004	-

Megjegyzés: 2012. augusztus 13-i állapot (Kitöltési határidő: 2012. június 15. a kérdőíven megjelölt, a módosított: 2012. július 25.)

* a kérdőívet megnyitotta, a kitöltés hiányos vagy kitöltetlen, nem lezárt

** nem nyitotta meg a kérdőívet

4.2.1.a. melléklet: Üzleti szféra fejlesztési elképzelései 2014-2020 (forrás: Csongrád Megyei Önkormányzat kérdőíves felmérése alapján)

Vállalkozás neve	székhelye	Fő tevékenységi köre	Fejlesztési elképzelések	Problémák
Automechanika Kft.	Domaszék	szállítmányozás	Nem tervez fejlesztést	Jogi és pénzügyi környezet kiszámíthatatlansága Drága hitelek Belső piac hiánya
Compugroup EGA-TRADE Kft.	Szeged	számítástechnika	Nem tervez fejlesztést	Beszűkült piac Magas adóterhek A szektorsemmleges vállalalkozási elvek abszolút nem érvényesülnek Közbeszerzési rendszer működése Magas banki költségek
Csanád Pharma Gyógyszerkereskedelmi Kft.	Szeged	gyógyszerkereskedelem	Nem tervez fejlesztést	Jelentős állami megszorítások a kereskedelem területén
DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	erdőgazdálkodás	Évi 300-400 ha erdő telepítése	-
Délalföldi Kertészek Szövetkezete	Szentes	zöldség, gyümölcs nagykereskedelem	A termelés integrálásával újabb tagok felvétele Technikai, technológiai fejlesztéseinek segítés továbbadása Zöldségforgalmazás növelése A csomagolt termékek arányának további növelése A TÉSZ-ek közötti további együttműködés elősegítése	Bürokratikus pályázati rendszer Szakképzett munkaerő hiánya Feketegazdaság jelenléte
EDF DÉMÁSZ Zrt.	Szeged	villamos energia-elosztás, -kereskedelem	Hálózatfejlesztés További biogáz üzemek létesítése	Kiszámíthatatlan jogi környezet Hosszú engedélyeztetési eljárások Kevés szakképzett munkaerő Szélsőséges időjárás Átgondolatlan erdőtelepítések
Euromenedzser Tanácsadó és Képzési Központ Kft.	Szeged	gazdaság- és üzletfejlesztési tanácsadás	Infokommunikációs infrastruktúránk és ehhez kötődő tevékenységfejlesztés Csongrád megye infrastruktúrájának, erőforrásainak népszerűsítése A területfejlesztésben élenjáró tudományos műhelyekkel történő szakmai együttműködés	Erőforrásokhoz való hozzájutás Menedzsmen tapasztalat hiánya
Fém-Vill-Ép-Tech Kft.	Mindszent	építőipar	Telephelyfejlesztés	Fizetési határidők be nem tartása
Gálné Nagy Ildikó E.V.	Algyő	népi iparművészet	Műhelyfejlesztés, turistabarát környezet megteremtése érdekében	Infrastrukturális hiányosságok (mellékutcák útminősége, parkolási lehetőség), munkaerő alkalmazásának magas terhei
Hungaromed Kft.	Szeged	menedzsmen klaszter	Vállalatirányítási rendszer bevezetése	Infrastrukturális hiányosságok (szegedi nemzetközi repülőtér hiánya)
Iparos Kft.	Szeged	fémszerkezetek gyártása	Infrastrukturális jellegű beruházások (gépbeszerzés)	-
Johnsign Dekor Kft.	Szeged	reklám	Saját iroda, gépfejlesztés	Magas adóterhek
LIMIT Tanácsadó és Vagyonértékelő Kft.	Szeged	vagyonértékelés	Nem tervez fejlesztést	-
Majoros International Kft	Szeged	kiállítások szervezése, tervezése, lebonyolítása	Kereslet esetén kapacitásbővítés	Intézményi együttműködési kapcsolatok hiányosságai Lokális szintű kereslet hiánya
Márta Dániel E.V.	Szeged	élelmiszer kereskedelem	Budapesti üzlet nyitása személyzettel	Magas ingatlanbérleti díjak
Medicor Meditú Kft.	Makó	sebészeti varrótűgyártás	Új technológia bevezetése, profit megduplázása	Bürokratikus környezet

Vállalkozás neve	székhelye	Fő tevékenységi köre	Fejlesztési elképzelések	Problémák
ÓNTE Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.	Ópusztaszer	múzeumi tevékenység	A park folyamatos látogatóbarát fejlesztése Szolgáltatások bővítése: hagyományőrző tevékenység interaktívvá tétele, új rendezvények Szabadidős tevékenységek kialakítása	Forráshiány Közlekedési infrastruktúra hiányosságai Hasonló profilú piaci szereplők önálló piacra lépése gyenge marketinggel
Orcsik Műhely Kft.	Szeged	autójavítás	Gépek korszerűsítése, új alkalmazottak	Gyér fizetőképes kereslet Szakmunkás képzés támogatásának hiánya
Paragi Sándor E.V.	Sándorfalva	Élelmiszer kiskereskedelem	Alkalmazottak számának növelése	Magas foglalkoztatási terhek
PICK SZEGED Zrt.	Szeged	húsipar	A Pick Szeged Zrt. a jelenlegi sertés vágási és darabolási tevékenységét a jövőben el kívánjuk különíteni a feldolgozástól. A társaság célja, hogy a jelenleg működő 4 továbbfeldolgozó üzemet hosszú távon egy üzembe integrálni, de ez csak hosszú távon képzelhető el. A hosszú távot az indokolja, hogy a társaságnak van olyan létesítménye is, amely - a közelmúltban végrehajtott beruházások révén - várhatóan középtávon is versenyképes marad. A jövőben üzemszerkezetet befolyásolni fogják a Maros utcai üzemre vonatkozó - csak a későbbekben esedékes - döntések is, mivel ezen üzem ipartörténeti jelentőséggel is bír.	Vízminőség, valamint a magas rendelkezésre állási díj Az üzemek közel kerültek a lakóövezethez (nem megfelelő tervezés), problémát okoz a zaj - és füstterhelés
PROKO Kft.	Szeged	idegenforgalom	Más városokban irodanyitás Táv munka szerepének erősítése Internetes értékesítés erősítése	Bevásárló központok, multinacionális vállalatok kizorító hatása
RENDEZVÉNYHÁZ Nonprofit Kft.	Szeged	rendezvényszervezés	A térség civil kapcsolatrendszerének feltérképezése és elemzése Vállalkozásfejlesztési tevékenység, információszolgáltatás a térség kis-és középvállalkozói számára Településtörténeti kutatások koordinálása és megindítása, kiadványok készítése Pályázati tanácsadás, nemzeti pályázati rendszerek és európai uniós pályázatok területén egyaránt	Intézmény finanszírozása Infrastrukturális problémák (épület állaga)
Rosmarin Kft.	Mártély	tisztítószergyártás	Termelési kapacitás négyszeresére bővítése, 20 új alkalmazott felvételével	Infrastruktúra teljes hiánya Növekedést akadályozó adminisztratív korlátozások
Siposné Magony Mária E.V.	Szeged	oktatás	Nem tervez fejlesztést	Központi (állami) finanszírozás besűkülése
Susán Kft.	Hódmezővásárhely	műszaki kereskedelem és gépgyártás	Klaszterekkel való kapcsolattartás, közös termékfejlesztés	A fizetőképes kereslet csökkenése, az elvonások növekedése, körbetartozás
SZEGEDFISH Kft.	Szeged	halászat, tógazdálkodás	Meglévő 2000 ha-os halastórendszer korszerűsítő felújítása	-

Vállalkozás neve	székhelye	Fő tevékenységi köre	Fejlesztési elképzelések	Problémák
Szegedi Paprika ZRt.	Szeged	hús- baromfi hús készítmények gyártása	Megújuló energia felhasználása. Gépek folyamatos korszerűsítése A logisztikai-raktározási tevékenységünk korszerűsítése	Folyamatosan növekvő minőségi elvárások Vevői igények ingadozása Az esetleges olcsó import termékek megjelenése Stratégiai fontosságú gépek meghibásodása Gazdasági környezet állandó változása
Tisza-Marosszögi Vízgazdálkodási Társulat	Hódmezővá sárhely	Közcélú vízgazdálkodási létesítmények működtetése, fejlesztése, vízkárelhárítás, vízi létesítmények tervezése, építése	Belterületek és külterületi belvíz biztonságának növelése Meglévő szivattyútelepek korszerűsítése, csatornák vízszállító képességének növelése, üzemeltetési költségek csökkentése Víz megtartási céllal tározóépítés. Belvíz csatornák működési területének növelése Öntözhető területek kétszeresre növelése Tisztított szennyvizek megtartása, újrahaszonítása	Forráshiány Uniós támogatásoknál magas önerő Jogi hiányosságok Gyenge közérdek érvényesítés Infrastruktúra rendezetlensége
Tisza Volán Zrt.	Szeged	közösségi közlekedés	Intermodális Regionális Személyszállítási Központ építése Szegeden Jármű megújítási program (autóbuszok vásárlása) Műszaki telep építése Hódmezővásárhelyen Jármű fedélzeti rendszerek telepítése	Szabályozási környezet részbeni hiányossága Ellátási felelősségi környezet kialakítása Beruházás igényes infrastruktúra Magas üzemeltetési költségek Finanszírozás részben megoldatlansága
TRANSCOMMERS Kft.	Szeged	elektronikai alkatrészgyártás	K+F részleg létrehozása, 5 mérnök alkalmazásával	Stabil internet kapcsolat hiánya Nem megfelelően képzett munkaerő nyelvtudás tekintetében
Traum Dental Kft.	Szeged	fogtechnika	Rendelő felújítás További munkaerő alkalmazása kereslet esetén	Fizetőképes kereslet
Váll-Ker Kft.	Makó	fémkandalló gyártás	Telephely és géppark fejlesztés	Kevés szakképzett munkaerő

4.2.2.a. melléklet: Az önkormányzatok fejlesztési elképzelései 2020-ig (forrás: települési kérdőívek)

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		forrásigény (eFt)
	fejlesztés témája	megnevezés	
Szeged és térsége			
Szeged	Turisztikai fejlesztések	A Tisza belvárosi szakaszának rendezése	előkészítés után meghatározható
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Déli Tisza-híd, Makó irányában megvalósítandó tram-train tiszai átvezetése (közös közúti-vasúti híd, megvalósíthatósági tanulmánya 2013-ban elkészül)	előkészítés után meghatározható
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Trolibusz-közlekedés fejlesztése, az Elektromos Tömegközlekedés fejlesztése Nagyprojekten belül 10+3 db trolibusz beszerzése folyamatban, a járműflotta korszerűségéhez további járművek beszerzése; fedélzeti jegyérvényesítő készülékek egységesítése	előkészítés után meghatározható
		Új intermodális autóbusz-pályaudvar építése, a helyközi és a helyi autóbusz-forgalom elkülönítése A Mars térről kikerülő helyközi pályaudvar új helye az Indóház tértől keletre eső terület lehet	előkészítés után meghatározható
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Biopolisz Park egészségügyi, tudományos-kutatási, oktatási célú intézmények és kiszolgáló építményei elhelyezése, közúti kapcsolatok kiépítése, közműhálózatok kapacitásának növelése és nyomvonalainak fejlesztése	előkészítés után meghatározható
	Innováció, K+F	Óthalom - ELI Tudásváros közműellátottsága kapacitásának bővítése, "északi" elkerülő út építése, régészeti park kialakítása	előkészítés után meghatározható
Algyő	Turisztikai fejlesztések	Fürdőfejlesztés, szálláshelybővítés, kishajókikötő kialakítása, lovasturizmus fejlesztés, kalandpark kialakítása	3 000 000
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Szakorvosi rendelők kialakítása	100 000
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Faluház bővítése, egészségház korszerűsítése	200 000
	Épületenergetikai fejlesztések	Napelemes rendszerek telepítése az önkormányzati intézményekre, hőszigetelés, nyílászárók cseréje	500 000
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Bölcsődefejlesztés	50 000
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Konyhabővítés (szabadidőközpont)	300 000
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Bekötőút (47-es út és Algyő között), belterületi kerékpárút-hálózat	100 000
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Összekötő út szélesítése, szilárd burkolatú út építése, belterületi utak aszfaltozása	300 000
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Geotermikus energia hasznosítása önkormányzati intézmények fűtésére	650 000
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízhálózatra nem kötött ingatlanok bekötése a szennyvízhálózatra	55 000
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvíz- és csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítése	400 000
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás fejlesztése	30 000
Deszk	Turisztikai fejlesztések	A faluház – szerb ortodox hitéleti és kulturális központ bővítése, kapcsolódó rendezvénytér létrehozása; helytörténeti múzeum kialakítása, a település főterének rekonstrukciója	95.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	A faluház belsőépítészeti rekonstrukciója, a mozi gépészeti felújítása	103.000,-
	Akadálymentesítés	Idősek napközi otthonának teljes körű akadálymentesítése.	15.000,-
Deszk	Épületenergetikai fejlesztések	Sportcsarnok, polgármesteri hivatal, faluház és idősek napközi otthonának energetikai felújítása, alternatív energia hasznosítással	320.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Újszegedet és Deszket összekötő út megépítése	120.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Deszk	Közösségi közlekedés fejlesztése	A Deszk–Szeged helyközi buszközlekedés útvonalának bővítése, új megállóhelyek építése; szegedi helyi járatos buszok kivétele Deszkre	80.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	A 43-as út mentén ipari park létrehozása.	50.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Solar telep létrehozása intézményi, lakossági ellátásra	1.500.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízhálózat bővítése	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Csapadékvíz elvezető hálózat III. ütem megépítése	175.000,-
Dóc	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségügyi központ kialakítása	4-5.000,-
	Akadálymentesítés	Orvosi rendelő akadálymentesítése	100,-
Kübekháza	Turisztikai fejlesztések	Ifjúsági szálláshely és oktatási központ kialakítása	60.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Új művelődési ház építése	100.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Intézmények fűtőkorszerűsítése megújuló energia felhasználásával	100.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Magyar-román-szerb hármashatárhoz szilárd burkolatú út építése	100.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Településrendezési terv készítése	8.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Bel-és külterületi belvíz elvezető csatornahálózat felújítása	50.000,-
Sándorfalva	Turisztikai fejlesztések	Szabadidőpark szolgáltatásainak továbbfejlesztése (infrastruktúra, aktív turisztikai létesítmények, fogadási feltételek fejlesztése, ifjúsági tábor létesítése); szálláshelyek, falusi turizmus promóciója, bekapcsolásuk a hagyományőrző rendezvényekbe	800.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	További házi orvosi körzet kialakítása, önálló gyermekorvosi körzet és szakorvosi ellátások kialakítása	50.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Óvodai tagintézmények számának csökkentése, a súlyponti helyeken lévő intézmények korszerűsítésével és bővítésével	200.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Az önkormányzati intézményekben a villamosenergia kiváltására napenergia hasznosítása; egyéb megújuló energiatermelő berendezések fűtőkorszerűsítése, ill. az épületek energetikai korszerűsítése	1.000.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Forgalomszabályozás, 30-as övezetek és körforgalmak kialakítása	100.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	A piac területén piaccsarnok építése	200.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A belterületi csapadékvíz-elvezető rendszerének teljes rekonstrukciója	1.500.000,-
Tizzasziget	Turisztikai fejlesztések	Tisza-parti üdülőkörzet fejlesztése, túrakikötő kialakítása	100.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Járóbeteg szállítás kialakítása	35.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Önkormányzat tulajdonába kerülő laktanyaépület hasznosítása szociális célra (idősek otthona, gyermekotthon)	300.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Napenergia hasznosítása önkormányzati épületeken	150.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Helyi szolgáltatási központ kialakítása	50.000,-
Tizzasziget	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Helyi szolgáltatási központ kialakítása	50.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Szociális szövetkezet kialakítása	40.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Tizzasziget elkerülő út megépítése	1.000.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Tizzasziget Térvár közötti útszakasz felújítása	150.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Mezőgazdasági és ipari inkubátorház kialakítása, az országhatár közelében található elhagyott régi ipari területek hasznosítása	400.000,-
	KKV-k támogatása	Inkubátorház és szolgáltatásainak fejlesztése	400.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Tiszasziget	Innováció, K+F	Szegedhez kapcsolódóan innovációs alközpont kialakítása	150.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Napelemes rendszerek fejlesztése	400.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvíz hálózati rendszer korszerűsítése	300.000,-
	Árvízvédelmi fejlesztések	Gátórházhoz vezető út felújítása	200.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Meglevő homokbánya területén helyi jelentőségű tároló kialakítása, csapadékvíz elvezető rendszer felújítása	400.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági park kialakítása, szolgáltatásfejlesztés	300.000,-
Újszentiván	Turisztikai fejlesztések	Turisztikai attrakciók fejlesztése (lovak, kerékpáros turisztika összekötése helyi adottságokkal)	150.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Idősek Szociális otthonának megépítése, Művelődési Ház építése	900.000,-
	Akadálymentesítés	Közütemények akadálymentesítése	60.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Polgármesteri Hivatal, Szociális bérlakások, Sportcsarnok, Óvoda épületenergetikai korszerűsítése	550.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Helyi foglalkoztatás elősegítése a helyben termelt zöldségek és gyümölcsök feldolgozásával, illetve tüzelőanyag gyártó létrehozása	200.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kerékpárút hálózat bővítése	110.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	43104. számú út rekonstrukciója	1.200.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park/terület létrehozása a szükséges infrastruktúra kialakításával	600.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Középületek napkollektorral és napelemmel való ellátása a költséghatékony működés elérése érdekében	150.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Dél-Nyugat Lakópark szennyvízkezelésének megoldása új hálózat kiépítésével	120.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvíz- és csapadékvíz elvezető rendszer bővítése a település fennmaradt részén	200.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági utak fejlesztése, elkerülő-sárrázó utak létrehozása és felújítása	140.000,-
Homokhátság			
Mórahalom	Turisztikai fejlesztések, kapcsolódó létesítmények, szolgáltatások	Mozgásszervi fogyatékkal élő személyek igényeihez igazított turisztikai szolgáltatások, akadálymentesítés a falusi turizmus területén	100.000,-
		Négycsillagos wellness és konferencia szálloda kialakítása a mórahalmi Termálfaluban	5.000.000,-
		Háromcsillagos Thermál Hotel és Étterem kialakítása a mórahalmi Termálfaluban	400.000,-
		Termálfalu kiépítése	3.200.000,-
		Gasztrofesztivál	1.000,-
		Közművelődési és népművészeti találkozó	1.000,-
		Lovaturizmus infrastruktúrájának további fejlesztése	200.000,-
		Babamúzeum létrehozása	300.000,-
Betyárpanoptikum kialakítása	300.000,-		
Mórahalom	Turisztikai fejlesztések, kapcsolódó létesítmények, szolgáltatások	"Bunkerturizmus" (a településen található bunkerek turisztikai célú hasznosítása, beillesztése a meglévő turisztikai kínálatba)	150.000,-
		Új bivalyrezervátum kialakítása a Tanaszi semlyék területén	150.000,-
		Meglevő bivalyrezervátum fogadótereinek bővítése, látogatóközpont kialakítása	150.000,-
		Colosseum Hotel bővítése	1.000.000,-
		Smart City szolgáltatás létrehozása	50.000,-
		Szélessávú internet-szolgáltatás kiépítése	200.000,-
		Térségi televízió létrehozása, működtetése	200.000,-
		Gyógyfürdő komplex gyógyhelyé fejlesztése	1.000.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Mórahalom		Szerb-román kulturális központ létrehozása	1.000.000,-
		Sportinfrastruktúra fejlesztése: öttusa versenyek tartására alkalmas sportcsarnok kialakítása az új sporttelepen, továbbá tenispálya, kosárlabdapálya, squashpálya, extrém sportok űzésére alkalmas pályák (gokart, gördeszka, szabadidőpark) kiépítése	1.500.000,-
		Kegyeleti park kialakítása	300.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése (komplex fürdőgyógyászat, rehabilitáció)	70.000,-
		Egészségfejlesztési Iroda kialakítása	125.000,-
		Sürgősségi betegellátás feltételeinek fejlesztése	300.000,-
		Új gyógymedence kialakítása, valamint rehabilitációs kezelők és pihenőtér	118.000,-
		Egynapos sebészet kialakítása	100.000,-
		Telediagnosztika fejlesztése (Röntgen beszerzése)	65.700,-
		Céltámogatásból sürgősségi egészségügyi gép-műszer beszerzés	12.538,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Egyes intézmények, továbbá önkormányzati tulajdonú többszintes épületek energetikai korszerűsítése	160.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Játszóház kialakítása	48.000,-
		Óvoda épületének teljes akadálymentesítése (lift, mozgáskorlátozott WC kialakítása, burkolatcsere, rámpa építés)	16.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Tanyai idősek klubja építése Mórahalom külterületén	64.000,-
		Idősgondozás feltételrendszerének kiépítése: Idősek Otthona kialakítása	1.500.000,-
		Házi szociális ellátórendszer fejlesztése	50.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Szerb-magyar foglalkoztatási paktum	20.000,-
		Helyi szakemberek képzése, foglalkoztatása	49.000,-
		Szociális szövetkezet keretében munkahelyteremtés	18.000,-
		Táv munka informatikai, képzési feltételeinek kialakítása	50.000,-
		Szakképzés (szakmunkásképzés) feltételeinek megteremtése	150.000,-
		Határon átnyúló együttműködés keretében foglalkoztatás bővítés	35.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Zákányszék és Mórahalom között kerékpárút építése	400.000,-
		Mórahalom Nagyszéksős-tói Kulcsosháztól a Röszei úti felüljáróig kerékpárút építés	250.000,-
		Kissori úti kerékpárút folytatása Ásotthalom határátkelőig	400.000,-
		István király úti kerékpárút rekonstrukciója	50.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Egyes belterületi utak aszfaltozása, felújítása, sétány kiépítése 2012-2013 között	300.000,-
		Madarász-tói út kiépítése 2020-ig; a Mórahalom–Ruzsát összekötő földút aszfaltburkolattal történő kiépítése 2020-ig"	200.000,-
		Szeged–Pálcs vasútvonal fejlesztése Mórahalom és Ásotthalom érintésével	60.000.000,-
		Épített és természeti örökség részét képező, illetve helyi védett objektumok, továbbá turisztikai érdeklődésre számot tartó objektumok megközelítését szolgáló külterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása	2.000.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A külterületi főgyűjtő és települési összekötő utak kimérése, javítása, karbantartása	100.000,-
		Külterületi útkarbantartás és fasor karbantartás eszközparkjának bővítése 2012-2013 között	70.000,-
Madarász-tói út kiépítése 2020-ig		200.000,-	
A Mórahalom–Ruzsa összekötő földút aszfaltburkolattal történő kiépítése 2020-ig		800.000,-	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Mórahalom	Közösségi közlekedés fejlesztése	A közösségi közlekedés feltételrendszerének integrált fejlesztése 14 településen	600.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park infrastruktúra-fejlesztése (ivóvíz-vezetékek, szennyvíz-csatornák, tűzoltóvíz-vezeték, csapadékcatornák, szerelőcsarnok); területének bővítése a rendezési tervben kijelölt területekkel; új vállalkozói inkubátor csarnok létesítése	500.000,-
		Ipari park bővítése a rendezési tervben kijelölt területekkel	500.000,-
		Új vállalkozói inkubátor csarnok létesítése	600.000,-
		Nyomda létrehozása	100.000,-
		Új gazdasági terek kialakítása, vásártér rekonstrukciója, piactér bővítése	500.000,-
	KKV-k támogatása	Kedvező befektetési környezet kialakítása az ipari park üzemeltetése révén	50.000,-
		Hitelszövetkezet megalakítása	500.000,-
	Innováció, K+F	Gyógyvíz hatásainak kutatása	20.000,-
		A térség adottságaira épülő, lehetséges új élelmiszeripari termékek kifejlesztése	50.000,-
		Fűszerpaprika program keretein belül új természetstechnológiai eljárások kifejlesztése	50.000,-
		Új fűszerpaprika termékek kifejlesztése	50.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Gyógyfürdő hőszivattyús hőellátása	150.000,-
		Erdei Iskola és Zöldközösségi ház megújuló energiás ellátása	100.000,-
		Közvilágítás korszerűsítése LED világításra	200.000,-
		Intézményeken napelemek elhelyezése	50.000,-
		3*500 kW-os naperőmű;	1.500.000,-
		Biomassza üzem létrehozása mezőgazdasági termény/hulladék tüzelő anyaggá alakítására (brikettáló, pelletáló, vagy növényolaj előállító üzem kialakítása)	300.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Az ipari park infrastruktúra-fejlesztése: ivóvízvezeték tűzvíz vezeték bővítések	200.000,-
		Termálfalu ivóvízvezeték ellátó hálózat bővítése	50.000,-
		Ipari park bővítés, ivóvízellátó hálózat bővítés	70.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Régi elavult ivóvízvezeték szakaszok felülvizsgálata, szükség szerinti átépítések és kapacitásnövelések, különös tekintettel a társasházak vízellátására és a tűzvíz hálózatra	200.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Az ipari park infrastruktúra-fejlesztése: szennyvíz-csatornák	100.000,-
		Termálfalu szennyvízelvezető hálózat bővítése	80.000,-
		Ipari park bővítés: szennyvízcsatorna hálózat bővítése	100.000,-
		Szennyvíziszap mezőgazdasági kihelyezhetőségének biztosítása, komposztáló, átmeneti tároló, szükség szerint csomagoló létesítése legalább kistérségi szinten.	300.000,-
		Meglévő csatornarendszer felújítása	1.000.000,-
	Vízgyátlakodási, belvízvédelmi fejlesztések	Mórahalom Északi városrész belvízcsatorna hálózat kialakítása	150.000,-
		Mezőgazdasági belvízvédelem és Tiszáról történő vízpótlás a homokhátság területére (Zákányszék-Domaszék-Mórahalom)	2.500.000,-
		Meglévő csapadékvíz-elvezető rendszer rekonstrukciója, a nyílt csapadékvíz-elvezető árkok szilárd burkolattal történő ellátása	500.000,-
Víztározók építése		200.000,-	
Vízgyátlakodási, belvízvédelmi fejlesztések	Vízvisszatartási, vízpótlási feladatok ellátása	1.000.000,-	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Mórahalom	Települési szilárdhulladék kezelése	Lakossági és közületi hulladék gyűjtéséhez tömörítő hulladékgyűjtő jármű és konténer szállító jármű beszerzése.	40.000,-
		A hulladékátrakó állomáson komposztáló telep, válogatóüzem kialakítása	400.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Fűszerpaprika feldolgozó üzem (szikkasztó, szárító és őrlő) kialakítása	1.000.000,-
		Fűszerpaprika csomagolóüzem létrehozása	1.000.000,-
		Mangalica tenyésztés és feldolgozás feltételeinek megteremtése, vágóhíd, húsfeldolgozó és csomagoló üzemek kialakítása	1.000.000,-
		Homokhátság mezőgazdasági termékértékesítésének támogatására nagybani piac kiépítése.	2.000.000,-
		Burgonya-feldolgozó üzem létrehozása	1.000.000,-
		Öntöző telepek kialakítása fűrteszerű elrendezésben	1.500.000,-
		Logisztikai kapacitások kiépítése	1.000.000,-
		Natura 2000-es területek hasznosítási lehetőségeinek felmérése, kidolgozása	200.000,-
		Bivalyprogram	1.000.000,-
		Vámszabad terület kialakítása	200.000,-
	Élelmiszerpari üzemek létrehozásának, működésének támogatása	200.000,-	
	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	A Termálfalu és a város geotermikus rendszerének összekötése. A termálvíz-hálózatból visszasajtolható víz hővisszanyerésének megteremtése. A település központjában található többlakásos épületek bekapcsolása a geotermikus fűtési rendszerbe.	650.000,-
		Könyvtár és Községi Ház energetikai korszerűsítése, Móra Ferenc Általános Művelődési Központ és Barmos Iskola, valamint Óvoda és Bölcsőde épületenergetikai korszerűsítése	60.000,-
		Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Település központjában lévő többszintes épületek energetikai korszerűsítése (szigetelés, ablakcsere)
Termálvíz-alapú távfűtési rendszer kiépítése a településen	100.000,-		
Ásotthalom	Turisztikai fejlesztések	Turisztikai bázis központ létrehozása, kerékpárút kialakítása	300.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Alapszolgáltatások fejlesztése, épület felújítás-bővítése	120.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Kulturális intézmény fejlesztés korszerűsítése	200.000,-
	Akadálymentesítés	Közüntézmények akadálymentesítése	100.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Közüntézmények épületenergetikai fejlesztései	500.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Szolgáltatás minőségének javítása	50.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Szállás bővítése házaspárok számára	300.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Országos közút és két külterületi közösségi ház összekötése	500.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Bordány	Turisztikai fejlesztések	Falusi turizmus beindítása (gyalogos, kerékpáros és lovas túraútvonalak kialakítása a település külterületén); tanyai szálláshelyek kialakítása, helyi termékek előállítás (ezekre való ösztönzés); Bordányt bemutató kiadványok, térképek készítése; információs táblák kihelyezése a leglátogatottabb helyeken; rekreációs, turisztikai szempontból kiemelt jelentőségű park kialakítása, horgászásra, csónakázásra alkalmas záportó kialakítása; látogatóközpont kialakítása, működtetése; élmény és kalandpark kialakítása; falutörténeti múzeum létesítése	n.a.
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Sport és egészségcentrum kialakítása, sport-szabadidős és orvos diagnosztikai eszközökkel történő felszerelése; rendszeres preventív szűrővizsgálatok. Informatikai fejlesztések	n.a.
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Az intézmények egy közös informatikai hálózatba kapcsolása, települési optikai hálózat kiépítése a szennyvízcsatorna hálózat építésével egyidejűleg a csőhálózat elkészítése; Elhasználatott csővezetékek (víz és gáz), villamos hálózat, szerelvények cseréje	n.a.
	Akadálymentesítés	A település közintézményei, a polgármesteri hivatal teljes körű akadálymentesítése 2015-ig; buszmegálló akadálymentesítése legkésőbb 2016-ig	n.a.
	Épületenergetikai fejlesztések	Az intézmények teljes körű felújítása, gépészeti korszerűsítése (folyamatosan); energetikai szempontú átalakítás; az épületek külső, belső szigetelése; az intézmények alkalmassá tétele a termál fűtés illetve más korszerű és energia-hatékony fűtési megoldás fogadására; épületszigetelések, nyílászárócserék; hőcserélő, épületszellőztető gépészet megvalósítása	n.a.
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Bölcsőde fejlesztése, bővítése (tornaszoba, szőcsoba építése, KRESZ gyakorló pálya kialakítása); a Gyermekjóléti szolgálat technikai fejlesztése	n.a.
Bordány	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Tanyagondnoki szolgálat folyamatos fejlesztése (új gépjárművek beszerzése; szociális mosoda kialakítása; szociális bolt létrehozása)	n.a.
	Foglalkoztatás támogatása	Inkubátorház létrehozása; helyi termékek meghatározása, ezek termesztéséhez, piacra jutásához való támogatás; ipari terület kijelölése, egy 40 fős üzem létrejöttének támogatása; tyúk- és nyúltenyésztést segítő eszközök, berendezések biztosítása, a felvásárlást, értékesítést támogató hálózat kiépítése	n.a.
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Bordányt-Zákányszékkel összekötő kerékpárút építés 2014-ig; Bordány belterületi fő gyűjtőútjai mellett kerékpárút építés, illetve a meglévő szakaszok felújítása; kerékpárkölcsonzó, kerékpár szerviz létesítése	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A belterületi utak teljes körű újrasszfaltozása, felújítása a csatorna-beruházást követően; a belterületi gyűjtőutak kiszélesítése, kerékpáros sávok kialakítása	n.a.
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Külterületi buszmegállók fejlesztése, minden megállóhelyen utasvárók kiépítése; informatikai fejlesztés (utastájékoztató)	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Inkubátorház létrehozása a vállalkozók segítése érdekében a település észak-nyugati részén a már meglévő közel 1500 négyzetméteres kb. 10%-os készütségben lévő épület felhasználásával	n.a.
	KKV-k támogatása	Inkubátorház és ipari park kialakítása	n.a.

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Bordány	Megújuló energia alapú fejlesztés	Napenergia hasznosítását szolgáló erőmű építése; a mezőgazdasági hulladékok hasznosítása, biomassza, bioerőmű és brikettáló üzem létrehozásával	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Az ivóvízminőség javító program folytatása, hálózat korszerűsítés. Hálózatbővítés a település fejlődésével arányosan; a monitoring rendszer fejlesztése; a zártkertek ivóvízzel való ellátása törpevízmű létesítésével vagy a meglévő hálózatra való kapcsolásával	n.a.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A megépülő hálózat bővítése a település fejlődésével arányosan	n.a.
	Vízgátlakodási, belvízvédelmi fejlesztések	A meglévő csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, fejlesztése; az új részeken már zárt esővíz elvezető rendszer kialakítása; víztározás, vízbegyűjtés rendszerének kiépítése-záportó, víztározó építése	n.a.
	Települési szilárdhulladék kezelése	A szelektív gyűjtés bővítése, az újrahasznosítás elősegítése; hulladék válogató telep létesítése	n.a.
	Mezőgazdaság fejlesztése	Növénytermesztés létesítményeinek felújítása, kiépítése, megújuló energiaforrások használatával. terményfeldolgozó üzem létesítésének elősegítése; mintagazdaság(ok) kiépítése, információs központ kialakítása.	n.a.
Domaszék	Turisztikai fejlesztések	Kisvasút történeti múzeum és helytörténeti kiállítás fejlesztése; túraútvonalak, tanösvények kijelölése; kerékpár turizmus fejlesztése, kerékpár kölcsönzés kialakítása	50.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Alapellátás biztosítása. Idősek napközbeni ellátása, gondozása; orvosi rendelő építése.	200.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Önkormányzati tulajdonú intézmények fűtés- és energia korszerűsítése, informatikai fejlesztése.	300.000,-
	Akadálymentesítés	Minden közintézmény akadálymentesítése.	50.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Az önkormányzati intézmények napkollektoros energia ellátása, termál-hő hasznosítás	500.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Gyermekétkeztetés kialakítása. Bölcsőde, óvoda bővítés	500.000,-
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Idősek napközbeni ellátása. Idősek otthona kiépítése; tanyagondnoki szolgálat bővítése	1.000.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Mezőgazdasági feldolgozó üzem létrehozása; hűtőház kiépítése. Iparterület létrehozása; inkubátorház építése	2.000.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A "ruzsai út" és Röske irányában kerékpárút kiépítése; belterületi kerékpárút hálózat kiépítése	800.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterület földes utcák aszfaltozása; meglévő aszfaltos utak felújítása; stratégiai fontosságú külterületi földutak aszfaltozása	1.000.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Mórahalom irányába "helyközi-járat" kiépítése; a Bojárhalmi új osztás bekötése az buszközlekedési hálózatba	200.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park létrehozása; ipari és mezőgazdasági inkubátor ház kiépítése	1.500.000,-
	KKV-k támogatása	Mezőgazdasági termények felvásárlása, raktározása; TÉSZ létrehozása	1.000.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Kis-erőmű kiépítése; termál fűtés lehetőségének kiépítése; biomassza hasznosítás megteremtése	3.000.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség javítás befejezése; a tanyás ingatlanok egészséges ivóvízzel történő ellátása (törpe vízművek)	4.000.000,-
Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvíz hálózat bővítése; tisztító fejlesztése; tanyás ingatlanok egyedi szennyvízkezelésének megoldása	1.500.000,-	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Domaszék	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer burkolás; külterületi csatornák fejlesztése és tulajdonjog rendezése; hatékony vízgazdálkodás kialakítása (vízvisszatartással)	1.000.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Zöld hulladék helyben történő begyűjtése, feldolgozása, hasznosítása; a szelektíven gyűjtött hulladékok gyűjtése, helyben hasznosítása	1.000.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	TÉSZ létrehozása; hűtőház, raktár, átvevő telep kiépítése. Helyi piac kialakítása	600.000,-
	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Termál energia távhőként való hasznosítása az intézményekben és a háztartásokban	2.000.000,-
Forráskút	Turisztikai fejlesztések	Rekreációs park kialakítása, tanyai turizmus fejlesztése	600.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	mentálhigiénés szolgáltatás fejlesztése	70.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Óvoda épületének fejlesztése: tornaszoba kialakítása, vizes blokk korszerűsítése	90.000,-
	Akadálymentesítés	Óvoda, művelődési ház, egészségház akadálymentesítése	150.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Óvoda, egészségház, művelődési ház energetikai korszerűsítése	120.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Munkahely teremtő és megtartó támogatások	100.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Forráskút–Zsombó–Szeged; Forráskút–Üllés	500.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	5405. j. útvonal fejlesztése	n.a.
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Szeged-Forráskút közti közösségi közlekedés fejlesztése: járatszűrés	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari területek közműfejlesztése, megfelelő infrastruktúra kialakítása nagyobb vállalkozások számára is	200.000,-
	KKV-k támogatása	működési, költségszökkentő támogatások	n.a.
	Innováció, K+F	Innovatív technológiák megismertetése a vállalkozókkal	10.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Megújuló energiák terjedésének elősegítése, megismertetése	10.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvízelvezető csatornarendszer kiépítésének támogatása	300.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Környezettudatos szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése, szemléletformálás	10.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Eszközök gépek beszerzése, idénymunkások alkalmazásának megkönnyítése	400.000,-
Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Geotermikus energia felhasználásával távhő-szolgáltatás bevezetése települési szinten	900.000,-	
Öttömös	Turisztikai fejlesztések	Erdei pihenő fejlesztés szálláshely kialakítás, táboroztatási lehetőség, belterületi közpark bővítése, túraútvonalak kialakítása, vadászati turizmus fejlesztése	55.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Fogászati rendelő eszközeinek korszerűsítése	6.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Általános iskola felújítása, korszerűsítése, sportlétesítmények fejlesztése, korszerűsítése	100.000,-
	Akadálymentesítés	Önkormányzati épületek akadálymentesítése	25.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Önkormányzati épületek (lásd akadálymentesítés) energetikai korszerűsítése alternatív fűtési rendszer kialakításával, az épület hőtechnikai jellemzőinek javításával	60.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Spárgafeldolgozó üzem kialakítása, Vállalkozók házána felújítása	ld. lejjebb
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kerékpárút kiépítése Ásotthalom és Öttömös, Ruzsa és Öttömös, valamint Öttömös belterülete és a tanyaközpont között	300.000,-
Közlekedési hálózat fejlesztése	Szilárd burkolat nélküli belterületi utcák aszfaltozása, külterületi utak pormentesítése	80.000,-	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Öttömös	Közösségi közlekedés fejlesztése	6 utasváró létesítése hulladékgyűjtővel, információs táblával, központi kerékpártároló kiépítése	10.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari terület kialakítása a spárga tárház helyszínén	50.000,-
	KKV-k támogatása	Vállalkozók Házának teljes körű felújítása	40.000,-
	Innováció, K+F	Biomassza üzem építés, a helyi, és térségi szerves hulladékok hasznosítására	80.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség-javító program, ill. a megvalósulásáig tartó időszakra átmeneti ivóvízellátáshoz szükséges beszerzés (pl.: lajtos kocsi)	215.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízrendszer kiépítése bel- és külterületen a területi sajátosságoknak megfelelő technológiával (csatorna, vagy egyedi)	140.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Meglévő belvízelvezető csatornahálózat felújítása, a területet vízpótlását megoldó rendszerhez (Dunáról vagy Tiszáról) való csatlakozás lehetőségének kiépítése	40.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Lakossági szelektív hulladékgyűjtés rendszerének eszközellátása, ismeretterjesztése	20.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági termékek helyi értékesítéséhez piactér kialakítása, önkormányzati mintagazdaság kialakítása, fenntartható tanyai gazdálkodás, kapcsolódó tájékoztató előadások (pl.: növényvédelem) helyszíni biztosítása, spárgatárház építése, tanya-villamosítás	240.000,-
Pusztamérges	Akadálymentesítés	Fogorvosi rendelő, orvosi rendelő, védőnői rendelő.	20.000,-
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Tanyagondnoki szolgálat gépkocsi beszerzése	10.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség-javító program	160.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Helyi piac kiépítése	20.000,-
Röszke	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Az alapellátást biztosító háziorvosi rendelő épületeinek külső felújítása	30.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Gyula püspöki iskola külső-belső felújítása	40.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Röszke-Mórahalom kerékpárút építése	70-80.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Dél-alföldi Ivóvíz Minőség Javító Program – arzénmentesítés	200.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Röszke-Domaszék szennyvíztisztító felújítása	500.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szelektív hulladékgyűjtő rendszer kialakítása	n.a.
Ruzsa	Turisztikai fejlesztések	Ifjúsági szálláshely kialakítása	90.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Alapellátás és szakorvosi ellátás fejlesztése	50.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Szociális ellátó központ kialakítása	150.000,-
	Akadálymentesítés	Intézmények akadálymentesítése	30.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Intézményeknél napelem létesítése, fűtéskorszerűsítés, megújuló energia hasznosításával	150.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Brikett előállító üzem létesítés	100.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Önkormányzati utak felújítása	800.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Buszparkoló kialakítás, forgalomtechnikai berendezések telepítése	30.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőségjavítás, arzénmentesítés	150.000,-
Mezőgazdaság fejlesztése	Házi termékek előállítása, forgalmazása	50.000,-	
Szatymaz	Turisztikai fejlesztések	Fehér-tóhoz kapcsolódó, annak látogatottságát elősegítő fejlesztések megvalósítása	60.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Új, korszerű fogorvosi szék, új röntgen készülék beszerzése; az általános Iskolában interaktív táblák beszerzése; saját fenntartású főzőkonyha felújítása	60.000,-
	Akadálymentesítés	Polgármesteri hivatal teljes körű akadálymentesítése, akadálymentes ügyfelező kialakítása, óvoda épülete akadálymentesítése	40.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Szatymaz	Épületenergetikai fejlesztések	Önkormányzati intézmények épületeinek energiafelhasználásának csökkentése hőszigeteléssel, fűtőkorszerűsítéssel	250.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Gépjármű beszerzés az alapfeladatok ellátásához	20.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A Szegedre tartó kerékpárút kiépítése a belterületi határtól; meglévő belterületi kerékpárút felújítása	400.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A fontosabb belterületi nem aszfaltos utcák burkolása, meglévő aszfaltos utak felújítása valamint járdák kialakítása; külterületi aszfaltozott gyűjtőutak kiépítése	200.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Települési autóbuszvárók, buszöblök építése	150.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	A közintézményeknél a megújuló energiák felhasználásának növelése, napkollektorok, napelemtáblák beszerzésével	150.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Külterületi vezetékes ivóvízhálózat bővítése, fejlesztése	50.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Fontosabb belterületi csapadékvíz elvezető árkok terv szerinti burkolása	140.000,-
Üllés	Turisztikai fejlesztések	Horgászto környezetének kialakítása: záportározó, strand, szabadidő központ	200.000,-
Üllés	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségügyi központ átalakítása:fogorvosi rendelő áthelyezése,labor+rendelő kialakítása	150.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Iskola hőszigetelése, fűtőkorszerűsítés	100.000,-
	Akadálymentesítés	Intézmények akadálymentesítése	n.a.
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Új bölcsőde építése	150.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Bács-Kiskun megye felé hiányzó 5 km-es kerékpárút megépítése	150.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Szilárd burkolatú út építése	100.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Utastér elhelyezése, buszmegálló helyek kiépítése	50.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park kialakítása	100.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Intézmények megújuló energia alapú fejlesztése	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség javítása:új tisztítás-technológia kiépítése,távezeték kiépítése külterületre	30.000.-+KEOP.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A belterület teljes szennyvíz csatornázása	50.000.-+KEOP
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvízvédelmi csatornák kiépítése, burkolása	100.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	ingatlanok szelektív hulladék begyűjtése	10.000,-
Zákányszék	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Óvoda felújítása, iskola felújítása	80.000,-
	Akadálymentesítés	Polgármesteri hivatal, általános iskola, óvoda	60.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Idősek Otthona Bentlakásos Intézmény férőhely bővítése, felújítása	100.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Zákányszék- Bordány kerékpárút kiépítése	120.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Inkubátor ház, ipari terület kialakítása	200.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termál-hőközpont kialakítása	500.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Csapadék gyűjtő, Záportározó kialakítása	100.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Hulladék újrahasznosítási központ kialakítása	60.000,-
Mezőgazdaság fejlesztése	Savanyító, befőző üzem kialakítása	150.000,-	
Zsombó	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségház épületének és eszközállományának felújítása, bővítése, korszerűsítése	n.a.
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Polgármesteri hivatal, közösségi ház és könyvtár, egészségház épületeinek felújítása, korszerűsítése, infrastrukturális fejlesztése.	n.a.
	Akadálymentesítés	Az általános iskola és AMI akadálymentesítése, továbbá az önkormányzati épületeinek felújítása, korszerűsítése akadálymentes használat megoldása	n.a.

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Zsombó	Épületenergetikai fejlesztések	2010 óta "Energetikai hatékonyság fokozása" program, közintézmények energetikai korszerűsítése, valamint megújuló energiaforrás hasznosítása; az önkormányzati intézmények épületeinek hőszigetelése, nyílászáró cseréje, részben fűtőkorszerűsítés és napkollektor felszerelés	n.a.
	Közükekedési hálózat fejlesztése	Szennyvízberuházás kivitelezése után a belterületi szilárd burkolatú utak ütemezett felújítása	n.a.
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Autóbuszöblök autóbuszvárók kiépítésének, felújításának folytatása. Gyalogátkelöhelyek, illetve gyalogátkelést és sebességlassító jelzőlámpák, valamint információs oszloppal ellátott központi dinamikus utastájékoztató tábla telepítése; autóbusz-forduló teljes útszerkezetet érintő cseréje	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	A település vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása	n.a.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A település szennyvízcsatorna-hálózatának és szennyvíztisztítójának kiépítése	300.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belterületi csapadék- és belvízelvezetés megvalósításának folytatása	n.a.
Kistéleki kistérség			
Kistélek	Turisztikai fejlesztések	Fürdőtó kialakítása	100.000,-
		Termál fürdő	2.000.000,-
		Élmény és kaland park	500.000,-
		Üzleti célú szálláshely fejlesztés	300.000,-
		Repülőtér kialakítása	1.000.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségfejlesztési iroda kialakítás és működtetése	200.000,-
		Alternatív gyógyászati központ kialakítása	2.000.000,-
		Sportrehabilitációs központ kialakítása	100.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Gimnázium és szakközépiskola felújítása és bővítése	300.000,-
		Általános iskola felújítása	200.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Rózsaliget Kollégium felújítása	300.000,-
		Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése	200.000,-
	Akadálymentesítés	Beruházásokkal arányosan	n.a.
	Épületenergetikai fejlesztések	Polgármesteri hivatalépület energetikai korszerűsítése	300.000,-
		Önkormányzati intézmények épületének energetikai fejlesztése	500.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Bölcsöde és óvoda fejlesztés	200.000,-
		Meglévő Gyerekház fenntartása és működtetése	500.000,-
		Családi napközik fenntartása és működtetése	500.000,-
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Gondozási Központ épületének felújítása	150.000,-
		Bérlakások építése, bővítése és felújítása	1.000.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Közmunka program	100.000,-
		Szociális szövetkezet létrehozása	500.000,-
		Vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás bővítési programok	1.000.000,-
Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kistélek-Pusztaszer kerékpárút kiépítése	200.000,-	
	Kistélek és Térsége Ipari Park és Gazdaságfejlesztési övezet kerékpárút hálózatának kiépítése és bővítése	300.000,-	
Közükekedési hálózat fejlesztése	Elkerülő út II. ütem kiépítése (Ipari park út – "régi" 5-ös)	300.000,-	
	Kistélek belterületi főutak felújítása (Magyar Állam)	500.000,-	
	Mezőgazdasági utak fejlesztése (tanyafejlesztési program)	300.000,-	
	Belterületi utcahálózat közművesítése	400.000,-	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Kistelek	Közlekedési hálózat fejlesztése	Kisteleki intermodális közlekedési centrum kiépítése, fejlesztése	1.000.000,-
		Kistelek és Térsége Ipari Park és Gazdaságfejlesztési övezet belső feltáró útjainak kiépítése	1.000.000,-
		Vasúti és közúti többfunkciós csomópontok és felüljárók kialakítása	1.500.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Buszpályaudvar fejlesztése	150.000,-
		Bel-és külterületi buszmegállók felújítása	200.000,-
		Kistelek környéki és térségi központi és helyi vasúti megállók és pályaudvarok felújítása	500.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Közművesítés, csarnoképítés	1.000.000,-
		Ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi célú inkubátorok kialakítása	1.000.000,-
		Ipari övezetbe kapcsolódó szolgáltatások infrastruktúra fejlesztése	300.000,-
	KKV-k támogatása	Inkubátorház fejlesztés, tanácsadási hálózat kiépítése,	400.000,-
		Üzleti környezet fejlesztése	500.000,-
		Meglévő KKV-k infrastrukturális és szolgáltatási tevékenységének fejlesztése	500.000,-
		Specifikus helyi termék előállítás és értékesítés: Fűszerpaprika Kiemelt Program	1.000.000,-
		Specifikus helyi termék előállítás és értékesítés: Rozs Kiemelt Program	1.000.000,-
		Dísznövény Árverési Csarnok létesítése	2.000.000,-
	Innováció, K+F	Termál klaszter hálózat kiépítése	280.000,-
		Fűszerpaprika és Rozs Kiemelt Programok (ld. KKV-k támogatása)	ld. lejjebb
	Innováció, K+F	Szárazságtűrő növények mezőgazdasági hasznosítási program	400.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termál és napenergia hasznosítás	2.000.000,-
		Megújuló energia felhasználást bemutató központ és ökofalu kialakítása	1.000.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Külterületi hálózatfejlesztés (tanyafejlesztési program)	600.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Települési szennyvízhálózat és szennyvíztisztító üzem kiépítése	4.600.000,-
	Árvízvédelmi fejlesztések	Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése alapján	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvízelvezető csatornák, települési belvízelvezető árkok szilárd burkolattal történő ellátása és karbantartása	1.000.000,-
		Belvízvisszatartás infrastruktúrájának és műtárgyainak kiépítése	1.000.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése	300.000,-
		Térségi komposztáló kialakítása	400.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Külterületi úthálózat fejlesztése	1.000.000,-
		Inkubátorház	300.000,-
		Helyi piacok fejlesztése	400.000,-
Biokultúra-termelés bővítése		700.000,-	
Piacra jutás infrastrukturális és szolgáltatási háttérnek kialakítása		500.000,-	
Duna-Tisza főcsatorna-öntöző folyosó kiépítése		2.000.000,-	
Térségi mezőgazdasági öntöző hálózat kialakítása		800.000,-	
Ökoturizmus fejlesztése, vadásztanya fejlesztése,		100.000,-	
Ifjúsági szálláshelyek kialakítása	50.000,-		
Balástya	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Geotermikus energia felhasználása a fűtéshez	500.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Külterületi utak építése	500.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Balástya	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	A vállalkozói övezet infrastruktúrájának kialakítása	500.000,-
	KKV-k támogatása	Közös fejlesztésű projektek- önkormányzat és vállalkozók között	100.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Energiaracionalizálás, megújuló energia felhasználás, biomassza alkalmazása	200.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A hiányzó csatornarendszer kiépítése	100.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Helyi komposztáló kialakítása	50.000,-
Csengele	Turisztikai fejlesztések	Táborozóhely fejlesztése	10.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Orvosi rendelők akadálymentesítése (3db)	10.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Oktatási intézmény infrastrukturális fejlesztésének terv szerinti befejezése	200.000,-
	Akadálymentesítés	A közintézmények akadálymentesítése	8.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Napelemes villanyáram termelés megvalósítása az intézményeknél és a középületeknél	50.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Gyermekjóléti szolgálat megvalósítása, fejlesztése	n.a.
	Foglalkoztatás támogatása	Vállalkozások támogatása	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Autópálya le-és felhajtó megvalósítása a kiépített felüljárótól, és a Csengelei Pihenőhely igénybevételével	100.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Napelemes villanyáram termelés megvalósítása az intézményeknél és a középületeknél (ld. Épületenergetikai fejlesztések)	50.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízvezeték hálózat rekonstrukciója (a régi eternit cső cseréje műanyagra)	50.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Telkenkénti egyedi tisztítóberendezés és tisztított víz felhasználás öntözésre	600.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belterületen a meglévő vízvezető árkok felújítása, pl.: a fő utcán, Petőfi, Május 1 utcán betontálcás vízvezető árkok kiépítése	40.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	A megtermelt mezőgazdasági termékek, termények értékesítésének elősegítése, megvalósítása	30.000,-
Ópusztaszer	Turisztikai fejlesztések	Kisebb termálvizes fürdő kialakítása, szálláshelyek minőségi és mennyiségi fejlesztése, ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK: Rotunda látogató barát átalakítása, konferencia és látogatóközpont kialakítása. Jelenleg futó projekt bővítése,(a meglévő kiállítások élővé tétele, korhű jelmezek a dolgozóknak, meglévő skanzen épületek felújítása, új turisztikai ágazatok felé való nyitás, ökoturisztikai információs pont kialakítása	800.000- 1.000.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Óvoda épület rekonstrukciójának II. üteme, Iskolai sportpálya felújítása, Informatikai fejlesztések az általános iskolában, Polgármesteri hivatal faluközpontban való kialakítása, Sportcsarnok kialakítása, Ópusztaszeri Templom felújítása; ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK: Feszty-körkép 3D-s modelljének kialakítása külön épületben	800.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Általános iskola épületének energetikai fejlesztése; ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK: Rotunda-épület környezetbarát felújítása, Csete-jurták szigetelése, felújítása, megújuló energiaforrások felhasználása a villamos áram és a fűtés területén	1.000.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Ópusztaszer	Szociális alaphoz tartozó fejlesztése	Faluközpont további rehabilitációja, az Emese-liget és a Rendezvényház, Iskola környezetének fejlesztése, új temető rész kialakítása, önkormányzati ingatlanok felújításával bérlakások kialakítása, Ifjúsági Központ létrehozása; Zöld felületek, parkok létesítése, védősávok kialakítása; ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK: környezetrendezés, szilárd burkolatú rendezvényter kialakítása	600.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Rehabilitációs foglalkoztató kialakítása	150.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Ópusztaszer-Dóc és az Ópusztaszer-Baks kerékpárút (Eurovelo)	600.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterületi úthálózat aszfaltozása, meglévő utak felújítása, szinten tartása, külterületi mezőgazdasági utak, szilárd burkolattal való ellátása, meglévő járdarendszer javítása és bővítése	300.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termál fűtési rendszer kialakítása, a települési szolgáltató rákocsolása I. ütemben (Önkormányzati intézmények, Szociális Otthon, ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK)	1.000.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Nagy teljesítményű erőgép beszerzése, önkormányzati feladatok (földes utak karbantartása, hóeltakarítás) megvalósítása érdekében	1.000.000,-
Pusztaszer	Turisztikai fejlesztések	Arborétum és parkerdő fenntartása fejlesztése	30-40 000,-
		Alkotóház rekonstrukciója, berendezése, üzemeltetése.	15 000,-
		Hétvezér emlékmű és környezetének rekonstrukciója (Természetvédelmi terület KNPI kezelésében)	n.a.
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészség ház korszerűsítése, házi orvosi és fogorvosi rendelő műszereinek és eszközeinek cseréje.	40.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Általános iskolai vizesblokkok felújítása	25.000,-
		Közösségi ház és könyvtár építése	100.000,-
		Polgármesteri hivatal felújítása	30.000,-
	Akadálymentesítés	Polgármesteri hivatal és egészségügyi intézmények	10.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Egészségügyi központ hőszigetelése (falak, nyílászárók), fűtés- és melegvíz-ellátás korszerűsítése	40.000,-
		Polgármesteri hivatal hőszigetelése, (falak, nyílászárók) melegvíz-ellátás korszerűsítése	30.000,-
	Szociális alaphoz tartozó fejlesztése	Tanyagondnoki szolgálat kialakítása	2-3.000,-/év
		Tanyagondnoki jármű beszerzése	5.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Részvétel a közmunka-programokban	10.000,-/év
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Pusztaszer-Kistelek kerékpárút az 5. sz. főút mentén	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterületi lakóutak pormentesítése kb. 6 km	150.000,-
		Főbb közlekedési utak mellett járdák kialakítása	40.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Helyközi buszmegálló és forduló öbleinek és váróinak kiépítése	35.000,-
	KKV-k támogatása	Helyi KKV-k minél nagyobb arányú szerepvállalása a helyi beruházásoknál	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Intézmények napkollektoros melegvíz-ellátás	30.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség. javítási program; Hálózatfejlesztés	120.000,-
Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Egységes kiscsoportos (4-10 lakóegység) vagy egyedi szennyvízkezelő rendszerek kiépítése több lépcsőben	100.000,-	
Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Munkástelepi csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése. (tervek vannak)	40.000,-	
Pusztaszer	Települési szilárdhulladék kezelése	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer fejlesztése térségi összefogással	térségi szintű kalkuláció
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági feltáró utak karbantartása (folyamatos)	2-3.000,-Ft/év
		Mezőőri szolgálat működtetése, fejlesztése	2.500,-Ft/év

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Pusztaszer	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Önkormányzati intézmények megújuló energiát használó energiaközpontból történő ellátása	80.000,-
Csongrádi kistérség			
Csongrád	Turisztikai fejlesztések	Gyógy- és termálfürdő fejlesztés	1.000.000,-
		Sportturisztikai fejlesztés a Csongrád városi sporttelepen	500.000,-
		Erzsébet szálló felújítása	200.000,-
		Belvárosi halászházak rekonstrukciója	175.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Kiürült intézmények (iskolák) funkcióváltó átalakítása	320.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Napelemes rendszerek telepítése (3 tanya)	100.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Bentlakásos intézmények felújítása, bővítése	180.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Szeged–Csongrád–Tiszaalpár–Kecskemét kerékpárút építése	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Tiszai hajózás infrastrukturális fejlesztése	n.a.
		Csongrád belterületi járdák felújítása	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése	Barnamezős területek infrastruktúrájának bővítése	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Nap- vagy szélenergiák építése	n.a.
		Termálrendszer bővítése	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség javítás (5 kút felújítása, ammónia- és arzénmentesítése)	800.000,-
Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvíztelep kapacitásbővítés	1.000.000,-	
Mezőgazdaság fejlesztése	Feldolgozó ipar megteremtése	n.a.	
Csanytelek	Turisztikai fejlesztések	Csanytelek „Tilalmas” településrészén, NATURA 2000 területen madármegfigyelő, tanösvény; kishajó kikötő létesítése a Tiszán	30.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Alapellátáshoz eszközbeszerzés	10.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Konyha kialakítása közétkeztetéshez. Kazánházi rekonstrukció megújuló energia felhasználással az iskolában, továbbá vizesblokkok, elektromos hálózat és hideg-meleg burkolatok felújítása	50.000,-
	Akadálymentesítés	Meglévő szerkezetek felújítása, korszerűsítése	10.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Középületek hiányzó épületenergetikai fejlesztése	10.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Eszközbeszerzés	5.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Eszközbeszerzés	10.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Meglévő agrár-ipari parkban zöldség feldolgozó bázis létesítése (piacal rendelkező partner bevonásával) a Start mezőgazdasági mintaprogramban termelt zöldségek feldolgozására, piacra jutásának, valamint az „önfoglalkoztatás” és munkahely teremtés segítésre	50.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Falu déli határa–Dong-ér közötti kerékpárút kiépítése	30.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Elkerülő/átszelő út elkészítése a 4519 sz. főútvonal falun átmenő szakaszának kiváltására	300.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Agrár ipari park fejlesztése a Szociális szövetkezet termékeinek feldolgozására	30.000,-
	KKV-k támogatása	Agrár ipari parkban telephely biztosítása	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Max. 500kw kapacitású naperőmű létesítése közvilágítás és a közintézmények energiafelhasználásának csökkentése érdekében	350.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvízminőség-javító program	50.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Csanytelek község szennyvízcsatornázása és tisztítása	1.200.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Felszíni vízvezető gerincszatórnák (5db) kialakítása meglévő dokumentáció alapján	350.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Rekultiváció (Orosháza által képviselt projekt keretében)	n.a.
	Mezőgazdaság fejlesztése	40 ha állami tulajdonú legelő, valamint legalább 20 ha állami tulajdonú szántó önkormányzati használata a szociális szövetkezet működtetéséhez	n.a.

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Tömörkény	Turisztikai fejlesztések	A Csaj-tó körüli kerékpárút megépítése	40.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Az egészségház teljes felújítása	30.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Óvoda, iskola teljes felújítása, energetikai korszerűsítése, alternatív energiák előnyben részesítése (napelem, napkollektor, stb.)	75.000,-
Tömörkény	Akadálymentesítés	Az összes intézmény, autóbusz állomás teljes akadálymentesítése	40.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Alternatív energiára való áttérés a gázenergia fokozatos kiváltása a legkorszerűbb technika szerint; minden épület hőszigetelése, tetőszerkezetének szigetelése és cseréje, nyílászárók korszerűsítése.	100.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Az egészséges életmód szerinti étkeztetés biztosítása; nyári gyermekétkeztetés, nyári táborok, testvérfalvak, városok látogatása, cseretáboroztatás	30.000,-
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Idős, egyedül álló emberek étkeztetése, gondozása, mentális segítése, gondozása	10.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	A közmunkaprogramba való teljes részvétel, állattenyésztés, növénytermesztés, helyi zöldségtermesztés újraindítása, felvilágosító tanfolyamok szervezése	20.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A természetvédelmi területek teljes infrastruktúrájának kiépítése, valamint a települések közötti kerékpárutak megépítése	70.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A belterületi szilárd burkolatú illetve pormentesített utak felújítása, járdák felújítása	450.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Az igény szerinti autóbuszjáratok biztosítása	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	A közvilágítás, illetve az intézmények világításának alternatív energiával való kiváltása	1.000.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Az összes vízhálózat felülvizsgálata, felújítása, a megfelelő ivóvíz biztosítása, nitrát- és arzénmentesítése	600.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A kommunális szennyvíz lakosokból történő elvezetése, korszerű tisztítómu vagy környezetbarát biológiai tároló	1.500.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A belterületi belvízelvezető rendszer kiépítése	350.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szilárd burkolatú út kiépítése a meglévő hulladéktárolóhoz	1.500.000,-
Mezőgazdaság fejlesztése	A kis és közepes birtokok kialakítása, a tanyák újraélesztése a helyi sajátosságok figyelembe vételével	100.000,-	
Szentesi kistérség			
Szentés	Turisztikai fejlesztések	Üdülőközpont: vízfelület-bővítés, fedett uszoda építése, szálláshelyek (kőházak) számának bővítése, teniszpályák fogadóépületének felújítása	n.a.
		Gyógyfürdő: szolgáltatásfejlesztés	n.a.
		Dr. Papp László Városi Sportcsarnok: technikai eszközök fejlesztése, konditerem kialakítása, sportpályák teljes revitalizációja, sportegészségügyi-rehabilitációs, rekreációs bázis kialakítása	
		Aktív tevékenységek: vízi-, kerékpáros- és gyalogtúra útvonalak kialakítása a városban és környékén valamint a kistérségben; Termál-tó fejlesztése (vitorlás, evezős, wakeboard sportok), lovasbázisok fejlesztése, tanösvény kialakítása a Magyartés – Zalota Természetvédelmi Területen, kulturális turizmus: rossz állapotú épületek helyreállítása, funkcionális hasznosítása (Petőfi Szálló)	
Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	A gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése, kiemelten a műtét utáni rehabilitációs tevékenységgel, összefüggésben a kórházban történő intézményfejlesztéssel is	n.a.	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Szentés	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	A kórház diagnosztikai tömbjének megépítése, a meglévő tervek felhasználásával	3.000.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	A NORVÉG program folytatása azokban az intézményekben, ahol még nem történt meg az energetikai felújítás	n.a.
	Szociális alainfrastruktúra fejlesztése	A leromlott állagú pszichiátriai otthon kiváltása a kor színvonalát megtestesítő ápoló intézménnyel, összefüggésben a kórház és az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével	n.a.
	Foglalkoztatás támogatása	Mezőgazdasági, illetve üzleti infrastruktúra fejlesztése útján vállalkozások letelepítése, illetve a meglévők bővítése; ehhez kapcsolódóan a szakképzés fejlesztése, illetve műszaki területen felsőfokú OKJ-s képzés létrehozása.	n.a.
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A meglévő kerékpárút-hálózat kiterjesztése, kistérségi kerékpárút-hálózathoz való csatlakozás, 451.sz. főút mentén közlekedés biztonsági kerékpárút létesítése NIF Zrt. bonyolításában.	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterületi úthálózat felújítás folytatása; új közúti híd létesítése a Kurcán (a Kurca két oldalán lévő fejlesztendő városrészek összekötésére)	n.a.
		A 451-es út már tervbe vett rekonstrukciójának megvalósítása, ill. az M44-eshez kapcsolódóan a 45-ös út rekonstrukciója (ez része lehet az M3-as Tisza keleti partján végigfutó, Szolnok–Szentés–Hódmezővásárhely–Makó észak-déli tengelynek)	n.a.
		Szolnok–Szentés–Hódmezővásárhely–Makó észak-déli tengely kiépítése a vasúti területen is	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Az ipari park további bővítése újabb ütemek közművesítésével, újabb bérbeadó üzemcsarnok létesítése	1.500.000,-
	KKV-k támogatása	A vállalkozások támogatása elsősorban munkahelyteremtés céljából; az ipari park infrastrukturális fejlesztése (úthálózat, közműfejlesztés).	n.a.
	Innováció, K+F	Az ipari parkban lévő inkubátorház hasznosítása spin-off bázis kialakítására, a térség egyetemeivel együttműködve	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	A rendelkezésre álló termál energia további felhasználása, és egyéb megújuló energiaforrások bevonása a város energia ellátásába	n.a.
		A napenergia, továbbá a biomassza térségi élelmiszeripari, mezőgazdasági, lakossági felhasználásának bővítése, a hozzátartozó IT-fejlesztéssel	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	A Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Program keretében az arzén tartalmat kiszűrő technológia kialakítása Szentésen; az ivóvíz távvezeték hálózaton keresztül történő továbbítása Szentés egyéb, a központi belterülethez nem kapcsolódó részeire illetve Nagytőke községre	n.a.
Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A szentesi szennyvíztisztító telep újjáépítése (az engedélyezési eljárás, a következő pályázati forduló, a kivitelezés előkészítése folyik)	n.a.	
Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A külterületi csatornahálózat és az öntözési rendszer rekonstrukciója, a vizek tározása és az öntözés bővítése érdekében, tekintettel a változó éghajlati viszonyokra és a fenntartható fejlődés elveire	n.a.	
Települési szilárdhulladék kezelése	Hulladék válogató és hulladék átrakó állomás létesítése; komposztáló bővítése	n.a.	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Szentés	Települési szilárdhulladék kezelése	Hulladékudvar kialakítása, a nagy távolságú szállításra és lerakásra kerülő hulladék kezelése hatékonyságának javítása (válogatás, tömörítés); jármű- és gépfejlesztés	n.a.
	Mezőgazdaság fejlesztése	Öntözési lehetőségek bővítése	n.a.
	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	2011-ben korszerűsített távhő-rendszer csurgalékvíz elhelyezésének megoldása; villamos energia termelésre alkalmas termálrendszer létrehozása; szekunder termálvizek mezőgazdasági célú hasznosítása	2.200.000,-
Derekegyház	Turisztikai fejlesztések	Íjászpálya kialakítás, lőtér fejlesztése; falumúzeum kialakítása; vizitúrák szervezéséhez szükséges fejlesztések; palacsintafesztivál további népszerűsítése	30.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségház eszközállományának fejlesztése; gyorslabor (vér- és vizeletvizsgálat) kialakítása	5.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Óvoda áthelyezése az általános iskola épületébe, a megüresedő óvodaépület átalakítása Idősek otthonává. Ravatalozó épületének felújítása	195.000,-
	Akadálymentesítés	Közüntézmények akadálymentesítése	20.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Általános iskola épületének külső szigetelése, nyílászárók cseréje	20.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterületi utak aszfaltozása. Tompaháti közút felújítása	600.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Napelem-park kialakítása. Aprítékfűtési rendszer kialakítása a közintézmények (iskola, művelődési ház)	400.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Vágópont kialakítása. Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzem létrehozása	100.000,-
Nagymágocs	Turisztikai fejlesztések	Turistaszálló korszerűsítése, bővítése. Országos Kéktúra útvonalhoz köthető, a település érdekességeit bemutató létesítmények fejlesztése; a Károlyi kastély integrálása a turizmusba	10.000.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Kultúrház felújítás. Iskola felújítás. Konyha és étkező bővítés, korszerűsítés; egészségház felújítása	200.000,-
	Akadálymentesítés	Minden közintézmény akadálymentesítése.	5.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	A helyi termálkút hasznosítása a közintézmények fűtőkorszerűsítése; kultúrház pellet kazános fűtőkorszerűsítése	1.000.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Konyhabővítés, korszerűsítés	30.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Meglévő érvényes építési engedéllyel rendelkező tervek alapján kerékpárút építés; a település rendezési terve szerint több új szakasz terveinek elkészítése és kivitelezése	150.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Közüntézményeknél termálvíz fűtéses rendszer; faaprítékos fűtésrendszer kialakítása; nap-paneles rendszerek kialakítása, elektromos áram termelés	1.500.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Békés Megyei Vízművek társulati tagként ivóvízminőség javító programban való részvétel; a pályázati projektben	300.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	KEOP pályázatban megvalósuló szennyvízhálózat és tisztítótelep építés	1.143.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Néhány utcaszakasz rekonstrukciója; csapadékvíz tározó kialakítás	30.000,-
Települési szilárdhulladék kezelése	DAREH keretében a volt személtlerakó rekultivációja	50.000,-	
Szegevár	Turisztikai fejlesztések	Ifjúsági szálláshely kialakítása; vadász és horgász turizmus fejlesztése	n.a.
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségügyi alapellátás fejlesztése (egészségház felújítása)	60.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Általános iskolában fotovoltarikus rendszer kiépítése, az iskola központi épületének felújítása; központi konyha kiépítése	150.000,-
	Akadálymentesítés	Polgármesteri hivatal épületének illetve önkormányzati intézmények akadálymentesítése	5.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Szegvár	Épületenergetikai fejlesztések	Megújuló energiaforrások felhasználásának kiépítése az önkormányzat intézményeinél (biomassza erőmű építése, szoláris energia hasznosítása)	1.600.000,-
Szegvár	Foglalkoztatás támogatása	Részvétel a központilag meghirdetett közmunka programban	300.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Szegvár nagyközség kül-és belterületén kerékpárút hiányzó szakaszainak kiépítése	300.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A 4521 j. és 45126 j. országos közutak csatlakozásánál körforgalmú csomópont építése; szilárd útburkolat kiépítése a földes utcákban, útburkolat felújítás	200.000,-
	KKV-k támogatása	Pályázatokból megvalósuló beruházások esetén helyi vállalkozók, vállalkozások megbízása; helyi termékeket előállító és beutató tér kialakítása	40.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Megújuló energiaforrások felhasználásának kiépítése az önkormányzat intézményeinél (biomassza erőmű építése, szoláris energia hasznosítása), ld. Épületenergetikai fejlesztések	1.600.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	A település vízellátó rendszerének fejlesztése, a jogszabályi követelményeknek megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása érdekében	260.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A település szennyvízhálózatának kiépítése valamint szennyvíztisztító telep létesítése	n.a.
	Vízgyátlakodási, belvízvédelmi fejlesztések	A nagyközség bel-és külterületi csapadékvíz-elvezető csatornáinak rekonstrukciója.	100.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szegvár Nagyközség felhagyott szilárdhulladék lerakójának rekultiválása	n.a.
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági utak fejlesztése	120.000,-
Hódmezővásárhely és térsége			
Hódmezővásárhely	Turisztikai fejlesztések	Gyógy -, termál- és élményfürdő, kapcsolódó egészségügyi és sportlétesítmények korszerűsítése és bővítése	n.a.
		Az Alföldi Művészváros kultusz kiterjesztése: kulturális nagy rendezvények, fesztiválok, festőiskolák, művésztelepek, tanyai programok megrendezése	n.a.
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Kakasszéki gyógyintézetben a meglévő mozgásszervi rehabilitáció minőségi és mennyiségi fejlesztése, teljes választékot nyújtó rehabilitáció megteremtése; egészségturisztikai központ, önálló gyógyszálló, tó-rehabilitáció, Júlia fürdő helyreállítása	n.a.
		Egészség centrum kialakítása a Városi Strand-, Termál- és Gyógyfürdő területén	n.a.
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Teljes körű akadálymentesítés, termálvízzel történő fűtésrendszer kiépítés valamennyi intézményben	n.a.
	Akadálymentesítés	Valamennyi oktatási intézmény, közintézmény akadálymentesítése	n.a.
	Épületenergetikai fejlesztések	Termálvízzel történő fűtésrendszer kiépítés valamennyi intézményben; hőszigetelés, valamint új nyílás zárók beépítése valamennyi épületfejlesztés esetén	n.a.
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Bölcsődei kapacitás bővítése meglévő intézményekben; kapacitásbővítések (Serház téri Szociális Otthon, Szivárvány Szociális Otthon, Kertvárosi Nyugdíjas Lakópark, hajléktalanok ellátása); gondozási központ kialakítása	n.a.
	Foglalkoztatás támogatása	Start Munka Program biztosítása	n.a.
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Újabb területek bekapcsolása a kerékpárút hálózatba; kerékpártárolók számának növelése	n.a.

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Hódmezővásárhely	Közlekedési hálózat fejlesztése	Északi gyűrű építése; Szegedet és Hódmezővásárhelyet összekötő Tram-Train építése; a városrészek közötti közúti kapcsolatok minőségi fejlesztése; belterületek, tanyák, mezőgazdasági területek közötti jobb közúti kapcsolatok kiépítése; gyalogosforgalom körülményeinek javítása: gyalogos zóna kiterjesztése a belvárosban.	n.a.
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Városi buszközlekedés minőségi javítása, finanszírozási háttér megteremtése; Szegedet és Hódmezővásárhelyt összekötő Tram-Train építése	n.a.
	Innováció, K+F	Energiafelhasználás nyomon követése távmérés útján – Governee Projekt	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termálvízzel történő fűtésrendszer kiépítése, bővítése	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Közüzem által szolgáltatott víz ivóvízminőségének megteremtése érdekében technológiai fejlesztések Hódmezővásárhelyen és településrészeiben, valamint a kistérségben	n.a.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Ellátatlan belterületek bekapcsolása, valamint természet közeli tisztítási módszerek és technológiák alkalmazása; tisztítótelep bővítés (a belvíz és csapadékvíz hálózat terhelésének csökkentése a tisztított, de nem hasznosított szennyvíz mennyiségének csökkentésével; Mártélyi Üdülőterület csatornahálózatának kiépítése	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A belvízelvezető rendszer csapadékos időszakban szűk kapacitása miatt a biztonsági belvíztárolók lehetséges helyszíneinek feltárása, jelölése tervekben	n.a.
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szelektív hulladékgyűjtés érdekében cél a kisebb hulladékudvarok kialakítása.	n.a.
	Mezőgazdaság fejlesztése	Modern farmgazdálkodás, biogazdálkodás, gyógynövény-termesztés és -feldolgozás, biotermesztés és ún. energianövények meghonosítása	n.a.
Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Termálvízzel történő fűtésrendszer bővítése	n.a.	
Mindszent	Turisztikai fejlesztések	Hajókikötő építése a Tiszán. Túraútvonalak kiépítése; tanösvények kialakítása az árterületen	250.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségnevelő programok	10.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Katolikus templom felújítása. Sportcsarnok felújítása. Volt Gimnázium épülete egészségügyi intézménnyé alakítása	380.000,-
	Akadálymentesítés	Minden középületben a bejáratok, illemhelyek akadálymentesítése; a település központjában a közlekedési járdák, gyalogos átkelőhelyek akadálymentesítése	65.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Kazáncserék és fűtéskorszerűsítés az önkormányzati intézményekben	95.000,-
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Időskorúak Ápolást-gondozást Nyújtó Otthona átalakítása- bővítése (beadott pályázat)	90.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Ipari park létrehozása	260.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Szegvár-Mindszent és Mindszent-Ópusztaszer közötti kerékpárút építése. Belterületi kerékpárút építés.	560.000,-
Mindszent	Közlekedési hálózat fejlesztése	4523. sz. Derekegyház–Mindszent összekötő út (Miási út) szélesítése, útminőségének javítása; 4521. sz. összekötő út Szegvár-Mindszent közötti szakaszának javítása; 2 körforgalom építéssel elkerülő út építése; belterületi utak burkolatjavítása; belterületi földutak szilárd burkolatúvá építése; 4 új gyalogos átkelőhely kiépítése; sebességkorlátozás	1.600.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Helyközi járatok útvonalának módosítása	60.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Ártéri gyalogakác, mint energiaforrás hasznosítása, aprítóüzem, tárolótér kialakítása	120.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Mindszent	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Ivóvíz hálózat korszerűsítése, ivóvíz minőségének javítása	420.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése, új szennyvíztisztító telep építése (folyamatban lévő pályázat)	4.500.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Mezőgazdasági területek öntözési lehetőségeinek fejlesztése a meglévő mezőgazdasági öntözőhálózat rendbetételével	130.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Bezárt szilárd hulladéklerakó telep rekultivációja	180.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Termálvíz kihasználásán alapuló zöldségtermesztés fejlesztése. Feldolgozó üzem építése	160.000,-
Székkutas	Turisztikai fejlesztések	A németajkúak körében élő Pirooska kultusz megelevenítése (a film helyszíneinek felújítása, bemutatása kiállítások révén)	350.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Az önkormányzati intézményeknél a megújuló energiaforrások minél szélesebb körű hasznosítása	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Bel- és külterületi csatornahálózat fejlesztése	200.000,-
Makói kistérség			
Makó	Turisztikai fejlesztések	4 csillagos szálláshely építése; 50 m-es medence kiépítése	1.000.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Orvosi rendelők felújítása	50.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Önkormányzat épületek komplex felújítása	1.000.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása; a lakosság problémáira komplex megoldást nyújtó szolgáltatási, szolgáltatás-koordináció kialakítása; probléma centrikus, rövid reakcióidejű szolgáltatások kialakítása	35.000,-
	Szociális alaphoz tartozó fejlesztések	Idősek klubjának fejlesztése; szociális alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása; a lakosság problémáira komplex megoldást nyújtó szolgáltatási, szolgáltatás-koordináció kialakítása; probléma centrikus, rövid reakcióidejű szolgáltatások kialakítása	100.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	43-as főút mentén Makó-Nagylak között kerékpárút hálózat kialakítása	2.000.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Észak nyugati elkerülő megépítése, tram train (villamos): Makó-Szeged és Makó-Hódmezővásárhely között	20.000.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Buszöblök felújítása a térségben	100.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park bővítése; inkubátorcsarnok fejlesztése	1.000.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Fotovoltaikus erőmű kiépítése	500.000,-
Makó	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	A technológiai fejlesztések: Makó és térségében 17 település esetében a határértékek feletti egészségre ártalmas anyagok kiszűrése az ivóvízből	3.800.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízcsatorna hálózat bővítése Makó belterületén; kiterjesztése öt másik településre (Kiszombor, Maroslele, Földeák, Apátfalva, Magyarcsanak); a meglévő szennyvíztisztító telep biológiai tisztítási kapacitásának növelése, új szennyvíziszap-kezelő és -elhelyező rendszer építése	14.000.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Záportározó kialakítása és csapadékvíz csatornahálózat korszerűsítése	1.000.000,-
Ambrózfalva	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Távhő rendszer korszerűsítése és bővítése	600.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Saját házi orvosi szolgálat kialakítása	6.000,-
	Akadálymentesítés	Közüntézmények: polgármesteri hivatal, posta, faluház	5.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Polgármesteri hivatal, óvoda fűtéskorszerűsítése	10.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Közmunka program	25.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterületi utak felújítása	50.000,-
Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvíz csatornázás	350.000,-	

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Apátfalva	Turisztikai fejlesztések	Maros turisztikai infrastrukturális fejlesztése (csónakkikötő, út, kerékpár, gyalogos túra útvonal. strand, kerékpáros pihenő, tanösvény, stb.); kulturális turisztikai fejlesztések (tájház, attrakció, stb.); szálláshelyfejlesztés	400.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	10.000,-
	Akadálymentesítés	Polgármesteri Hivatal, Faluház	80.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Iskola, polgármesteri hivatal, faluház	300.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Közmunkaprogram	400.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Szt. Gellért Maros-híd megépítése	n.a.
		4425. j. út felújítása teherbírás növeléssel	n.a.
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Újszeged-Mezőhegyes vasútvonal felújítása	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	M43-as főút és 4425 j. út kereszteződésénél ipari park/ipari terület létrehozása	n.a.
	KKV-k támogatása	mezőgazdasági termékek feldolgozásának támogatása (hűtőház, mosó, válogató, csomagoló üzem létrehozása)	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Apátfalva belterületi csatornahálózat fejlesztése, rekonstrukciója	400.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági termékek feldolgozásának támogatása (hűtőház, mosó, válogató, csomagoló üzem létrehozása)	n.a.
Öntözőrendszerek fejlesztése		n.a.	
Mezőgazdasági utak felújítása		n.a.	
Csanádalberti	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Nyílászárók cseréje, akadálymentesítés, külső homlokzat felújítás, hőszigetelés	70.000,-
	Akadálymentesítés	Orvosi rendelő, iskola, könyvtár	5.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, nyílászárók cseréje (orvosi rendelő, könyvtár, ifjúsági klub)	65.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kerékpárút Csanádalberti–Pitvaros községek között	20.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Új buszmegálló építése	10.000,-
Csanádpalota	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Tornaterem építése	500.000,-
	Akadálymentesítés	Egyes iskolaépületek, művelődési ház teljes körű akadálymentesítése	40.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	László Művelődési ház hőszigetelése, elektromos hálózat ellátása napkollektorral (mini erőmű)	70.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Gyermekjóléti szolgálat elhelyezését biztosító épület korszerűsítése, tárgyi feltételek javítása	30.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Csanádpalota-Kövegy települések között 3542 méter hosszú egyoldali kétirányú kerékpárút építése	180.000
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Belterületi szilárdburkolatú utak felújítása	50.000,-
Ferencszállás	Turisztikai fejlesztések	Maros part közelségének kihasználása; táborozó helyek kialakítása	5.000,-
	Akadálymentesítés	Lépcsőfeljárók kialakítása, nyílászárók cseréje, mellékhelyiség kialakítása	
	Épületenergetikai fejlesztések	Fűtőkorszerűsítés, nyílászárók cseréje	30.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Klárafalvával és Kiszomborral összekötő kerékpárút kb: 10 km szakasz	n.a.
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Buszvárók cseréje	10.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvízelvezető csatornarendszer kiépítése	25.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Külterületi utak karbantartása, öntözőcsatornák karbantartása	50.000,-
Földeák	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	A településen lévő általános iskola épületeinek felújítása és az iskolai testnevelést segítő tornacsarnok megépítése	560.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Földeák	Épületenergetikai fejlesztések	Az önkormányzati tulajdonban lévő épületek hőszigetelése és fűtési rendszerük korszerűsítése. Ezen fejlesztések folyamatosan kerülnek megvalósításra a pályázati lehetőségek és a pénzeszközök függvényében	35.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Az önkormányzat a közmunka programok igénybevételével, az önrő függvényében segíti a tartós munkanélküliek foglalkoztatását	100.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Az M43 autópálya kiépülését kihasználva, a befektetői igény esetén	50.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	A helyi termál energia meglétét kihasználva a település középületei klimatizálásának kiépítése	600.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Az ivóvízben található arzén mennyiségének csökkentése 2015-ig tartó megvalósítása. Illetve a jelenlegi települési vízhálózat felújítása, rekonstrukciója	250.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A szennyvízhálózat kiépítése a településen, illetve a makói szennyvíztisztítóba való eljuttatása 2015-ig	1.250.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	A használaton kívüli hulladéklerakó telep rekultivációja 2015-ig	50.000,-
Kiszombor	Turisztikai fejlesztések	Makó-Kiszombor közötti kerékpárút	80.000,-
		Szállásbővítés	30.000,-
		Rónay kastély felújítása	1.400.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Eszközfejlesztés (gép-műszerbeszerzés) az alapellátásban	25.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	épületeinek felújítása	80.000,-
		Könyvtár és művelődési ház szolgáltatásainak bővítése,	35.000,-
	Akadálymentesítés	Bölcsőde, művelődési ház épületeinek akadálymentesítése	25.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Fűtéskorszerűsítés önkormányzati intézményeknél	40.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Bölcsőde épületének felújítása; eszközfejlesztés	35.000,-
	Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése	Az alapellátást kiszolgáló épületfejlesztés	35.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Belvízelvezető árkok burkolása a teljes településen	1.400.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Makó-Kiszombor közötti kerékpárút	80.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Település teljes úthálózata felújítása (kiemelten a szennyvízberuházással érintett közutak)	n.a.
KKV-k támogatása	Magasabb szintű (kormányzati, régiós, megyei) koordináció és fejlesztési elképzelésekhez csatlakoztatva	n.a.	
Kiszombor	Megújuló energia alapú fejlesztés	Engedélyezés alatt külső gazdasági társaság szervezésében szélenergia – szélérómű park	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Dél-alföldi Ivóvíz-minőségi Program tagjaként pályázat útján megvalósuló fejlesztések	n.a.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése (településszintű kivitelezés 2012. VII-tól folyamatban)	n.a.
	Árvízvédelmi fejlesztések	ATIKÖVIZIG programjaihoz csatlakoztatva	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Kül- és belterületi csatornahálózat	1.400.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Magasabb szintű (kormányzati, régiós, megyei) koordináció és fejlesztési elképzelésekhez csatlakoztatva	n.a.
Klárafalva	Turisztikai fejlesztések	Maros-parti tanösvény, csónak kikötő kialakítása	5.000,-
	Akadálymentesítés	Körjegyzőségi hivatal, faluház, házi orvosi rendelő és védőnői tanácsadó akadálymentesítése	7.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Körjegyzőségi hivatal, faluház, házi orvosi rendelő fűtés korszerűsítése (pellet, fabrikett fűtés, kazán és a pellet előállító berendezés beszerzése)	30.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kerékpárút hálózat kiépítése	100.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Meglévő egyes belterületi földutak szilárd burkolattal való ellátása	100.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Teljes ivóvíz hálózat felújítása (azbeszt hálózat cseréje)	280.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Külterületi belvíz elvezető csatornahálózat felújítása	120.000,-

Terület	Fejlesztési elképzelések 2020-ig		
	fejlesztés témája	megnevezés	forrásigény (eFt)
Nagylak	Turisztikai fejlesztések	Óriásgombolyag Múzeum létrehozása (Kender-szakmatörténeti gyűjtemény)	8.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Önkormányzati intézmények fűtés és világítás, valamint közvilágítás korszerűsítése.	80.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Szociális jelzőrendszer kiépítése az időskorú, egyedül élők számára	12.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Makó-Nagylak-Arad kerékpárút megvalósítása	5.000.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Apátfalváról történő bórmentes vízbeszerzés (IMJP)	280.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízcsatornázás, a csanádpalotai szennyvíztelepre történő rácsatlakozással	500.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	DAREH rendszerben történő hulladékszállítás és kezelés	n.a.
Óföldségek	Turisztikai fejlesztések	A volt általános iskola és óvoda épületeinek átalakítása vendégszállássá; helytörténeti múzeum kialakítását	560.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Az önkormányzati tulajdonban lévő épületek hőszigetelése és fűtésrendszerük korszerűsítése (folyamatosan, a pályázati lehetőségek és a pénzeszközök függvényében)	15.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Az önkormányzat a közmunka programok igénybevitelével tartós munkanélküliek foglalkoztatása (önerő függvényében)	100.000,-
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Az M43 autópálya kiépülését kihasználva, a befektetői igény esetén	50.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Középületek klimatizálásának kiépítése a helyi termál energia kihasználásával	50.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Az ivóvízben található arzén mennyiségének csökkentése 2015-ig tartó megvalósítása. Illetve a jelenlegi települési vízhálózat felújítása, rekonstrukciója.	250.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A szennyvízhálózat kiépítése a településen, illetve a makói szennyvíztisztítóba való eljuttatása 2015-ig	600.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	A használaton kívüli hulladéklerakó telep rekultivációja 2015-ig	20.000,-

Megjegyzés: 2012.09.19-i állapot

4.2.2.b. melléklet: Az önkormányzatok fejlesztési elképzelései 2030-ig (forrás: települési kérdőívek)

TELEPÜLÉS	FEJLESZTÉS TÉMÁJA	FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK 2030-IG	
		MEGNEVEZÉS	FORRÁSIGÉNY (eFt)
Szeged és térsége			
Algyő	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvíz- és csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítése	400 000
Deszk	Turisztikai fejlesztések	A faluház-szerb ortodox hitéleti és kulturális központ bővítéséhez kapcsolódó tömbfeltárás nyomán telekvégek zárt sorú beépítése szolgáltatóházakkal	80.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A szegedi Fő fasort és a deszki Szőregi sort összekötő út megépítését követően az út mentén infrastrukturális fejlesztések előkészítése	150.000,-
Sándorfalva	Turisztikai fejlesztések	Városi strand és tanuszoda létesítése	300.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Sándorfalva közigazgatási területén belül a főközlekedési útvonalak mentén a kerékpárút-hálózat teljes körű kiépítése	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	A város területén lévő, önkormányzati tulajdonú ipari területek funkció szerinti felhasználása befektető-ösztönző infrastruktúra kialakításával	200.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termásvíz hasznosítási rendszer kiépítése	500.000,-

TELEPÜLÉS	FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK 2030-IG		
	FEJLESZTÉS TÉMÁJA	MEGNEVEZÉS	FORRÁSIGÉNY (eFt)
Sándorfalva	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	A külterületi sűrűn lakott helyeken a vezetékes ivóvízhálózat kiépítése	500.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvízelvezető csatornahálózat külterületre is kiterjedő kiépítése	500.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A külterületen a teljes körű belvízrendezés	300.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	A tanyai turizmus fellendítése, a helyben előállított termékek piacra jutásának támogatása	100.000,-
Újszentiván	Turisztikai fejlesztések	Thermál Hotel építése kihasználva a helyi termálforrás adta lehetőségeket	800.000,-
Homokhátság			
Mórahalom	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Fekvőbeteg rehabilitáció két ütemben	500.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Határon átnyúló együttműködés keretében foglalkoztatás bővítés	35.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Biomassza üzem létrehozása mezőgazdasági termény/hulladék tüzelőanyagként alakítására (brikettáló, pelletáló, vagy növényolaj előállító üzem kialakítása)	300.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Régi, elavult ivóvízvezeték szakaszok felülvizsgálata, szükség szerinti átépítések és kapacitásnövelések kiépítése különös tekintettel a társasházak vízellátására és a tűzvíz-hálózatra	200.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Vízviszartartási, vízpótlási feladatok	1.000.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Vámszabad terület kialakítása; élelmiszeripari üzemek létrehozásának, működésének támogatása	400.000,-
	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Termálvíz-alapú távfűtési rendszer kiépítése	100.000,-
Bordány	Turisztikai fejlesztések	Termálfürdő kialakítása a település termálkincseire alapozva; Szőlőültetvények visszatelepítése, borturizmus beindítása; Legalább 3 csillagos, és legalább 50 férőhelyes szálloda építése, elsősorban a sport és szabadidős tevékenységek kiszolgálásához; golfpálya megépítése; a település látképének javítása, elektromos, telefon és kábeltelevíziós hálózatok a föld alá történő telepítése (az oszlopok, póznák kiváltása)	n.a.
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Járóbeteg szolgáltatások fejlesztése, alapellátás, szakellátás települési szintű biztosítása	n.a.
	Akadálymentesítés	A település közterületeinek teljes körű akadálymentesítése	n.a.
Bordány	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Fogyatékos vagy speciális bánásmódot igénylő gyermekek napközbeni, vagy bentlakásos ellátását biztosító intézmény létrehozása	n.a.
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	A Szociális központ teljes körű felújítása, technikai fejlesztése	n.a.
	Foglalkoztatás támogatása	Termálfűtésre és a helyi munkaerőre épülő üvegházak kialakítása, zöldség-gyümölcs virágtermesztés megvalósítása	n.a.
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A település belterületi kerékpárút hálózatának teljes körű kiépítése; új kerékpárutak, kerékpáros sávok kialakítása	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Külterületi gyűjtőutak szilárd burkolatú utakká való fejlesztése	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	A rendezési tervben kijelölt ipari park területének fejlesztése, bővítése területvásárlásokkal	n.a.
	KKV-k támogatása	Inkubátorház és ipari park fejlesztése	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termálvíz hasznosítása középületek és a magánházak fűtésére, a mezőgazdasági üzemek, üvegházak távhőellátására	n.a.
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Új kút fúrása az ellátás biztonságának érdekében	n.a.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Külterületi lakóházak bekapcsolása a szennyvízhálózatba	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	A régi esővíz elvezető árkok zárt esővíz elvezető rendszerré fejlesztése	n.a.
	Települési szilárdhulladék kezelése	Hulladékhasznosító üzem létesítése	n.a.

TELEPÜLÉS	FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK 2030-IG		
	FEJLESZTÉS TÉMÁJA	MEGNEVEZÉS	FORRÁSIGÉNY (eFt)
Bordány	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági gyűjtőutak korszerűsítése, aszfaltozása	n.a.
	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Az egyedi gázfűtéses rendszerű többségében központi fűtéses háztartások egy láncolatba fűzése, új, energiahatékony távhőszolgáltatás kialakítása, beindítása a településen	n.a.
Domaszék	Közösségi közlekedés fejlesztése	Helyi járatos közlekedés kiépítése	500.000,-
Forráskút	Turisztikai fejlesztések	Ökoturizmus fejlesztése, szálláshelyekhez kapcsolódó szolgáltatások bővítése	60.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Fizioterápiás szolgáltatások helyben történő biztosítása	50.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Audiovizuális és informatikai fejlesztések	25.000,-
	Akadálymentesítés	Fogorvosi rendelő és védőnői tanácsadó épületének akadálymentesítése	90.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Fogorvosi rendelő és védőnői tanácsadó energetikai korszerűsítése	70.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Munkahely teremtő és megtartó támogatások	100.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Forráskút–Balástya–Ópusztaszer vonalakon	150.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	helyi szilárd burkolatú közutak kopórétegének felújítása, kistérségi településeket összekötő közutak fejlesztése	700.000,-
	Közösségi közlekedés fejlesztése	Forráskút–Mórahalom közötti járatsűrítés	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Zöldmezős és barnamezős beruházások támogatása	400.000,-
	KKV-k támogatása	Piacra jutást segítő támogatások	n.a.
	Innováció, K+F	Innovatív technológiák bevezetésének támogatása	200.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Megújuló energiák alkalmazása bevezetésének támogatása	200.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belvízelvezető csatornarendszer kiépítésének támogatása	300.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése	180.000,-
Mezőgazdaság fejlesztése	Új technológiák megismertetése, bevezetése	100.000,-	
Öttömös	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Szociális szolgáltató központ felújítása	15.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése		
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kerékpárút kiépítése Öttömös és Pusztamérges között. Bel- és külterületi kerékpárút-hálózat kialakítása	n.a.
Röszke	Turisztikai fejlesztések	Holt-Tisza természeti értékeinek bemutatása, infrastrukturális fejlesztése, tanösvény kialakítása	100.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Petőfi Sándor Művelődési Ház külső szigetelés megvalósítása, belső udvar felújítása	50.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	Háziorvosi rendelők külső szigetelése, tetőfelújítás	30.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Röszke Határátkelő–Röszke–Szentmihálytelek–Szeged kerékpárút (EuroVelo) megépítése	300.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Röszke Felszabadulás–József Attila utcák felújítása	100.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Röszke csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése	500.000,-
Ruzsa	Turisztikai fejlesztések	Étterem, rekreációs központ kialakítása	200.000,- 500.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Ruzsa–Üllés és Ruzsa–Öttömös-55-ös főút közötti kerékpárút létesítés	500.000,-
Szatymaz	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Gépjármű beszerzés az alapfeladatok ellátásához.	20.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A Sándorfalva irányába tartó kerékpárút kiépítése	250.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Az összes belterületi nem aszfaltos utca burkolása, meglévő aszfaltos utak felújítása, valamint járdák kialakítása.	300.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Külterületi vezetékes ivóvízhálózat bővítése, fejlesztése	50.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Az összes belterületi csapadékvíz elvezető árkok terv szerinti burkolása.	120.000,-
Zákányszék	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Zákányszék–Ruzsa kerékpárút kiépítése	150.000,-

TELEPÜLÉS	FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK 2030-IG		
	FEJLESZTÉS TÉMÁJA	MEGNEVEZÉS	FORRÁSIGÉNY (eFt)
Zsombó	Turisztikai fejlesztések	A hagyományos tanyasi élet bemutatásával a falusi-tanyai turizmus lehetőségének megteremtése	n.a.
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Zsombót Forráskúttal, illetve Szegeddel összekötő kerékpárút kiépítése	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A szilárd burkolattal nem rendelkező belterületi és kiskerti övezeti utcákban lévő utak kiépítése.	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park kialakítása, inkubátorház létrehozása	n.a.
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Külterületi csapadék- és belvízelvezetés megvalósítása.	n.a.
Kisteleki kistérség			
Kistelek	Turisztikai fejlesztések	Minden fejlesztési programra vonatkozóan: Projekt előkészítés támogatása (engedélyes, kiviteli és tender tervek, tanulmányok, stb.); önerő fokozott támogatása	n.a.
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Kistelek–Kiskunmajsa kerékpárút kiépítése Elkerülő út kiépítése (Kistelek–Ópusztaszer)	400.000,- 450.000,-
Pusztaszer	Közlekedési hálózat fejlesztése	Meglévő burkolt utak felújítása	80.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Napelem-park létesítése; hőközpont kialakítása az intézmények távfűtésére	n.a.
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Egységes kiscsoportos (4-10 lakóegység) vagy egyedi szennyvízkezelő rendszerek kiépítése több lépcsőben	120.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Mezőgazdasági feltáró utak karbantartása	n.a.
Csongrádi kistérség			
Csanytelek	Turisztikai fejlesztések	Madarász és horgászturizmushoz szálláshelyfejlesztés	25.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségügyi kombinát épületfelújítás	30.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Eszközbeszerzés, épületfelújítás	30.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Épületkorszerűsítés	30.000,-
Tömörkény	Turisztikai fejlesztések	Turisztikai központ létrehozása	55.000,-
	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Sportlétesítmények kialakítása, füves pálya, tömegsport előtérbe helyezése; hátrányos helyzetű gyermekek részére fejlesztő termék és felszerelések biztosítása Önkormányzati intézmények korszerűsítése, fejlesztése	60.000,- 25.000,-
	Épületenergetikai fejlesztések	A meglévő épületek hőszigetelésének továbbfejlesztése, korszerűsítése	50.000,-
	Gyermekjóléti alapellátások fejlesztése	Az egészséges életmód és a helyes táplálkozás továbbfejlesztése	15.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Az idősek gondozása, segítése megfelelően képzett szakemberek közreműködésével	8.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Mezőgazdasági jellegű fejlesztések, magas színvonalú biogazdálkodás (növényvédőszer mentes gazdálkodás)	35.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A meglévő utak korszerűsítése, igény szerint továbbfejlesztése	40.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	A dűlő utak nem szilárd burkolattal, de teljes járhatóvá tétele (kohósalak és kötörmelékkel való feltöltése)	300.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	A legkorszerűbb technikával való továbbfejlesztés	300.000,-
	Ivóvízellátás, ivóvízminőség javítása	Új kutak, ivóvíztárolók megépítése	400.000,-
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	A tisztított szennyvíz helyben tartása, öntözővízzé alakítása és ennek alkalmazása	400.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Tározók építése (víz helyben tartása)	300.000,-
	Települési szilárdhulladék kezelése	Helyi hulladékpontok, illetve további szelektív gyűjtők elhelyezése; a lakosság felkészítése, tájékoztatása a hulladékkezeléssel kapcsolatban	30.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Az alapvető élelmiszerek helyben való előállításának és értékesítésének támogatása. A lakosság felkészítése, tanfolyamok szervezése és lebonyolítása	50.000,-
Szentesi kistérség			
Szentes	Közlekedési hálózat fejlesztése	Új közúti híd létesítése a város belterületi szakaszán	n.a.

TELEPÜLÉS	FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK 2030-IG		
	FEJLESZTÉS TÉMÁJA	MEGNEVEZÉS	FORRÁSIGÉNY (eFt)
Szentés	KKV-k támogatása	Az ipari park infrastrukturális fejlesztése (úthálózat, közműfejlesztés)	n.a.
	Megújuló energia alapú fejlesztés	A rendelkezésre álló termál energia további felhasználása és egyéb megújuló energiaforrások bevonása a város energiaellátásába	n.a.
	Települési szilárdhulladék kezelése	Bezárt, felhagyott hulladéklerakók rekultivációja	n.a.
	Mezőgazdaság fejlesztése	A mezőgazdasági telepeken keletkező biomassa mint megújuló energiaforrás felhasználása a telepek üzemeltetése során	n.a.
	Távhő-szektor energetikai korszerűsítése	Távhő-rendszer ismételt felújítása, technológiai felújítása	500.000,-
Derekegyház	Turisztikai fejlesztések	Károlyi kastély turisztikai fejlesztése	2.000.000,-
	Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	Gondozási központ kialakítása	25.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Tompahát és Hódmezővásárhely közötti közút kialakítása. Ördöngös településrész útfelújítása. István-majori bekötőút aszfaltozása	630.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Geotermikus fűtésrendszer kialakítása	500.000,-
	Mezőgazdaság fejlesztése	Tájrehabilitációs program indítása a Natura2000 területeken. Szentés-Derekegyház közötti mezőgazdasági földút felújítása	400.000,-
Szegvár	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park területének komplex kialakítása	100.000,-

Hódmezővásárhely és térsége			
Mindszent	Intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális) infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése	Új tanuszoda építése	6.000.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Új Tisza-híd megépítése	n.a.
	Üzleti infrastruktúra fejlesztése (ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak)	Ipari park létesítése a város déli részén	300.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Termálvíz hasznosítása az intézmények fűtésére	160.000,-
	Vízgazdálkodási, belvízvédelmi fejlesztések	Belterületi csapadékvíz-gyűjtő és -elvezető rendszerek felújítása és kiépítése	130.000,-
Székkutas	Közlekedési hálózat fejlesztése	A 47-es számú főút, Székkutat elkerülő szakaszának megépítése	n.a.
Makói kistérség			
Makó	Turisztikai fejlesztések	Szálláshely fejlesztés	300.000,-
	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	Kerékpárút fejlesztés: Makó–Csanádpalota–Tótkomlós, valamint Makó–Hódmezővásárhely között	20.000.000,-
	Közlekedési hálózat fejlesztése	Magyarcsanádi híd megépítése	5.000.000,-
	Megújuló energia alapú fejlesztés	Biomassza erőmű megvalósítása	1.000.000,-
Földeák	Épületenergetikai fejlesztések	Az önkormányzati tulajdonban lévő épületek hőszigetelése és fűtésrendszerük korszerűsítése. Ezen fejlesztések folyamatosan kerülnek megvalósításra a pályázati lehetőségek és a pénzeszközök függvényében.	15.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Az önkormányzat a közmunka programok igénybevételével, az önerő függvényében segíti a tartós munkanélküliek foglalkoztatását.	120.000,-
Kiszombor	Turisztikai fejlesztések	Műemléki településközpont (épületek is) rekonstrukció	130.000,-
	Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Egészségügyi alapellátást kiszolgáló épületek felújítása	20.000,-
Klárafalva	Szennyvízelvezetés és -tisztítás	Szennyvíz tisztító telep kialakítása, amennyiben a jelenlegi biológiai tisztító üzemeltetése már nem lesz megoldható a szolgalmi jog alapján	300.000,-
Óföldeák	Épületenergetikai fejlesztések	Az önkormányzati tulajdonban lévő épületek hőszigetelése és fűtésrendszerük korszerűsítése (folyamatosan, a pályázati lehetőségek és a pénzeszközök függvényében)	15.000,-
	Foglalkoztatás támogatása	Az önkormányzat a közmunka programok igénybevételével tartós munkanélküliek foglalkoztatása (önerő függvényében)	120.000,-

Megjegyzés: 2012.09.19-i állapot

4.2.3.a. melléklet: Civil szervezetek fejlesztési elképzelései 2014-2020 (forrás: Csongrád Megyei Önkormányzat kérdőíves felmérése alapján)

Civil szervezet megnevezése	székhelye	Fő tevékenységi köre	Fejlesztési elképzelések
CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület	Szeged	környezetvédelem	A civil szféra erősítése azáltal, hogy a támogatási célokat a következő elvek szerint határozzák meg: Mezőgazdaság: kigazdaságok fejlesztése, mezővédő erdősávok rendszerének természetvédelmi szempontú kialakítása, természet kultúra és technológiaváltás a klímaváltozás hatásaihoz való adaptáció elősegítésére, szeszevtrágya-alapú talajerő visszapótlás, extenzív gazdaságok támogatása Energiaszektor: mikrohálózatok kialakítása, megújuló energiák, másodnyersanyagok felhasználása, közvilágítás korszerűsítés Társadalmi kohézió: interszektorális együttműködések erősítése, civil monitoring rendszerek biztosítása, lakossági öngondoskodás terjesztése, decentralizált döntéshozói rendszerek megerősítése Gazdaság: helyi termékek támogatása, másodnyersanyag- alapú feldolgozóipar támogatása, ökoszisztéma-szolgáltatásokra alapozott termelő rendszerek kialakítása Közlekedés: gyalogos, vasúti teherforgalom, telekocsi rendszer támogatása, városi kerékpárkölcsonzók kialakítása Közigazgatás: integrált települési környezetvédelmi programok, e-közigazgatás, párhuzamos kapacitások felszámolása Környezetvédelem: zöldfelületek védőfunkciójú kialakítása, vízgyűjtőalapú környezetgazdálkodási és erőforrás-használati tervek készítése, nád- és gyepgazdálkodás alatt álló területek hasznosításának elősegítése, természeti rendszerek hálózattá szervezése.
Csermely Környezetvédelmi Egyesület	Szeged	környezetvédelem	A települések természeti értékeinek megóvása érdekében a tulajdonosok ösztönzése a természetkímélő gazdálkodási formák alkalmazására, valamint turisztikai vonzerő (faluturizmus) fejlesztése. A lakott területek körüli levegővédelmi és szociális rendeltetésű erdősítések kezdeményezése. Civil inkubátorházak létrehozásának serkentése. A civil szféra erősítése, hogy a pályázatok megvalósítása során akár pénzügyileg is beleszólási joggal rendelkezzenek.
Dél-Alföldi Teleházak Regionális Közhasznú Egyesülete	Szeged	felnttőtkpézés, tanácsadás, információ-közvetítés	A kistelepüléseken, kisközösségekben élő emberek helyi életminőségének javítása. A különböző hátrányos helyzetű csoportok esélyeinek javítása. A legkorszerűbb IKT hálózati szolgáltatások közösségi elérése és a felhasználás sokoldalú segítése, terjesztése, nemzeti és nemzetközi szinten.
DÉLI HORIZONT Egyesület	Szeged	oktatás, ismeretterjesztés, ifjúsági programok, szabadidős tevékenységek, gyermekek napközbeni ellátása, családsegítés	A helyi igényekhez alkalmazkodó jelentős társadalmi haszonnal bíró tevékenységek fejlesztése, mint például: gyermek- és ifjúság korosztály szabadidejének értelmes, hasznos kitöltése, családsegítés kereteinek bővítése, idős generáció gondozása. Rész munkaidős foglalkoztatás növelése (főleg a diplomával rendelkező nők körében), melyhez a szükséges forrás pályázatok útján teremthető meg.
Ételallergia Regionális Közhasznú Egyesület	Szeged	élelmiszerekkel kapcsolatba hozható betegségekben szenvedő felnőttek, gyermekek és családtagjaik összefogása	A Menzareform - „Választható prevenció- és gyógyélelmézés kiépítése” – programhoz való kapcsolódás. Célok: mintakonyha létrehozása, oktatási tananyagok készítése (speciális receptúrák), minőségbiztosítási rendszer kialakítása (beszállítókra és alapanyagokra vonatkozóan), szakemberképzés
Független Városi Szövetség – Magyar Egyesület	Szeged	a magyar nemzeti kultúra megőrzése	„A Világ Utcája” projekt megvalósítása, mely Szegedet szellemi, üzleti, kereskedelmi központtá fejleszteni regionális szinten. A fejlesztés lényege egy konferencia és kereskedelmi központ, valamint kiszolgáló egységeinek (sportközpont, templom) felépítése, mely logisztikai szempontból is csomópontként szolgálna a szomszédos és európai országok között.
Homokháti Mangalica Egyesület	Ásotthalom	mezőgazdaság, hagyományörzés	A város és falu (község, tanyavilág) hagyományos kapcsolatának erősítése. Célok: tanyai termékek akadálymentes eljuttatásának elősegítése a közeli városokba, „Tanya sul” program beindítása, kézművesség és a hagyományok megtartása turisztikai célok érdekében, mezőgazdasági termelők piacvédelmének erősítése, mangalicatartás népszerűsítése, agroturizmus erősítése
Makói Fesztivál Alapítvány	Makó	turisztikai tevékenység	Az alapítvány tulajdonában lévő óföldéaki Gencsháti Návay kúria turisztikai célú hasznosítása, mely a következő funkciókkal rendelkezhet: történelmi emlékhely vagy ősfás díszpark, szabadidőközpont, uradalmi skanzen, lovas panzió, honismereti ifjúsági tábor, gasztronómiai központ vagy akár őshonos magyar állatfajtaikat bemutató majorság.
Mártély Sportkör	Mártély	sport	A sport, ezen belül a labdarúgás népszerűsítése a fiatalok körében. A Bocsik-programhoz való kapcsolódás jelenti a kitörési pontot. Cél, hogy Mártély lakosságszámához képest is kiemelkedő sportéletet valósítson meg a megfelelő infrastruktúra létrehozásával.
Megújuló Öttömösért Közhasznú Egyesület	Öttömös	hagyományörzés, kulturális tevékenység	Falumúzeum, tájház létesítése

5. melléklet Elemzés az Európai Unió és kormányzati fejlesztési források felhasználásának térbeli megoszlásáról Csongrád megye kistérségeiben

Elemzés az Európai Unió és kormányzati fejlesztési források felhasználásának térbeli megoszlásáról Csongrád megye kistérségeiben

2007-2012

Szeged, 2012. augusztus

Készítették:

a DARFÚ Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. szakemberei:

Tóth Róbert

Tapasztó Dénes

Jenei Gábor

Csáki Béla

TARTALOM

1.	A 2007-2013-as Európai Unió pénzügyi időszakban a dél-alföldi megyékben rendelkezésre álló regionális fejlesztési források	128
1.2.	Meghirdetett pályázatos forrás tematikus bontásban	129
1.3.	A pályázói aktivitás összehasonlító területi alapú elemzése	129
1.4.	A benyújtott és támogatott pályázatok összehasonlító területi alapú elemzése.....	130
2.	CSONGRÁD MEGYE KISTÉRSÉGEINEK FORRÁS ABSZORPCIÓS KÉPESSÉGE.....	132
2.1.	Csongrádi kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése	132
2.1.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	132
2.1.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	133
2.1.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	133
2.2.	Hódmezővásárhelyi kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése	133
2.2.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	134
2.2.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	135
2.2.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	135
2.3.	Kisteleki kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése	135
2.3.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	136
2.3.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	136
2.3.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	137
2.4.	Makói kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése	137
2.4.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	138
2.4.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	138
2.4.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	139
2.5.	Mórahalmi kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése.....	139
2.5.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	140
2.5.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	140
2.5.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	141
2.6.	Szegedi kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése	141
2.6.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	142
2.6.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	143
2.6.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	143
2.7.	Szentesi kistérség forrás felhasználási mutatóinak elemzése	143
2.7.1.	Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között.....	144
2.7.2.	A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein	145

2.7.3.	Kistérség specifikus megállapítások.....	145
3.	A RÉGIÓ LEGHÁTRÁNYOSABB HELYZETŰ KISTÉRSÉGEI	146
4.	Ágazati Európai Uniós források területi megoszlása Csongrád megyében (összefoglaló elemzés)	148
4.1.	Az ágazati fejlesztéseket célzó pályázatok hasznosulásának megyei összehasonlító elemzése	148
4.2.	Csongrád megye kistérségeinek forrás-abszorpciós vizsgálata az ágazati programok tekintetében.....	149
5.	Hazai, kormányzati források megyei szintű felhasználása	151
6.	Határon átnyúló együttműködési programok tematikus elemzése (összefoglaló elemzés).....	154
6.1	A Dél-alföldi Régiót érintő határ menti programok általános bemutatása	154
6.1.1	Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013	155
6.1.2	Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013.....	156
6.2	Megyei összehasonlító elemzések a CBC programokban felhasznált források eloszlásáról	156
6.2.1	Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program összehasonlító elemzése Csongrád és Békés megyék tekintetében	157
6.2.2	Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program összehasonlító elemzése Bács-Kiskun és Csongrád megyék tekintetében	157
6.3	Csongrád megye kistérségeinek összehasonlító elemzése a határon átnyúló programok támogatás-felhasználása szerint.....	158
6.3.1	A Magyarország-Románia és a Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Programok összehasonlító elemzése Csongrád megye kistérségei szerint.....	158
6.3.2	Kistérség-specifikus megállapítások Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program támogatás abszorpciója kapcsán	159
6.3.3	Kistérség-specifikus megállapítások Magyarország-Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program támogatás abszorpciója kapcsán	159
7.	A területfejlesztés hatékonysága - eredmények.....	160

BEVEZETŐ

Az 1996. évi XXI. törvény 2012. január 1-től hatályos módosítása egyértelműen rögzíti a hazai területfejlesztés megújult kereteit. Az új jogszabályi feltételek alapján a megyei önkormányzat területfejlesztési és területrendezési feladatai kibővültek, szerepe a területi tervezés kapcsán sokkal hangsúlyosabb lett.

Ennek megfelelően, megkezdve a hazai felkészülést a 2014-2020-as Európai Unió pénzügyi időszakra, az önkormányzatok feladatul kapták a megye társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetének elemzését, erre alapozva egy megyei területfejlesztési koncepció és egy megyei területfejlesztési stratégia és program elkészítését.

E munkában a megyei önkormányzatok támaszkodhatnak a DARFÜ Nonprofit Kft. szakembereinek közel egy évtizedes Európai Unió stratégiai tervezési tapasztalatára. Jelen, a megyei helyzetértékeléshez kapcsolódó dokumentum a Csongrád Megyei Önkormányzat és a regionális fejlesztési ügynökség együttműködésének egyik első közvetlen eredménye.

Elemzésünkben – 2007-2012. II. negyedévi adatokra támaszkodva – mindenekelőtt áttekintést nyújtunk a Dél-alföldi Operatív Program keretében rendelkezésre álló Európai Unió források tematikus megoszlásáról, a forrásfelhasználás üteméről megyei szinten. Külön, kistérségenként is elemezzük a DAOP keretében meghirdetett felhívások kapcsán beérkezett-, támogatott- és leszerződött pályázatok számát, de vizsgáljuk az igényelt-, megítélt támogatások és a leszerződött összeg területi megoszlását is. Az elemzés során a 33 leghátrányosabb kistérség közé tartozó öt dél-alföldi térség helyzetének bemutatására kiemelt hangsúlyt fektetünk. Az úgynevezett ágazati operatív programokból a térségbe jutó támogatások területi alapú értékelésén, valamint a hazai decentralizált források felhasználásának elemzésén túl jelen szakmai anyagban külön kitérünk a nemzetközi, elsősorban határon átnyúló programokból támogatott projektek területi alapú vizsgálatára is. Mindezek mellett, összhangban a 218/2009. (X.6.) Kormányrendeletben támasztott tartalmi követelményekkel, sor kerül természetesen a területfejlesztés intézményrendszerének rövid bemutatására is.

Tanulmányunkat néhány, a helyzetértékelés szempontjából releváns indikátorhoz kapcsolódó eredmény bemutatásával, valamint az összefoglaló megállapítások rögzítésével zárjuk.

1. A 2007-2013-AS EURÓPAI UNIÓS PÉNZÜGYI IDŐSZAKBAN A DÉL-ALFÖLDI MEGYÉKBEN RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI FORRÁSOK

A Dél-alföldi Operatív Program teljes forráskerete a 2007-2013-as tervezési időszakra 880,841 millió euró, amely 280 HUF/EUR árfolyamon 246,635 milliárd forintnak felel meg. Ennek a keretnek a jelentősebb része – összesen 96,4%-a – az öt fejlesztési prioritás között oszlik meg, míg a program lebonyolításának költségei a technikai segítségnyújtásra elkülönített 31,713 millió euróból fedezhetőek.

Prioritási tengely	A prioritás kerete (millió EUR)	A prioritás kerete (milliárd Ft)	Százalékos megoszlás
1. prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés	152,843	42,796	17,35%
2. prioritás: Turisztikai célú fejlesztések	161,334	45,173	18,32%
3. prioritás: Közlekedési infrastruktúra fejlesztés	186,053	52,094	21,12%
4. prioritás: Humáninfrastruktúra fejlesztése	165,580	46,362	18,80%
5. prioritás: Térségfejlesztési akciók	183,317	51,328	20,81%
6. prioritás: Technikai segítségnyújtás	31,713	8,879	3,60%
Összesen:	880,841	246,635	100,0%

Forrás: DAOP 2012. évi jelentés

A táblázatból látható, hogy a legmagasabb forrás közlekedésfejlesztési (a rendelkezésre álló keret 21,12%-a), illetve térségfejlesztési (a rendelkezésre álló keret 20,81%-a) témakörökben állt rendelkezésre a 2007-2013 közötti időszakban. A legalacsonyabb kerettel a regionális gazdaságfejlesztési prioritás rendelkezett (17,35%), ugyanakkor a relatíve alacsony (átlagosan 50%-os) támogatási intenzitásnak köszönhetően a közvetlen pályázói hozzájáruláson keresztül többletforrást ebben a témakörben és a turisztikai prioritáson sikerült mozgósítani.

1.2. MEGHIRDETETT PÁLYÁZATOS FORRÁS TEMATIKUS BONTÁSBAN

2007 és 2012 között a Dél-alföldi Operatív Program keretében mindösszesen 83 darab pályázati felhívás megjelentetésére került sor, összesen mintegy 178,93 milliárd forint keretösszeggel.

Ezen belül regionális gazdaságfejlesztés témakörben 18 darab pályázati kiírás meghirdetése történt meg, közel 49 milliárd forint értékben. A keretösszegek együttesen magasabb összeget adnak ki, mint a prioritás rendelkezésre álló forráskerete, mivel egyes felhívások (és így az ezekre tervezett forráskeret) meghirdetésére többször is sor kerülhetett. A 2007-2008-as akciótervi időszakban a DAOP keretében két felhívás jelent meg gazdaságfejlesztés területén, míg 2009-2010 között már 12 darab kiírás volt elérhető. A DAOP 1. prioritástengelyén 2011-ben 4 darab felhívás meghirdetésére került sor. A prioritáson kiemelt projekt nem kapott támogatást.

A turisztikai célú fejlesztések keretében összesen pályázatos formában 8 darab pályázati konstrukció jelent meg, összesen 30,6 milliárd forintos keretösszeggel. A legtöbb, 3-3 darab pályázati kiírás 2007-ben és 2009-ben jelent meg. 2012. áprilisáig a 2. prioritás tengelyen egy új pályázati kiírás jelent meg az Új Széchenyi Terv keretei között. Az év során turisztikai témakörben a „DAOP-2.1.1/I-12 Egészségügyi turizmus szolgáltatásainak fejlesztése a konvergencia régiókban” című kiírásra lehet benyújtani projektjavaslatot 3 milliárd forintos pénzügyi kerettel. A prioritási tengelyen 1 darab kiemelt projekt rendelkezik 3 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást tartalmazó támogatási szerződéssel.

A DAOP 3. prioritástengelyén, közlekedésfejlesztési témakörben 14 felhívás meghirdetése történt meg pályázatos formában, összességében 32 milliárd forint keretösszeggel. A legtöbb, 6 darab felhívás 2009-ben jelent meg, míg a következő évben nem került sor pályázatok meghirdetésére. 2007-ben 3 darab, 2011-ben pedig 4 darab pályázati kiírást jelentetett meg a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség. 2007-2011-ben mindösszesen 19 darab – az időszak utolsó évében 4 darab – kiemelt projekt nevesítésére került sor a prioritástengelyen. Ezek közül 15 darab rendelkezik támogatási szerződéssel, melyek közül nyolcat kötöttek meg 2011-ben. A szerződéssel rendelkező projektek összes támogatási összege 11,9 milliárd forint.

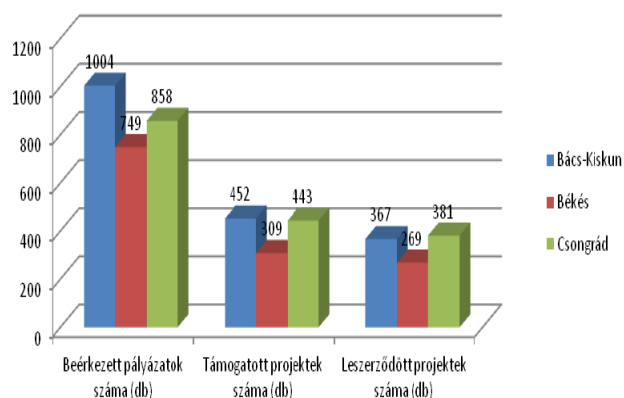
A 4. humáninfrastruktúra fejlesztési prioritási tengelyen 27 darab felhívást jelentettek meg pályázatos formában, mindösszesen 41,8 milliárd forint keretösszeggel. A legtöbb, szám szerint 12 darab felhívás 2009-ben került megjelentetésre, míg a legkevesebb, 2 darab a következő évben. 2011-ben további 4 darab felhívás meghirdetése történt meg. A prioritási tengelyen 2 darab kiemelt projekt – nemzetiségi iskolák fejlesztése – megvalósítása zajlik.

A Dél-alföldi Operatív Program keretében az 5. nagy témakör, a térségfejlesztési akciók keretében 15 darab felhívást jelentettek meg pályázatos keretek között, melyek összes támogatási keretösszege 25,21 milliárd forint volt. 2007-ben és 2009-ben 6-6 darab, míg 2011-ben 3 darab felhívás megjelenésére került sor. A prioritási tengelyen 11 darab kiemelt projekt rendelkezik támogatási szerződéssel, közülük kettő projekt már pénzügyileg is zárt.

1.3. A PÁLYÁZÓI AKTIVITÁS ÖSSZEHASONLÍTÓ TERÜLETI ALAPÚ ELEMZÉSE

A következőkben összehasonlító elemzés keretében vizsgáljuk meg először a három megye forrás abszorpció mutatóit, különös tekintettel a benyújtott, támogatott és leszerződött projektek darabszámára.

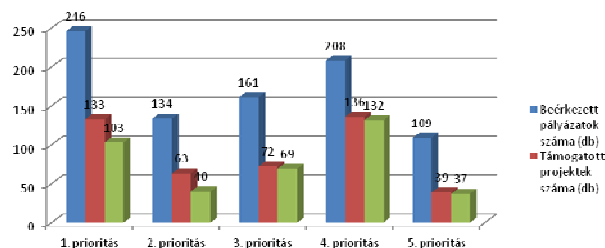
A fenti ábrából látható, hogy a vizsgált időszakban összesen beérkezett 2611 db pályázatból 1004 darab (38,45%) érkezett Bács-Kiskun megyéből, 749 darab (28,68%) Békésből és 858 darab pályázat Csongrádból. Az összes támogatott pályázat (1204 darab) 37,54%-a (452 darab) Bács-Kiskun megyéhez köthető, míg 25,66% (309 darab) Békés megyéhez, 36,79% (443 darab) Csongrád megyéhez. Ha megvizsgáljuk, hogy a benyújtott pályázatok hány százalékát támogatták a bíráló bizottságok azt látjuk, hogy Bács-Kiskun megye esetében ez az arány 45,01%, Békés megye esetében 41,25%, míg Csongrád megye esetében 51,63%. Az eddig szerződéssel rendelkező 1017 darab pályázat 36,08%-a (367 darab) köthető Bács-Kiskun megyei, 26,45%-a (269 darab) Békés megyei és 37,46%-a Csongrád megyei megvalósítási helyszínhez.

Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye összesített forrásabszorpció mutatói I. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

A következőkben vizsgáljuk meg, hogyan oszlott meg 2007 és 2012. áprilisa között a beérkezett-, támogatott-, valamint leszerződött pályázatok száma Csongrád megyében a DAOP prioritásai között. Ahogy láttuk, Csongrád megye megvalósítási helyszínnel mindösszesen 858 darab pályázatot nyújtottak be a projektgazdák.

Az összes benyújtott pályázat 28,67%-a (246 darab) gazdaságfejlesztési témakörhöz kapcsolódott. Kimagasló még a humáninfrastruktúra fejlesztési prioritási tengely súlya, mivel erre a témakörre érkezett az összes pályázat 24,24%-a (208 darab). A második, turisztikafejlesztési prioritási tengelyre az összes benyújtott pályázat 15,61%-a érkezett be (134 darab), míg közlekedésfejlesztési témakörre a pályázatok 18,76%-át nyújtották be a pályázók. Az 5. prioritástengelyen mindössze a benyújtott pályázatok 12,7%-a jelent meg (109 darab).

Csongrád megye összesített forrásabszorpció mutatói I. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

A benyújtott pályázatok közül 443 darab támogatására került sor (az összes 51,63%-a). A legtöbb támogatott pályázat a humáninfrastruktúra fejlesztési prioritási tengelyhez (136 darab, az összes támogatott pályázat 30,69%-a), illetve az 1. prioritási tengelyhez (133 darab, az összes támogatott pályázat 30%-a) volt köthető. 63 darab projektről született pozitív támogatói döntés a 2. prioritási tengelyen, míg ugyanez a szám a 3. prioritási tengely esetében 72 darab.

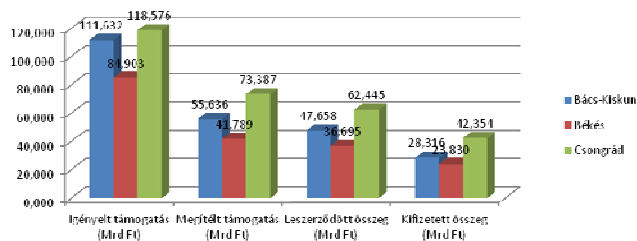
A térségfejlesztési prioritáson 39 darab pályázat esetében született pozitív döntés. Megkötött szerződések tekintetében a humáninfrastruktúra fejlesztési prioritási tengely valamint a közlekedésfejlesztési prioritási tengely áll az élen, hiszen – noha csupán az összes megkötött szerződés 18,11%-a köthető ide – az utóbbinál a támogatott projektek 95,83%-a esetében már aláírásra kerültek a szerződések.

A 4. prioritás esetében még jobb az arány, hiszen a támogatott pályázatok 97%-ánál már rendelkeznek aláírt szerződéssel úgy, hogy az összes szerződött projekt 34,64%-a itt található. Hasonlóan jó arányban – 39 támogatott projektből 37 esetben – kötöttek szerződéseket az 5. prioritási tengelyen (térségfejlesztés) is, ahol az összes megkötött szerződés 9,71%-a található. A turisztikai prioritási tengelyen 63 támogatott pályázatból 40 esetben van már támogatási szerződés (63,49%-os arány), miközben az összes megkötött szerződés 10,49%-a kapcsolódik turisztikai projekthez.

Az összes megkötött szerződés 27,03%-a (103 darab) köthető gazdaságfejlesztési témakörhöz, ami a prioritási tengelyen támogatott pályázatok 77,44%-át jelenti.

1.4. A BENYÚJTOTT ÉS TÁMOGATOTT PÁLYÁZATOK ÖSSZEHASONLÍTÓ TERÜLETI ALAPÚ ELEMZÉSE

A következőkben mindenképp tekintsük át, hogyan alakultak Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye forrás felhasználási mutatói az igényelt összeg, a megítélt támogatás, illetve a leszerződött összeg és a kifizetések tekintetében.

Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói II. (Forrás: DARFÚ sajtó szerkesztés)

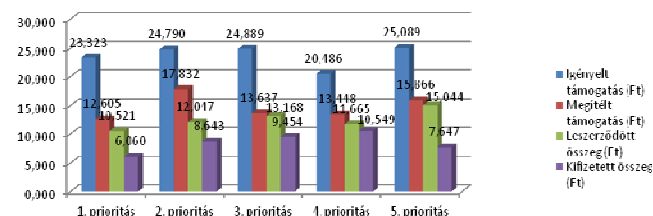
Ugyanez a mutató Békés megye esetében 24,46% (41,79 milliárd forint), míg Csongrád megye esetében 42,96% (73,39 milliárd forint). Kalkulációink alapján a Bács-Kiskun megyéből beérkezett támogatási igény 49,83%-át fogadták el a bíráló bizottságok, míg ez az arány Békés esetében 49,22%, Csongrád megye esetében pedig 61,89%.

Az összes szerződött összeg (146,8 milliárd forint) 32,46%-át (47,66 milliárd forint) a Bács-Kiskun megyében megvalósuló projektek támogatási szerződésai képviselik, míg Békés megye pályázói kapcsán az arány közel 25% (36,7 milliárd forint), Csongrád megye esetében pedig 42,53% (62,45 milliárd forint).

A kifizetések előrehaladása kapcsán megállapíthatjuk, hogy Bács-Kiskun megyéhez köthető projektek esetében a vizsgált időszakban rögzített szerződött összeg 59,41%-a került kifizetésre. Ugyanez a mutató Békés megye esetében 64,94%, míg Csongrád megye esetében 67,82%.

Ha a kifizetések volumenét a megítélt támogatási összegekhez viszonyítjuk látható, hogy Bács-Kiskun megye pályázói részére a megítélt forrás 50,89%-a került kifizetésre, míg Békés megye pályázói számára a megítélt összeg 57,02%-a, Csongrád pályázói számára pedig 57,71%-a került átutalásra a vizsgált időszakban.

A következőkben tekintsük át, hogyan alakul az igényelt- és megítélt támogatás összege, illetve a leszerződött és kifizetett összeg a vizsgált időszakban a Csongrád megyei pályázók által benyújtott-, illetve a támogatott pályázatok esetében. Elemzésünket a korábbiakhoz hasonlóan prioritás tengelyenként végeztük el.

Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói II. (Forrás: DARFÚ sajtó szerkesztés)

Csongrád megyei megvalósítási helyszínnel összesen 118,5 milliárd forint támogatási igény érkezett be a DAOP Közreműködő Szervezethez. Összességében a legmagasabb támogatási igény az 5. prioritási tengelyhez köthető, itt 21,16%-át (25 milliárd forint) rögzíthettük a teljes igénynek. A közlekedésfejlesztési prioritáson ez az arány 20,99%, míg a turisztikai prioritáson 20,91%, a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen pedig 19,67%. A teljes volumenhez viszonyítva a humán infrastruktúra prioritási tengelyhez a támogatási igények 17,28%-a köthető.

Ha a megítélt támogatás összegének tematikus megoszlását vizsgáljuk látható, hogy az összesen mintegy 73,39 milliárd forint közel negyede, (17,83 milliárd forint) a második, turisztikai prioritási tengelyhez kapcsolódik. Magas, 21,62%-os az aránya az 5. prioritási tengelynek (térségfejlesztési akciók) is, melyet sorrendben a közlekedésfejlesztési prioritás (18,58%), a humáninfrastruktúra fejlesztési prioritás (18,32%), majd a gazdaságfejlesztési prioritás (17,18%) követ.

Leszerződött összeg tekintetében Csongrád megyében az tapasztaljuk, hogy a 62,44 milliárdos összeg legnagyobb hányada, 24,09%-a az 5. prioritási tengelyen megkötött szerződésekhez kapcsolódik. Az összes szerződött összeg 21,09%-a a 3. prioritási tengelyhez (közlekedésfejlesztés) kapcsolódik, 19,29%-a a turisztikai prioritási tengelyhez köthető, míg 18,68%-a a 4. prioritáshoz (humáninfrastruktúra fejlesztés). A regionális gazdaságfejlesztési tengelyen megkötött támogatási szerződések a teljes volumen 16,85%-át fedik le.

Végül ha a kifizetések előrehaladását vizsgáljuk meg, azt tapasztaljuk hogy a megyében megvalósuló projektek részére kifizetett 42,35 milliárd forintos összeg közel 25%-a a 4. prioritási tengelyhez kapcsolható. A kifizetések 22,32, illetve 20,41%-a történt a 3. és a 2. prioritási tengelyeken, míg az 5. és az 1. prioritás a kifizetések 18,06, illetve 14,31%-át tudhatja magáénak.

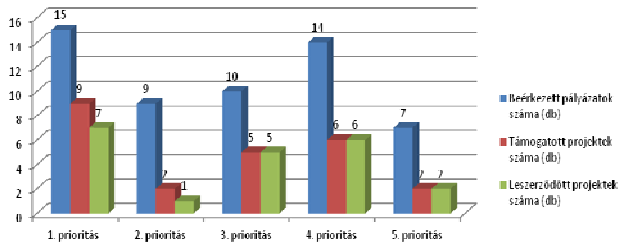
2. CSONGRÁD MEGYE KISTÉRSÉGEINEK FORRÁS ABSZORPCIÓS KÉPESSÉGE

A következőkben vizsgáljuk meg, hogyan alakulnak Csongrád megye kistérségeinek forrás felhasználási mutatói. Az elemzés keretében külön kitérünk a pályázati darabszám vizsgálatára, illetve összességében is bemutatjuk a támogatási igény, a megítélt támogatás, a leszerződött összeg valamint a kifizetések területi megoszlását.

2.1. CSONGRÁDI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a Csongrádi kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

A Csongrádi kistérségből összesen 55 darab pályázat érkezett a DAOP felhívásaira. A legtöbb, 15 darab a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyre, míg 14 darab a 4. prioritási tengelyre. 9, illetve 10 darab pályázat érkezett be a turisztikai, illetve a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyre, míg a térségfejlesztési akciókat tartalmazó 5. prioritásra 7 darab pályázat érkezett.

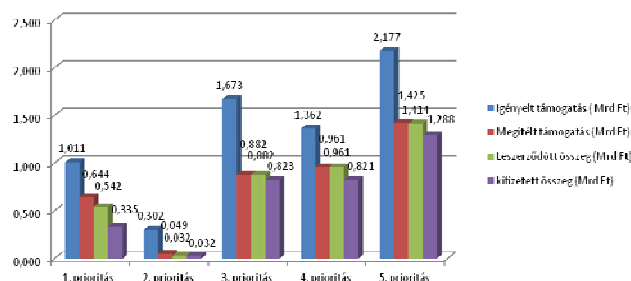

A kistérségből beérkezett pályázatok 43,63%-át (24 darabot) támogattak a bíráló bizottságok. A legtöbb – 9 darab – projektet a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen támogatták, 6 illetve 5 darab támogatott projekt pedig 4. és a 3. prioritási tengelyhez volt köthető. A 9 darab beérkezett pályázatból csupán 2 darabot támogattak a turisztikai prioritási tengelyen, ugyanannyit, mint az 5. prioritáson.

A Csongrádi kistérség forrásabszorpciós mutatói I. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

A 24 támogatott projekt közül 21 darab rendelkezik támogatási szerződéssel. Az 1. prioritási tengelyen 7 darab, míg a 3. és a 4., valamint az 5. prioritási tengelyeken minden támogatott pályázat szerződött már. A 2. prioritási tengelyen 1 pályázat rendelkezik támogatási szerződéssel.

A következőkben megvizsgáljuk a Csongrádi kistérség összességében forrás felhasználási mutatóit. A kistérségből összesen mintegy 6,5 milliárd forint támogatási igényvel érkeztek be pályázatok a vizsgált időszakban. A legmagasabb

A Csongrádi kistérség forrásabszorpciós mutatói II. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

értékben (2,18 milliárd forint) az 5. prioritástengelyre nyújtottak be projektjavaslatokat a pályázók, de a 3. és a 4. prioritási tengelyeken is jelentős támogatási igény rögzíthető. Összességében az igényelt összeg 60,7%-a (3,96 milliárd forint) került megítélésre a nyertes pályázatok számára. A legmagasabb (1,42 milliárd forint) támogatási összeg a térségfejlesztési prioritási tengely projektjeihez köthető, de igen magas a 3. és a 4. prioritási tengelyen (1,67 és 1,36 milliárd forint) megjelenő támogatási érték is. A megítélt támogatás összege – összhangban a támogatott projektek alacsony számával a 2. prioritási tengelyen a legalacsonyabb, mindössze 49 millió forint.

A szerződések megkötése összességében megfelelő ütemben halad, az összes szerződött állomány (3,83 milliárd forint) eléri a megítélt támogatás 96,71%-át. A 3. és a 4. prioritási tengelyeken az összes projekt esetében megszületett a támogatási szerződés, de amint az az ábrából látható a többi prioritás esetében sem beszélhetünk jelentős eltérésről.

A DAOP 3. prioritási tengelyén támogatott pályázatok esetében szinte teljes körű pénzügyi kifizetésről beszélhetünk, míg a 2. prioritási tengelyen a teljes megítélt összeg kifizetése megtörtént.

2.1.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Gazdaságfejlesztési témakörben egy felgyői pályázatot kivéve minden projektjavaslat a kistérségi központhoz köthető. A támogatott projektek közül a legtöbb az úgynevezett telephely fejlesztési kiíráshoz köthető, de egy darab klaszterfejlesztési és 3 darab ipari park, inkubátorház fejlesztési projektjavaslat is nyert a kistérségben.

A turisztikai prioritási tengelyen a támogatott projektek a kistérségi központban valósultak meg. Pályázati igény egy tömörkényi projektjavaslat kivételével is csupán itt mutatkozott.

A közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen két csanyteleki és egy felgyői projekt mellett ugyancsak Csongrádon megvalósítani tervezett projekt javaslatok érkeztek be. A támogatott projektek közül egy valósul meg Felgyőn, a többi a kistérségi központhoz kapcsolódik.

A 4. prioritási tengelyre a csongrádi pályázatokon kívül 5 darab csanyteleki, 3 darab tömörkényi és 2 darab felgyői projekt benyújtása történt meg, míg a támogatott projektek között 2 db csanyteleki és a felgyői projekt található.

Az 5. prioritási tengelyen 1-1 felgyői és csanyteleki pályázat benyújtására került sor, ám a 2 darab csongrádi projekt mellett ezek nem nyertek támogatást.

2.1.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

A DAOP-hoz köthető gazdaságfejlesztési pályázatok közül a legnagyobb értékű Csongrád város ipari park fejlesztési pályázata, melynek közel 200 millió forint támogatási összeget ítél meg a bíráló bizottság. A prioritási tengelyről kiemelendő még egy magánberuházás keretében mintegy 100 millió forint támogatással megvalósuló inkubátorház fejlesztés, ugyancsak Csongrádon.

A 2., turisztikai prioritástengelyen a két támogatott projekt egyike visszalépett, így jelenleg csak a gyalogtúra útvonal fejlesztését célul tűző aktív turisztikai fejlesztésről számolhatunk be a kistérségben.

A közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen egy kerékpárút fejlesztési projekt és egy külterületi út fejlesztését megvalósító beruházás emelendő ki. Előbbi részére 194 millió forint, míg az utóbbi esetében 317 millió forint támogatás megítélésére került sor.

A humán infrastruktúra fejlesztési témakörben egyértelműen a legnagyobb volumenű fejlesztés „A Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi Intézmény szakrendelőjének komplex építészeti, orvos-technológiai és IT felújítása” című projekt, 467 millió forint támogatási összeggel. A nem Csongrádon megvalósuló projektek közül kiemelendő a Csanyteleken lezajló óvoda fejlesztés 122 millió forint támogatási összeggel.

Végül az 5. prioritási tengely kapcsán Csongrád város településfejlesztési projektje emelendő ki több, mint 900 millió forint támogatási összeggel, illetve a Csongrád-Serházuzzi holtág rehabilitációja című projekt, mely 492 millió forint támogatást kapott.

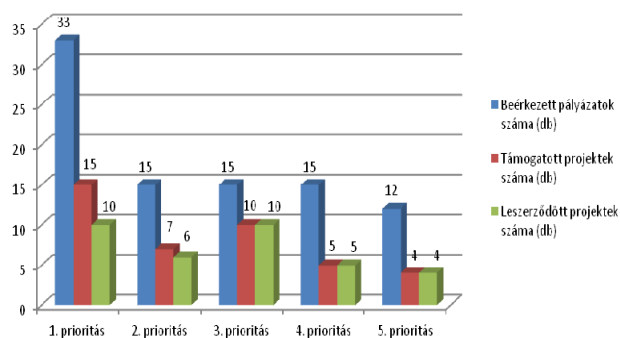
2.1.3. Kistérség specifikus megállapítások

A fenti elemzések alapján megállapítható, hogy gazdaságfejlesztés, és turisztika területeken a kistérség nem teljes mértékben tudta kihasználni adottságait. Kijelenthetjük, hogy a gazdaságfejlesztés centruma egyértelműen a kistérségi központ, ám itt is elsősorban az ipari park fejlesztésére fordítják a rendelkezésre álló erőforrásokat.

Turisztikai területen mindazonáltal még komoly fejlesztési lehetőségek állnak kihasználatlanul (minőségi szálláshelyek hiánya, agroturizmus stb.).

2.2. HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a Hódmezővásárhelyi kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

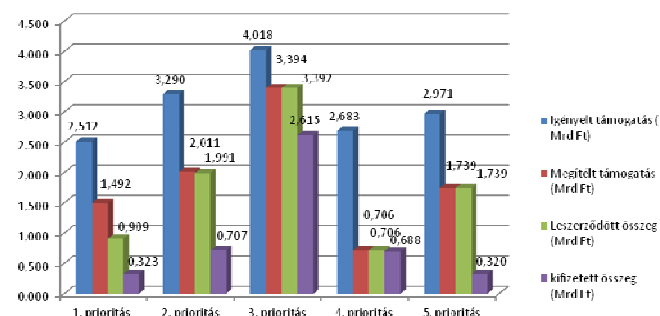
A Hódmezővásárhelyi kistérség forrásabszorpció mutatói I. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

A támogatott projektek közül 35 darab rendelkezik támogatási szerződéssel. A gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen és a 3. prioritáson 10-10 darab, a turisztikai prioritási tengelyen 6 darab, míg a humáninfrastruktúra fejlesztési prioritáson 5, az ötödik prioritási tengelyen pedig 4 darab projekt szerződött.

A következőkben vizsgáljuk meg a Hódmezővásárhelyi kistérség összezszerűsíthető forrás felhasználási mutatóit.

A kistérség pályázói a vizsgált időszakban összesen 15,48 milliárd forint támogatási igénnyel nyújtottak be pályázatot a DAOP felhívásaira. A legtöbb, az összes igényel támogatás 26%-át elérő (mintegy 4 milliárd forint) támogatási igényt a humán

infrastruktúra fejlesztési pályázatok képviselnek, de jelentős a turisztikai pályázatok (3,3 milliárd forint) és a térségfejlesztési pályázatok (2,97 milliárd forint) súlya is.

A Hódmezővásárhelyi kistérség forrásabszorpció mutatói II. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

Az igényelt támogatás 60,36%-a került megítélésre a kistérség pályázói számára, ez a hasonló megyei mutató értékétől (61,89%) kissé elmarad. Az összes megítelt támogatás 36,33%-a 3. prioritási tengelyhez köthető, míg 21,53% a turisztikai prioritáshoz. A gazdaságfejlesztési prioritási tengely közel 16, míg az 5. prioritás 18,61%-os részesedéssel képviselteti magát. A legalacsonyabb, 7,5%-os aránnyal a 4. prioritási tengely szerepel.

A 8,74 milliárd forint szerződött összeg 38,83%-a a 3. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg 22,79% a turisztika, 19,9% pedig az 5. prioritás részesedése a szerződéses összegekből. A keret 10,4%-a a gazdaságfejlesztési prioritáson, míg 8%-a a humán prioritáson projekteket megvalósító kedvezményezettekhez tartozik.

A kifizetések összege (4,65 milliárd forint) a szerződött állomány 53,27%-át éri el. Összezszerűen a legtöbb kifizetés a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen történt (2,61 milliárd forint, az összes kifizetés 56,19%-a), míg a turisztikai prioritási tengelyen 707 millió forintot, a 4. prioritási tengelyen pedig 688 millió forintot fizettek ki a kistérség kedvezményezettjeinek.

2.2.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Az 1. prioritási tengelyen benyújtott projektek közül 5 darab Mindszenti megvalósítási helyszínnel rendelkezett, ám végül támogatást csak 3 darab projekt nyert közülük. A kistérségi székhelyen megvalósítani tervezett támogatott projektek legnagyobb többsége telephely fejlesztési projekt, ám Hódmezővásárhelyen megvalósul 2 darab klaszterfejlesztési pályázat, valamint egy nagyobb volumenű ipartelepítési projekt is.

A turisztikai prioritási tengelyen a hódmezővásárhelyi pályázatok mellett 1 darab Mindszenti projekt érkezett be, ez azonban nem nyert támogatást.

A közlekedésfejlesztési témakörben Mindszenti mellett Székkutas és Mártély is képviseltette magát benyújtott pályázattal. Támogatást a két benyújtott Mindszenti projekt egyike nyert csupán.

A humáninfrastruktúra fejlesztési projektek közül 3 darab pályázat tervezett megvalósítási helyszíne volt Székkutas, ezek közül egy projekt nyert támogatást.

A térségfejlesztési akciók esetében a hódmezővásárhelyi pályázatokon kívül 2 Mindszenti és egy székkutasi projekt benyújtására került sor, támogatást azonban ezek egyike sem kapott.

2.2.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

A regionális gazdaságfejlesztés témakörön belül megvalósuló legnagyobb volumenű projekt egy 177 millió forint támogatással megvalósuló ipartelepítési beruházás Hódmezővásárhelyen.

Turisztikai témakörben kiemelkedő, 309 millió forint támogatási volumennel rendelkezik a "A látványos raktár: butella, motolla, behívótábla" - a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum látogatóbarát fejlesztése című projekt, valamint a Ginkgo SAS hotel fejlesztése, melyre 377 millió forintot nyert a beruházó.

A közlekedésfejlesztés témakörben a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében álló útszakasz fejlesztését célul tűző „Térségi elérhetőség javítása a 4521., 4415. j. utakon” című projekt rendelkezik a legmagasabb elnyert támogatási összeggel (981 millió forint).

A humáninfrastruktúra fejlesztési projektek közül 3 darab pályázat tervezett megvalósítási helyszíne volt Székkutas, ezek közül egy projekt nyert „Iskola a családokért” címmel 130 millió forint támogatási összeget. A „A Varga Tamás Általános Iskola felújítása és teljes körű akadálymentesítése” című pályázattal 217 millió forint támogatást nyert a városi önkormányzat.

Az 5. prioritási tengelyen kizárólag hódmezővásárhelyi megvalósítási helyszínnel rendelkező projektek nyertek, melyek közül kiemelendő a Tornyai János kulturális város rehabilitációs program I. ütem című kiemelt projekt 857 millió forint támogatási összeggel. Meg kell említenünk továbbá a „A Hódtó-Kis-Tiszai vízrendszer rekonstrukciója I. ütem” című vízvédelmi projektet, melynek megítélt támogatási összege meghaladja a 670 millió forintot.

2.2.3. Kistérség specifikus megállapítások

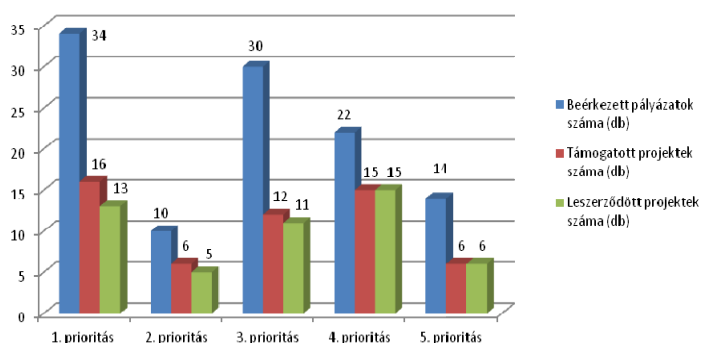
A kistérség földrajzi elhelyezkedése, megközelíthetősége (autópálya felhajtó közelsége) rendkívül kedvező. A térségi központ ezzel együtt gazdaságfejlesztés terén még adós maradt a jelentősebb volumenű fejlesztési beruházásokkal (pl. ipari park fejlesztése).

Turisztikai fejlesztések zajlottak, zajlanak a kistérségben ezek a térségi központra koncentrálnak. Minőségi szálláshely kapacitás kialakításra került Hódmezővásárhelyen, a turisztikai attrakciók minőségi fejlesztése azonban még hátra van.

Jelentős, a helyben élők életminőségét javító fejlesztések kerültek lebonyolításra (bölcsőde, óvoda fejlesztés), illetve jelenleg is zajlik ezek megvalósítása (település rehabilitációs program).

2.3. KISTELEKI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a vizsgált időszakban a Kisteleki kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

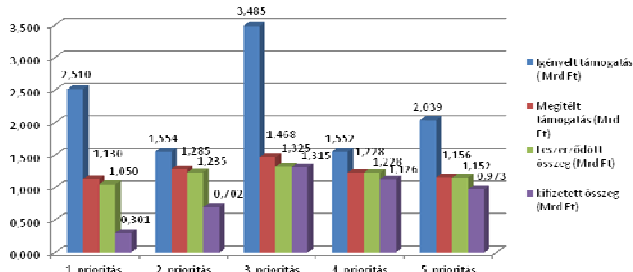
A Kisteleki kistérség forrásabszorpció mutatói I. (Forrás: DARFÜ saját szerkesztés)

A Kisteleki kistérség pályázói mindösszesen 110 darab pályázatot nyújtottak be a DAOP felhívásaira. A legtöbbet, 34 darabot a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyre, míg 30 darabot a 3., 22 darabot 4. és 14 darabot az 5. prioritási tengelyre. A 2. prioritási tengelyre 10 darab pályázatot nyújtottak be a kistérségből. A beérkezett pályázatok 50%-át (55 darabot) támogatták a bíráló bizottságok. Ezek közül a legtöbb – 16 darab – projektet a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen támogatták, 15 illetve 12 darab támogatott projekt pedig a 4. és a 3. prioritási tengelyhez volt köthető. A turisztikai és a térségfejlesztési pályázatok közül egyaránt 6-6 darabot támogattak.

A támogatott projektek közül 50 darab rendelkezik támogatási szerződéssel. A gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen 13 darab, a turisztikai prioritási tengelyen 5 darab szerződés megkötésére került eddig sor. A 3. prioritáson 11 darab, a humáninfrastruktúra fejlesztési prioritáson 15 darab, az ötödik prioritási tengelyen pedig 6 darab projekt szerződött.

A következőkben vizsgáljuk meg a Kisteleki kistérség összességében felhasználható forrás felhasználási mutatóit.

A kistérség pályázói a vizsgált időszakban összesen 11,14 milliárd forint támogatási igénytel nyújtottak be pályázatot a DAOP felhívásaira. A legtöbb, az összes igényelt támogatás 31,28%-át elérő (közel 3,5 milliárd forint) támogatási igényt a közlekedésfejlesztési pályázatok képviselnek, de jelentős a gazdaságfejlesztési pályázatok (2,51 milliárd forint) és a térségfejlesztési pályázatok (2,04 milliárd forint) súlya is.

A Kisteleki kistérség forrásabszorpció mutatói II. (Forrás: DARFÚ sajtó szerkesztés)

Az összes igényelt támogatás 56,26%-a került megítélésre a kistérség pályázói számára, ami a hasonló megyei mutató értékétől (61,89%) elmarad. Az összes megítelt támogatás 23,42%-a 3. prioritási tengelyhez köthető, míg 20,51% a turisztikai prioritáshoz. A gazdaságfejlesztési prioritási tengely 18,03, míg a 4. prioritás 19,59%-os részesedéssel képviselteti magát. Az 5. prioritási tengely 18,45%-os aránnyal szerepel.

Az 5,99 milliárd forint szerződött összeg a megítelt támogatás 95,58%-a. Az összeg 22,12%-a a 3. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg 20,62% a turisztika, 20,5% pedig az 4. prioritás részesedése a szerződéses összegekből. A keret 17,53%-a a gazdaságfejlesztési prioritáson, míg 19,23%-a a humán prioritáson projekteket megvalósító kedvezményezettekhez tartozik.

A kifizetések összege (4,42 milliárd forint) a szerződött állomány 73,73%-át éri el. Összességében a legtöbb kifizetés a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen történt (1,31 milliárd forint, az összes kifizetés 29,78%-a), míg a 4. prioritási tengelyen 1,13 milliárd forintot, a térségfejlesztési prioritási tengelyen pedig 973 millió forintot fizettek ki a kistérség kedvezményezettjeinek. A gazdaságfejlesztési prioritási tengelyhez köthető projektek kedvezményezettjei 301 millió forint kifizetésben részesültek.

2.3.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Az 1. regionális gazdaságfejlesztési prioritási tengelyre a kisteleki megvalósítási hellyel rendelkező projekteken kívül 3 darab balástyai pályázat is beérkezett, ezek azonban nem nyertek támogatást. A kistérségi központban 3 darab inkubátorház fejlesztési pályázat is támogatást kapott, ezzel együtt a projektek többsége telephelyfejlesztésre irányul.

A turisztikai prioritásra benyújtott projektek közül 6 darab ópusztaszeri, 3 darab balástyai és csupán egy darab kisteleki. A támogatott projektek között megtalálható az egy darab kisteleki megvalósítási hellyel rendelkező pályázat, míg a többi fejlesztés Ópusztaszerhez (3 darab) és Balástyához (2 darab) köthető.

A közlekedésfejlesztési prioritáson csupán a beérkezett pályázatok harmada köthető Kistelekhez, míg Csengele, Balástya, Baks és Ópusztaszer több projektjavaslattal is szerepel. A támogatott pályázatok közül 6 darab megvalósítási helyszíne Kistelek, ami a kistérségben támogatott összes projekt fele.

A humáninfrastruktúra fejlesztési prioritási tengelyen benyújtott pályázatok közel felének Kistelek a tervezett megvalósítási helyszíne, míg a támogatott projektek közül 6 darab köthető a térségi központhoz, 3 darab Ópusztaszerhez, 3 darab pedig Balástyához.

Végül a térségfejlesztési akciók a benyújtott pályázatok közül 5 darab, míg a támogatott projektek közül 2 darab valósul meg Kisteleken. Támogatást kapott továbbá két baksi, és egy-egy balástyai és ópusztaszeri projekt.

2.3.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

A gazdaságfejlesztési projektek többsége - mint írtuk - a vállalkozók telephelyfejlesztése. Érdekes, hogy a kistérségi központban 3 darab inkubátorház fejlesztési pályázat is kapott, összesen több, mint 427 millió forint vissza nem térítendő támogatást.

Turisztikai fejlesztési projektek közül „Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark örökségprogramjában rögzített látogatóbarát infrastrukturális fejlesztések megvalósítása a komplex turisztikai termék és egyedi tematikus bemutatóhely kialakítása érdekében” című projekt emelendő ki közel 480 millió forint támogatási összeggel, de jelentős, 300 millió forint támogatást kapott az „Aktív lovas turisztikai szolgáltató hely kialakítása Ópusztaszeren” című pályázat is.

A 3. prioritási tengelyen egyértelműen a legnagyobb volumenű projekt Ópusztaszer Község „Ópusztaszer-Pusztaszer összekötő út kiépítése” című projektje 672 millió forint megítélt támogatással. Két pályázat keretében Kistelek kerékpárút építésre nyert mintegy 260 millió forint támogatási összeget.

A humáninfrastruktúra fejlesztési prioritási tengelyen a "Kisteleki Központi Rendelőintézet korszerűsítése, bővítése" című kisteleki projekt nyert 484 millió forint támogatási összeget. A Térségi Intézményi Társulás ugyancsak Kisteleken nyílászáró cserét hajtott végre, 158 millió forint értékben. Balástyán különböző fejlesztések (pl. óvoda kialakítása) céljából összesen mintegy 160 millió forint támogatásból gazdálkodhattak.

A térségfejlesztési akciók keretében megvalósuló projektek közül kiemelkedik a „Kistelek városközpontjának integrált fejlesztése” című program 665 millió forint megítélt támogatással. Jelentős, közel 150 millió forintot nyert Ópusztaszer község „Ópusztaszer település belterületi csapadék- és belvízelvezető csatornahálózat építése” című projektje is.

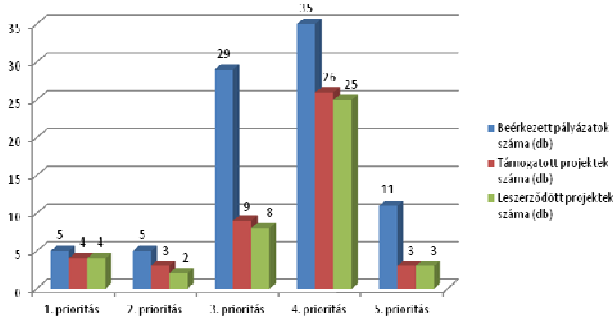
2.3.3. Kistérség specifikus megállapítások

Kisteleken komoly fejlesztések zajlanak gazdaságfejlesztési területen, ez különösen igaz a vállalkozásfejlesztés témakörre. Turisztikai fejlesztések a meglévő attrakciókhoz kapcsolódnak (Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark), ám folyamatosan bővül a helyi attrakciók köre.

Közlekedésfejlesztési és humán infrastruktúra fejlesztési projektekkal az alapvető infrastrukturális feltételek javítása zajlik, míg a térségfejlesztési prioritási tengelyen támogatott pályázatokkal a városi lakosság életkörülményeit javítják. Összességében megállapítható, hogy a támogatott projektek jelentős hányadát nem a térségi központban valósítják meg, így módon biztosítva a fejlesztési források egyenletesebb területi megoszlását.

2.4. MAKÓI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a vizsgált időszakban a Makói kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

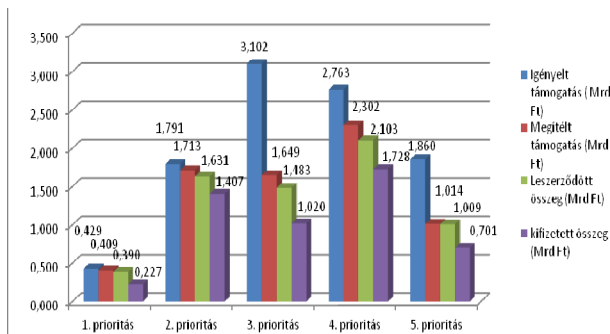
A Makói kistérség forrásabszorpció mutatói I.
Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

A Makói kistérség pályázói összesen 85 darab pályázatot nyújtottak be a DAOP keretében megjelentetett felhívásokra. A legtöbb, 35 darab pályázat a humán infrastruktúra fejlesztési kiírásokra érkezett be, de magas számban érkeztek projekt javaslatok a 3. prioritási tengelyre is (29 darab). Az 5. prioritási tengelyre összességében 11 darab, míg a turisztikai és a gazdaságfejlesztési prioritásokra 5-5 darab pályázat érkezett be.

A támogatott projektek (összesen 45 darab, a benyújtott pályázatok 52,94%-a) jelentős része a 4. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg a közlekedésfejlesztés területén 9 darab, a 3. és az 5. prioritási tengelyeken 3-3 darab projektet támogattak. Gazdaságfejlesztés témakörben 4 darab pályázat támogatására került sor.

A kistérség a vizsgált időszakban összesen 42 darab DAOP-os leszerződött projekttel rendelkezett. Az összesen 42 darab támogatási szerződés közül 25 darab a 4. prioritási tengelyhez, 8 darab a 3. prioritáshoz, 4 darab pedig a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyhez kapcsolódik. A térségfejlesztési pályázatok közül 3 darab rendelkezik támogatási szerződéssel.

A következőkben vizsgáljuk meg a Makói kistérség összegszerűsíthető forrás felhasználási mutatóit. A kistérség pályázói a vizsgált időszakban összesen 9,95 milliárd forint támogatási igénnyel nyújtottak be pályázatot a DAOP felhívásaira. A legtöbb, az összes igényelt támogatás 31,19%-át elérő (közel 3,1 milliárd forint) támogatási igényt ebben a kistérségben is a közlekedésfejlesztési pályázatok képviselnek, ám jelentős a humán infrastruktúra fejlesztési pályázatok (2,76 milliárd forint) és a térségfejlesztési pályázatok (1,86 milliárd forint) súlya is. Alacsony ugyanakkor a gazdaságfejlesztési témakörre benyújtott pályázatok támogatási igénye (429 millió forint).

A Makói kistérség forrásabszorpció mutatói II. (Forrás: DARFÚ saját szerkesztés)

Az összes igényelt támogatás 71,26%-a került megítélésre a kistérség pályázói számára, ami jóval magasabb a hasonló megyei mutatónál (61,89%). Az összes megítelt támogatás 32,49%-a 4. prioritási tengelyhez köthető, míg 24,17% a turisztikai prioritáshoz. A gazdaságfejlesztési prioritási tengely 5,77, míg a 3. prioritás 23,27%-os részesedéssel képviselteti magát. Az 5. prioritási tengely 14,31%-os aránnyal szerepel.

Az 6,61 milliárd forint szerződött összeg a megítelt támogatás 93,35%-a. Az összeg 31,79%-a a 4. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg 24,65% a turisztika, 22,42% pedig az 3. (közlekedésfejlesztési) prioritás részesedése a szerződéses összegekből. A keret 5,89%-a a gazdaságfejlesztési prioritáson, míg 15,25%-a a térségfejlesztési prioritási tengelyen projekteket megvalósító kedvezményezettekhez tartozik.

A kifizetések összege (mintegy 5,1 milliárd forint) a szerződött állomány 76,85%-át éri el. Összességében a legtöbb kifizetés a 4. prioritáson történt (1,73 milliárd forint, az összes kifizetés 34%-a), míg a 2. prioritási tengelyen 1,41 milliárd forintot, a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen pedig 1 milliárd forintot fizettek ki a kistérség kedvezményezettjeinek. Az 5. prioritási tengelyen (térségfejlesztési akciók) nyertes pályázók 700 millió forint, míg a gazdaságfejlesztési prioritási tengelyhez köthető projektek kedvezményezettei 227 millió forint kifizetésben részesültek.

2.4.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Az 1. prioritási tengelyre kizárólag makói megvalósítási hellyel nyújtottak be, melyek közül a legjelentősebb az ipari park fejlesztését célul tűző projekt, míg 3 másik projekt vállalkozások telephelyfejlesztésére vonatkozik.

A turisztikai prioritási tengelyen makói megvalósítási hellyel került benyújtásra a legtöbb pályázat. A támogatott projektek között kisebb attrakció fejlesztési pályázatok találhatóak (pl. tanösvény), de jelentős fürdő fejlesztés is zajlik Makón.

A 3. prioritási tengelyen 2 darab apátfalvai pályázat támogatására került sor, a többi nyertes projekt makói megvalósítási hellyel rendelkezik, vagy több hellyen valósul meg.

A humáninfrastruktúra fejlesztési prioritáson 26 támogatott projektből 9 darab projekt nyert makói megvalósítási hellyel, míg a többi pályázat Apátfalván, Kiszomboron, Csanádpalotán és Maroslelén valósul meg.

Az 5. prioritási tengelyre 5 darab makói projekt mellett Csanádpalotáról, Ferencszállásról, Apátfalváról és Pitvarosról 1-1 darab, Kiszomborról 3 darab pályázat érkezett. A térségfejlesztési prioritási tengelyen 2 darab projekt nyert makói, 1 darab pedig apátfalvai megvalósítási hellyel.

2.4.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

Amint írtuk pályázatot az 1. prioritási tengelyre kizárólag makói megvalósítási hellyel nyújtottak be, melyek közül a legjelentősebb a „Befektetés-ösztönző üzleti környezet megteremtése a Makói Ipari Park komplex infrastruktúra-fejlesztésével” című projekt 241 millió forint támogatással.

A turisztikai prioritási tengelyen a nyertes projektek megvalósítási hellye Makó. 1,5 milliárd forintos támogatási összeggel ezek közül kiemelkedik „A Makói Gyógy- és Termálfürdő komplex gyógy- és egészségturisztikai fejlesztése, valamint az egyedi és új szolgáltatásokhoz kapcsolódó kompetenciák, marketing tevékenységek erősítése” című projekt.

A 3. prioritási tengelyen kiemelendő a Magyar Közút Nonprofit Zrt. „Térségi elérhetőség javítása a 4424. j. úton” című projektje 390 millió forint támogatási összeggel. Jelentős beruházás továbbá a „Makó autóbusz-pályaudvar újjáépítése és a közösségi közlekedés kiszolgálásának korszerűsítése” című projekt 300 millió forint megítélt támogatással. Apátfalván 2 darab projekt nyert támogatást útfelújítás, illetve kerékpárút építés témakörben.

A 4. prioritási tengelyen a támogatott beruházások közül a „Makói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Logopédiai Intézet Kálvin téri épületkomplexum infrastrukturális fejlesztése” projekt emelendő ki 483 millió forint támogatási összeggel. Komoly beruházások zajlottak Földeákon is, ilyen például a földeáki Návay Lajos Általános Iskola fejlesztése 199 millió forint támogatási összeggel.

A térségfejlesztési akciók közül kiemelendő „A fürdővárosi funkciókat kiszolgáló megújuló településközpont kialakítása Makón” című projekt 890 millió forint támogatási összeggel, de emellett 1-1 kisebb volumenű pályázat támogatást kapott Csanádpalotán és Apátfalván is.

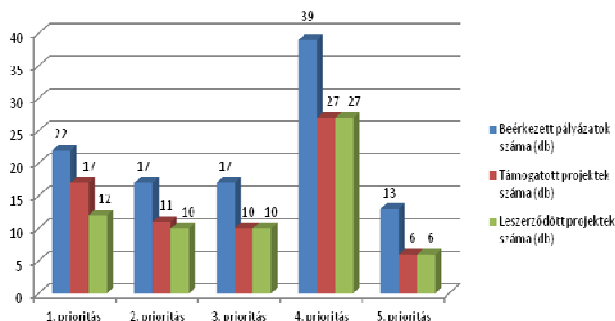
2.4.3. Kistérség specifikus megállapítások

Gazdaságfejlesztés területén a Makói kistérségben rendkívül alacsony a forrás felhasználás aránya. Kevés pályázatot nyújtottak be, ugyanakkor az 5 darab projektből 4 támogatásra került. Egyértelmű, hogy a kistérségi központ a turizmus, ezen belül a wellness- és az aktív turisztika fejlesztésére fókuszál, ezzel összhangban valósítja meg egyéb fejlesztési programjait (autóbusz pályaudvar, városközpont fejlesztés stb.). Meg kell ugyanakkor említeni, hogy az attrakció fejlesztés mellett a minőségi szálláshelyek fejlesztésére is szükség lesz a továbbiakban.

A kistérségben komoly infrastrukturális fejlesztésekre elsősorban a kistérségi központban került sor, ám a kisebb településeken (Földeák, Csanádpalota, Apátfalva) is valósultak meg beruházások.

2.5. MÓRAHALMI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a vizsgált időszakban a Móraalmi kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

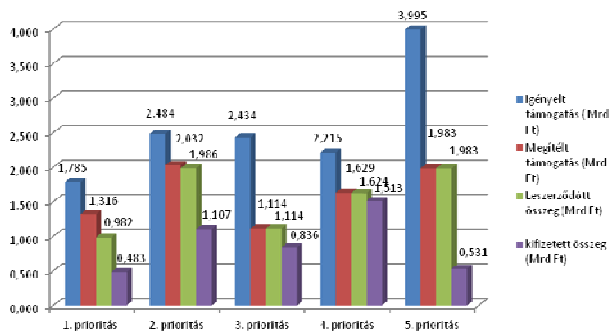

A Móraalmi kistérség pályázói összesen 108 darab pályázatot nyújtottak be a DAOP keretében megjelentetett felhívásokra. A legtöbb, 39 darab pályázat a humán infrastruktúra fejlesztési kiírásokra érkezett be, de magas számban érkeztek projekt javaslatok az 1. prioritási tengelyre is (22 darab). A 2. és a 3. prioritási tengelyre összességében 17-17 darab, míg az 5. prioritásra 13 darab pályázat érkezett be.

A támogatott projektek (összesen 71 darab, a benyújtott pályázatok 65,74%-a) jelentős része a 4. prioritási tengelyhez kapcsolódik (27 darab), míg az 1. prioritási tengelyen 17 darab támogatott pályázatról számolhatunk be. A turisztikai prioritási tengelyen 11 darab, a 3. prioritáson 10 darab, a térségfejlesztési prioritási tengelyen pedig 6 darab támogatott projektről számolhatunk be a vizsgált időszakban.

A Móraalmi kistérség forrásabszorpció mutatói I.
Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

A Móraalmi kistérség a vizsgált időszakban összesen 65 darab DAOP-os leszerződött projekttel rendelkezett (a támogatott projektek 91,55%-a). Az összes támogatási szerződés közül 27 darab a 4. prioritási tengelyhez, 12 darab az 1. prioritáshoz, 10-10 darab a turisztikai, illetve a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyhez kapcsolódik. A térségfejlesztési pályázatok közül 6 darab rendelkezik támogatási szerződéssel. A következőkben az alábbi diagram alapján tekintsük át a Móraalmi kistérség összességében forrás felhasználási mutatóit.

A Mórahalmi kistérség forrásabszorpció mutatói II.
Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

A Mórahalmi kistérség pályázói a vizsgált időszakban összesen 12,91 milliárd forint támogatási igénnyel nyújtottak be pályázatot a DAOP felhívásaira. Ez a Szegedi és a Hódmezővásárhelyi kistérség után a harmadik legmagasabb érték. A legtöbb, az összes igényelt támogatás 30,94%-át elérő (közel 4 milliárd forint) támogatási igényt ebben a kistérségben térségfejlesztési akciókra benyújtott pályázatok képviselnek, de magas a turisztikai fejlesztési pályázatok (2,48 milliárd forint) és a közlekedésfejlesztési pályázatok (2,43 milliárd forint) súlya is. A humán infrastruktúra fejlesztési pályázatok esetében 2,21 milliárd, míg a gazdaságfejlesztési témakörre benyújtott pályázatok kapcsán 1,78 milliárd forint támogatási igény volt rögzíthető.

A kistérségből benyújtott pályázatok keretében igényelt támogatás 62,52%-a került megítélésre pályázók számára, ami alig magasabb a hasonló megyei mutatónál (61,89%). Az összes megítélt támogatás 24,56%-a (1,98 milliárd forint) az 5. prioritási tengelyhez köthető, míg 25,17% a (2 milliárd forint) a turisztikai prioritáshoz. A humán infrastruktúra fejlesztési prioritási tengely 20,17, míg az 1. prioritás 16,3%-os részesedéssel képviselteti magát. A 3. prioritási tengely 13,8%-os aránnyal szerepel.

A 7,69 milliárd forint szerződött összeg a megítélt támogatás 95,23%-át teszi ki. Az összeg 25,83%-a a 2. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg 25,79% a térségfejlesztési prioritási tengelyhez. A szerződött támogatás 21,13%-a a humán infrastruktúra fejlesztéshez, 14,49%-a a közlekedésfejlesztéshez kapcsolódik. A gazdaságfejlesztési prioritáson jelenik meg a szerződött támogatás 12,77%-a.

A kifizetések összege (mintegy 4,47 milliárd forint) a szerződött állomány 58,11%-át éri el. Összességében a legtöbb kifizetés a 4. prioritáson történt (1,51 milliárd forint, az összes kifizetés 33,85%-a), míg a 2. prioritási tengelyen 1,12 milliárd forintot, a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen pedig 840 millió forintot fizettek ki a kistérség kedvezményezettjeinek. A gazdaságfejlesztési prioritási tengelyhez köthető projektek kedvezményezettjei 483 millió forint kifizetésben részesültek, míg az 5. prioritási tengely nyertes pályázatai 531 millió forint támogatáshoz jutottak.

2.5.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Az 1. prioritási tengelyre benyújtott pályázatok között a kistérségi székhelyről beérkezettekén kívül 2-2 darab található forráskúti, zákányszéki és üllési megvalósítási helyszínnel. Ezek között található egy inkubátorház fejlesztés Forráskúton, míg a többi fejlesztés vállalkozások telephelyfejlesztését célozta elő. A támogatott projektek között a Mórahalmon nyertes projektek mellett 1 darab üllési és 2-2 darab forráskúti és zákányszéki pályázatot találunk.

A turisztikai prioritási tengelyen a kistérségi központ mellett 1 darab bordányi pályázat érkezett be, ez azonban nem kapott támogatást.

A 3. prioritási tengelyre a mórahalmi pályázatok mellett 3 darab ásothalmi, és 1-1 darab ruzsai, bordányi és üllési projekt javaslatot nyújtottak be, melyek közül az egyik ásothalmi projekt nem kapott támogatást.

A humáninfrastruktúra fejlesztési pályázati kiírásokra 9 darab ásothalmi, 7 darab üllési, 5 darab bordányi és 3 darab ruzsai projekt javaslat érkezett be. Mórahalom 1 pályázatot nyújtott be. A támogatott projektek között 6 darab mórahalmi található, a többi projekt a kistérség más településein valósul meg.

Az 5. prioritási tengelyen 1 darab üllési pályázat benyújtására került sor, a civil szervezeteket támogatni hivatott pályázat azonban nem kapott támogatást.

2.5.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

A Dél-alföldi Operatív Program 1. prioritási tengelyén támogatott projektek közül a legmagasabb támogatási összeggel (240 millió forint) a Mórahalmon megvalósuló „Ipari parki szolgáltatásfejlesztés Mórahalmon” című pályázat rendelkezik. A

településen megvalósul továbbá egy ipartelepítési projekt 188 millió forint támogatási összeggel. Üllésen, Zákányszéken telephely fejlesztési, Forráskúton telephely fejlesztési és inkubátor projekt valósul meg.

A 2. prioritási tengelyen az „Erzsébet Mórahalmi Gyógyfürdő fejlesztése” című pályázat 440 millió forint, illetve „Az 1910-es Nagy Magyarországot bemutató skanzen kialakítása Mórahalmon I. ütem” című projekt 550 millió forint támogatási összeggel emelendő ki a megvalósuló projektek közül. Ugyanilyen jelentőséggel bír a kereskedelmi szálláshelyek fejlesztését célul tűző szálloda beruházás „Hotel Colosseum wellness és konferencia szálloda létrehozása Mórahalmon” címmel, 512 millió forint támogatással.

A 3. prioritási tengelyen Mórahalmon belterületi út fejlesztését célul tűző projektek nyertek, de a közösségi közlekedés fejlesztés területén is rendelkezik a város mintegy 286 millió forinttal támogatott projekttel. Ásotthalmon belterületi út, Üllésen kerékpárút fejlesztése valósult meg, de jelentős támogatást (167 millió forint) nyert a „Bordány-Sziksós külterületi kerékpárút építése” című projekt is.

A 4. prioritási tengelyen a legjelentősebb támogatási összeggel (471 millió forint) a „Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központ fejlesztése Mórahalmon” című projekt rendelkezik. Jelentős támogatást – 206 millió forintot – nyert a „Forráskúti Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény infrastruktúra fejlesztése” című projekt is. Amint korábban jeleztük, a kistérség számos településén valósultak meg humán infrastruktúra fejlesztési programok, így például Bordányban sor került egy óvoda fejlesztésre 97 millió forintos támogatással.

Az 5. prioritási tengelyen a legjelentősebb beruházás az „Integrált, komplex városközpont-rehabilitáció Mórahalmon” című projekt 750 millió forint támogatási összeggel, de jelentős forrás (685 millió forint támogatás) állt rendelkezésre az „Algyői-főcsatorna vízgyűjtőjének vízpótlása” című beruházásra is.

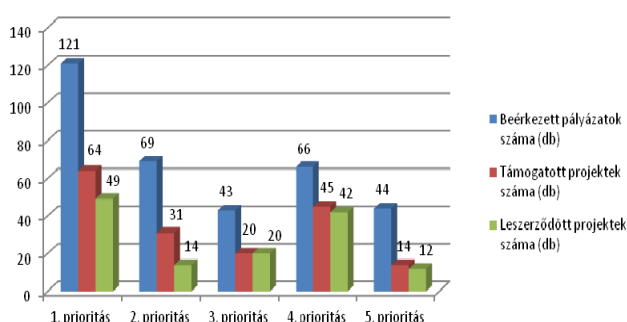
2.5.3. Kistérség specifikus megállapítások

A Mórahalmi kistérségben jelentős gazdaságfejlesztési és turisztikai fejlesztések zajlanak. Utóbbi szektort érintő beruházásoknál kiemelendő, hogy mind az attrakció fejlesztésre, mind szálláshely fejlesztésre hangsúlyt fektettek.

Közlekedési- és humán infrastruktúra fejlesztési beruházások is zajlottak, zajlanak a kistérségben oly módon, hogy a beruházások nem csupán a térségi központot, de kisebb településeket is érintenek (kerékpárút fejlesztés, bölcsőde fejlesztés). A jelentősebb infrastrukturális fejlesztések (települési környezet minőségi fejlesztése, vízgazdálkodási beruházások) alapvetően Mórahalomhoz köthetők.

2.6. SZEGEDI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a vizsgált időszakban a Szegedi kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

A Szegedi kistérség forrásabszorpció mutatói 1.
Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

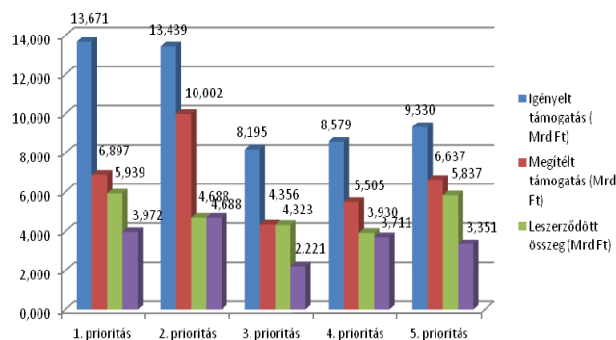
A Szegedi kistérség pályázói összesen 343 darab pályázatot nyújtottak be a DAOP pályázati felhívásaira. Ezek közül a legtöbb, 121 darab pályázat a gazdaság fejlesztési kiírásokra érkezett be, de magas számban érkeztek projekt javaslatok a 2. prioritási tengelyre (69 darab) és a 3. prioritási tengelyre is (66 darab). Az 5. prioritási tengelyre összességében 44 darab, míg a 3. prioritásra 43 darab pályázat érkezett be.

A támogatott projektek (összesen 174 darab, a benyújtott pályázatok 50,73%-a) komoly hányada (64 darab) az 1. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg a humán infrastruktúra-fejlesztési prioritáson 45 darab, a turisztikai témakörön 31 darab pályázat támogatására került sor. A 3. prioritáson 20 darab, az 5. prioritási tengelyen 14 darab pályázat támogatásáról született döntés.

A kistérség a vizsgált időszakban összesen 137 darab DAOP-os leszerződött projekttel rendelkezett. A támogatási szerződések közül 49 darab az 1. prioritási tengelyhez, 42 darab a 4. prioritáshoz, 20 darab pedig a közlekedésfejlesztési prioritási

tengelyhez kapcsolódik. A turisztikai prioritási tengelyen 14 darab, a térségfejlesztési pályázatok közül 12 darab rendelkezik támogatási szerződéssel.

A következőkben vizsgáljuk meg a Szegedi kistérségösszezszerűsíthető forrás felhasználási mutatóit. A kistérség pályázói

A Szegedi kistérség forrásabszorpció mutatói II.

Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

összegében 53,22 milliárd forint támogatási igényt nyújtottak be pályázatot a DAOP felhívásaira. Ez megyei összevetésben a legmagasabb összeg. A legtöbb, az összes igényelt támogatás 25,69%-át elérő (13,67 milliárd forint) támogatási igényt ebben a kistérségben gazdaságfejlesztési kiírásokra benyújtott pályázatok képviselnek, de jelentős a turisztikai fejlesztési pályázatok (13,44 milliárd forint) és a térségfejlesztési pályázatok (9,33 milliárd forint) súlya is. A humán infrastruktúra fejlesztési pályázatok esetében 8,58 milliárd, míg a közlekedésfejlesztési témakörre benyújtott pályázatok kapcsán 8,2 milliárd forint támogatási igény volt rögzíthető.

A kistérségből benyújtott pályázatok keretében igényelt támogatás 62,75%-a került megítélésre pályázók számára, ami kissé magasabb a hasonló megyei mutatónál (61,89%). Az összes megítelt támogatás 29,95%-a (10 milliárd forint) a 2. prioritási tengelyhez köthető, míg 20,65 a (6,9 milliárd forint) a gazdaságfejlesztési prioritáshoz. Az 5. prioritási tengely 19,87, míg a 4. prioritás 16,48%-os részesedéssel képviselteti magát. A 3. prioritási tengely 13,04%-os aránnyal szerepel.

A 24,72 milliárd forint szerződött összeg a megítelt támogatás 74%-át teszi ki, ami kistérségi összevetésben alacsonynak mondható. Az összeg 24,03%-a az 1. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg 23,62% a térségfejlesztési prioritási tengelyhez. A szerződött támogatás 18,97%-a a turisztikai fejlesztésekhez, 17,49%-a a közlekedésfejlesztéshez kapcsolódik. A humán infrastruktúra fejlesztési prioritáson jelenik meg a szerződött támogatás 15,9%-a.

A kifizetések összege (mintegy 17,94 milliárd forint) a szerződött állomány 72,59%-át éri el. Összezszerűen a legtöbb kifizetés a 2. prioritáson történt (4,69 milliárd forint), míg az 1. prioritási tengelyen 3,97 milliárd forintot, a 4. prioritási tengelyen 3,71 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek.

Az 5. prioritási tengelyen 3,35 milliárd forint, míg a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen 2,22 milliárd forintot fizettek ki a kistérség kedvezményezettjeinek.

2.6.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Regionális gazdaságfejlesztési témakörben a benyújtott pályázatok tekintetében Szeged mellett Algyő emelhető ki, mint népszerű fejlesztési helyszín 9 darab projekt javaslattal. Deszkről, Dócról, Röszkéről, Újszentivánról, Sándorfalváról és Szatymazról ugyancsak érkeztek be pályázatok. A támogatott projektek között 5 darab algyői, 2 darab újszentiváni, illetve szatymazi projekt is található.

A turisztikai prioritási tengelyen jellemzően Szegedről érkeztek be projektjavaslatok szolgáltatás, illetve kereskedelmi szálláshely fejlesztés témakörökben, de Sándorfalváról és Zsombórol is nyújtottak be a pályázók projektjavaslatokat. A támogatott projektek között 2 darab sándorfalvi és 1 darab zsombói pályázat található.

Közlekedésfejlesztés területén 15 darab szegedi projektjavaslat mellett gyakorlatilag a kistérség minden településéről érkezett be pályázat belterületi út, kerékpárút fejlesztésére. A támogatott 12 darab Szegeden megvalósuló projekt mellett Sándorfalván, Zsombón, Deszken, Algyőn és Kübekházaán valósultak meg projektek.

A 4. (humáninfrastruktúra fejlesztés) prioritási tengely kapcsán ugyancsak megállapítható, hogy a benyújtott pályázatok megvalósítási helyszínei térben nagy szórást mutatnak. A 15 darab támogatott szegedi pályázat mellett Zsombón, Szatymazon, Sándorfalván, Újszentivánon, Domaszéken és Röszkén megvalósuló projekteket támogattak a bíráló bizottságok.

Az 5. prioritási tengelyen (térségfejlesztési akciók) 1-1 darab Sándorfalván, Domaszéken, Tiszaszigeten, Szatymazon, Zsombón, Újszentivánon és Deszken megvalósuló projekteket is támogattak a szegedi beruházások mellett.

2.6.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

A regionális gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen kiemelkedik a Szatymazon megvalósuló ipartelepítési projekt, melyet egy üvegyártással foglalkozó cég bonyolít le. A fejlesztés támogatás tartalma 683 millió forint. Jelentős vállalkozó inkubátorház fejlesztések zajlanak Szegeden, ahol az ipari parkok fejlesztésére is komoly forrásokat ítélt meg. Gazdaságfejlesztési területen kiemelkedik továbbá Algyő nagyközség, ahol ugyancsak zajlik ipari park és inkubátorház fejlesztés, de telephely fejlesztési projektek is nyertek támogatást.

Turisztikai fejlesztések terén meghatározó a „Újszegedi Fürdőkomplexum Fejlesztése” című projekt 3 milliárd forintos megítélt támogatási összeggel. A kistérségi központban jelentős turisztikai fejlesztéseket hajtott végre a ferences rend, illetve a Szegedi Tudományegyetem is. A nem Szegeden megvalósuló fejlesztések közül kiemelhető a „Sándorfalva néprajzi és helytörténeti bemutató tereinek fejlesztése a Pallavicini kastélyban és a Budai Sándor Emlékházban” című projekt 165 millió forint támogatási összeggel.

Közlekedésfejlesztés terén Röszkéhez köthető a legjelentősebb projekt. „Térségi elérhetőség javítása a 4519. j. úton” című beruházásával a Magyar Közút Nonprofit Zrt. 625 millió forint támogatáshoz jutott. Jelentős volumenű a kübekházi beruházás is, melynek a bíráló bizottság 603 millió forint támogatást ítélt meg. Zsombón és Deszken kerékpárút fejlesztés, míg Sándorfalván autóbusz pályaudvar fejlesztés valósult meg.

A humán infrastruktúra fejlesztési prioritáson Zsombón, Újszentivánon és Szatymazon bölcsőde fejlesztés zajlott, egyenként közel 150 millió forintos támogatással. Domaszéken és Sándorfalván a hasonló fejlesztések támogatási összege 120 millió forint körül alakult. Algyőn modern általános iskolát építettek, a projekt támogatási összege meghaladta a 200 millió forintot. Szegeden jellemzően általános iskolák infrastrukturális fejlesztésére került sor, de óvodákat és közösségi tereket is felújítottak, bővítettek.

Az 5. prioritási tengelyen Szeged város település rehabilitációs, illetve funkcióbővítő fejlesztései a legjelentősebb volumenű projektek, összesen mintegy, 4 milliárd forint támogatási összeggel. Kisebb településközpont-rehabilitáció zajlott Sándorfalván, míg jelentősebb vízvédelmi beruházások történtek Deszken, Tiszaszigeten és Domaszéken.

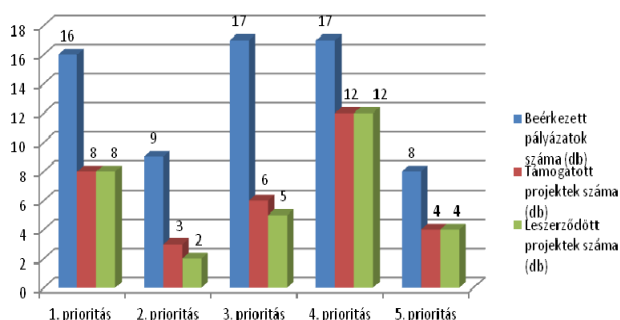
2.6.3. Kistérség specifikus megállapítások

Szegedi kistérségben gazdaságfejlesztés területén komoly fejlesztések zajlanak. ezek túlnyomó többsége a térségi központban zajlik, ám jelentős beruházások történnek kisebb településeken, így például Szatymazon és Algyőn is.

A turisztikai fejlesztések kapcsán komoly hangsúlyt fektettek az attrakciók minőségi és mennyiségi fejlesztésére, de a kereskedelmi szálláshely kapacitás bővítése sem maradt el.

Települési infrastruktúra fejlesztése nem koncentráldott Szegedre, a kisebb településeken is bővítették például az óvodai és bölcsődei kapacitásokat. Települési környezet fejlesztésére jelentősebb nagyságrendben Szegeden került sor.

2.7. SZENTESI KISTÉRSÉG FORRÁS FELHASZNÁLÁSI MUTATÓINAK ELEMZÉSE

Az alábbi ábra a vizsgált időszakban a Szentesi kistérségből beérkezett pályázatok, valamint a támogatott és leszerződött projektek adatait mutatja be, prioritási tengelyekre bontva.

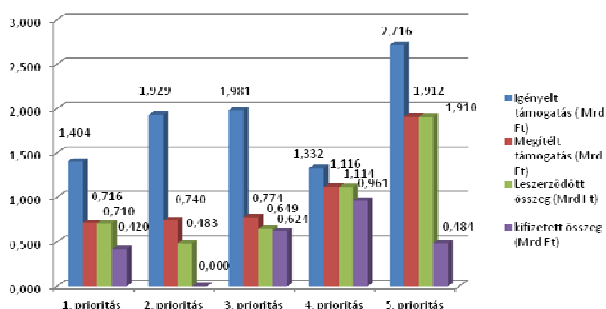
A Szentesi kistérség pályázói összesen 67 darab pályázatot nyújtottak be a Dél-Alföldi Operatív Program pályázati felhívásaira. A legtöbb projektjavaslat, 17-17 darab a közlekedés-, illetve a humán infrastruktúra fejlesztési kiírásokra érkezett be. Relatív magas számban érkeztek projekt javaslatok az 1. prioritási tengelyre (16 darab) is. A turisztikai prioritási tengelyre 9 darab, míg az 5. prioritásra 8 darab pályázat érkezett be.

A Szentesi kistérség forrásabszorpció mutatói I. Forrás: DARFÜ sajtó szerkesztés

A támogatott projektek (összesen 33 darab, a benyújtott pályázatok 49,25%-a) komoly hányada (12 darab) a 4. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg a gazdaságfejlesztési prioritáson 8

darab, a közlekedésfejlesztési témakörön 6 darab pályázat támogatására került sor. A 2. prioritáson 3 darab, az 5. prioritási tengelyen 4 darab pályázat támogatására került sor.

A kistérség a vizsgált időszakban összesen 31 darab DAOP-os leszerződött projekttel rendelkezett. A támogatási szerződések közül 12 darab a 4. prioritási tengelyhez, 8 darab az 1. prioritáshoz, 5 darab pedig a közlekedésfejlesztési prioritási tengelyhez kapcsolódik. A turisztikai prioritási tengelyen 2 darab, a térségfejlesztési pályázatok közül 4 darab rendelkezik támogatási szerződéssel.

A Szentesi kistérség forrásabszorpció mutatói II.
Forrás: DARFÜ sajtó szerkesztés

A következőkben vizsgáljuk meg a Szentesi kistérség összegszerűsíthető forrás felhasználási mutatóit. A kistérség pályázói összességében 9,36 milliárd forint támogatási igényt nyújtottak be pályázatot a DAOP felhívásaira. Ez megyei összevetésben a második legalacsonyabb összeg (7,89%) a Csongrádi kistérség után. A legtöbb, az összes igényelt támogatás 29%-át meghaladó (2,716 milliárd forint) támogatási igényt ebben a kistérségben térségfejlesztési kiírásokra benyújtott pályázatok képviselnek, de jelentős a közlekedésfejlesztési pályázatok (1,981 milliárd forint) és a turisztikai pályázatok (1,929 milliárd forint) aránya is. A gazdaságfejlesztési pályázatok esetében 1,404 milliárd, míg a humán infrastruktúra fejlesztését célzó pályázatok kapcsán 1,332 milliárd forint támogatási igény volt rögzíthető.

A kistérségből benyújtott pályázatok keretében igényelt támogatás 56,16%-a került megítélésre pályázók számára, ami némileg alacsonyabb a hasonló megyei mutatónál (61,89%). Az összes megítelt támogatás 36,37%-a (1,912 milliárd forint) az 5. prioritási tengelyhez köthető, míg 21,23% (1,116 milliárd forint) a humán infrastruktúra fejlesztési prioritáshoz. A 3., a 2. és az 1. prioritási tengelyek ebben a sorrendben szorosan követik egymást 774 millió, 740 millió és 716 millió forintos összegekkel, melyek az összes megítelt támogatás 14,72 (3. prior.), 14,07 (2. prior.) illetve 13,61%-át jelentik.

A 4,867 milliárd forint szerződött összeg a megítelt támogatás 92,56%-át teszi ki, amely a megyei átlaghoz képest jónak mondható. Meg kell azonban jegyezni, hogy a megyei átlagot a 74,01%-os Szegedi kistérségi érték rontja le, az összes többi kistérség minimálisan jobb arányt produkál a Szentesinél. A leszerződött összeg 39,24%-a az 5. prioritási tengelyhez kapcsolódik, míg a következő humán infrastruktúra fejlesztési prioritáshoz már csak ennek alig több mint fele, 22,89%. A szerződött támogatás 14,60%-a a gazdaság fejlesztéséhez, 13,34%-a a közlekedésfejlesztéshez kapcsolódik. A turisztikai fejlesztések prioritása jelenik meg a legkisebb arányban a szerződött támogatás 9,93%-val.

A kifizetések összege (mintegy 2,5 milliárd forint) a szerződött állomány alig több, mint felét éri el (51,13%). Ezzel az értékkel kistérségi összehasonlításban a Szentesi kistérség áll a legrosszabbul Csongrád megyében. Összességében a legtöbb kifizetés a 4. prioritáson történt (0,961 milliárd forint), míg az 3. prioritási tengelyen 0,624 milliárd forintot, a 5. prioritási tengelyen 0,484 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek. Az 1. prioritási tengelyen 0,420 milliárd forint került kifizetésre, azonban a turisztikai fejlesztéseket célzó prioritási tengelyen mindeddig nem történt kifizetés a Szentesi kistérség kedvezményezettjei részére.

2.7.1. Benyújtott és támogatott pályázatok megoszlása a kistérség települései között

Regionális gazdaságfejlesztési témakörben beérkezett 16 db. pályázat mindegyike Szentes városból került benyújtásra. Ebből 5 pályázat kifejezetten a Szentesi Ipari Park infrastrukturális fejlesztését célozta, melyek a prioritáson belüli összes támogatási igény több mint felét lefedték kb. 800 millió forinttal. Az Ipari Park infrastrukturális fejlesztéseire végül 3 pályázatra 466 millió forint került megítélésre, míg a további 5 nyertes pályázó számára összesen 250 millió forint lett jóváhagyva (jellemzően telephely-fejlesztési pályázat).

A turisztikai prioritási tengelyen jellemzően Szentesről érkeztek be projektjavaslatok (összesen 7 db.) ebből 4 db. szolgáltatás fejlesztésére, 3 db. pedig kereskedelmi szálláshely fejlesztésére irányul. 1-1 szegvári illetve fábiansebestyáni megvalósítási helyszínnel is nyújtottak be a pályázók projektjavaslatokat, mindkettő turisztikai szolgáltatásfejlesztést céloz.

Közlekedésfejlesztés területén a 11 darab szentesi projektjavaslat mellett 4 db. derekegyházi, valamint 1-1 szegvári illetve nagymágocsi érintettségű pályázat került benyújtásra. A támogatott 5 darab Szentesen megvalósuló projekt mellett egyetlen derekegyházi projekt nyert támogatást, egy a kistérségi hálózatba illeszkedő kerékpárút-szakasz kiépítését célozva.

A 4. prioritási tengely kapcsán ugyancsak jellemző Szentes város dominanciája a benyújtott pályázatok megvalósítási helyszínei tekintetében (11 db. pályázat). Ezen felül 3 pályázat származik Fábiánsebestyénről, további 1-1 Szegvárról, Derekegyházáról és Eperjesről. A 7 darab támogatott szentesi pályázat mellett 3 db. Fábiánsebestyénen, 1 db. Derekegyházán és 1 db. Eperjesen megvalósuló projekteket támogattak a bíráló bizottságok.

Az 5. prioritási tengelyen összesen benyújtott 8 pályázatból 2 darab Derekegyházán megvalósuló projekteket is támogattak a hasonló számú, ám magasabb összköltségű szentesi beruházások mellett.

2.7.2. A támogatott projektek tematikus megoszlása a kistérség településein

Gazdaságfejlesztési prioritási tengelyen minden benyújtott projekt javaslat a kistérségi központhoz köthető. A támogatott pályázatok közül kiemelendő a „Szentes Ipari Park általános infrastruktúra és üzleti környezet fejlesztése” című projekt 181 millió forint megítélt támogatási összeggel, illetve a „Szentes Ipari Park infrastrukturális fejlesztése II.” című projekt 164 millió forint támogatással. További nyertes pályázatok elsősorban telephelyfejlesztésre fókuszálnak.

A 2. prioritási tengelyen Szentes mellett 1 darab szegvári és 1 darab fábiánsebestyéni pályázat került benyújtásra. A két turisztikai attrakció fejlesztést célul tűző pályázat azonban nem nyert támogatást. A támogatott projektek közül 289 millió forintos megítélt támogatással kiemelendő a „A szentesi Széchenyi Hotel kialakítása” című projekt, illetve az ugyancsak Szentesen megvalósuló kalandpark és mesepark fejlesztés.

Infrastruktúra fejlesztés területén Fábiánsebestyénről, Derekegyházáról és Szegvárról is érkeztek be pályázatok. Közlekedésfejlesztés területén a Szentesen nyertes pályázatok mellett „Kistérségi kerékpárút hálózat Derekegyházi szakaszának megépítése” címmel nyert egy derekegyházi pályázat 104 millió forint támogatást. Humáninfrastruktúra fejlesztés témakörben 3 darab pályázat nyert Fábiánsebestyén megvalósítási helyszínnel, 1-1 darab pedig Eperjesen, illetve Derekegyházán. Utóbbi pályázatok önkormányzati hivatal felújítását, illetve közösségi terek fejlesztését célozzák, míg Fábiánsebestyénen szociális alapellátás feltételrendszerét, valamint háziorvosi rendelőt fejlesztettek.

Az 5. prioritási tengelyen a „Szentes Város Önkormányzata és partnereinek városközpont rehabilitációs programja” című projekt rendelkezik a legmagasabb megítélt támogatási összeggel, 690 millió forinttal. Jelentős forrás – 685 millió forint – lett megítélve a „Kurca rehabilitációja 2. ütem” című projekt részére, de a „Derekegyház község szennyvízkezelésének fejlesztése” című projekt is nyert 484 millió forint támogatást. Ugyancsak Derekegyházán valósul meg a „Derekegyház község csapadék- és belvízelvezető rendszerének fejlesztése” című projekt mintegy 50 millió forint támogatással.

2.7.3. Kistérség specifikus megállapítások

Összességében a kistérség jelentős fejlesztési forrásokhoz jutott, és ez különösen igaz a térségfejlesztési akciókra. Gazdaságfejlesztés terén ugyanakkor egyértelmű a térségi központ meghatározó szerepe, DAOP forrásból ilyen jellegű fejlesztés Szentesen kívül a vizsgált időszakban nem valósult meg.

Turisztikai fejlesztések között ugyancsak Szentes szerepe a meghatározó, jelentős attrakció fejlesztéseket terveznek, illetve valósítanak meg a településen. Ehhez kapcsolódóan természetesen a kereskedelmi szálláshelyek számának dinamikus bővítésére is szükség lesz.

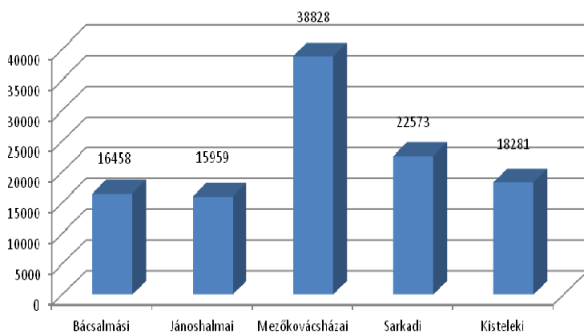
Közlekedésfejlesztés területén alapvetően a kerékpárút hálózat bővítésére fókuszált a kistérség, illetve ilyen típusú pályázatok nyertek a belterületi utak fejlesztését célul tűző projekt javaslatok mellett.

3. A RÉGIÓ LEGHÁTRÁNYOSABB HELYZETŰ KISTÉRSÉGEI

A 2007-2013-as időszakban az LHH komplex felzárkóztató program keretein belül tervezett forrás a Dél-alföldi régióban 9 milliárd forint volt. Prioritásokra lebontva regionális gazdaságfejlesztésre 2 milliárd 700 millió, közlekedési infrastruktúra fejlesztés tekintetében 2 milliárd 600 millió forint, humáninfrastruktúra fejlesztés esetén 2 milliárd 900 millió, térségfejlesztési akciók esetén pedig 800 millió forint a tervezett forrás.

A tervezett forrás az LHH kistérségek számára már a 2007-2010-es időszakban rendelkezésre állt a maximális, azaz a 9 milliárd forint értékben, a prioritások között változatlan megoszlásban. 2011-ben ugyanakkor az ún. „LHH 33-as” kistérségek számára korábban kidolgozott pályázati felhívások nem jelentek meg a Dél-alföldi Operatív Program keretében, ezért jelen elemző tanulmányhoz kapcsolódóan nem csupán a komplex programmal támogatott kistérségek számára megjelentetett kiírásokhoz kapcsolódó adatokat vizsgáltunk, hanem általánosságban a 311/2007-es kormányrendeletben nevesített (LHH 33-as kategóriába tartozó) térségeket érintő projektek eredményeit részletezzük az alábbiakban.

A következőkben összehasonlító elemzés keretében vizsgáljuk meg a Dél-alföldi kistérség LHH33 kistérségeibe tartozó 5 kistérség forrás felhasználási mutatóit. A vizsgálat keretében külön kívánunk foglalkozni a kistérségek pályázói számára DAOP

Kistérség lakónépessége (2010) Forrás: KSH-TSTAR

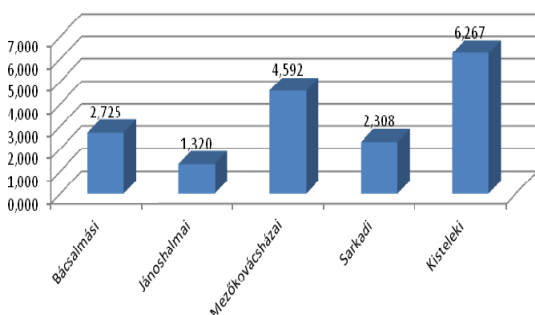
forrásból megítélt támogatás összegével, illetve az egy főre eső támogatási összeg mértékével.

Mindenekelőtt tekintsük át, hogyan alakult a kistérségek népessége 2010-ben a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján.

A Dél-alföldi régió 5 LHH33-as kistérségében 112 099 fő lakónépességet rögzítettek 2010-ben, ami a régió népességének 8,57%-a volt. A kistérségek közül a legnépesebb a Mezőkovácsházi kistérség, ahol az LHH 33-as népesség 34,64%-a élt. 22 573 fős lakónépességgel a második legnépesebb kistérség ebben a kategóriában a Sarkadi, majd a Kisteleki kistérség következik, ahol az LHH 33-as kistérségek összes lakónépességének 16,31%-a élt 2010-ben.

A régióban a Bácsalmási, a Jánoshalmi, illetve a Kisteleki és a Sarkadi kistérségek a legalacsonyabb értékkel rendelkező térségek közé tartoznak a lakónépesség tekintetében, míg a Mezőkovácsházi kistérség a középmezőnybe sorolható.

Összességében a Dél-alföldi Operatív Program keretéből 17,2 milliárd forint támogatást ítéltek meg az öt kistérség pályázói számára.

Megítélt támogatás összege a Dél-alföldi régió LHH33 kistérségeiben (DAOP, Milliárd Ft)

Forrás: DARFÚ sajtó szerkesztés

A legmagasabb összeget, a teljes támogatás 36,41%-át a Kisteleki kistérségben megvalósuló projektek gazdái kapták. Magas, a teljes megítélt támogatás 26,68%-át elérő támogatás jutott a Mezőkovácsházi kistérségbe is. A legkevesebb támogatást (1,37 milliárd forint) a Jánoshalmi kistérség pályázói kapták.

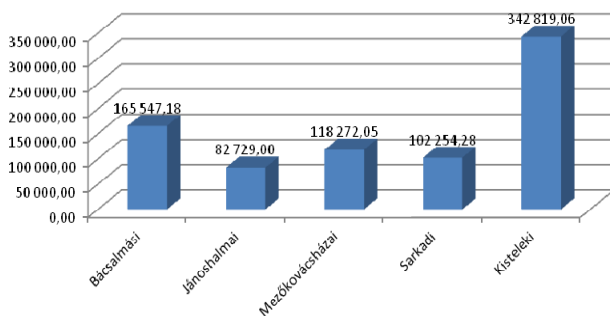
Ha prioritási tengelyenként vizsgáljuk a kistérségi pályázók eredményességét azt tapasztaljuk, hogy a regionális gazdaságfejlesztés témakörben a legmagasabb, mintegy 1,13 milliárd forint támogatási összeget a Kisteleki kistérség pályázói kötötték le. A Bácsalmási kistérség pályázóinak alig 102 millió forint támogatás jutott, e témakörben, míg a Sarkadi kistérségbe 142 millió forint.

A turisztikai fejlesztések területén Kisteleki kistérségben 1,28 milliárd forint, míg a Sarkadi kistérségbe 1,25 milliárd forint támogatási összeg érkezett. A Mezőkovácsházi kistérség 92 millió forint, a Jánoshalmi kistérség pedig 35 millió forint turisztikai támogatással gazdagodott, míg a Bácsalmási kistérség pályázói részére nem ítéltek meg ilyen típusú forrást, hiszen innen benyújtásra sem került pályázat ebben a témakörben.

A közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen a Mezőkovácsházi kistérség 1,77 milliárd forint támogatást nyert, de magas összeg jutott a Kisteleki (1,47 milliárd forint), a Bácsalmási (1,36 milliárd forint) valamint a Sarkadi kistérségekbe (634 millió forint) is. A Jánoshalmi kistérség mindössze 360 millió forint támogatási összeggel gazdagodott.

A 4. prioritási tengelyen 1,93 milliárd forint megítélt támogatással a Mezőkovácsházi kistérség pályázói jutottak a legmagasabb támogatási összeghez, míg 1,23 illetve 1,26 milliárd forint jutott a Kisteleki és a Sarkadi kistérségekbe. Humáninfrastruktúra fejlesztési projektjeire a Jánoshalmi kistérség pályázói mindösszesen 300 millió forintot nyertek.

A DAOP 5. prioritási tengelyén 1,15 milliárd forint támogatási összeget nyert a Kisteleki kistérség, és 454 millió forint támogatás jutott a Jánoshalmi kistérségbe. A Mezőkovácsházi kistérség pályázói részére 391 millió forint, míg a Sarkadi kistérségből pályázóknak 274 millió forint támogatás jutott. A legkevesebb, 247 millió forint támogatási összeg a Bácsalmási kistérség pályázói számára lett megítélve. A következő diagram az LHH33 kistérségek esetében az egy főre eső támogatási összeget vizsgálja.

A diagram alapján láthatjuk, a Kisteleki kistérség kimagasló mutatókkal rendelkezik az egy főre jutó támogatási összeg tekintetében. A 342 819 forint támogatási összeg gyakorlatilag példa nélküli a régióban, a következő Móraalmi kistérség esetében is csupán 308 515 forint ez az érték. 165 547 forint/fő értékkel a Bácsalmási kistérség a második legsikeresebb LHH33-as térség, ezzel a mutatóval a regionális lista középmezőnyének első harmadában a helye.

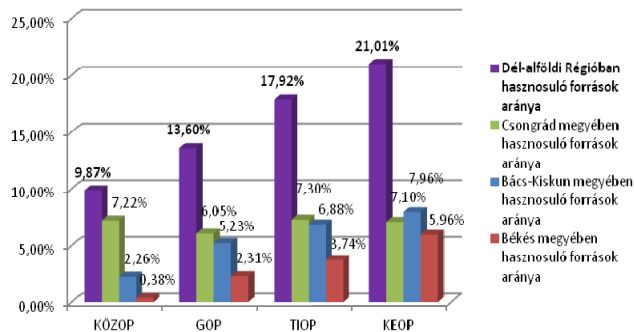
A Mezőkovácsházi és Sarkadi kistérségek értékei a regionális lista alsó harmadára elegendőek, míg a Jánoshalmi kistérség 82 729 forint/fő értéke a negyedik legalacsonyabb a Dél-alföldi régióban.

Megítélt támogatás összege a Dél-alföldi régió LHH33 kistérségeiben (DAOP, Ft/fő)

Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

4. ÁGAZATI EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK TERÜLETI MEGOSZLÁSA CSONGRÁD MEGYÉBEN (ÖSSZEFOGLALÓ ELEMZÉS)

Az ágazati programok megyei hasznosulásának elemzése során a Közlekedés Operatív Program (KÖZOP), a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP), a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP), valamint a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében megítélt támogatási összegek és a nyertes pályázatok számának megyénkénti megoszlását tekintjük át. Az elemzéshez felhasznált adatbázist a jelzett programok folyamán támogatást nyert projektek listái jelentik, melyek a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

Ágazati támogatások hasznosulása az országos értékek százalékában
Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

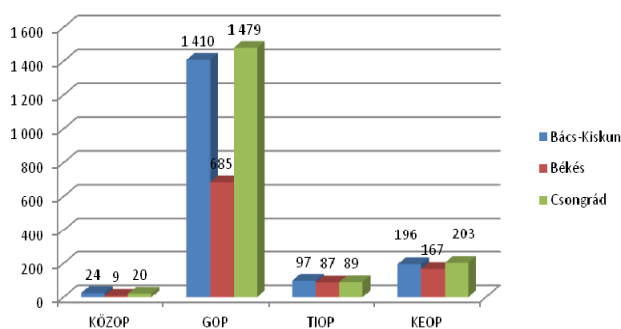
Az elemzés során minden esetben az adott ágazati program keretében benyújtott pályázat megvalósítási helyszínét vettük a régiós vonatkozás alapjául. Ez a módszer lehetővé teszi a nem elhanyagolható esetben más régióban bejegyzett székhelyű vállalatok által benyújtott és kezelt, de a Dél-alföldi Régióban megvalósuló és hasznosuló projektek figyelembe vételét.

Országos összehasonlításban elmondható, hogy Csongrád megyében hasznosult az ágazati programonként megítélt összegek 6-7%-a, amely régiós szinten a KEOP kivételével (melyben Bács-Kiskun megye jeleskedik) a legjobb arány.

4.1. AZ ÁGAZATI FEJLESZTÉSEKET CÉLZÓ PÁLYÁZATOK HASZNOSULÁSÁNAK MEGYEI ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE

A következő összehasonlító elemzés a három megye forrás abszorpciós mutatóit az ágazati programok tekintetében vizsgálja az aktivitás mérőszámaként a támogatott projektek darabszámát, a források hasznosulásának mutatójaként pedig a megítélt támogatási összegeket megjelölve.

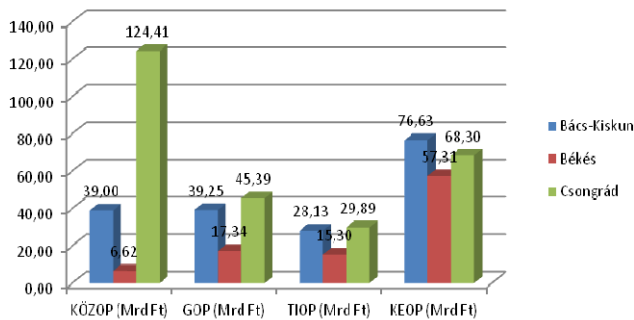
A fenti ábra szerint a 2007 és 2012 áprilisa közötti vizsgálati időszakban összesen támogatott 4466 db. pályázatból 1727 darabot (38,67%) Bács-Kiskun megyei, 948 darabot (21,23%) Békés megyei és 1791 darabot (40,10%) Csongrád megyei megvalósítási helyszín megjelölésével nyújtottak be. A pályázatok számának Operatív Programok közötti megoszlását vizsgálva a KÖZOP keretében 53 (1,19%), a GOP-ban 3574 (80,03%), a TIOP-ban 273 (6,11%), a KEOP-ban pedig 566 (12,67%) darab pályázat nyert támogatást.

Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói I. (támogatást nyert ágazati projektek száma megyénként és Operatív Programonként)

Forrás: DARFÜ saját szerkesztés

Az ábrát elemezve feltűnik a támogatást nyert pályázatok számának különböző ágazati programok közötti eltérő megoszlása. A 4 ágazati program felhívásai keretében támogatott pályázatok számát tekintve minden esetben Békés megyében hasznosult a legkevesebb számú projekt. Az anomáliát az elsősorban a profitorientált vállalkozói réteget megcélzó, a legnagyobb pályázói aktivitásra ösztönző GOP támogatta pályázatok számában való lemaradás okozza. Elmondható, hogy a benyújtott pályázatok számának megyénkénti megoszlását alapvetően a GOP határozza meg.

Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye összesített forrásabszorpció mutatói II. (ágazati programok keretében megítélt támogatási összegek megyénként és OP-ként)

Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

megoszlásához képest ugyan – a KÖZOP-ot kivéve – kiegyensúlyozottabb képet mutat, Békés megye lemaradása azonban a megítélt összegek tekintetében is egyértelműen tetten érhető. Csongrád megye és Bács-Kiskun megye mutatói ugyanakkor mind a nyertes pályázatok száma, mind a megítélt összegek alapján fej-fej mellett haladnak. Ez alól a KÖZOP képez kivételt a Csongrád megye javára hasznosult összeg kiemelkedő nagyságával. Ennek oka elsősorban az M43 elkerülő autópálya-szakasz kivitelezési ütemeinek nagy összeggel való támogatása, de a szegedi „villamosprojekt” is Csongrád megye javára eredményez eltolódást.

A két fenti ábrát összehasonlítva megállapítható, hogy míg a támogatást nyert pályázatok számában a GOP a listavezető, a projektenként megítélt összegek ugyanezen OP esetében lényegesen alacsonyabbak a többi ágazati programban jellemzőhöz képest. Ugyanakkor a relatív projektméret tekintetében egyértelműen a KÖZOP jeleskedik a beruházás-igényes, országos jelentőségű fejlesztéseivel.

4.2. CSONGRÁD MEGYE KISTÉRSÉGEINEK FORRÁS-ABSORPCIÓS VIZSGÁLATA AZ ÁGAZATI PROGRAMOK TEKINTETÉBEN

A megye hét kistérsége közül mind a támogatást nyert ágazati pályázatok száma, mind a megítélt támogatási összeg tekintetében magasan a Szegedi kistérség jár az élen. Utóbbi mutatót elemezve megállapítható, hogy míg a Szegedi kistérség a források közel 70%-nak lekötésével (186,62 milliárd forint) érte el a legjobb eredményt, a második helyezett Makói kistérség alig több mint ennek tizedével büszkélkedhet (19,05 milliárd forint). A legalacsonyabb mértékű forráshasznosulás a Szentesi kistérség sajátja a megyébe érkező ágazati támogatások 3,05%-val, ami 8,18 milliárd forintot jelent. A támogatott projektek száma szerinti rangsor a Szegedi kistérség vezető pozícióján kívül eltér a megítélt támogatások összege által meghatározott sorrendtől. Az eltérés a kistérségenként változó átlagos projektméretből adódik.

A KÖZOP keretében megítélt megyei támogatások allokációja mutat leginkább Szegedi kistérségi túlsúlyt 88,53%-kal (110,14 milliárd forint). A kistérséget érintő legnagyobb KÖZOP projekt az M43 gyorsforgalmi út Szeged-Makó közötti szakaszának bővítése volt több mint 80 milliárd forintos összköltséggel, de a Szegeden megvalósult elektromos tömegközlekedés fejlesztését célzó projekt 25 milliárd forintos beruházása is jelentősen hozzájárult a kiemelkedő arányhoz. Nem érte azonban el a megyében hasznosuló közlekedési ágazati források 0,1%-át a Szentesi (0,08%) illetve a Kisteleki (0,09%) kistérségekben megvalósult 1-1 projekt (egyenként 100 Millió forint körüli összköltségekkel), mindkét esetben kerékpárút-szakaszok kerültek kiépítésre.

A GOP-ra fókuszálva szintén a Szegedi kistérség forrás abszorpció képessége emelhető ki a program keretében megítélt összegek 65,09%-nak lekötésével (29,54 milliárd forint). Ezt az összeget azonban 910 db. nyertes pályázat összesítésével kapjuk, amely átlagos projektméret alapján a középmezőnybe sorolja a kistérséget. Ugyanakkor a régió legnagyobb összegű GOP-os támogatása is egy szegedi projekt javára került megítélésre (ELI lézerkutató központ előkészítése 2,82 milliárd forint). A sikeresen pályázó vállalkozói szféra támogatott beruházásai a 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet szerint leghátrányosabb helyzetűek közé sorolt Kisteleki kistérségnek is jelentős előnyököt biztosíthatnak, amely a megítélt támogatások tekintetében 2. helyeztként (7,88 milliárd forinttal) emelkedik ki. A Móraalmi kistérség a Kisteleki után következik nem kiemelkedő, 3,20 milliárd forintos összes támogatással, azonban ezt a számot a megyei legalacsonyabb számú beadott pályázattal (40 db.) produkálta. A relatív projektméret tehát ebben a kistérségben a legnagyobb kb. 80 millió forinttal. Torzíthatja azonban az

eredményt, hogy az ehhez nagymértékben hozzájáruló 1,37 milliárd forint támogatást nyert élelmiszeripari beruházás megvalósításától a projektgazda elállt. A forráshasznosulási lista végén a Szentesi kistérség szerepel 48 db. pályázatból összesen 0,58 milliárd forint megítélt támogatással.

A TIOP források szintén a Szegedi kistérség kiemelkedő előnyét mutatják a támogatások 87,15%-nak lekötésével (26,05 milliárd forint), mely 38 db. nyertes pályázat nyomán került megítélésre. A mérleg másik oldalát a Kisteleki kistérség képviseli azzal, hogy ott mindössze 2 darab pályázat nyert támogatást összesen mintegy 44 millió forint összegben. Jellemző, hogy a Szegedi kistérségen kívül egyedül Hódmezővásárhely térségében éri el az összes TIOP támogatás a milliárdos nagyságrendet (2,3 milliárd forint irányul ebbe a kistérségbe). A 6 db. egymilliárd forint feletti támogatási összegű projekt közül 5 db. a Szegedi kistérségben valósulhat meg, ebben szerepel a régió legmagasabb összegű pályázata is 11,09 milliárd forint támogatással (Infrastruktúra fejlesztés a szegedi egészségpótlásban). Az egyetlen kivételt az 1,12 milliárd forinttal támogatott, a hódmezővásárhelyi Petőfi Művelődési Központ felújítását és bővítését célzó projekt képezi.

A KEOP támogatások kistérségenkénti megoszlása mutatja a legkiegyensúlyozottabb képet. Bár itt is a Szegedi kistérségé az elsőbbség a 87 pályázat révén elnyert 20,89 milliárd forintos össztámogatással (megyei összesítés 30,59%-a), a második legmagasabb összeget magáénak tudó Makói kistérség sem szégyenkezhet a 16,77 milliárd forintnyi támogatással (24,55%), de a Mórahalmi kistérség több mint 10 milliárd forintos támogatottsága (15,48%) sem elhanyagolható. A Szegedi kistérség dominanciáját – a legnagyobb lakosság szám tényéből következő fajlagos támogatás relatív alacsony mivoltán túl – tovább árnyalja a Hódmezővásárhelyi kistérségi után második legalacsonyabb átlagos projektméret. Ugyanakkor a Szegedi kistérségben hasznosul a legtöbb kis összegű támogatással megvalósuló olyan projekt, amelynek célja nem nagyberuházás, hanem pl. a fenntarthatóságot népszerűsítő kampány, vagy vállalkozás által benyújtott megújuló energiafelhasználást célzó kisprojekt. Megyei szinten a legnagyobb támogatást nyert projekt (Makó város és térsége szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása) a Makói kistérséghez kötődik magasan kiemelkedő 11,52 milliárd forintos támogatási összeggel. A legalacsonyabb KEOP kertében megítélt összeg a Kisteleki kistérségnek jutott a 15 nyertes pályázatból elnyert 3,98 milliárd forinttal.

5. HAZAI, KORMÁNYZATI FORRÁSOK MEGYEI SZINTŰ FELHASZNÁLÁSA

A tanulmány szempontjából vizsgált 2007-2012 közötti időszakban 2007-ben, 2008-ban és 2009-ben jelent meg pályázati kiírás a hazai források terhére. A hazai decentralizált pénzeszközök az alábbiak voltak:

A területfejlesztési céllelőirányzatot (TRFC) a társadalmi és gazdasági fejlettségben megmutatkozó különbségek csökkentésére, a térségi együttműködések elősegítésére, a vállalkozói és befektetői tőke területfejlesztési programokba történő integrálására hozták létre, elsődleges célja a gazdaságfejlesztés, a termelőinfrastruktúra-fejlesztés, munkahelyteremtés és humán erőforrás-fejlesztés volt. E forrásból támogatásban részesülhettek az önkormányzatok, illetve a vállalkozói szféra által megvalósított fejlesztések és beruházások is.

A területi kiegyenlítést szolgáló előirányzatot (TEKI) a termelő az infrastrukturális feltételekben meglévő különbségek mérséklésére, az önkormányzatok kommunális jellegű infrastrukturális fejlesztéseinek finanszírozására hozták létre. Ebből kizárólag a kedvezményezett térségek, illetve a kedvezményezett települések önkormányzatai részesedhettek. Kivételt képeztek azok az önkormányzatok, amelyek kedvezményezettnek minősülő önkormányzattal együtt közös projekt megvalósításában vettek részt, vagy ha a támogatandó projekt egyértelműen pozitív hatással volt a kedvezményezett térségekre is.

Céljellegű decentralizált előirányzatot (CÉDE) a helyi önkormányzatok felhalmozási, valamint vis maior kiadásainak támogatására hozták létre, amely az előbbi két decentralizált forrást egészítette ki. E támogatási forma felhasználása nem kapcsolódott a kedvezményezett térségek köréhez, ezért ezen forrásból a fejlettebb térségek települései is részesedhettek.

Leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása (LEKI) keretében támogatást igényelhetek azok a települési önkormányzatok, illetve többcélú kistérségi társulások, amelyek a területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékéről szóló jogszabályban meghatározott, a területfejlesztés szempontjából leghátrányosabb helyzetű kistérségek jegyzékén szereplő kistérségeken belül voltak, valamint azok a megyei önkormányzatok, illetve önkormányzati társulások, amelyek fejlesztéseiket ezen kistérségeken belül valósították meg és a fejlesztés a kistérség fejlődését szolgálta.

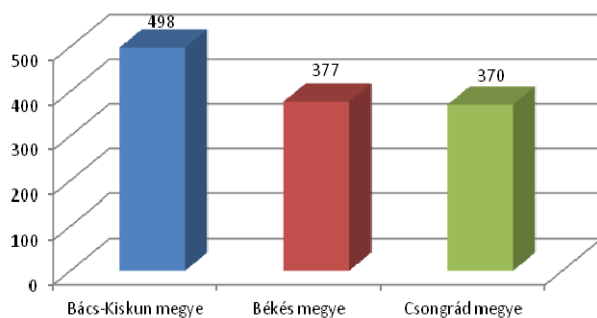
A települési önkormányzati belterületi közutak felújításának, korszerűsítésének támogatására (TEUT) létrehozott pályázati forrás a települési önkormányzatok törzsvagyonába tartozó belterületi közutak – kapacitást nem növelő – felújítására, korszerűsítésére lehetett fordítani.

A magyar területfejlesztési intézményrendszer, hazánk EU csatlakozásával összefüggésben az elmúlt évtized közepén jelentős változásokon ment keresztül. A fejlesztéspolitika súlypontja fokozatosan a régiókra tevődött át. A hazai finanszírozású pályázati források kezelésében a legnagyobb változást a 2007-es esztendő hozta, amikor az addig megyei szinten megjelenő forráselosztást felváltotta a regionális szintű döntéshozatal. A 2008-ban kezdődő gazdasági válsággal és az ország gazdasági teljesítményének csökkenésével párhuzamosan a hazai forrású pályázatok meghirdetésére a 2009-es esztendőben volt utoljára lehetőség.

Mivel a forrásfelosztás a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács irányításával, régiós keretek között történt, ezért indokolt az összehasonlítás a három Dél-alföldi megye, Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye adatai között.

	Decentralizált előirányzat	Támogatott projektek száma (db)	Az összes százalékában	Megítelt támogatás (Ft)	Az összes százalékában
Bács-Kiskun megye	TRFC	16	3,21%	194 142 161	7,74%
	TEUT	92	18,47%	564 053 830	22,50%
	CÉDE	139	27,91%	472 234 509	18,84%
	TEKI	183	36,75%	851 844 386	33,98%
	LEKI	68	13,65%	424 689 994	16,94%
	Összesen	498	100,00%	2 506 964 880	100,00%
Békés megye	TRFC	15	3,98%	196 582 126	5,46%
	TEUT	75	19,89%	613 294 985	17,04%
	CÉDE	38	10,08%	332 418 199	9,23%
	TEKI	83	22,02%	838 027 631	23,28%
	LEKI	166	44,03%	1 619 445 425	44,99%
	Összesen	377	100,00%	3 599 768 366	100,00%
Csongrád megye	TRFC	22	5,95%	132 342 994	5,92%
	TEUT	90	24,32%	609 283 812	27,24%
	CÉDE	112	30,27%	374 037 062	16,72%
	TEKI	91	24,59%	603 393 030	26,97%
	LEKI	55	14,86%	517 867 783	23,15%
	Összesen	370	100,00%	2 236 924 681	100,00%
Mindösszesen	1245		8 343 654 927		

A három megye számára a 2007-2009-es időszak alatt összesen 8,3 milliárd Ft hazai forrás lehívására nyílt lehetőség. A benyújtott pályázatok formai és tartalmi értékelését követően a döntéshozó Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács 1245 db. projektet talált támogathatónak.

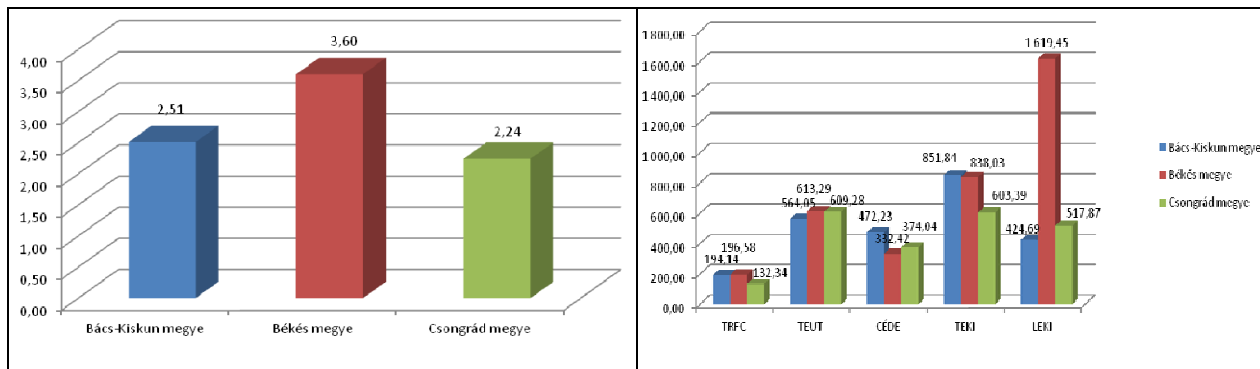
A hazai források keretei között támogatott projektek száma (db)

Forrás: DARFÜ adatbázis

Megyék közötti összehasonlításban érdemes vizsgálni az egyes pályázati előirányzatok felhasználását. A TRFC forrásokból Bács-Kiskun és Békés megye majdnem azonos mértékben (kb. 37-37%), részesedett, a fennmaradó közel 26% Csongrádba került. A belterületi útfejlesztésekre szánt összegeknél (TEUT) Csongrád és Békés megye esetében van egyezés (34-34%), a fennmaradó, kevesebb, mint 1/3 rész került a legnagyobb megyébe, Bács-Kiskunba. Megyei összehasonlításban a céljellegű decentralizált előirányzat (CÉDE) felhasználásában is vannak különbségek. A források 40%-ából Bács-Kiskun, míg 28%-ából Békés, és megközelítően 32 %-ából pedig Csongrád megye önkormányzatai gyarapodtak.

A TEKI esetében a következő figyelhető meg: míg Békés és Bács-Kiskun megye a források kb. 37-37%-ával gyarapodott, Csongrádba a maradék 26% került. A leghátrányosabb helyzetű térségek felzárkózását segítő LEKI forrásainak majdnem 2/3-

ad része (63%) Békés megyét gyarapította, amelynek egyik magyarázata, hogy a megye 4 kistérsége található a leghátrányosabb helyzetű térségek között.

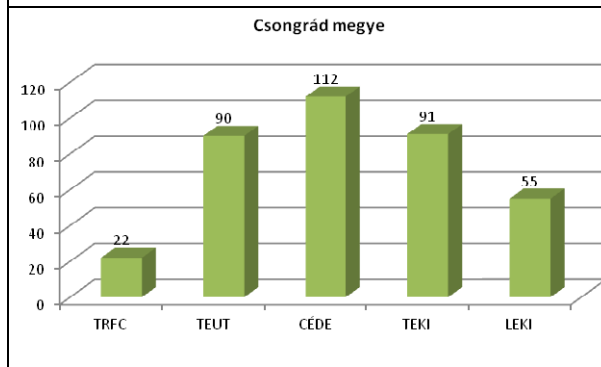

A hazai források keretei között megítélt támogatások összértéke megyénként (Mrd Ft)

Forrás: DARFÚ adatbázis

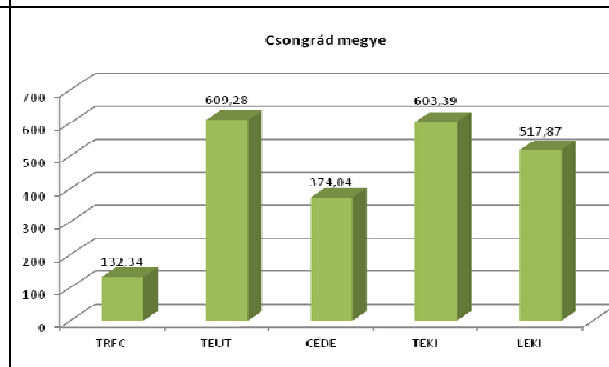
A hazai források keretei között megítélt pályázati támogatások megoszlása a Dél-Alföldön, intézkedésenként (millió Ft)

Forrás: DARFÚ adatbázis

A hazai források keretei között megítélt pályázati támogatások száma Csongrád megyében, témakörönként (db)

Forrás: DARFÚ adatbázis

A hazai források keretei között megítélt pályázati támogatások összértéke Csongrád megyében, témakörönként (millió Ft)

Forrás: DARFÚ adatbázis

Csongrád megye esetében a DARFT által támogatásra javasolt pályázatok száma 370, az előírázatlonkénti eloszlást a fenti diagram mutatja.

A Csongrád megyébe érkezett 2,24 milliárd forint több mint 54%-át a TEKI és a TEUT előírázatokon érkező források adják. A TRFC 6% alatti részesedése a legkisebb, mivel meghirdetésére csak a 2008-as esztendőben került sor.

Ha intézkedésenként vizsgáljuk a forrásoknak az egyes kistérségenkénti eloszlását, akkor a számok a következőket mutatják:

A **TEUT** keretében megvalósított belterületi útfejlesztések tekintetében egyértelmű a szegedi kistérség, azon belül is Szeged város dominanciája. Szegedet Szentés és térsége követi. A sor végén Hódmezővásárhely és Csongrád térsége áll, e két kistérségbe került a legkevesebb útfejlesztésre szánt pénzösszeg.

A **TEKI** források elosztása is érdekes eloszlást mutat. A források a megye négy kistérségébe kerültek. Míg a pályázati támogatás 47%-a Makóra és térségébe került, addig Hódmezővásárhely és térsége a források 12%-val áll a sor végén, közvetlenül a csongrádi kistérség után.

A **LEKI** forrásain a megye két kistérsége a mórhalmi és a kisteleki 58-42%-os arányban osztozott. A **CÉDE** forrásainak több mint fele két kistérségbe, a szegedibe és a makóiba került. Itt Csongrád és térsége a sereghajtó, megelőzve Hódmezővásárhelyt. A 2008-as **TRFC** kiírás nyertese Makó és térsége volt, megelőzve Szentest.

6. HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAMOK TEMATIKUS ELEMZÉSE (ÖSSZEFOGLALÓ ELEMZÉS)

A Dél-alföldi Régiót érintő határon átnyúló (CBC) támogatási források tekintetében alapvetően két program elemezhető. A Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 illetékességi területe a régió két megyéjét, Csongrádot és Békést foglalja magában. Mivel a programterület egésze az Európai Unió tagállamainak egyes megyéiből áll, a támogatás forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) adja. A hasonló elnevezésű Magyarország-Szerbia határmenti program célterülete magyar oldalon Bács-Kiskun és Csongrád megyéket tartalmazza. A támogatási forrást utóbbi esetben – tekintettel Szerbia csatlakozás előtti státuszára – az IPA előcsatlakozási alap adja a magyar partnerek számára is. Csongrád megye helyzete szerencsés, mivel mindkét fenti program támogatható területeinek közös halmazát adja, ezért az alábbiakban mind a Magyar-Román, mind a Magyar-Szerb CBC programok kapcsán hasznosuló támogatások területi elemzésével foglalkozni fogunk.

Az elemzéshez felhasznált adatbázist a jelzett programok folyamán támogatást nyert projektek listái jelentik, melyek a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, valamint az adott programok Közös Szakmai Titkárságainak (JTS) honlapjain a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

Az elemzés során minden esetben az adott határon átnyúló együttműködési program keretében támogatott pályázat megvalósítási helyszínét vettük a régiós vonatkozás alapjául. Ez a módszer lehetővé teszi a nem elhanyagolható esetben más régióban bejegyzett székhelyű intézmények által benyújtott és kezelt, de a Dél-alföldi Régióban megvalósuló és hasznosuló projektek figyelembe vételét.

A szomszédsági együttműködésben megvalósuló nemzetközi projektek sajátossága, hogy több partner összefogásával valósulnak meg. Ezért az alábbi elemzés nem projektekkel, hanem *projektrészekkel* számol. A projektrész az együttműködésben megvalósítandó projekt azon része, amelynek lebonyolítása egy adott partner felelőssége a hozzárendelt feladatkörök és partneri költségvetésrész figyelembe vételével. Különösen fontos a projektrész fogalmának tisztázása annak fényében, hogy egyazon projekt keretében több kistérségi, sőt megyei helyszínen is megvalósulhatnak különböző projektrészek, amely tény a támogatások kistérségi megoszlásának képét torzítaná projektalapú vizsgálati módszer alkalmazása esetén.

6.1 A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓT ÉRINTŐ HATÁR MENTI PROGRAMOK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

A régió déli illetve keleti határait a szerb és a román országhatárok jelentik. A határ menti kapcsolatok fejlesztése ezért már a csatlakozásra felkészítő PHARE támogatások idejében prioritást élvezett, 1996-ban indult az első magyar-román relációban megvalósuló program. 2003-ban a PHARE határon átnyúló együttműködések az ország teljes határszakaszára kiterjesztésre kerültek, ekkor kezdődött meg Magyarország és az akkori Szerbia és Montenegró között a kísérleti kisprojektek támogatása. Ezen kezdeményezés célja már a hazánk EU csatlakozását követően elérhető INTERREG IIIA Közösségi Kezdeményezés alap támogatásaira való felkészítés volt¹.

Magyarország összesen 8 Interreg programban vett részt 2004-2006 között, köztük a Magyarország – Románia – Szerbia és Montenegró háromoldalú határ menti együttműködési programban ahol irányító hatósági funkciókat is ellátott. A két szomszédos országgal való pályázati együttműködés hagyományai tehát több mint másfél évtizedes múltra tekintenek vissza. Bár a program formája háromoldalú együttműködésként indult, Románia 2007-es EU csatlakozásával a felhasználható pénzügyi alapok köre diverzifikálódott, ezért a jelen tanulmány vizsgálati időszakát jelentő 2007-től induló időszakra vonatkozólag kettévált a hazánkat és Szerbiát, illetve Romániát támogató határ menti programok kezelése és finanszírozási mechanizmusa.

¹ forrás: Nagy PHARE könyv, kiadó: VÁTI 2007

6.1.1 Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013

Az együttműködési program átfogó stratégiai célja közelebb hozni egymáshoz a határmenti térségben élő embereket, közösségeket és gazdasági szereplőket az együttműködésbe bevont térség közös fejlesztésének elősegítése érdekében, a határmenti térség alapvető erősségeire építve. Ez az átfogó cél az alábbiakban meghatározott két prioritási tengely keretében megszabott beavatkozási területeken megvalósuló projektek hozzájárulásával teljesülhet.

1. prioritási tengely: Az együttműködési terület közös, fenntartható fejlesztéséhez szükséges kulcsfeltételek javítása

A prioritás célja az együttműködési terület alapvető feltételeinek javítása. Ide tartoznak a közlekedési és kommunikációs infrastruktúra és a tömegközlekedés fejlesztései, továbbá a tiszta és biztonságos természeti környezet megőrzését és védelmét célzó beavatkozások is.

1.1 beavatkozási terület: A határon átnyúló közlekedés fejlesztése

1.1.1 Útfejlesztés

1.1.2 Vasútfejlesztés

1.1.3 Tervek és tanulmányok készítése

1.2 beavatkozási terület: A határon átnyúló kommunikáció fejlesztése

1.2.1. Szélessávú Internet infrastruktúra kiépítése

1.2.2. Közösségi kapcsolódási programok kialakítása

1.2.3. A határon átnyúló hírközlés

1.2.4. Tervek, tanulmányok készítése

1.3 beavatkozási terület: Környezetvédelem

1.3.1 Természetvédelem

1.3.2 Vízgazdálkodás

1.3.3 Hulladékgazdálkodás

1.3.4. Tervek, tanulmányok készítése

2. prioritási tengely: A társadalmi és gazdasági kohézió erősítése a határmenti térségben

A prioritási tengely átfogó célja a térség gazdasági versenyképességének erősítése, az üzleti környezet fejlesztése és a humán erőforrások javítása révén.

2.1 Határon átnyúló üzleti együttműködés támogatása

2.1.1 Üzleti infrastruktúra fejlesztése

2.1.2. Üzleti együttműködés támogatása

2.1.3. Turizmusfejlesztés

2.2. beavatkozási terület: Együttműködés ösztönzése a kutatásfejlesztés (K+F) és innováció területén

2.2.1. Közös kutatási infrastruktúra fejlesztése

2.2.2. Közös kutatási projektek

2.2.3 A K+F tevékenységekben érintett szektorok közti együttműködés segítése

2.2.4 Tanulmányok, tervek kidolgozása

2.3 beavatkozási terület: Együttműködés a munkaerőpiacon, oktatásban – készségek, ismeretek közös fejlesztése

2.3.1 Oktatási intézmények közötti együttműködés

2.3.2 Munkaerőpiac együttműködés

2.4 beavatkozási terület: Egészségügy és közös veszélyelhárítás

2.4.1 Közös egészségügy, kockázatkezelési infrastruktúra fejlesztése

2.4.2 Közös intézményfejlesztés, koordináció és képzés

2.5 beavatkozási terület: Közösségek közötti együttműködés

2.5.1 Közösségek közötti együttműködés

6.1.2 Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013

A Program hosszú távú célja egy olyan fenntartható és biztonságos környezetben együttműködő régió létrehozása, ahol az együttműködés hangsúlya a közös kulturális és természeti örökség megőrzésén, a gazdasági lehetőségek hatékony kiaknázásán, valamint a közös oktatási, kutatási tevékenységek erősítésén van. Ezen célok teljesülése elősegíti a munkahelyteremtést, valamint a Schengeni külső határ okozta periféria-helyzet negatív hatásainak mérséklését.

Az átfogó célok eléréséhez az alábbi prioritások és beavatkozási területek kerültek megfogalmazásra:

1. Prioritás: infrastruktúra és környezet

A Prioritás fő célja, hogy a határ mindkét oldalán elterülő kistérségek fizikai összeköttetése javuljon. Cél továbbá a környezeti örökségért, valamint a határvidék folyó- és vízhálózatáért való közös felelősségvállalás ösztönzése.

1.1. Infrastruktúra fejlesztés

1.1.1. Határon átnyúló, településeket összekötő útszakaszok építése, felújítása

1.1.2. Határon átnyúló közlekedési útvonalak tervezése, a közösségi közlekedés összehangolása

1.2. Közös felelősségvállalás a környezetért

1.2.1. Kisebb léptékű vízgazdálkodási (ár- és belvízvédelem) tevékenységek

1.2.2. Állategészségügyi monitoring, a környezet minőségét javító tevékenységek

2. Prioritás: gazdaság, oktatás és kultúra

Cél a határ két oldalán működő gazdasági szereplők együttműködésének elősegítése a versenyképesség növelése, a gazdasági növekedés előmozdítása és munkahelyteremtés érdekében. Kutatóintézetek és üzleti partnerek közös, termékorientált és innovatív Kutatás Fejlesztési törekvései, továbbá az oktatási, kutatási és kulturális szervezetek együttműködése is ezen prioritás keretében támogatható. Önkormányzatok és civil szervezetek a közös regionális identitás fejlődéséhez hozzájáruló projektek megvalósítására pályázhatnak.

2.1. Gazdasági együttműködés, turizmus és K&F

2.1.1. Képzések és határon átnyúló üzleti partnerkeresés

2.1.2. Határon átnyúló kulturális útvonalak létrehozása, kulturális örökségvédelem

2.1.3. A régió terület- és ágazati fejlesztéséről szóló közös tanulmányok

2.1.4. Termékorientált közös kutatás-fejlesztés és innováció

2.2. Oktatási és kulturális együttműködések

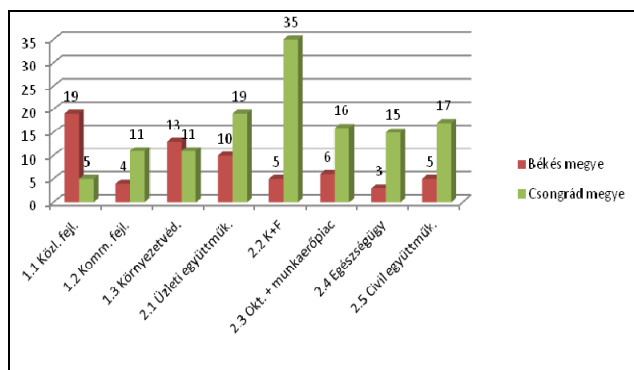
2.2.1. Oktatási együttműködés

2.2.2. Emberek közötti (people-to-people) együttműködés

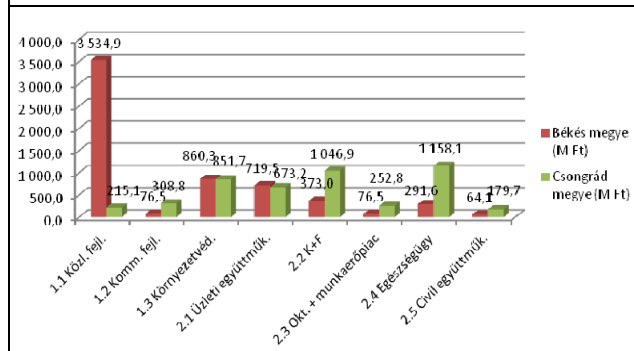
6.2 MEGYEI ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSEK A CBC PROGRAMOKBAN FELHASZNÁLT FORRÁSOK ELOSZLÁSÁRÓL

A következő alpontok rövid elemzéseinek célja, hogy a két vizsgált szomszédosági program egyes tematikus beavatkozási területei keretében hasznosuló forrásokat megyékre lebontva mutassa be. Az ábrákból és magyarázó leírásokból így az egyes intézkedések népszerűsége, valamint a határon átnyúló relevanciával bíró témakörök fontossága mutatkozik meg és hasonlítható össze az adott CBC programban részt vevő megyék szerint

6.2.1 Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program összehasonlító elemzése Csongrád és Békés megyék tekintetében

Békés és Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói I. (támogatást nyert HU-RO CBC projektrészek száma megyénként és beavatkozási területenként) Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

Békés és Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói II. (HU-RO CBC projektek támogatási összege megyénként és beavatkozási területenként) Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

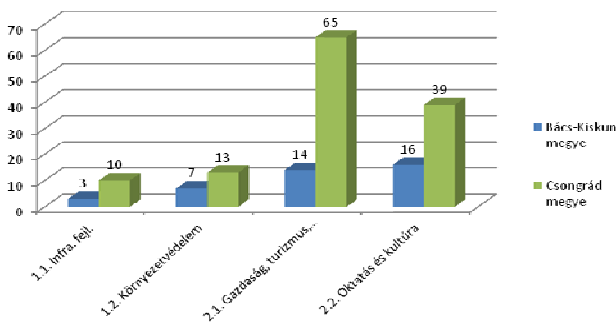
hasznosult Békés megyében. A program keretében megítélt legmagasabb összegű támogatásban (1,168 milliárd forint) egy a Mezőkovácsházai kistérségben megvalósult határ menti útépitési projekt részesült. Békés megyében népszerűek voltak továbbá a környezetvédelmi (860,3 millió forint), és az üzleti együttműködések (719,5 millió forint) a megyei források 14,35% illetve 12,00 %-nak hasznosításával. Kirívóan alacsony összeg hasznosult azonban a 2.5 civil pályázatok javára a megyei összeg 1%-át éppen meghaladó aránnyal.

Csongrád megye a támogatás felhasználása tekintetében ugyan magasan vezet az egészségügyi szolgáltatások fejlesztését célzó (megyei források 24,71%-a), illetve a K+F területeken (22,34%) egyenként több mint 1 milliárd forinttal, azonban ezek az arányok nem érik el az ugyanezen intézkedések alatt támogatást nyert pályázatok számában megmutatkozó különbségeket. Ez a tény a projektrészenként csongrád megyei pályázók számára megítélt támogatások alacsonyabb átlagos összegét feltételezi. Bár a 2.5 civil együttműködések célzó témakör a nyertes projektrészek száma tekintetében jól áll, forrásfelhasználás szempontjából a legkevesebb összeget kötötte le (megyei források 3,84%-a).

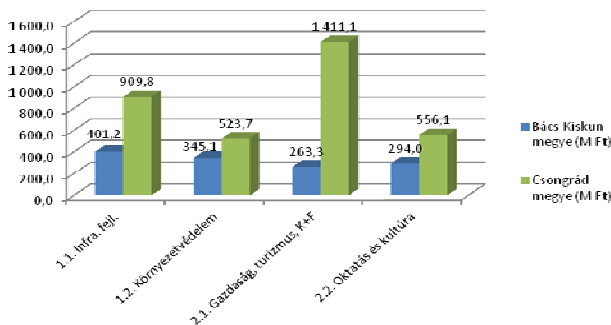
6.2.2 Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program összehasonlító elemzése Bács-Kiskun és Csongrád megyék tekintetében

A magyar-szerb határon átnyúló program keretében támogatást nyert magyarországi projektrészek száma összesen 167. Ennek több mint háromnegyede (127 db.) Csongrád megyei, a fennmaradó 40 db. pedig Bács-Kiskun megyei kedvezményezettet gyarapít. Minden beavatkozási terület jelentős Csongrád megyei túlsúlyt jelez.

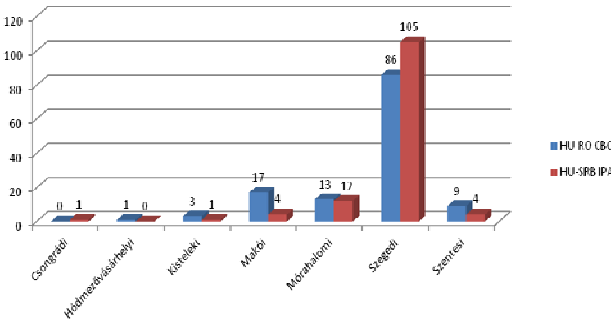
Különösen igaz ez a 2.1. Gazdasági együttműködés, turizmus és K&F területre, melynek keretében önmagában több projektrész nyert támogatást Csongrád megyéből (65 db.), mint ahány összesen támogathatónak bizonyult Bács-Kiskunban.

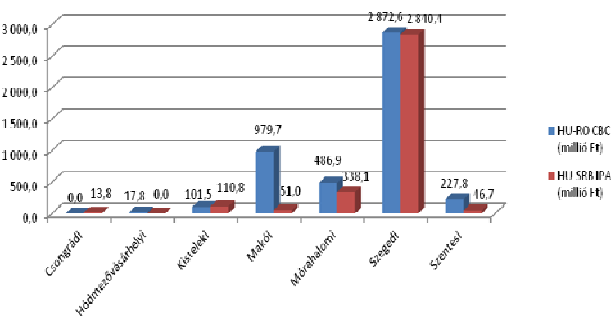
Bács-Kiskun és Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói I. (támogatást nyert HU-SRB IPA projektrészek száma megyénként és beavatkozási területenként) Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

Bács-Kiskun és Csongrád megye összesített forrásabszorpciós mutatói II. (HU-SRB CBC projektek támogatási összege megyénként és beavatkozási területenként) Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

Csongrád megye kistérségeinek összesített forrásabszorpciós mutatói I. (támogatást nyert HU-RO CBC és HU-SRB IPA projektek száma kistérségenként) Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

Csongrád megye kistérségeinek összesített forrásabszorpciós mutatói II. (HU-RO CBC és HU-SRB IPA keretében megítélt támogatási összegek kistérségenként) Forrás: DARFÚ saját szerkesztés

A támogatott projektrészek számához hasonló a megítélt támogatások eloszlása is a két megye tekintetében. A 4,704 milliárd forint teljes támogatási összeg 72,29%-a (3,401 milliárd forint) hasznosul Csongrád megyében, míg 27,71%-a (1,304 milliárd forint) Bács-Kiskun megyében. Az intézkedések mindegyike Csongrád megyei projektrészek számára rendel nagyobb támogatást, azonban míg Bács-Kiskun megyében összességében az infrastrukturális fejlesztések vezetnek, Csongrád megyében ebből a szempontból is a 2.1 beavatkozási terület a legnépszerűbb. Ezzel együtt mind az 1.1, mind a 2.1 területeken többszöröse a Csongrád megye által elnyert összeg a Bács-Kiskun megyéinek.

6.3 CSONGRÁD MEGYE KISTÉRSÉGEINEK ÖSSZEHAJONLÍTÓ ELEMZÉSE A HATÁRON ÁTNYÚLÓ PROGRAMOK TÁMOGATÁS-FELHASZNÁLÁSA SZERINT

Alábbi alfejezetek a megye kistérségeire lebontva mutatják be a két vizsgált program támogatásainak hasznosulását, összehasonlíthatóvá téve az együttműködési lehetőségeket és preferenciákat területi szinten.

6.3.1 A Magyarország-Románia és a Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Programok összehasonlító elemzése Csongrád megye kistérségei szerint

A két határon átnyúló program Csongrád megyei kistérségenkénti összehasonlításában nem meglepő módon a Szegedi kistérség tűnik ki az összesen 191 db. (a teljes támogatott CBC projektrész-állomány 74,60%-a) itt hasznosuló projektrésszel. Bár a magyar-szerb együttműködési felhívások kisebb támogatási összegekkel kerülnek meghirdetésre, mégis ezen program keretében került több projektrész támogatásra (105 db.) a Szegedi kistérségben.

Ugyanakkor a Makói esetében kifejezetten, de a Szentesi kistérséget vizsgálva is feltételezhető a román kapcsolatok elsődlegessége, legalábbis a támogatott projektrészek száma alapján (17 ill. 9 db. HU-RO szemben 4-4 HU-SRB projektrésszel).

Megjegyzendő, hogy a Mórahalmi kistérség a maga 25 db. támogatott CBC projektrészével a második helyen áll a megyében, kiegyensúlyozott programonkénti megoszlással. A határon átnyúló kapcsolatok közös projektekben megnyilvánuló ápolása tekintetében a Csongrádi és a Hódmezővásárhelyi kistérségek tűnnek a legkevésbé aktívoknak 1-1 projektrésszel.

Csongrád megyében mindösszesen 8,087 milliárd forint került megítélésre a két vizsgált CBC program keretében, ebből a magyar-román együttműködések aránya 57,95% (4,686 milliárd forint), míg a magyar-szerb projektrészek összesen 3,401 milliárd forint abszorpciójára alkalmasak (42,05%). Mindkét szomszédsági program keretében a Szegedi kistérségben hasznosuló projektrészek számára kerültek megítélésre a legmagasabb összegek, amely a teljes keret több mint 70%-át jelenti (5,712

milliárd forint) közel azonos arányban megosztva a magyar-szerb illetve a magyar-román együttműködések között (2,84 ill. 2,87 milliárd forint). A Szegedi után a Makói kistérség a legeredményesebb a CBC támogatások lehívása tekintetében a teljes összeg 12,75%-val (1,031 milliárd forint), érdekesebb motívum azonban, hogy ennek jelentős többsége (0,98 milliárd forint) a magyar-román együttműködési program keretében került megítélésre. A sorrendben viszonylag szorosan következik a Mórahalmi kistérség a maga 825 millió forint megítélt összegével, mely szintén a HU-RO program támogatásának kis mértékű többletarányát mutatja (487 millió forint). Említést érdemel, hogy bár a Kisteleki kistérség mindössze 3 HU-RO és 1 HU-SRB program keretéből támogatást nyert projektrésszel gazdálkodhat, azok támogatási összege viszonylag magasnak mondható (a szerb-magyar együttműködésben megvalósuló projekt kisteleki része önmagában 100 millió forint feletti támogatásban részesült).

6.3.2 Kistérség-specifikus megállapítások Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program támogatás abszorpciója kapcsán

A program kapcsán 129 megyei pályázat nyert támogatást 4,686 milliárd forinttal gazdagítva a térséget. Összességében elmondható, hogy a felhasznált források szempontjából Csongrád megyében a legnépszerűbb intézkedés a 2.4 egészségügyi infrastruktúra fejlesztés volt 1,158 milliárd forint (24,71%) megítélésével, melyhez a Szegedi kistérség 739 millió forinttal járul hozzá. A 2.2 K+F intézkedés kevéssel lemaradva 1,047 milliárd forinttal (22,34%) a második, azonban a Szegedi kistérség szerepe ezen érték elérésében valóban kirívó a maga 1,029 milliárd forintos hozzájárulásával (98,27% az intézkedés alatt Csongrád megyének megítélt összeg arányában). A harmadik helyen az 1,3 intézkedés áll 0,852 milliárd forinttal (18,17%) amelyet azonban a Makói kistérségben hasznosuló támogatások „húznak” fel 603,5 millió forintos ösztámogatással. Ezt az intézkedési területet leszámítva egyébként minden esetben a Szegedi kistérség vezet. Érdemes még megemlíteni a Makói kistérség hozzájárulását az üzleti együttműködések erősítését célzó 2.1 intézkedéshez (153,8 millió forint, ami az intézkedésen belül 22,85%), valamint a Szentesi és Makói kistérségek szerepét a megyei egészségügyi infrastruktúra fejlesztésében (összesen 334,8 millió forinttal).

A program keretében 12 db. projektrész kapott 100 millió forint feletti támogatást, ennek fele Szegedi, 4 Makói, továbbá 1-1 Mórahalmi és Szentesi. A 4 db. 200 millió forint feletti támogatottságú projektrészből 2 db. a Makói (ár- és belvízvédelmi beruházási céllal az 1.3.2 intézkedés keretében), 2 db. a Szegedi kistérségben valósulhat meg, utóbbiak között van a legmagasabb támogatási összegű projektrész (közel 350 millió forint egészségügyi infrastruktúra fejlesztésére a 2.4.1 intézkedés keretében) melyet az SZTE orvostudományi kara kezel. A 4 db. 200 millió feletti támogatási összegű projektrész révén hasznosuló támogatás a HU-RO CBC program összes megyei támogatásának 22,08%-át teszi ki.

Míg a Csongrádi kistérség egyáltalán nem vett részt HU-RO CBC projektben, a Hódmezővásárhelyi kistérség mindössze 1 oktatási együttműködési projekthez adott partnert 0,38%-kal hozzájárulva a megyében hasznosuló támogatáshoz. A Kisteleki kistérségből 3 projektben vettek részt partnerek, azonban az üzleti együttműködési intézkedés alatt egy jelentős, 71,6 millió forint támogatási összegű, kistérségi zöldség-gyümölcs élelmiszerbiztonsági hálózat és termékpiac kialakítását célzó projektrésszel járul hozzá a program sikeréhez.

6.3.3 Kistérség-specifikus megállapítások Magyarország-Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program támogatás abszorpciója kapcsán

A Magyarország és Szerbia együttműködési program keretében támogatást nyert Csongrád megyei projektrészek száma 127, melyek eredményeként több mint 3,4 milliárd forint érkezett a megyébe. A Szegedi kistérség egyébként mind a 4 alintézkedés tekintetében a legmagasabb értékeket hozza a forrásfelhasználás mértéke és a projektrészek száma szerint is. A 2.1 gazdasági együttműködések ösztönzését célzó intézkedés bizonyult a legnépszerűbbnek mind a támogatott projektrészek száma (65 db.), mind a megítélt támogatás szempontjából (1,411 milliárd forint), mely értékek a megyei összesítés 51,18% illetve 41,49%-át teszik ki. Ezen intézkedés értékeihez a Szegedi kistérség 61 jóváhagyott projektrésszel és 1,353 milliárd forint elnyert támogatással járul hozzá. Ugyanezen intézkedés felhívásaira további 3 Mórahalmi és 1 db. Makói kistérségből származó pályázó jelentkezett sikeresen, előbbieket összesen 38,6, utóbbi 19,4 millió forintot elnyerve. Az 1.1 infrastruktúra-fejlesztési intézkedés nyertes projektrészek száma tekintetében ugyan sereghajtó, a magas egyenkénti támogatási összegek miatt forrásfelhasználás tekintetében azonban a második 909,8 millió forinttal (26,75%), amely 8 db. Szegedi és 2 db. Mórahalmi kistérségben hasznosuló projektrésznek köszönhető.

A 10 legmagasabb támogatási összeggel megvalósuló projektrész (61-329 millió forint) közül egyetlen egy kapcsolódik a 2. prioritáshoz, amely egészségügyi kutatást tűzött zászlajára a Szegedi Biológiai Kutatóközpont kezelésében. 6 további projektrész a határon átnyúló útkapcsolatok fejlesztésében érdekelt, melyből 5 a Szegedi, 1 pedig a Mórahalmi kistérségben valósul meg. A fennmaradó 3 beruházás az 1.2 intézkedés alatt megvalósuló vízgazdálkodási együttműködések takar, melyből 2 esetben Szegedi kistérségi pályázó a kedvezményezett, 1 esetben pedig Kistelek önkormányzata. Az utóbbi projektrészre jellemző, hogy egyedüli a kistérségben, ugyanakkor nagy összegű támogatottsága (110,8 millió forint) a „kistérségi rangsor” harmadik helyére emeli az összes megyei IPA támogatás 3,26%-val.

A Hódmezővásárhelyi kistérségből nem jelent meg partner a nyertes projektek között, míg a Csongrádi és a Kisteleki kistérségek 1-1 projektrésszel képviselték magukat a programban, előbbi egy kisprojekttel a 2.2, utóbbi pedig a már említett projekttel az 1.2 intézkedés alatt. A Makói kistérségből ugyan 4 db. nyertes projektrész származik, ezek összes támogatása azonban mindössze 51 millió forint.

7. A TERÜLETFEJLESZTÉS HATÉKONYSÁGA - EREDMÉNYEK

A Dél-alföldi Operatív Program Irányító Hatósága és Közreműködő Szervezetei 2012 első félévében megkezdtek az operatív program mutatórendszerének áttekintését, felülvizsgálatát. Az aktualizált indikátor struktúrát az operatív programok módosításával az idei év folyamán fogadják el Brüsszelben. A felülvizsgálat kapcsán az indikátor tényértékek pontosítása a kedvezményezettekkel közösen jelenleg is zajlik, így a DAOP eredményeinek vizsgálata esetében elsősorban az indikátor tervértékeket kívánjuk figyelembe venni.

Az alábbiakban olyan mutatók kapcsán rögzítünk megyei szintű értékeket, melyek az operatív program immár felülvizsgált indikátor struktúrájában szerepelnek (operatív program szintű indikátorok), ugyanakkor adatokat ezekhez projekt szintről lehet gyűjteni.

A Dél-alföldi Operatív Program első prioritási tengelyén az egyik legfontosabb mutató a „Támogatás által indukált beruházás nagysága” indikátor. A jelenleg is zajló indikátor felülvizsgálat miatt kizárólag tervértéket, és ezen belül is csupán a projekthez a kedvezményezett által biztosított saját erőt vesszük figyelembe. Ennek megfelelően a regionális gazdaságfejlesztési prioritáson a vizsgált időszakban megítélt támogatás Csongrád megyében összesen legalább 10,59 milliárd forint többlet forrás bevonását teszi lehetővé a fejlesztések megvalósítása során.

A 2. prioritási tengelyen alapvetően a fejlesztési időszak egyik legdinamikusabban fejlődő szegmensére, a szálláshelyfejlesztésre fókuszáltunk a mutatók vizsgálata során. A „Felújításra kerülő szobák/férőhelyek száma a támogatott szálláshelyen” indikátor esetében a kedvezményezettek által megadott tervérték a szobák száma kapcsán 125 darab, míg a férőhelyeket illetően 258 darab. Az új szálláshely kapacitás kialakítására vonatkozóan a megyei fejlesztők igen jelentős, szoba szám kapcsán 361 darabos, míg férőhelyek esetében 800 darabos vállalatot tettek. Amint arra korábban utaltunk ilyen jellegű beruházások Kisteleken, Mórahalmon, Szegeden és Hódmezővásárhelyen valósultak meg.

A közlekedésfejlesztési prioritási tengelyen a Csongrád megyei fejlesztéseket megvalósító „Megépített utak hossza” indikátor esetében 31,78 kilométer, míg a „Felújított utak hossza” mutató kapcsán 83,05 kilométer tervértéket adtak meg a pályázók. A mutatók egyaránt tartalmazzák az önkormányzati és az állami tulajdonú utak építését, illetve felújítását célzó projektek tervértékeit.

A térségfejlesztési prioritási tengelyen két mutató tervértékét vizsgáltuk. A „Támogatással érintett lakosok száma a rehabilitált településrészekben” indikátor kapcsán a támogatott pályázók 28 690 fő tervértéket jelentettek meg, vagyis a fejlesztések közvetlenül ennyi ember életminőségének javításához járulnak hozzá. A „Település-rehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága” mutató esetében a Csongrád megyében település rehabilitációs projektet megvalósító kedvezményezettek 139 hektár tervértéket rögzítettek.